2° V

17502–10. VI R. a.

2º V.

SI DEVS PRO NOBIS QVIS

CON

Si deus est animus nobis ut carmina dicat

4

17402

¶Solemnis ac vtilis repetitio notabilis.c. veniens
extra de accuſa.edita ab excellentiſſimo.J.v.monar
cha atqꝫ in toto orbe notiſſimo domino Mariano ſo
zino genitore maximi iuriſconſultorum nunc princi-
pis domini Bartholomei ſozini ſenēſis feliciter in-
cipit.

Eniens Hec decretalis famoſa
eſt ⁊ materiam diffici-
le n.ſubtiliſſimam ⁊ intricatiſſimam cō
tinet.vtilem tamen ⁊ quottidianam.⁊ ī
vtroqꝫ foro praticabilem.tractatur eniꝫ
per glo.⁊ doc.principaliter materia. an ⁊ quando ī ca
ſis criminalibus ſit admittendus procurator. Et qq̄
doctores iuris ciuilis hanc materiam tanq̄ dubiam ⁊
ſubtilem pluries repetierint.⁊ in cōmentarijs ſuis la
te diffuſeqꝫ loquti fuerint.⁊ nouiſſime Jo.de imo.vl
tra alios aliorum dicta refferendo latiſſime ⁊ accura
tiſſime tractaſſe videatur in.l.penult.§.ad crimen.ff.d
publi.iudi.adeo ꝙ preſumptuoſum ⁊ inſolentie pro-
ximum videatur hanc materiam aſſumere ⁊ aliquid
de nouo attentare.tamen vt ex infra dicendis appare
bit.ipſi hanc materiam in plurimis deffectiuam ⁊ nō
bene ordinatam tradiderunt.Quare propoſſe ego il-
lam tibi explicatiſſimam clariſſimam ⁊ tritatiſſimaꝫ
reddam ⁊ hoc dicit in ſumma.¶Qui iurauit aliquē
non accuſare.ab illius accuſatione repellitur.h.d. ẜm
ꝙ cōiter ſummatur a doctoribus ⁊ ẜm ꝙ principali-
ter facit ad titulum noſtrum.Sed quoniam hoc.c.ad
aliud vulgatum quottidie allegatur quod principali-
ter facit ad materiam principalem quam hic intendo
tractare poſt glo.⁊ doc.Ideo ſic ſummo.¶Ad proſe
quendam accuſationem criminalem.non admittitur
procurator licet poſſit allegare cauſas abſentie ſeu ali
as exceptiones non tangentem crimen propoſitum.et
qui iurauit ſtare mandato alicuius non admittitur ad
accuſandum illum ſi virtute iuramenti fuit ſibi iniun
ctum ꝙ non accuſaret.h.d.Diuiditur principaliter in
duas partes.In prima narrat factum.In ẜa ponit pro
nunciationem.citationem ⁊ purgationem indiciorum
ẜa ibi cum igitur.Item prima ſubdiuiditur in quiqꝫ
primo ponit accuſationem ibi.quando ſuper tribus.ſe
cundo ipſius citationem.ibi.vnde predictum . tercio
ipſius non venientis triplicem excuſationeꝫ. Ibi idē
vero.quarto excuſationum repulſionem.ibi licet au-
tem quinto procuratorum admiſſionem.⁊ ipſoruꝫ ex
ceptionē.ibi nos procuratores.¶Noto primo ex prin
cipio ꝙ ſolus canonicus poteſt accuſare proprium pre
latum.⁊ maxime ratione intruſionis . cum eius inter
ſit habere prelatum legittime inſtitutum.Ad ideꝫ.c.
cuꝫ.p.⁊.c.ex parte.⁊.c.licet.ſ.eo. Eſt.n.hec legittima
cauſa remouendi aliquem ab eccleſia vt in.c.inter ce
teras.ſ.de reſcriptis.⁊.c.cum iam dudum de preben.
li.vj.¶Dicitur auteꝫ intruſus qui detinet beneficiū
per illegittimam inſtitutionem. vel per occupationeꝫ
facit.c.quia diuerſitatem de conceſ.preben.⁊.d.c. euꝫ
qui.⁊.c.ij.ſ.de reſti.in inte.xij.q.ij.c. alienatōes.not.
glo.in.c.cum ſuper de cauſa poſſ.⁊ proprie.⁊ Inno.in
c nihil de elec.⁊.c.qualiter el.ij.j.eo.¶Secundo no.
ꝙ ſufficiens videtur eſſe cauſa ad remouendum quē
a beneficio.ſi ille eſt filius ſacerdotis qꝛ illegittimus
non eſt promouendus ad epiſcopatum vel ad ordies
aut alia ſpiritualia beneficia vt.c.i.de fil. preſ bi.li.vj
⁊.ſ.de fil.preſ bi.per totuꝫ. dicit tamen Jo.an.hic ꝙ
hec probatio eſt difficilis vt.c.michael de fil.preſ bi.
vnde non mirum ſi iſte in probatione deffecit ẜm ho-

ſti.⁊ Jo.an. ¶Tu aduerte quia hec cauſa non videt
concludens.qꝛ non ſequitur eſt filius ſacerdotis.ergo
eſt illegittimus.qꝛ poteſt eſſe genitus ante ſacerdotiū
ex legittimo matrimonio.vt contingit Jo.an. vt ipſe
reffert volens ſe excuſare ab obiectis plurimorum q
illum aſſerebant illegittimum ex eo ꝙ pater ſuus ſa-
cerdos fuerat. quia dicit ſe genitum ante aſſumptū ſa
cerdotiū ex patre ſuo magiſtro grāmatice.non tamen
dicit ſe genitum ex legittimo matrimonio. Sed poti
us preſumendum eſt pro ipſo q̄ contra ipſuꝫ.cū fuerit
taꝫ excelſi ingenij . q̄uis ⁊ quandoqꝫ illegittimi viri
notabiles ⁊ valentes reperiantur.vt ipſe reffert in ad
di.ſpec.in ti.de fil.preſ bi.ſuper rubrica. licet hoc ſit d
raro ꝯtingentibus.niſi diceres ꝙ tunc concludens eſt
cauſa quando pater ſacerdos miniſtrauit in codeꝫ be
neficio.nam hoc caſu licet filius ſit legittimus.nō pōt
ſine diſpenſatione miniſtrare in eodem beneficio nec
in ipſo intitulari.ne denotetur ſucceſſio in eccleſia dei
vt.c.ad extirpandas de fil.preſ bit.De nepote autem
vtrum poſſit intitulari in illa eccleſia in qua auus fuit
dic vt dixi in diſput.quā feci padue.que incipit Archi
dyaconus.Et ideo tex.vt cauſa eſſet cōcludens ad pri
uationem ſeu remotionē in.c.inter ceteras de reſcrip
tis.dicit filius ſacerdotis ⁊ in ſacerdotio genitus hoc
tamen vltimū eſſet concludens reſpectu eccleſie occi-
dentalis.reſpectu vero eccleſie orientalis que nō emi
ſit votum continentie vt.c.nicena.xxxi.di.hoc articu-
lum non procederet . ¶Tertio no.ꝙ prelatus etiam
epiſcopus poteſt accuſari ſi eccleſiam ſuā ſubiecit ſer
uituti alicuius layci.nam hic accuſabatur iſte epiſco-
pus ꝙ preſtitiſſet homagiū duci boemie.hodie vero
illa dignitas eſt regalis.ex eo ꝙ homagium eſt ſpe-
cies ſeruitutis.⁊ quid ſit homagium ⁊ quid homogi
um.⁊ que differentia ſit inter hec duo vide glo.ſuper
verbo hōqꝫligius ⁊ qd ibi latius dixi in cle. paſtora
lis de re.iudi.⁊ aliquid per Inno.in.c.ſi. de reg.iur.
dicam in.c.ex diligenti de ſymo.⁊ ratione talis exceſ
ſus videtur ꝙ prelatus poſſit deponi.ar.tex.noſtri. ⁊
not.hic do.Anto. Et aduerte qꝛ littera noſtra dicit ꝙ
contra priuilegium eccleſie epiſcopus preſtiterat ho-
magium.⁊ in antiqua compillatione dicebatur ẜꝫ ho
ſti.contra eiuſdem eccleſie priuilegiū imperiali liber
tate conceſſuꝫ ⁊ per ſe.apo.confirmatum ex quo infer
tur ẜm Hoſti.ꝙ principes ſeculares ſuper temporali
bus ab eccleſia poſſeſſis habent fundatam intentionē
de iure cōi ⁊ ratione talium bonorum temporaliū te-
neantur prelati preſtare homagiū ⁊ fidelitateꝫ niſi ali
quo temporali iuuentur.ſed hoc dicit do.me.non eſſe
verum ſimpliciter.ſed quando bona apparerent con-
ceſſa in feudum.qꝛ tunc verū eſt ꝙ ratione feudi de-
betur principi ſeculari fidelitas.vt.c.verū de fo.cōpe.
⁊.c.ſolite de maio.⁊ obe. ſecus ſi bona temporalia a
principibus ſecularibus eſſent eccleſie ſimpliciter con
ceſſa.nam tunc prelatus ratione talium bonorum non
debet aliquam fidelitatem principi ſeculari. facit.x.q
i.c.nouerit ⁊ quod not.in.l.i.in ſi.C. de ſacroſan.eccl.
⁊ Inno.in.d.c.ſolite.⁊ ẜm hanc diſtinctionem eſt ītel
ligēdus tex.noſter.⁊ dicta doc.hic.¶Quarto not.ibi
ad feſtum ꝙ valet citatio facta ad diem feriatam de
quo articulo qꝛ non eſt materia noſtra dic vt per doc.
in.c.ſi.de fer.⁊ per ſpec.in ti.de cita.§.i.ver.item exci
pitur ⁊ in ti.de dila.§.i.ver.ſed pone ⁊ per glo.xv.q.
iiij.c.placida.Archidi.ij.q.i.c.ſicut.⁊.q.vj.c.nos ita ⁊
tractatur in.l.i.§.nunciatio.ff.de oper.no.nuc.⁊.l. om
nes.C.de for.cōſi.dicit tamen hoſti.ꝙ dum tex. dicit

K K LYCEAL BIBLIOTHEK ZU LAIBACH

ad feſtum debet exponi ideſt poſt feſtuꝫ vel vſqꝫ ad
feſtuꝫ per not.in.c.fi.de dila.⁊ ſic concludit do. meus
ꝙ mens littere fuit apponere iſtum terminum non vt
in eo procedatur.ſed ad deſignanduꝫ ex quo tempo-
re debeat procedere quaſi imediate poſt feſtuꝫ.vnde
debebat eſſe iſte epiſcopus in curia in feſto vt reſpon
deret poſt feſtuꝫ.¶Quinto non ibi pemptorie. ꝙ eti
aꝫ in cauſa criminali poteſt apponi pemptoriuꝫ in pri
ma citatione quando fit citatio de longinquo ſecundū
do.Anto.hic ⁊ latius in.c.conſuluit de offi.deleg. Et
quod in cauſa criminali poſſit aſſignari vnus termi-
nus pemptorie proponit Archid.v.q.i.§.i.⁊ Bal. in
l.ij.C.quomodo ⁊ quando iud.regulariter vero i pri
ma citatione non mittitur paremptoriuꝫ ſine cauſa ali
as poteſt appellari vt not.Hoſti.in.c. ex litteris de re
ſti.in integ.ponit Bal.in.c.i.de mili.vaſal.qui contu.
in vſi.feu.vbi ſingulariter dicit ꝙ iuſta eſt cauſa quā
do citandus eſt aliquis dominus vel tirannus qui ſit
terribilis citanti.allegat not.per Jo.an.in.c. non mi-
nus de imu.eccle.facit quod not.do.me.in.c.cum.M
de conſti.in materia proteſtationis in fi.⁊ quod not.in
c.i.ō.quod me.cau.⁊.c.ſi iuſtus metus de ap.vide eti
am ad materiaꝫ glo. ſingulareꝫ in clemen.i.de vit. ⁊
honeſt.clericoruꝫ.⁊ que notantur in.l. ad paremptori
um.ff.de iudi.¶Sexto not.ibi viaruꝫ diſcrimina ꝙ
non excuſatur quis ſi non comparuit infra terminum
aſſignatuꝫ.hoc tamen intellige quando quis viarum
diſcrimina propter frigora vel pluuiā. vel quia eſſent
luctuoſe.vnde dicit hic Inno.ꝙ iſta allegatio erat ni
mis generalis.ſecus autem ſi aliquam legittimaꝫ ſpe
tiem impedimenti allegaret circa viarum diſcrimina
vtputa oſtiuꝫ inundationis aquaruꝫ qualis fuit ⁊ eſt ī
preſenti anno.adeo ꝙ verenduꝫ eſt ne ſit terciuꝫ dilu
uiuꝫ.vel niuis ingentis qualis fuit anno preterito ita
ꝙ preberent iuſtaꝫ excuſationeꝫ vt.c.accedens vt lite
non conteſta.in clemen.paſtoralis de re.iud.⁊.l.ij.ff.ſi
quis cau.vnde cuꝫ generalis eſſet allegatio. papa di-
cit ꝙ ſue excuſationes erant friuole.⁊ de excuſatione
viaruꝫ ſatis dictuꝫ eſt.¶Item ⁊ de alia excuſatione
conſecrandi criſmatis ꝙ eſſet friuola papa erat certus
quia debet confici in die cene ante reſurrectioneꝫ. eti
am ſi locus ſit interdictus vt.c.quoniam de ſen.exco.
li.vj.preterea poſſunt per aliuꝫ epiſcopuꝫ expediri vt
c.aqua de conſecra.eccle.vel alta.⁊ ſupra de offi.ordi
na.c.ꝙ ſedeꝫ.¶Iteꝫ ⁊ tercia excuſatio ꝙ filius du-
cis eſſet per ipſum baptizandus non erat legittima.qꝛ
per hoc non debuit retardare obedire ſed. apoſtol.ꝓ
batur in.c.cuꝫ pati.de ap. ¶ Septimo not. ꝙ citatus
etiā in cauſa criminali poteſt proponere excuſationes
ſuas.⁊ per nuntiuꝫ.⁊ per epiſtolaꝫ ſi non comparuit.ī
terminum.¶Octauo not.ꝙ citatus qui debet perſo-
naliter comparere non excuſatur a contumacia licet ꝑ
procuratoreꝫ compareat allegantē excuſationes ſi mo
do ille ſint friuole.¶Nono not.ꝙ in cauſa criminali
non admittitur procurator etiaꝫ vbi agitur ad finē de
ponendi queꝫ a dignitate de quo latius.j.¶Decimo
not.ꝙ licet in cauſa criminali non admittatur procu-
rator ad diſputanduꝫ ſuper crimine.admittitur tamē
ad proponendum exceptiones contra accuſatorem de
ipſius indignitate ſeu illegittimitate. ⁊ ſic probat iſte
tex. ſingulariter ꝙ in cauſa criminali non ſolum ad-
mittitur procurator ad allegandas legittimas cauſas
abſentie in facto conſiſtentes . ſed etiam ad allegan-
dum illas que conſiſtunt in iure propter perſonam ac
cuſatoris non legittimi. ¶ Undecimo not. ꝙ citatus

etiam ad inſtantiam illegittimi accuſatoris tenetur cō
parere ſaltem allegaturus priuilegium ſuum. ⁊ ſi nō
comparet.poteſt puniri vt contumax licet poſtea appa
reret ꝙ accuſator eſſet illegittimus . nam ex quo tem
pore citationis illud non conſtabat debebat compare
re.Et ideo hic in fine mandatur citari per contumaci
am precedentem . Et ita debet intelligi.l.ij.ff. ſi quis
ius vo. non ie.⁊ ibi not. ⁊.l.i.ff.ſi quis ius di.non ob
tem.vꝫ.ꝙ non ſolum iudex poteſt punire contemnen
tem preceptum ſuum ⁊ citationem quando adhuc nō
conſtat de illegittimitate actoris vel accuſatoris . ſed
poſtq̄ conſtiterit cum per prius fuerit cōmiſſa contu-
macia.¶Duodecimo not.ibi ꝙ aduerſus eum ꝙ ſe
mel calumniatus debet repelli ab accuſatione eiuſdē
de eodem crimine dixi latius in.c.de his ſupra codē
¶Tercidecimo not. ꝙ ille qui iurauit non accuſare
non eſt legittimus accuſator in cauſa in qua iurauit vt
hic in glo. ¶ Ultimo not.argumentum optimum ex
fi.tex.ꝙ propter contumaciam non debet quis multa
ri incontinenti.ſed de nouo debet citari quando impo
nenda eſt multa.facit quod notatur in.l.ij.ff.ſi quis in
ius voc. non ierit.⁊ quod not.dom.meus in.c.i.de iu
di.

¶Explicatis notabilibus anteq̄ deſcendam ad appa
ratum oppono primo. Uidetur enim ꝙ non debuerit
admitti excuſationes allegate per procuratorem ſu-
per cauſa principali . quia per hunc modum videtur
admitti procurator in cauſa principali.Solut.Jo.an.
dicit ꝙ i hoc exuberauit offitiū iudicis.ſed dominus
Antonius dicit ꝙ ideo admittitur quia excuſatio con
tumacie eſt annexa cauſe principali reſpectu inhabili
tatis accuſatoris.de hoc infra videbimus. ¶Secun
do principaliter oppono.videtur enim ꝙ papa non de
buerit imponere ſilentium accuſatori accuſato contu
maciter abſente.ſolutio dicit Jo.andr.ꝙ in hoc exu-
berauit officium iudicis ⁊ pape.ſed do.Anto.hic di-
cit ꝙ imo papa hic iuſte egit.quia aliquo exiſtente cō
tumace.deus ⁊ iudex ſupplent eius preſentiam. ⁊ iō
cum hic proponerentur tales exceptiones ad excuſan
dam abſentiam accuſati. que ſi ꝓpoſite fuiſſent per ip
ſum accuſatum.certum erat ꝙ accuſatus non teneba-
tur reſpondere.ergo potuit ⁊ debuit iudex declarare
accuſatum non teneri reſpondere. ⁊ illegittimo accu-
ſatori ſilentium imponere vt.l.properandum.§.ſin a-
utem.C.de iudi.Facit quod dixi in.c.i.ſupra eodem
⁊ mihi hoc plus placet.¶Tercio principaliter oppo-
no. videtur enim ꝙ per confeſſionem factam coram
auditoribus datis.dumtaxat ſuper articulo excuſati-
onis.non debuerit imponi ſilentium accuſatori.ſolu-
tio dicit Innocent.ꝙ etiam in hoc exuberauit offici-
um iudicis ſeu pape.vel dic ſecundum Joan.andr.ꝙ
iſte canonicus accuſator.iterum repetijt confeſſionem
coram papa.vel poteſt dici ſecundum do.Anto. ꝙ li-
cet iſta confeſſio eſſet facta coram auditoribus ſuper
articulo excuſationis contumacie tamen ex ea ſeque-
batur ꝙ non tenebatur accuſatus comparere ⁊ reſpon
dere.quia accuſator erat inhabilis. ideo ſuper hoc tā
quam connexo poteſt pronuntiare. ¶ Ultimo oppo-
no ad id quod dicitur in fine.videtur enim ꝙ non de
buerit aliqua purgatio indici quia cum accuſatio pre
dicta fuerit calumnioſa.quod patet quia accuſatori fu
it impoſitum ſilentium.ergo accuſato non debuit pa-
rere preiudicium reſpectu purgationis.ſolutio. ſecun
dum Hoſ.quem ſequitur Jo.and.iſte accuſatus erat
alias infamatus . ⁊ ex tali accuſatione erat orta infa-

mia facti que requirit purgationez ſecunduz not.in.c.
omnipotẽs.ẽ.co.ij.q.v.c.omnibus ⁊ licet infamia ha
buerit ortum a lenibus vel a calumniantibus. tamen
ſi tranſiuit ad bonos ⁊ graues indicenda eſt purgatio
arg.not.per glo.in.c.cuz dilectus.j.de pur.cano. ⁊ ita
debet intelligi glo.in.d.c.omnibus que videtur vel/
le ꝙ ex calumnioſa accuſatione indici poſſit purgatio.
nam debet intelligi quando talis alias erat iſamatus
apud bonos ⁊ graues.alias autẽ ex ſola accuſatione.
maxime calũnioſa nõ data iſamia apud bonos ⁊ gra/
ues non videretur indicenda purgatio vt.c.inquiſitio
nis.j.eo.¶Glo.i.circa materiam que hic principali/
ter expeditur an in cauſa criminali poſſit interuenire
procurator.ponit duas opi.prima eſt ponendo regulã
ꝙ in cauſa criminali regulariter non admittatur ꝓcu
rator.ad quaz regulaz tradit.viiij.fallentias. ¶Se/
cunda opi.fuit Melendi.qui diſtinxit in effectu inter
perſonaz accuſati.⁊ accuſatoris ⁊ ex parte accuſati an
eſſet lis conteſtata in fi.glo. dic circa hanc materiam
glo.⁊ doc.vario modo ꝓcedunt.glo.n.hic in prima p
te ꝓcedit vt dictuz eſt ponendo regulam negatiuam.
quaz cõmuniter videntur velle tex.vz.ꝙ regulariter
in cauſa criminali non admittitur ꝓcurator a qua re/
gula excipit.viij.vel.viiij.caſus.⁊ hunc eundem mo
duz ſeruat glo.vij.q.vj.ſi quando que ſimiliter ponit
regulam ⁊ fallentias .⁊ eodem modo etiaz procedit
glo.v.q.iij.in ſumma licet ponat paucas fallẽtias ⁊ eũ
dem modum latius amplectitur ſpec.in tit.de procur.
§.i.ver.item ꝙ cauſa eſt criminalis. ¶Alia fuit opi.
Melendi vt dixi quaz reffert glo.noſtra que forte ha
buit originem ex his q̃ dicit glo.iij.q.viiij.in ſumma
glo.vero in.l.pe.§.ad crimen.ff.de publ.iudi.⁊ com/
muniter glo.iuris ciuilis vbi tractant hanc materiam
tradunt hanc theoricam ꝙ a relegatione.j.vſqz ad re
legationem incluſiue admittatur ꝓcurator.fallit i qui
buſdam caſibus.Et hunc modũ etiaz ſeruat Azo.i ſũ
ma i ti.de ꝓcur.ver.ſi autẽ ſit criminalis.⁊ latius ho
ſti.i ſumma i ti.de ꝓcur.§.⁊ in qua re. ¶Quidã ve/
ro diſtingunt inter crimina publica ⁊ priuata.Alij au
tẽ diſtĩgũt ĩter crimina per que venit imponẽda pena
pecuniaria.⁊ crimina p que venit ĩponenda pena cor/
poris afflictiua.nõ nulli ẽt aliter diſtingũt. ¶Ego ve
ro obmittã ſingulaꝝ opi.recitationẽ quaꝝ effectus ex
j.dicẽdis clare apparebit ⁊ ꝓſequar oĩo ordinẽ ab ali
is diuerſum.⁊ materiã hanc vt dixi in principio latiſ
ſime ſ3 debitum ordinez examinabo.

Ro euidentia igitur dicendoꝝ aduertendũ eſt
ꝙ hanc totaz materiã ego principaliter diſtin/
guo.in tria membra pricipalia. ¶Primũ erit inueſti
gãdo ꝑ fundamento dicendoꝝ que ſit ratio quare i cã
criminali non admittat̃ ꝓcur̃. ¶Secũdũ vtrũ in cau
ſa criminali admittat̃ vel nõ admittat̃ procur̃. habito
dũtaxat reſpectu ad qualitatez cauſe ſeu quãtitatẽ pe
ne. ¶Terciũ an in cauſa criminali admittatur vel nõ
ꝓcur̃ reſpectu qualitatis iudicij ſeu modi agendi. Et
no.ꝙ quodlibet ex dictis mẽbris examinabo p ſuas
principales.q.que principales.q.diuidẽtur in alias.q.
ad illaz materiã adaptabiles ꝓut in principio cuiuſli
bet membri ⁊.qõis clarius apparebit.

Circa primũ igitur membrũ ꝓſequar dumtaxat
duas queſtiones. Prima erit quare in cã
criminali ex pte rei non admittatur ꝓcur̃. Secunda
erit quare ex parte accuſatoris non admittat̃. ¶Que
ro igitur primo que ſit ratio quare in cauſa criminali
nõ põt ĩteruenire ꝓcur̃ ex parte accuſati. ſolut.dic ꝙ

plures dantur rationes.prima eſt quã aſſignat glo. ſu
per verbo magis in.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.
vz ex eo ꝙ ꝓcurator non poſſet damnari. nam cũ ipſe
non deliquerit nõ debet puniri vt.c.queſiuit.j.de his
que fi.a maio.par.ca.⁊.l.ſanciſmus.C.de pe. Itez nec
principalis poſſet damnari.quia poſtq̃ iudiciũ eſt agi
tatum cuz ꝓcur̃ debet ſententia ferri ꝯ ꝓcuratorẽ vt
l.i.C.de ſen.⁊ inter om.iu.⁊ ſic iudiciuz eſſet deluſo/
riuz.Et hanc etiaz rationez ponit Hoſ.in tit.de ꝓcur.
ad fi.Et ſpec.in ti.de ꝓcur.§.ratione autez cauſe.ver.
item ꝙ cauſa eſt criminalis ⁊ in ti.de accuſa.§.fi.ver.
porro ſi ſit contumax in prima parte.Sed hec ratio ñ
placet Bar.in.d.l.pe.§.ad crimen. mouet̃ quia quod
dicitur in.l.i.C.de ſen.ꝙ.ꝓcur̃ damnatur vel abſol/
uitur non principalis procedit quando in procuratore
poteſt cadere ſententia ita ꝙ ad ipſum poſſit congrue
refferri alias ſecus vt.l.fi.C.de iniur.no.in.l.nihil.C
de ꝓcur.Exemplum poteſt figurari in cauſa matrio/
niali vt not.glo.in.d.l.nihil Et in cauſa ſtatus legiti/
matis vel fi.vt tractatur in.d.l.i.C.de ſen.⁊.c. cauſaz
que.ẽ.qui fi.ſint legi.facit quod notatur in.l. vnica.§.
ne autem ⁊.§.ſin vero talis.C.de cadu.tol.⁊ ſequitur
Io.de imol.in.d.§.ad crimen. Preterea ꝙ illa ratio
non ſit bona patet quia ſunt certi caſus in quibus po/
teſt ferri ſententia contra abſentem ⁊ interuenire ꝓcu
rator.⁊ tamen ſententia non fertur ꝯ procuratorẽ.ſ3 ꝯ
principalem vt patebit ex his que dicaz.j.in.xiij.q. ⁊
tribus ſeq.prime.q.ij.mẽbri principalis. ¶Secunda
ratio eſt ſ̃m Rofre.⁊ ſpec.in locis preallegatis q2 ꝓ/
curator nõ poſſet ꝓconſequi p acionem mandati ꝯtra
riam id quod amitteret ſi pena capitali puniretur ali/
quo vel membro mutilaretur aut alia pena corporis
afflictiua.quod tamen ſecus eſſet in ciuili ⁊ pena pecu
niaria vt.l.plautius.ff.de ꝓcur.⁊ hanc etiam rationẽ
ſentit Bar.in extraua. ad reprimen.in ver.legittime
hec ratio non videtur bona nec placet Io.de imol. in
d.§.ad crimẽ.reprobatur.n.ex rõibus aſſignatis in ꝑ/
cedẽti rõe. ¶Tercia ratio aſſignat̃ p doc.ne iudiciuz
ſit deluſoriũ.ꝯ.l.ſi ꝑtor.ff.de iudi.quia ſi reus dubita
ret ſe cõdemnãdũ ſemp ſe abſentaret ⁊ litigaret p ꝓ/
curatorem.⁊ ſic ſñia capitalis non poſſet ferri ꝯ euz vt
l.abſentem.ff.de penis.⁊.l.abſentẽ.C.de accu. nec eti
am poſſet ferri ꝯ ꝓcuratorem.q2 nõ ipſe deliquerit vt
dixi in prima ratione ⁊ hanc rationem tradit Bar.in
d.§.ad crimẽ quã Io.de imo.dicit ſatis bonã. ¶S3
aduerte q2 ſ̃m hãc rõem videretur dicenduz ꝙ ꝓ car
cerato ſeu parente admitti debeat ꝓcurator quod ta/
men eſt falſum ſ3 plurimoꝝ doc.opi.⁊ ſic videt̃ ꝙ di
cta ratio nõ ſit ſecura de quo tñ dic vt dicaz in.xvij. ⁊
xviij.q.prime.q.principalis ſi membri principalis.
¶Quarta ratio aſſignat̃.ne maleficia remaneant im
punita.vt.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquil.⁊ vide remiſ
ſiones quas dedi in.c.ad liberandã de iude.in.xxvij.
notabili.nã ex quo reus eſſet abñs non poſſet puniri.
hec tamen ratio reincidit quaſi in idem cum ꝑceden/
ti.⁊ ꝑterea etiam ꝯ abſentem in cauſa capitali non po
teſt procedi.⁊ ſic delicta vident̃ remanere magis im
punita niſi diceres ꝙ ex toto nõ remanerent impuni/
ta.q2 ꝯ contumacem abſentez deueniretur ad anotati
onẽ bonoꝝ vt.j.dicã ad quã non deueniretur ſi ꝓcura
tor interueniret. ¶Quĩta rõ dat̃ p Bar.ĩ.d.§. ad cri
men.vz ꝙ reus veriſimiliter.fidelius.diligentius. ⁊
accuratius deffendet ſuaz ꝓpriã q̃ ꝓcur̃ alienã ar.l.i.
in fi.ff.de adult.dicunt tñ Bar.⁊ Ang.ꝙ hec rõ fuit
originaliter glo.l.nõ ſolũ.§.fi.ff.de ꝓcur.Ego tñ illaz

non habeo ⁊ hanc rationẽ videtur ſequi in effectu do minus Barto. de ſalice. in. l. reos. C. de accu. ſiue loq̃ mur in preſente ſiue in abſente. ¶ Aduerte tamen qꝛ dicta ratio non videtur bona ẜm Bal. quia non eſt ge neralis qꝛ ẜm eam ꝓcurator ꝓ carcerato vel ꝓ abſen te eo caſu quo abſens poteſt damnari non poſſet inter uenire quod tamen eſt falſum. vt dicam in. xv. ⁊ trib9 ſeq. q̃onibus prime. q. principalis ſecundi membri prĩ cipalis. ¶ Et ob hanc cauſam Bar. forte voluit ꝙ ꝓ abſente non admitteretur ꝓcurator ſed excuſator vel deffenſor ꝓ ĩcarcerato vero dicit Bar. ꝙ ideo admit titur. quia melius deffendet cauſam per ſe ⁊ per aliũ q̃ ꝑ ſe ſolum. ¶ Sed Bartolom. de ſaliceto vult ꝙ ĩ neutro caſu admittatur ꝓcurator. ſed inſtructor. infor mator vel ꝑparator. Sed aduerte quia pro abſente in caſu in quo poteſt ꝓcedi cõtra abſentẽ videtur ꝙ ad mittendus ſit ꝓcurator ea ratione qꝛ melius eſt qua- lẽcũqꝫ ꝓcuratorẽ admitti q̃ in deffenſũ remanere ab ſentẽ vt dicit hic do. Anto. ¶ Ratio vero ꝑdicta con cluderet quãdo pp nõ interuentũ ꝓcuratoris nõ poſſꝫ ꝓcedi ꝯ abſentẽ. ſed cũ ponamus ꝓcedi poſſe admit- tet iudex ꝓcuratorẽ ſi habebit ſpeciale mandatũ ⁊ ſi ẽt nõ haberet ſpeciale admittet cũ generali. ⁊ ſi nõ ha beret ẽt generale. admittet eum vt quẽlibet deffenſo rem. facit. l. non ſolũ. §. fi. ff. de ꝓcur. ⁊. l. ſeruũ quoqꝫ § publice eo. ti. ⁊ aliquid tangã in dictis. qq. ⁊ in. q. viij. prime. q. principalis dicti ẜi mẽbri principalis ⁊ ĩ vj. q. ẜi mẽbri principalis. ¶ Sexta ratio datur ꝑ ali- os. ꝙ ideo ĩ criminalibus capitalibus ꝓcur̃ nõ admit titur quia non poteſt legittimare perſonam ſuã ſicut ĩ ciuilibus. nã ſicut in ciuilibus debet cauere de iudica to ſoluendo. vt. l. non ſolũ. §. qui alieno. ff. de ꝓcura. Ita videretur dicendũ in criminalibus. ſed in crimĩa libus nõ põt. qꝛ nõ põt quis ſe ꝓ alio obligare ad pe- nã corporalem. qꝛ nemo eſt dominus mẽbroꝝ ſuoꝝ vt l. liber homo. ff. ad. l. aquil. ⁊. c. cõtingit. el. i. j. de ſent. exco. ⁊. xxxiij. q. v. c. ſi non licet. ⁊ ideo fideiuſſio per quã quis ꝓmittit repñtare accuſatũ alias ſoluere pe nã capitalẽ. facit quod not. in. l. ad cõmentarienſẽ. C. de cuſto. reo. ⁊. l. diuus. ⁊. l. fi. ff. de cuſto. reo. licet ex. l. diſpoſitione cuſtos carceris pp negligentiã q̃nqꝫ pe na capitali teneatur vt dictis iuribus. cũ ergo in criali bus ꝓcurator non poſſit legittimar̃ pſonã ſuã nec mã datũ mõ ꝑdicto ſequit̃ ꝙ nõ dꝫ admitti. ⁊ hãc rõeꝫ ſe quitur hic do. Anto. ⁊ eã ponit ſpec. in tit. de accu. §. ſe qtur ver. ſi ſit ꝯtumax in tertia pte ⁊ eã ẽt ponit Bar in extraua. ad repri. in ver. legittime ex qua rõe infert do. Anto. ad deciſionẽ multaꝝ. q. de quibus. j. dicã ⁊ eã ſequitur do. me. ¶ Sed tu aduerte qꝛ ẜm Jo. de ĩmo. in. d. §. ad crimen. hec ratio nõ videt̃ vera. qꝛ ſi- cut in criminalibus eo caſu quo rõ ſubiecte materie ñ patitur preſtare ſatiſdationeꝫ ⁊ tex. cũ glo. in. d. l. non ſolũ. §. ſi ſtatus. ff. de ꝓcur. vbi procurator in cauſa ſta tus nõ ſatiſdat de iudi. ſol. licet ꝑſtet ſatiſdationeꝫ de deffendendo ⁊ de dolo malo quod abſit. Ita ẽt nõ vi detur abſurdũ in criminalibus. qa ex quo rõ ſubiecte materie nõ patitur preſtari talem ſatiſdationem ꝙ ad mittatur procurator ſine ea. facit. d. l. non ſolum. §. fi. ⁊ quod dixi. ſ. in prima ⁊ ẜa ratione. Et preterea dicta ratio eſt contra. l. i. ff. an per ali. cau. ap. ¶ Quid ergo dicemus. profecto videtur difficile conſiderare verã ⁊ concludentem rationem. nec videtur poſſe aſſignari vnica ſola ratio que multipliciter morderi non poſſit. Unde dicamus ꝙ nulla ex dictis rationibus cõcludit de neceſſitate. ſed plures conſiderationes ſimul iunc

te ex predictis rationibus ſimul iunctis fuerunt cauſa diſpoſitionis iuris diſponentes ꝙ in cauſa capitali ꝓ curator non debeat admitti. ⁊ maxime quinta coniun cta ſexta. ⁊ alia ne iudiciũ ſit quodãmodo deluſoriũ ⁊ ex. j. dicendis clarius apparebit ⁊ adde quod ſtatiꝫ dicam in fi. ſeq. q.

Secundo quero que ſit ratio quare ex parte accuſatoris non admittitur procurator. ſolu. diuerſe aſſignantur. ¶ Prima ſecũdũ Jac. butr. quia exquo crimen eſt publicũ fruſtra querit̃ de conſtitutione ꝓcur̃. nam ĩpe ꝓcurator conſtitutus ita ẽ dñs accuſationis ex crimine publico ſicut conſtituens facit quod notatur in. l. lꝫ. ff. de procur. Sed Bar. di- cit in. d. §. ad crimẽ quẽ ſequit̃ ibi Jo. de imol. ꝙ hec ratio lꝫ ſit bona non tamen eſt generalis. cõcludit enĩ ſolũ quando quis accuſaret vt quilibet de populo. ſe- cus ſi accuſator vellet accuſare vt ſuam vel ſuoꝝ ꝓſe queretur iniuriã de crimine publico. ⁊ vellet cõſtitue re procuratorem. quo caſu videretur poſſe ẜm dictam rationẽ quod tamen eſt falſũ ẜꝫ imo. quod tamẽ ego arbitror verũ quando veniret imponenda corporalis ⁊ hoc caſu proprie iudicaretur agi ad vindictã publi- cam alias autẽ videretur admittẽdus procurator ſe cundũ tamen diuerſas qualitates de quibus dicã in prima. q. ⁊ ſeq. qq. vſqꝫ ad. xv. prime. q. principalis ẜi membri principalis. Item ẜꝫ eos non ꝓcederet ratio ꝑdicta quãdo lis eſſet ꝯteſtata ar. l. ſi cui. ff. de ver. ſi. nec etiã ꝓcederet quãdo crimẽ eſſet priuatũ. In quo caſu etiã quãdoqꝫ non poteſt cõſtitui ꝓcur̃ vt ex. j. di- cendis apparebit in q̃oibus prime. q. principalis dicti ẜi membri principalis. Mihi tamen videtur ꝙ ipſaꝫ rationem cõſiderauerit legiſlator in. d. §. ad crimẽ dũ dixit ꝙ etiã ex parte accuſatoris fruſtra videtur ad- mitti ꝓcur̃ quaſi ſentiat ſi poteſt quis per ſe vt princi- palem agere cãm accuſationis fruſtra querimus de ꝓ curat. vt. j. latius. ¶ Secunda ratio eſt ẜm alios ne iu diciũ ſit deluſoriũ ⁊ ne maleficia remaneãt impunita nã cũ accuſator teneatur ad penã calũnie ſi videret ſe cõdemnandũ de calumnia litigaret ꝑ procuratorẽ ⁊ ſe abſentaret. ⁊ ſic quãtũ ad hoc videtur eſſe eadẽ ra tio quã dixi. ſ. ex parte rei in tertia ratione ⁊ ſeq. ſed Bar. dicit ꝙ cum hodie cõiter ex forma ſtatutorũ ac cuſator non puniatur pena talionis nec ponatur in car- cerem ſicut accuſatus ꝙ iſte rõnes ceſſant. vnde dicit ipſe. ⁊ tunc erit ratio ꝙ veriſimiliter accuſator diligẽ tius aget cãm propriam ꝑ ſe q̃ ꝑ procuratorẽ vt dixi in. iiij. ratione precedentis. q. Sed dicit Jo. de imol. ꝙ ex quo pena calumnie non eſſet corporis afflictiua. ⁊ ꝑ ꝯſequens poſſet cadere in abſentem. videtur dicẽ dũ ꝙ debeat admitti procurator. niſi ſtatutum expreſ ſe prohibeat. qꝛ ⁊ hoc caſu ex parte rei admitteretur procurator quando pena non eſſet corporis afflictiua. vt dicam in prima ⁊ ẜa. q. prime. q. principalis. ſecũdi membri principalis. nec ob. ratio diligentioris deffen ſionis. qꝛ illa non eſt vniuerſalis vt dixi in ꝑcedẽti. q. ¶ Aduerte tamen qꝛ forte dici poſſet ꝙ hoc operatur equalitas que ſeruanda eſt in iudicijs vt in regula nõ licet actori de re. iur. li. vj. Et in regula nõ debet acto- ri. ff. eo. vnde cum accuſato nõ permittatur cauſã age re per procuratorem. ergo nõ debet permitti accuſato ri ar. dictoꝝ iurium. ⁊. l. ſi cum dies. §. fi. ff. de arbi. ⁊. C. de fruc. ⁊ lit. expen. l. iij. ¶ Sed poſſet reſponderi ad hoc ꝙ vniuerſitatis ratio diuerſum operetur effe ctum. vide quod dicam in dictis. qq. Sed do. Bart. de ſalice. i. d. l. reos dicit ꝙ ratio eſt que colligitur ex

dicta.l.licet.ff.de procur.⁊ ſic reincidit in idem ꝙ prima.ſubdit tamen ꝙ aut pena calumnie eſt talis ꝙ poteſt interuenire procurator.⁊ nõ eſt querendũ tunc de ratione.q᷑.qõ non procedit.aut queſtio eſt talis ĩ qua procurator non poteſt interuenire. ⁊ tunc ſiue accuſator ſit preſens ſiue abſens eadem eſt ratio in accuſatore que in reo accuſato.¶Sed tu aduerte circa duas dictas.q.ꝙ iuriſconſultus principaliter videtur conſideraſſe ꝙ non admittatur procurator tam ex parte accuſatoris q̃ ex parte rei.ideo fruſtra. q᷑ in cauſa capitali ex qua veniebat imponenda pena corporis afflictiua nullo modo ꝯ abſentem procedi poterat vt.l.abſentem.ff.de penis.ſi ergo procedi non poterat. videbatur dicendũ ꝙ fruſtra queritur an admittatur procurator.⁊ ſi tu diceres poteſt procedi ſaltem ad anotationem bonoꝝ vt.d.l.abſentem. ergo non admitteretur fruſtra.q᷑ reſpondeo ꝙ eo caſu admittatur procurator ſeu excuſator qui poteſt excuſare abſentem . ita vt retardetur ſentẽtia ãnotationis bonoꝝ.ſ. legittima cauſa abſentie allegata.⁊ ita intelligo tex.d.l.pe.§.ad crimen in finali reſponſo.Ex parte vero accuſatoris ſi publica competebat accuſatio fruſtra queritur de admiſſione procur̃.nam poſtq̃ põt aliquis vt principalis accuſare fruſtra vult admitti pro alieno nomine ⁊ de his ⁊ de intellectu.d.§.ad crimen latius.j.videbitis. ¶Sed quero iuxta p̃dicta quare tex. in.d.§. ad crimen dicat ꝙ in cauſa publici iudicij fruſtra admittit̃ procurator ex pte accuſatoris ⁊ multo magis fruſtra admittitur ex pte accuſati.ſo.poteſt dici ꝙ rõ eſt quia reoꝝ eſt fugere.vt.l.properandum.§.i. ibi pte fugiente iuncta glo.C.de iudi.⁊.c.nullus de p̃ſump.vñ maior erat p̃ſumptio ꝙ reus ſe abſentaret quando videret ſententiam ferendã ꝯ ſe q̃ accuſator.⁊ ſic veriſimilius iudicium eſſet deluſorium.ideo multomagis ex parte accuſati prohibetur interuentus procuratoris q̃ ex pte accuſatoris.fruſtra aũt dicit propter cauſam.s. tactam in precedenti.q.

Aſſummo nunc ex ordine ſecundũ principale membrũ vtrũ in criminali admittatur procurator habito dũtaxat reſpectu qualitatẽ cauſe ſeu quantitatẽ pene.quam.q. ſubdiuido principaliter in.vij.q.principales.¶Prima erit quid iuriſ ſi aliqs vult admitti vt procurator ad plenam deffenſionem.¶Secũda vtrũ in caſibus in quibus procurator nõ põt admitti ad plenã deffenſionẽ ſeu agitatõeꝫ cauſe principalis an ſalteꝫ poſſit admitti ad aliquẽ articulũ p̃paratoriũ ſeu iudiciariuꝫ.⁊ ad quos articulos ¶Tercia quid iuris de tercio qui comparet in cã criminali nõ vt procurator ſed pro ſuo itereſſe. ¶Quarta erit qd iuris de tercio qui cõparet ĩ cã criminali accuſando vel deffendendo nõ vt procurator ſed ratiõe adminiſtrationis ſibi cõpetentis.vt q᷑ eſt tutor.curator.vel ſi.¶Quinta erit vtrũ in caſibus in quibus nõ põt procurator interuenire ⁊ interuenit. nec fuit oppoſita exceptio impotentie reſpectu qualitatis cauſe teneat iudiciũ nec ne.¶Sexta erit an in caſibus in quibus admittit̃ procur̃ ĩ cã criali reqrat̃ ſpetiale mandatũ ⁊ an teneat̃ ſatiſdare. ¶Septima ⁊ vltima qõ huius p̃i mẽbri principalis erit ſub ꝯpendio repilogãdo cãus ſpãles in qbus admittitur procurator in cã criali ⁊ q̃libꝫ p̃dictaꝝ qõnũ ſubdiuident̃ in ſuas qões. Et ſubijcit̃ cautella ad hoc vt procurator nõ admittat̃.

Circa primã.q.p̃dicti p̃i mẽbri pſequar ĩfraſcriptas.qq.¶Prima vtrũ ĩ cã criali admittat̃ procur̃.ſiue delictũ ſit publicũ.ſiue priuatũ.¶Secũda vtrũ admittat̃ ſi venit imponẽda ſolũ pena pecuniaria.⁊ qd iuris ſi veniret imponẽda pena priuatõis oĩuꝫ bonoꝝ aut maioris ptis.¶Tercia qd iuris ſi venit imponẽda pena mere corporis afflictiua. ¶Quarta qd iuris ſi venit imponẽda pena mixta. ¶Quinta qd ſi venit ĩponenda arbitraria. ¶Sexta quid iuris ſi venit ĩponenda alternatiua.¶Septima qd ſi dubitatur an veniat ĩponenda corporalis. vel pecuniaria . ¶Octaua quid ſi venit ĩponẽda pena ĩfamie. ¶Nona qd ſi venit imponenda pena reuocationis in ſeruitutẽ.¶Decima qd ſi venit ĩponenda pena relegationis.¶Undecima quid ſi venit ĩponẽda pena ꝑpetui carceris.¶Duodecima qd ſi venit ĩponẽda pena vt quis poſſit impune offendi.¶Terciadecima. quid ſi venit ĩponenda pena priuationis ab ordine. ¶Quartadecima qd ſi venit ĩponenda pena ſepationis thori ¶Quintadecima vtrũ in caſibus in quibus dicet̃ procuratoreꝫ nõ admittendũ admittat̃ pro abſente quando ꝯ eum procedi põt. ¶Sextadecima vtrũ in caſibus p̃dictis.ſ.in quibus nõ poteſt admitti.procur̃ admittat̃ ſi ex forma ſtatuti accuſatus vel inquiſitus de crimine capitali habeat̃ pro confeſſo.ſi fuerit ꝯtumax ¶Decimaſeptima vtrũ in caſibus p̃dictis admittat̃ pro reo p̃ñte ſed nõ carcerato. ¶Decimaoctaua vtꝝ in caſibus p̃dictis.ſ.in quibus regulariter nõ admittitur.admittat̃ pro reo p̃ñte ⁊ carcerato.¶Decimanona ⁊ vltima vtrũ ĩ caſibus in quibus mortuus poteſt damnari admittatur procurator in caſibus in quibus non admitteretur pro viuo.

Primo igitur quero vtrũ indifferenter in cã criminali repellatur procurator ſiue delictũ ſit publicũ ſiue priuatũ.Et pro examinatiõe huius.q.ante omnia videndũ eſt quod dicatur delictum publicũ ⁊ quod priuatũ.Circa quod iuriſconſultus in.l.i.ff.de pub.iudi.dicit ꝙ ea ſunt publica crimina que ex lege publicoꝝ iudicioꝝ deſcendũt veluti ex lege iulia maieſtatis.vt.l.iulia de adult. ⁊ alia plura ibi enumerat de qbus ibi ⁊ etiaꝫ quedam enumerat glo.Ideo autẽ dicuntur publica quia quilibet de populo competit accuſatio vt inſti.de pub.iudi. in.prin. Delicta vero priuata dicuntur ſicut furti iniuriarum abigeatus ⁊ ſi.de quibus in libro.xlvij.ffoꝝ.a titulo de priuatis delictis in quo incipit.xlvij.libr. vſqꝫ ad titulum de publicis iudicijs. ¶Et de predictis vide ſpecul.in ti.de accuſa.§.ij.in prin. Et poſſunt dici priuata omnia illa que non enumerantur inter publica delicta.Ideo autem dicuntur priuata. quia ad illa regulariter non admittitur niſi ille cuius intereſt ꝑ ſua iniuria non pro aliena vt.l.iij.ff.de priua.delic.⁊.l.iij §.ſi is.ff.de ſepul.vio.Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de accu.in quarta parte in fine de quo etiam per glo.⁊ doc. in.l.ſi.ff.de priuat.delict. ¶Eſt tamen aduertendum ꝙ non ſemper ſequitur competit publica accuſatio. ergo delictum eſt publicum.nam etiam in delicto priuato propter quod imponitur pena pecuniaria applicanda fiſco admittitur quilibet de populo ad accuſanduꝫ pro illa pena ⁊ tamen non dicitur publicum delictum ſed dicitur competere publica accuſatio . vt dicit glo. ſingularis in rubrica de popul.actio.⁊ lꝫ ibi Bar.allegat.l.ſepulcra.C.de ſepulcr.viola. ⁊.l.i. ibi vel ab accuſatione receſſum.ff.de iure fiſci iuncta.l.iij.§.fi.ff de priuat delict. ¶Facit etiam dicta lege.i.ff.de iure fiſci ibi dum dicit rem litigioſam venũdari iuncta.l.finali.C. de litigioſis. ¶Et ibi ſentit gloſa. ⁊ tenet Bartolus . ⁊ Baldus . ⁊ Joannes de ymola

in.l.i.ff.de pub.iudi.ꝑ priuato autē delicto ꝓp quod
imponitur alia pena q̄ pecuniaria non admittitur niſi
ille cuius principaliter intereſt ꝓ ſua iniuria vt.ſ.di-
xi.ita debet intelligi glo.in.l.iij.in fi.ff. de priua.de-
lic.⁊ quod.ſ.dixi.Preterea accuſatio ſuſpecti tuto.ꝯ
petit cuilibet de populo etiā ſi agatur ad purgationē
vel remotionē vt.l.i.§.cōſequēs cū.§.fi.ff.de ſuſpec.
tuto.⁊ inſti.eo.§.conſequens.⁊ ſeq.qui tex.loquntur ī
diſtincte.⁊ p cōſequens indiſtincte intelligendi ſunt.
xviiij.di.c.ſi romanoꝝ ⁊.l.de p̄tio.ff.de publiciana.⁊
tamen iudicium accuſationis de ſuſpecto nō eſt publi
cū.⁊ tenet Bar.in.l.i.ff.de pub.iudi.licet glo. ⁊ An
ge.ten.contrariū ſed melior videtur opi.Bar.ſuper
hoc tamen nō inſiſto.quia non eſt principalis materia
noſtra.ſed ſatis eſt ꝙ non eſt neceſſaria conſequentia
quilibꝫ poteſt accuſare de tali crimine.ergo crimen ē
publicū.maxime quo ad materiā noſtrā.l.i.de publ.
iudi.ꝙ tribus modis poteſt dici crimen publicū vno
modo latiſſime eo ipſo ꝙ intenditur publica vtilitas
vꝫ vt quis puniatur corporaliter vel pena applicanda
fiſco.licet alias nō competat cuilibꝫ de tali crimine ac
cuſatio ſi tale crimen ſit priuatū ⁊ hoc modo ſummit
in.l.ꝙ ſenatus ⁊.l.pretor.§.ſi dicatur.ff. de iniur.⁊.l.
lititatio.§.ꝙ illicite.ff.de public.⁊ hoc modo pōt itel
ligi glo.fi.in.c.i.de colu.detegen.que dicit ꝙ de iure
canonico omnia delicta dicuntur publica.2o modo di
citur crimen publicū late eo ipſo ꝙ cōpetit cuilibet ac
cuſatio.⁊ hoc mō ſummitur in.§.conſequens.ſ. alle-
gato.⁊.d.l.ꝙ ſenatus in principio. licet alias quo ad
alios effectus non dicatur publicū iudicium.Tercio
modo ſummitur ſtricte quo ad effectum noſtri princi
palis membri.⁊.l.pe.§.ad crimen.⁊.l.infamen.ff. de
publi.iudi.⁊ tunc illud ſolum dicitur publicū iudici
um de quo cautum eſt in iure vt ſit publicum. ⁊ dicit
Ange.ꝙ omnia crimina que puniuntur ꝑ ea que ha-
bentur in aliqua rubrica incipiente ad legem ⁊c̄.Hoc
eſt ad.l.iul.maie.⁊.l.iul.de adult.⁊.l.iul.de ſica.⁊ ſic
de ſingulis.talia enī dicuntur deſcendere ex lege pu
blicorum iudiciorum.⁊ hoc dicit apparere ex.l.i.ff.ď
pub.iudi.recte intellecta.⁊ ideo dicit ꝙ in illis nō eſt
neceſſe nominatim cauere ꝙ ſint publica per predicta
igitur patet quid iuris ſi per ſtatutum detur cuilibet
poteſtas accuſandi de aliquo crimine vbi de iure cōi
non datur.an tunc dicatur publicum iudicium. nā per
predicta Bar.tenet ꝙ non.⁊ ſequitur Ange. niſi ex-
primatur in ſtatuto ꝙ ſit publicum iudicium.⁊ ſic dā
natus de tali crimine non erit infamis vt damnatus ď
publico iudicio.⁊ poterit interuenire procurator.licet
ſecus quando eſſet crimen publicum vt.d.l.i.§. ad cri
men.¶ Sed aduerte quia quod dicit Ange. ꝙ in cri
mine publico nō poteſt interuenire procurator. nō eſt
ſimpliciter verum vt ſtatim dicam.¶ Itē aduerte qꝛ
ſecundum Io.de imol.non eſt peccatū dicere ꝙ vbi
cunqꝫ iniure eſt ſtatutum ꝙ de aliquo delicto publi-
co ſit accuſatio ꝙ tunc illud crimen intelligitur publi
cum ⁊ publici iudicij per.l.iij.§.fi.ff. de preuari. vbi
tex.innuit ꝙ ſiue per.l.ſiue per ſenatuſconſultum ſit ī
ducta publica accuſatio.publicum videtur eſſe iudici
um quod nota ad limitationem eorū que dixi ſupra
ſecundum Ange.Et eodem modo ſi per ſtatutum in-
ductum ſit ꝙ publica ſit accuſatio.ar.l. omnes populi
ff.de iuſti.⁊ iur.facit etiam ethimologia vocabuli qꝛ
publicum dicitur quaſi populicum.quia cuilibet com
petit accuſatio vt ſupra dixi.⁊ argumentum ab ethi-
mologia in dubio videtur eſſe validum niſi obſtet ali

nd.vt.c.cum ſecundum de preben.⁊.l.tigurij.ff.de.v.
ſigni.⁊ hoc videtur fuiſſe de mente glo.ſuper rubrica
ff.de pub.iudi.que dicit ꝙ publica dicūtur quaſi popu
lica ⁊ Azo.in ſumma de pub.iudi.⁊ hec opi. ſecundū
Io.de imol.forte videtur verior. licet in pratica ſer-
uanda ſit opi.Bar.⁊ Ange. quia illa tendit ad mino
rem interpretationem.facit regula ī penis de reg.iur.
li.vj.⁊.l.ſi de interpretatione.ff. de penis.Quandoqꝫ
vero dicitur publicum iudicium hoc eſt ordinariū vt
not.glo.in.d.c.i.ď collu.ďtig. nā quedā iudicia ſunt or
dinaria.quedam extraordinaria vt tradit ſpec.in ti. ď
procur.§.ij.in.iiij.parte.⁊ do.meus in rubrica de iu-
di.¶ Quandoqꝫ dicitur publicum ex eo ꝙ ſolemni-
ter ⁊ publice quis poteſt accuſari vt not.glo.v.q.iij.c.
qui epiſcopus.poteſt etiam ſummi alijs modis vt in.
d.iuribus.¶ Sed reuertendo ad principalem.q. no-
ſtram qua queritur an indifferenter in cauſa crimina
li admittatur procurator.ſiue delictum ſit publicū ſi
ue priuatum.glo.in.d.l.pe.§.ad crimen.ff.de publ.iu
di.reffert opi.prima eſt ꝙ in priuatis delictis admit-
tatur ꝓcurator ſumpto argumento a contrario ſenſu ī
d.§.ad crimen.nam cū tex.ibi dicat ad crimen publi
ci iudicij fruſtra procur̄ interuenit.videtur a cōtrario
ſenſu ſentire ꝙ ſecus ſit in priuato.¶ Secūda opi.fu
it quā glo.ibi ſequitur ꝙ ēt in priuato crimine non ad
mittitur ꝓcur̄.intelligendo ꝙ adſint alie qualitates
ꝓp quas ꝓhibeatur interuenire de quibus latius in
ſeq.qq.⁊ hoc ꝓbat glo.quia crimen iniuriarum ē pri
uatū vt patet ex his que.ſ.dixi tamen in accuſatione
iniuriarū ꝓhibetur ꝓcur̄ interuenire vt.l.fi.C. de in
iur.de quo latius.j.dicam igitur ⁊c̄.¶ Itē ꝓbat qua
re regulariter ꝓhibetur interuenire ꝓcur̄ in crimine
quo imponitur pena maior relegatione vt dicam ī.x.
q.huius prime.q.¶ Facit etiā qꝛ ſicut in publicis im
ponitur pena talionis accuſatori calumnianti. ita ⁊ in
priuatis vt.l.⁊ in priuatis.ff.ad ſena.conſul.turpil.Et
p̄dictam opi.cōmuniter tenent doc. ꝓ qua videtur ca
ſus in.l.iij.C.vbi ſena.vel clariſſimi vbi tex. dicit ſi
ue delictū ſit publicū ſiue priuatum ꝙ ꝑ ꝓcuratorē
exerceri non poteſt.⁊ ſic clare ꝓbat ꝙ etiā ſunt que
dam crimina priuata que ꝑ ꝓcuratorem exerceri nō
poſſunt.Ad idē ēt facit tex.in.l.i.C.vt tā ciuiles q̄ cri
mi.cau.⁊c̄.iuncto principio cū fine.nā ibi in principio
fit mētio de furto ꝙ clare eſt priuatū delictū.⁊ tamen
in fine dicitur in ver.accuſatione. ꝙ accuſatione inſti
tuta cōtra officialem finito officio debet ipſe ꝑ ſe cau
ſā ꝓſequi ⁊ nō per ꝓcuratorem. ¶ Hoc etiam ꝓba
tur optime in.l.i.ff.an ꝑ ali.cau.ap.que facit differen-
tiam an cauſa ſit pecuniaria vel capitalis.⁊ in capitali
non diſtinguit an delictū ſit publicum vel priuatū ſed
ſolum diſtinguit an veniat imponenda pena vſqꝫ ad
relegationē vel ſupra relegationem de cuius.l.intel-
lectu latius.j.dicam in.x.q. ¶ Videtur ergo cōcludē
dum ꝙ non ſit diſtinguendum. an delictum ſit publi
cum vel priuatum ſed qualis pena veniat imponen-
da.nam ſi veniat imponenda pecuniaria. etiam ſi eſ-
ſet publicū poſſet interuenire ꝓcurator.Sꝫ ſi veniret
īponēda corpalis ēt ſi eſſet priuatū nō poſſet īteruenir̄
ꝓcur̄.¶ Aduerte tn̄ qꝛ Ang.ī.d.§.ad crimen dicit ꝙ
lꝫ ī ꝯſulēdo vel iudicādo nō ſit recedēdū a dicta opi.
dicit tn̄ diſputatōis gr̄a dici poſſe ꝙ exceptis qbuſdā
crib9 ſpetialib9 ď qbus dicā in.vij.⁊ vltia.q. pricipali
iſtius ſecundi membri principalis non poteſt interue
nire procurator in crimine publici iudicij.etiam ſi ex
tali crimine veniat imponenda pecuniaria pena ſiue

ſententia poſſit ferri in abſentem ſiue non per text. in
dicto.§.ad crimen qui loquitur indiſtincte. nec eſt bo
na ꝯſequentia ſecunduʒ eum ſentētia poteſt ferri ī ab
ſentem.ergo poteſt interuenire procurator. quia tex.
in dicto.§.ad crimen ſimpliciter prohibet ꝙ in crimi
ne publici iudicij non poſſit interuenire procurator qr
tex.in dicto.§.ad crimen ſimpliciter prohibet ꝙ ī cri
mine publici iudicij non poſſit interuenire procurator
¶ Nec ob.l.ſeruum quoqʒ.§.publice.ff. de procura.
vbi dicitur ꝙ vbicunqʒ poteſt procedi contra abſen-
tem.ita ꝙ abſens damnari poſſit.ibi admittitur quili
bet ad innocentiam excuſandam.⁊ ſic ad plenam def
fenſionem.quia ipſe Ange.intelligit hoc verum quā
do crimen eſſet priuatum.ſecus ſi publicum ne cōtra-
dicat textui.d.§.ad crimen qui indiſtincte voluit ꝙ ī
crimine publico non admittatur procurator ad plenaʒ
deffenſionem ⁊ ſic videtur voluiſſe Angel.,vel ꝙ in
crimine priuato indiſtincte admittatur procurator ⁊
male.vel ꝙ in crimine priuato ſeruetur dumtaxat di
ſtinctio glo. an veniat imponendā pena relegationis
vel maior.ſed in crimine publico non fiat illa diſtinc
tio.¶ Sed tu aduerte quia de eo quod dicit de ab-
ſente dicam in.xv.q.huius prime.q.principalis ſecun
di membri.¶ Item aduerte quia contra dictam opi.
Ange.eſt tex.in dicta.l.i.C.vt tam ciuiles q̄ crimina.
⁊c.⁊ contra tex. qui clare concludit in contrarium in
dicta.l.iij.C.vbi ſena.vel cla.⁊ aperte contra tex. ī di
cta.l.i.ff.an per ali.cau.ap.¶ Do.Anto.hic dicit ꝙ li
cet in iudicando vel conſulendo non ſit recedendum
ab opi.glo.⁊ cōmuni de iure tamen videtur dicendū
ꝙ ſiue delictum ſit publicum ſiue priuatum dummo
do veniat imponenda alia pena q̄ pecuniaria.non po-
teſt regulariter interuenire procurator.mouetur per.l
ij.a contrario ſenſu.C. de procurat. nam dum tex.ibi
loquitur ꝙ in cauſa pecuniaria admittatur procura-
tor.ſentit a contrario ꝙ ſecus ſit in alia cauſa q̄ pecu-
niaria.Secundo mouetur per tex.noſtrum in quo pa
pa dicit ꝙ non poterat admittere procuratorem. quia
cauſa erat criminalis.⁊ hoc dicit probari hic iūcto.c.
veritatis de do.⁊ contu.nam vt ibi patet poteſt proce
di contra abſentem ad penam depoſitionis . ⁊ tamen
ſi prelatus accuſatus ſit de tali crimine ex quo veniat
deponendus.non poteſt interuenire procurator vt hic
in tex.noſtro ad idem etiam allegat tex.in.c.in crimi
nalibus.iij.q.v.vbi tex.ſimpliciter dicit ꝙ in crimi-
nalibus non poteſt interuenire procurator.mouetur e
tiam per ea q̄ dixi ſupra in.vj.ratione quare ex parte
rei in cauſa criminali non poteſt interuenire procura-
tor quando venit imponenda alia pena q̄ pecuniaria
vt dixi ſupra in prima qōne primi membri. ¶ Pre-
dicta tamen opi.non placet Jo.de imo. in dicto.§.ad
crimen per tex.in dicta.l.i.ff.an per ali.cau.ap. vbi lit
tera aperte vult ꝙ in cauſa relegationis admittat̄ pro
curator ſecundum vnum intellectum. ⁊ ſecunduʒ om
nes vbi venit imponenda pena minor relegatione ad
mittitur procurator vnde ſi venit imponenda pena de
poſitionis ab ordine admittetur procurator de quibꝫ
duobus articulis vʒ de relegatione dicam in.x.qōe ⁊
depoſitione in.xiij.q.¶ Nec ob.l.ij.C. de ꝓcur.quia
ibi non debet ſummi argumentū a contrario ſenſu. qr
reſultaret correctio.d.l.i.⁊ ſic non eſt ſummenduʒ vt
l.ij.C.de condict.inſer.¶ Item non obſtat tex. in.c.ī
criminalibus quia licet ille ſimpliciter loquatur . ta-
men debet diſtingui per alia iura ⁊ ſic per dictam.l.i
ff. an per ali.cau.ap. nec eſt hoc abſurdum vt dicta.l.

ſcio queſitum.ff.de teſti. facit quod notatur in.l. nam
⁊ poſteriores.ff.de.ll.⁊ in autent.offeratur.C. de lit.
conteſt.⁊.c.cum expediat de elec.in vj.¶ Nec obſtat
ratio allegata per dominū Anto.quia illa vj.ratio fu-
it reprobata vt ibi latius dixi.¶ Non obſtat text.iſte
quia poteſt reſponderi vt reſponſum fuit ad.c. in cri-
minalibus videlicet ꝙ licet tex. noſter ſimpliciter lo
quatur ꝙ in cauſa criminali non poſſet procuratorem
admittere tamen diſtingui debet per alia iura vt ſu-
pra dixi.¶ Nec obſtat quod ſupra dixi ꝙ hic eſſet pe
na imponenda que poterat cadere in abſentem per id
quod habetur in dicto.c.veritatis.quia poteſt reſpon
deri ꝙ imo non poterat cadere . quia hic non erat lis
conteſtata quo caſu non poteſt procedi ad penam de-
poſitionis contra contumaceʒ vt notatur in dicto.c.ve
ritatis.ſecus forte ſi lis fuiſſet conteſtata ⁊ tangit do.
Anto.hic.¶ Vel forte poſſet reſponderi ſecunduʒ Jo
de imol.ꝙ aliud de iure canonico ⁊ aliud de iure ci-
uili . ¶ Glo.tamen hic non videtur facere aliq̄ drīaʒ
inter hec duo iura. ⁊ ideo dicit Jo. de imol.tenendā
precedentem opi.ſeu ſolutionem.¶ Tu aduerte quia
iudicio meo tex.noſter fortiſſime obſtat ⁊ dicta reſpō
ſio non videtur bona.nam licet papa ſimpliciter dicat
ꝙ non poſſet procuratorem admittere quia cauſa erat
criminalis.tamen ipſe reſtringit ſe ad cauſam propo-
ſitam in qua veniebat imponenda pena depoſitionis
a beneficio.quam tamen clarum eſt minorem eſſe re
legatione.arg.eorum que dicam in.x.q.cōiuncta.xiij.
⁊ tamen dicit papa ꝙ in cauſa predicta non poterat ꝓ
curatorem admittere.⁊ tamen de iure canonico in ca
uſa criminali in qua venit imponenda pena depoſitio
nis ab ordine admittitur procurator vt dicam in.xiij.
qōne.ergo reſponſiones Jo.de imol.non videntur bo
ne.¶ Quid ergo dicendum . profecto contrarium eſt
difficillimum ⁊ videtur deſtruere omnes predictas
opini.niſi dicamus ꝙ aliud ſit de iure canonico ⁊c.
¶ Ego arbitror poſſe reſponderi ad tex.noſtrum mul
tipliciter.primo ꝙ ideo dicit hic ꝙ non poterat admit
tere procuratorem . quia cauſa erat criminalis ex eo
quia lis non erat conteſtata vt ſupra dictū fuit.¶ Nec
obſtat ꝙ quando agitur ad depoſitionem ſeu deſtitu
tionem prelati ꝙ poteſt procedi contra abſentem con
tumacem etiam lite non conteſtata vt dicto.c. verita-
tis ⁊ maxime quando agitur ad depoſitionem prela-
ti propter crimen dilapidat. ⁊ tenet glo.iij.q.ij.qr ea .
arg.l.ne diu.C.de penis.nam ſicut ibi proceditur con
tra apparitores ſeu nuntios licet lis non ſit conteſtata
quia verſatur publicum cōmodum. ita quando prop-
ter crimen dilapidationis petit̄ deſtitutio prelati quā
opi.recitat ⁊ ſequitur Jo.andr.⁊ do.meus in dicto.c.
veritatis ī ver.intellectu extra glo. lʒ cardinalis ʒab.
dicat ibi ꝙ dicta opi.non ꝓbatur iure. ſed in caſu no-
ſtro agebatur ad depoſitionem p̄lati. ⁊ inter alia iten
debatur crimen dilapidationis ex eo ꝙ iſte epiſcopus
aſſerebatur ſubieciſſe eccleſiam ſeruituti. Et p conſe-
quens non videtur ponderandū an lis eſſet conteſtata
vel nō quātū ad hoc vt poſſet ꝓcedi in cauſa p̄dicta ēt
contra abſenteʒ ꝯtumacē etiā lite non ꝯte.quo caſu qn̄
ꝓcedi poteſt contra abſentē videt̄ admittendus ꝓcur̄
vt dicā in.xv.q. ¶ Sed ad hoc reſpōdendū arbitror
ꝙ lʒ in cā p̄dicta poſſet ꝓcedi lit.nō ꝯte.tn̄ hic nō po-
terat ꝓcedi an̄ lit.ꝯte.qr nō ſolū intendebat̄ crimē di
lapidationis.ſʒ ēt intendebant̄ alia crīa de qbꝫ hic in
tex.in quibꝫ criminibus clax eſt ꝙ nō potuiſſeꝫ ꝓcedi
lit.non conte.vn̄ videt̄ attēdēda q̄litas ꝓhibitiua nō

permiſſiua ar.l.fi.§.ſed ſi quis naut.caup.ſtabula.ꝛ.l.
fulciniius.§.quid ergo.ff.ex quib.cau.in poſſ.ea.ꝛ.l.ſi
quis in graui.§.fi.ꝛ.l.ſe.ff.ad ſila.facit.l.antepe.§.pe.
ff.mandati.ꝛ ideo non mirū ſi non poterat admitti ꝓ
curator. ¶ Preterea quod.ſ.dictū fuit ꝙ quando in
tentatur crimen dilapidationis.pōt agi lit.non cont.ar
bitror verū quando ſubeſſet timor dilapidationis ī fu
turū.ſecus ſi talis timor ſubeſſet qꝛ tunc ceſſat ratio ꝓ
pter quā poteſt procedi lit.non conte.vt tractatur in.d.
c.veritatis. ¶ Tercio arbitror reſponderi poſſe qꝛ hic
non apparet ad quā penā ageretur.ꝛ ideo cuꝫ papa re
ſpondeat ꝙ quia cauſa erat criminalis non poterat ꝓ
curatorem admittere.debet intelligi ꝙ agebatur ad
talem penam in qua non poterat admitti ꝓcurator ſe
cundū ꝙ.j.latius dicemus.ꝛ nō predicta qꝛ nouiſſima
ſunt. ¶ Vel poſſet dici ꝙ aliud ſit de iure canonico. ꝛ
aliud de iur̄ ciuili vt dixi ꝛ ratio diuerſitatis vt arbi-
tror poſſet aſſignari quare magis admittatur procura
tor de iure ciuili quando agitur ad depoſitionem ab
ordine ſeu ab offitio q̄ de iure canonico ꝓut ego aſſi-
gnabo in.xij.q.huius prime.q. ¶ Hec tamen ſolutio
non multum placet per ea que ibi dicam.ideo tene p̄-
cedentes ſolutiones. ¶ Cōcludēdo igitur quo ad pri
cipales terminos.q.noſtre breuiter dico ꝙ quātuꝫ ad
materiam admittendi procuratorie nō attenditur an
iudicium ſit publicum vel priuatū.ſed attenditur qua
litas pene vt.ſ.dixi quod probatur in iuribus ꝓ hac
parte inductis ꝛ maxime per.d.l.i.ff. an per aliū cau.
ap.vbi non fit differentia inter publicū ꝛ priuatū. ſed
ſolum que pena ſit imponenda. ¶ Secūdo quero vtꝝ
in cauſa criminali ex qua venit imponenda pena pecu
niaria poſſit interuenire ꝓcurator.ſo.diſtingue ꝙ aut
talis pena imponetur de iure cōi aut ex forma ſtatuto
rū. ¶ Primo caſu concluſio eſt omniū doc.tam iuris
canonici q̄ ciuilis ꝙ poſſit īteruenire procurator.vt.d.
l.i.ff.an per ali.cau.ap. ꝛ eſt text.in.l.ij.C. de procur.
¶ Nec conſideratur ſm Jo.de imo.in.d.§. ad crimē
ꝙ contingere poſſet ꝙ reo exiſtente non ſoluendo in
ſubſidium poſſet imponi pena corporis afflictiua iux-
ta not.in.l.fi.ff.de inius vocan.ꝛ in.c. finē in fi.de do.
ꝛ contu.ꝛ in.c.ij.de maleſi.ꝛ.l.ſi quis id quod.§.ī ſer
uos.ff.de iur.om.iudi.de quo ar.dic vt latiſſime dixi
in.c.ad liberandam de iude.Et ratio eſt qꝛ hoc poteſt
contingere ex accidenti ꝛ extra ordinem.ideo non de
bet attendi vt.l.i.ff.de in lit.iur.alias ſequeretᷣ ꝙ nūq̄
in aliquo caſu in cauſa criminali etiā quādo impone-
retur pena pecuniaria poſſet interuenire ꝓcur̄.quod ē
falſum vt.d.l.i.ff.an per ali.cau.ap.ꝛ.d.l.ij.de procur.
¶ Et ꝓ hac ſentētia Jo.de imo.allego quod ipſe idē
dicit in alio articulo.nā licet tutor qui accuſatur de ſu
ſpecto non ad fineꝫ principaliter vt puniatur ſed ad fi
nem vt remoueatur ꝛ puniri poſſit ſi appareat euꝫ de
liquiſſe ꝛ in dolo verſatum fuiſſe.quo caſu remittitur
puniendus ad prefectum vrbis.l.i.§.fi.ff.de ſuſpec.tu
to. Ex hoc tamen non ſequitur ꝙ non admittatur pro
curator cū ſpetiali mandato.licet in cōſequentiam poſ
ſit reſultare effectus pene criminalis ad quaꝫ ſi princi
paliter ageretur nō admitteretur ꝓcur̄ ſaltē quādo pe
na deberet imponi per eundē iudicem . de quo videtᷣ
caſus notabilis ꝛ ſingularis in.l.non ſolū.§. fi.de pro
cur.que.l.intelligitur ſm lec.Bar.ꝛ ang.quando cau
ſa ſuſpecti tutoris ageretur ciuiliter vt ipſi dicunt ī.d.
l.pe.§.ad crimen.licet glo.ibi videatur ſentire contra
rium ꝛ male.ꝛ intellectū Bar.ſeqtur Bartolom.de
ſalice.in.l.reos.C.de accu. ¶ Pro hoc ēt facit quod.

ſ.dixi.vꝫ.ꝙ debet attendi quod principaliter intendi
tur.non autem illud quod pōt in cōſequentiam veniᷣ
vt.l.ſi quis nec cauſam.§.fi.ff.ſi cer.peta.ꝛ.l.inter ſti-
pulantem.§. ſacram.ff.de ver.obli.ꝛ.l.iiij.ī principio
ff.de fideicōmiſ.liber.ꝛ.l.ſancimus.§.pe.C. de dona
cū ſi. ¶ Sed aduerte qꝛ contra hoc fortiter ob.qǒ di-
cam.j.in.v.q.huius prime.q.in qua cōcluditur ꝙ vbi
pena eſt arbitraria non admittitur ꝓcur̄ cū poſſit īpo-
ni pena corporis afflictiua vt ibi dicā. ¶ Item ꝛ ſecū
do fortiter ob.quod dicā in vj.q.dicte prime. qōis qn̄
īponitᷣ pena alternatiua ꝛ electio eſt iudicis. ¶ Item
ꝛ tercio fortiter ob.quod dicam in.iiij.q. eiuſdem qn̄
pena eſt mixta vel qꝛ expreſſe diſponitur ꝙ in deffec
tum pene pecuniarie non ſolute.j.certum tempus im-
ponatur pena corporis afflictiua in quibus omnibꝫ di
citur ꝙ attenditur quod euenire poteſt.ꝛ ſic an contī-
gere poſſit ꝙ pena ſit corporis afflictiua. ¶ Quid er-
go dicemus.contraria videntur fortiſſima prima fron
te.ad quoꝝ examinationem veniret examinādus ar-
ticulus ille.an inſpici debeat quod euenire pōt.ǒ quo
per glo.ꝛ doc.in.l.ſi idem cum eodem.§.fi.ff.de iuriſ
dic.om.iud.ꝛ per Cy.in.l.fi.§.ſin autem.C. cōia del.
ꝛ p Dy.in.l.diem.ff.de aqua plu.arcend.ꝛ p Bar.ꝛ
doc.latius in.l.inter ſtipulantem.§.ſacram.ff. de ver.
obli.aliquid in regula cū quid vna via de reg iur.li.
vj. ¶ Et ex dictis maxime Bar.pōt reſponderi ad cō
trarium ꝙ in caſu p̄cedenti ex quadā generalitate nō
principaliter diſpoſita ꝛ ordinata ſm p̄ſentem ſtatum
inducentem talē cōtingentiā de futuro pena corporis
afflictiua venit imponenda per quodā ſubſidiū ꝛ qua
ſi extraordinarie.vt qui nō poteſt luere ī ere luat ꝛc̄.
Et licet veniat ex quadā generali r̄gula.ne delicta re
maneant impunita.quo caſu nō cōſideratur quod eue
nire pōt tex.n.primo loco allegati loquntur quādo ꝯ-
demnatus ex delicto pēa pecuniaria.punitur pena cor
poris afflictiā eo ꝙ propter inopiā nō habet vnde ſol
uat.quo caſu ſuccedit alia regula ꝙ qui non pōt luere
ī ere ꝛc̄.ſecus in caſibus contrarijs in quibus ſm or
dinatam ꝛ regularē diſpoſitionē pp delictū perpetra
tū etiā reo exiſtente ſoluēdo poſſibile eſt incurrere pe
nam corporis afflictiuam.ꝛ hāc ſolutionē reperio ſen
ſiſſe Jo.de imo.in.l.ij.ff.de publ.iudi.licet Bar.ibi
aliter videatur dicere.ſed plus placꝫ ꝙ.ſ.dixi ꝓ qua
etiā opi.facit ꝙ quātū ad hoc vt in deffectuꝫ pecunia-
rie non ſolute pp inopiā ſit imponenda pena corporis
afflictiua.multa debent cōcurrere quibus attentis de
raro contingere pōt ꝙ.ex illa regula ꝙ qui non pōt lu
ere in ere ꝛc̄.debeat luere in corpus.ſm quod nota.ꝛ
latiſſime dixi in.c.ad liberandā . Et predicta notabis
quia quātū ad materiā noſtrā non reperi per doc.tac-
ta fuiſſe. ¶ Secundo caſu quando imponitur pena pe
cuniaria ex d̄licto ex forma ſtatuti ſubdiſtīgue ꝙ aut
imponitur eo caſu quo ex tali delicto impōebatur pe
cuniaria vel ſaltem nō imponebatur pena corporis af
flictiua.ꝛ idem dicendū eſt quod ſtatim dixi in p̄cedē
ti caſu. ¶ Aut per ius cōmune ex tali delicto impone
batur pena capitalis ſeu corporis afflictiua ꝛ p.l.mu-
nicipalem illa pena eſt reducta ad penā pecuniariam
ꝛ hoc caſu videtur dicendū ꝙ poſſit interuenire ꝓcur̄
ar.l.ij.C.de procur.qꝛ videntur ceſſare rationes ꝓhi
bitiue interuentus ꝓcuratoris de quibus dixi in pri-
ma.q.primi mēbri.facit ēt.d.l.i.ff. an per ali.cauſ. ap.
¶ Guid.de ſuza.format hanc.q.in.l.ſeruuꝫ quoqꝫ.§.
publice.ff.de ꝓcur.ꝛ.l.ij.C.eo.ti.ꝛ in ſuis.qq.ſtatuto
rū ꝛ dicit ſe vidiſſe ꝓnūtiari p ꝛ ʒ.tenet tamen ipſe

ꝙ procurator nõ debeat admitti p.d.§.ad crimẽ.⁊ qꝛ
origo inſpiciẽda ẽ.C.ad maced.l.iij.ff.mãdati.l. ſi ꝓc.
⁊ qꝛ pena ſuccedens in locuz prime dꝫ ſape illius ma
teriã.vt.l.ſi eum.§.ij.ff.ſi quis cautio ⁊.ff.de dona.in
ter vir.⁊ vxo.⁊.l.ſi donate.§.ſi ſponſus.Jo.an.in ad/
di.in ti.de ꝓcur.§.i.ver.item ꝙ cauſa eſt criminalis
reffert hanc opi.⁊ dicit ꝙ cõiter doc.moder. tenẽt con
trariã ſententiã per iura primo loco allegata vbi pena
eſſet ſoluz pecuniaria.⁊ hanc tꝫ Gandi.in tractatu ſuo
de maleficijs rubrica.xxi.⁊ tꝫ.etiã Bar. ⁊ cõiter mo
der.poſt Jo.an.vt apparet in.d.§.ad crimen ⁊ in.d.§.
publice mouentur qꝛ potius debemus attendere quã
titatem pene q̃ qualitatez delicti.vt.l. quod ad ſtatuz
ff.de penis. ⁊.l.publicoꝝ.ff.de publ.iudi.⁊.l. q cũ ma
ior.§.penulti.ff.de bonis. libert.tradit Barto.in.l.ij.
ff.de publicis. iudic. ¶ Non obſtat. ꝙ debeat inſpi/
ci origo.qꝛ illud eſt veꝝ niſi accidens alteret naturaz
originalẽ per id quod habeẽ in.l.i.§.beſtias.ff.de po/
ſtul.⁊.l.ſi eadem.ff.de offi.aſſer. ¶ Nec ob.ꝙ ſubro
gatum debeat ſapere naturã eius in cuius locum ſub
rogatur.qꝛ illud eſt verũ qñ ſubrogatum non tranſit ĩ
aliam rem alterius nature. Facit quod notatur.in.l.
cum in fundo.§.ſi fundus.ff.de iure.dot.⁊ not.Bart.
in.l.i.§.hec actio.ff.ſi qs teſta.liber.eſſe iuſ.fue. ¶ Et
hanc etiã ſententiã tenet do.Barto.de ſalice.⁊.d.l.re
os.C.eo.⁊ Bal.ibi q dicit Dy.ita tenuiſſe ⁊ d. Ant.
hic ⁊ cõiter omnes doc.cõcordant ꝙ poſſit interuenire
ꝓcur in caſu p̃dicto. ¶ Subdũt tamen ꝙ quis nõ poſ
ſit p ꝓcuratorẽ agere qꝛ ſufficit ſi p ſe agat et ratio eſt
ꝙ vſus ꝓcuratoris fuit inuentus ad ꝓuiſionem vt.l.
i.ff.de ꝓcur.quod non eſſet vbi inuitus quis cõpelle/
retur inſtituere ꝓcuratorẽ. ¶ Ex p̃dictis ergo ſequit
duplex regula.prima ꝙ inuitus nõ cõpellatur quis cõ
ſtituere procuratorẽ.in tali cã. Secũda ꝙ regulariter
admittatur procurator. ¶ Prima regula fallit in per
ſona illuſtri.⁊ ĩ illa pſona que eſt ſupra dignitatẽ illu
ſtrem vt eſt tex.in.l.qcũqꝫ.⁊ in autent.ꝙ ius.C.de ꝓ
cur.⁊ in aut.vt ab illuſtribus.⁊ qui ſupra eã dignitatẽ
⁊c.facit quod not.Hoſti.in ti.de ꝓcur.§. ſi quis dare
ver.item ſm Hoſ.naz pſona illuſtris nõ poteſt p ſe ta
lez cauſam agere.ſed debet agere p ꝓcuratorẽ alias
aũt ⁊ ipſa ⁊ iudex q eam admittit puniuntur vt.d.l.q
cunqꝫ.⁊ ratio reddit ibi. ¶ Et aduerte qꝛ ſecũdũ hũc
modũ poſſet forte intelligi.l.fi.C.de iniur. de cuius ĩ
tellectu dicã in.x.q.⁊ adde que dicã ibi de epiſcopis
⁊ alijs p̃latis ſupioribus. ¶ Secũdo fallit ſm glo.in
l.i.ff.an per ali.cau.ap.que fuit additio in crimine ſuſ
pecti tutoris in quo nõ põt procurator inſtitui vt.l.non
ſolũ.§.fi.ff.de procur.quod verũ dicit Bar.in.d.§.ad
crimen.quãdo tutor accuſaretur ad vindictã publicaz
Nã hoc caſu cũ poſſit puniri vltra relegationez ex eo
ꝙ pena eſt arbitraria.vt.l.i.in fi. iũcta glo. videtur ꝙ
non poſſit interuenire ꝓcurator vt dicã in.v.q. huius
membri.⁊ ita põt intelligi dicta.l.nõ ſolũ.§. fi.vt duz
tex.ibi dicit difficile eſt exponatur hoc eſt nullo mo/
do auditur ꝓcurator.pro qua expoſitione facit.l.i.§.fi
in verbo difficile.ff.quando ap. ſit not.glo.fi.in.c. pre
ſentiũ de teſti.in glo.in verbo difficilem.⁊.c. cũ ſint.s̃
de decimis.⁊ glo.ſup verbo difficile.ij.q.vj.in.c. bi/
duũ ver.aduerſus. ¶ Tu aduerte qꝛ ſm hunc intelle
ctum.d.l.nõ ſolũ.§.fi.non ob.regule ſupra poſite du/
plici ratione.primo quia crimen eſt publicuz vt ſentit
Bar.in.d.§.ad crimen.ſed vbi ſolũ ageretur vt r̃mo
ueretur dato ꝙ ex remotione illa infameẽ. tñ iudici
um habeẽ ꝓ pecuniario ⁊ ciuili vt dicã in.viij.q. Et

ſic ſm hũc intellectũ dicta regula nõ procedit. ⁊ glo.ĩ
d.l.i.ff.an p ali.cau.ap.inepte poſuit hãc fallentiã qꝛ
hoc caſu concordat cũ regula. ¶ Tercio poſſumus di
cere ꝙ fallit in leproſo qui debet in iudicio p ꝓcura/
torẽ agere vt not. Inno.in.c.ex parte el.ij.s̃.de corpo.
vici.⁊ ibi clarius Jo.an.facit.c.i.de coniu.lepro. facit
etiã.c.intelleximus de iudi.vbi vide quid de excõi/
cato. ¶ Secũda regula.s̃.poſita ꝙ põt p procuratorẽ
ageẽ.fallit ſꝫ aliquos ĩterdicto de liber.ho.exhibẽ.⁊
deducẽdis qꝛ lꝫ ſit pecuniariũ.tñ nõ põt ꝓcuẽ ĩterue/
nire niſi pater fuit impeditus.quo caſu ꝓcurator ſpe
tialiter inſtitutus poterit adeſſe.⁊ rõ põt eſſe magnitu
do p̃iudicij ex eo ꝙ talis cauſa ſtatũ quodãmodo reſ
piciat vt.l.i.⁊.ij.ff.de capit.diminu.Et hoc tenent mo
der.in.l.i.ff.an p ali.cau.ap.Ego tamen de hoc dubi/
to per ea que dicam.j.in.ix.q.de quo dic vt ibi dicam
¶ Secundo fallit in generali doctrina.l. fi.C. de pro
cur.quandocũqꝫ perſona domini eſſet legalior ⁊ p eũ
poſſet melius veritas haberi.qꝛ dato ꝙ natura cauſe
admittat ꝓcuratorem .tamen hoc caſu nõ admittiẽ ſi
iudici hoc non placuerit vt.l.ſi actor.ff. de procur. Et
licet Jaco.butr.ↄ̃ hoc daret remediũ inſtruẽdo ꝙ qs
faceret ꝓcuratorem ſpetialiter inſtitutũ ad omnia de
qbus iudex poſſet interrogare.tñ hoc nõ placet Bar.
p.l.de minore.§.tormenta.ff.de queſtio.qꝛ non poſſet
iudex ex aſpectu ꝓcuratoris ꝑpendere veritatem ſi/
cut ex aſpectu dñi vꝫ quo colore quo tremore. quo pa
lore.qua trepidatione ⁊c. De quo articulo dicendum
eſt vt.d.l.fi.Et idem tenet Bal.in.l.ſi actor.ff de pro
cur.qui dicit ꝙ.d.l.fi.⁊.d.l.ſi actor.locuz habent ẽt in
criminalibus.⁊ ſequiur Cy.in.d.l.fi.niſi dñs eſſet im
peditus ⁊ idem in.l.reos.C.de accu.vbi vide. Et qs
habeat ꝓbare ꝙ pſona dñi ſit legalior vide Bart. ⁊
Bal.in.d.l.ſi actor.vbi etiã tradunt qualiter hoc pro
betur. ¶ Et ex p̃dictis ego infero ꝙ ſatis facile eſt iu
dici ẽt in cauſis in quibus dicemus ꝓcuratorẽ admit
tendũ ipſuz non admittere volendo pſonã principalis
tanq̃ legalioris. niſi dñs ꝓbaretur impeditus vel nõ
ꝓbaretur legalior. ¶ Sed aduertendũ eſt ꝙ p̃dicta
videnẽ ꝓcedere dũtaxat ex pte rei accuſati. Sed ex
parte accuſatoris maius eſt dubiũ.dubitatio autẽ de
ſcendit ex his que dicunẽ p Bar.⁊ doc.in.l.i.ff.de pu
bli.iudi.⁊ Bal.in.l. reos.C.de accu.ĩ qbus locis tra
ctatur an.ſi p ſtatutũ alteretur pena publici iudicij il/
lud iudiciũ deſinat eſſe publicũ.In qua.q.Jac.bu.de
terminauit ꝙ nõ p.l.quãuis ⁊ aut.ſed nouo iure.C. de
adult.p quã alterata eſt pena iuris cõis ⁊ tamen delic
tũ non deſinit eſſe publicũ vt ibi. ¶ Preterea altera/
ta eſt pena.l.peculiat.⁊.l.iij.C.ad.l.iul.repe.⁊ tamen
remanet publicũ.⁊ idem ꝓbatur in.l.ſi qs in hoc ge/
nus ⁊ ĩ aut.ibi poſita.C.de epi.⁊ cle.vnde Bal. quã
tũ ad ꝓpoſitũ noſtrũ in.d.l.reos dicit ꝙ ex parte accu
ſatoris nõ admittiẽ ꝓcurator.⁊ ita dicit tenuiſſe Bar
in.d.l.ſeruũ quoqꝫ.§.publice Bart.vero.in.l.i.ff. de
pub.iudi.dicit quãtũ ad p̃dictã.q.an delictũ deſinat eſ
ſe publicũ ꝙ ↄ̃ p̃dictaz deciſionem que videtur velle
ꝙ nõ deſinat eſſe publicũ eſt tex.in.l.i.ff.de pub. iud.
que vult ꝙ publica iudicia dicanẽ que deſcendunt ex
l.publicoꝝ iudicioꝝ. ſed homicidiũ in p̃dicto caſu qñ
punitur ex ſtatuto.nõ deſcendit ex.l.cornel.de ſic. ſed
ex illo ſtatuto igitur ⁊c. ¶ Preterea ↄ̃ dictã deciſio/
nem videtur caſus ſm opi.glo.ff.de cõcuſ.in.l.i. lꝫ ſꝫ
intellectũ Azo.videtur caſus ꝓ deciſione Jac.butri.
vnde Bar.in.d.l.i.quo ad ꝓpoſitũ aliter diſtinguit.⁊
ideo vide ipſum. Sed quo ad propoſitũ nr̃m aſſumẽ

do diſtinctionē ipſius dico ꝙ qñqꝫ ꝑ ſtatutū vel nouā
l.efficitur aliquod delictū ꝙ prius nō erat delictū ex
iure cōi.exemplū dicit ſtatutū ꝙ ſi qs iuerit de nocte
puniatur in tantū.vel pone exemplū dictat ſtatutuꝫ ꝙ
mulier que portauerit talia iocalia puniat̄ in tantū.ꝑ
ut eſt in hac ciuitate.ꝙ ſtatutū eſt ꝯ decorem ⁊ orna-
mentū ciuitatis.⁊ maximā iudicio meo ſapit iniquita
tem.⁊ ingratitudinem cū mulier ſit ſocia diuine ⁊ hu
mane domus vt.l.i.ff.de ript.nup.xxviiij.q.i.§.i.⁊.ff.
reꝝ āmo.l.i.maxime cū tot honera tot labores ⁊ āgu
ſtias ſubſtineant pp partū.nam filius ante ptuꝫ hone
roſus.in partu doloroſus ⁊ poſt partū laborioſus eſt.
vt in.c.fi.ē.de cōuer.infide.vnde nimis indignū ac re
prehēſibile videtur ꝙ homines huiuſmodi leges fa
ciant ꝯ mulieres que quaſi hoc vnicū ſolatiū habent
⁊ hac vnica voluptate fruuntur.hac vna profecto rōe
ꝑſertim iniquū eſſe conſtat.ꝙ animalia bruta ꝑcioſis
ornentur ornamentis ⁊ mulieres quaſi ſprete reliquā
tur.⁊ ea ducti ratione maiores noſtri ꝑbelle hunc mū
dū muliebrē nō virilem appellarūt.ac ēt legū latores
in.l.i.⁊.l.pediculis.§.pe.⁊ fi.⁊.l.vxori.ff.de aur.⁊ ar
gen.lega.in prin.Ad ꝑdicta ēt vide orōem Lucij va-
lerij tribuni plebis ꝓ abroganda.l.opia ab opio tribu
no cōdita rome tempore punici belli que plurima or-
namenta ꝓhibebat mulieribus de qua per Titū li.in
prin.de bello mace.lꝫ.M.porcius cato in ꝯriū diſtru
erit.de his ſatis in fauoreꝫ mulierū dictū ſit maxime
amaſiarū veſtraꝝ.¶ Reuertendo igitur ad materiaꝫ
dico ꝙ in ꝑdictis caſibus tale crimen nō videtur pu-
blicū ar.d.l.i.ff.de publi.iudi.Et quāuis cōpetat accu
ſatō publica ex forma ſtatuti.ñ tñ erit publicū quo ad
effectus publici iudicij vt tractat̄ in.d.l.i.⁊ ꝑ Bal.in
rubrica.C.qui accu.nō poſ.facit quod dixi.ē.in prece
denti.q.¶ Et hoc caſu quātū ad potentiā conſtituendi
ꝓcur̄ dicendū eſt ꝙ aut imponit̄ pena corporis afflic-
tiua.⁊ dicendū vt dicā in ſeq.q.¶ Aut imponitur pe-
cuniaria ⁊ dicenduꝫ eſt vt ſtatim dicā in vltimo caſu.
¶ Quandoqꝫ vero ſtatutū facit ꝙ id quod eſt delictū
de iure cōi tranſeat in nouā ſpēm delicti ſeu nouū no-
men delicti.⁊ tūc etiā illud nouū delictū nō eſt publi
cū.vt.l.i.ff.de concuſſ.ſꝫm intellectū glo.Et ſi imponit̄
pena pecuniaria ex tali delicto quantum ad diſtinctio
nem ꝓcuratoris dicendū ē vt dicā in ſeq.caſu.¶ Qñ
qꝫ vero ⁊ tercio ꝑ ſtatutū vel legē nouā alteratur ſolū
modo pena publici iudicij remanente noīe delicti ſꝫm
ius cōmune vt qꝛ ꝓ homicidio imponit̄ pena pecuni
aria.⁊ hoc caſu tale iudiciū dicitur publicū.Et ita poſ
ſunt intelligi iura allegata.ē.ꝑ butr.facit ad predicta
quod notatur in.l.ſi duo patroni.§.iulianus.ff.de iure
iur.Et quod in ſimili dicimus de conſuetudine diſpo
nente aliquid formiter vel informiter ſicut ius cōmu
ne ſꝫm ꝙ tractat̄ in.l.ij.C.que ſit long.cōſuet.⁊.c.i.de
conſti.li.vj.facit quod not.in.l.i.C.de iure emphi.⁊ i
ſti.de locato.§.i.⁊ Bar.in.d.l.i.¶ Sed cōcludendo
quātū ad materiā noſtrā dico ꝙ licet imponatur pena
pecuniaria ⁊ publica competat accuſatio ꝙ cū querit̄
in caſibus ꝑdictis vtrū ex parte accuſatoris poſſit iter
uenire procurator breuiter poſſumus diſtinguere ꝙ
aut loquimur poſt lit.conteſt.aut ante.¶ Primo cāu
dico pōt interuenire ar.l.licet.ff.de ꝓcur.⁊.l.ſi cui.ff.
de ver.ſig.nam hoc caſu ceſſant omnes rationes prop
ter quas ex pte accuſatoris ꝓhibetur interuenire pro
curator.de quibus.ē.in.ij.q.primi mēbri.¶ Secūdo
caſu ſubdiſtingue ꝙ aut qs ꝓſequitur propriam iniu
riā ratione proprij intereſſe ⁊ pōt cōſtituere ꝓcurato-

rem.qꝛ ceſſat dicta ratio dicte.l.licꝫ.⁊.d.l.ſi cui.⁊ alie
de quibus ſtatim dixi.Aut quis vult accuſare vt qui
libet de populo vt ex publica.⁊ hoc caſu non admitti
tur ꝓcurator nō ex eo ꝙ iudiciū poſſit eſſe deluſoriuꝫ
ſed pp primā rōem quā aſſignaui.ē.i.ij.q.ex parte ac
cuſatoris.⁊ hoc videtur ſenſiſſe Fede.de ſenis in con
ſilio.ccxviij.⁊ do.Anto.hic licet paucis verbis.Et ex
ꝑdictis infertur ꝙ valet ſtatutū ꝑ quod ꝓ homicidio
imponitur pena pecuniaria.cōtrariū tamen tenet Ho-
ſti.⁊ Jo.an.in.c.fi.de ꝯſue.⁊ Tancre.in ſua cōpendio
ſa.vide in.l.i.in fi.ff.de pub.iudi.Quid aūt ſi ꝑter pe
nā pecuniariā addiceret̄ ſtatutū ꝙ īpune poſſet offen-
di dic vt dicā.j.in.xij.q.¶ Sed q̄ro iuxta ꝑdicta quid
ſi ex delicto venit imponenda pena priuationis omni
uꝫ bonoꝝ.an admittatur ꝓcurator ⁊ videtur dicendū
ꝙ nō qꝛ talis cā equipatur criminali ēt ſi ſit ciuilis.ff.
de excu.tu.l.pp litē ⁊ inſti.eo.§.⁊ pp litem.not.dom.
Anto.do.me.⁊ Jo.de imo.in.c.veꝝ de iureiur.⁊ ibi
dixi.⁊ glo.in.l.i.C.de re.poſtul.li.x.not.Bar.in.l.ad
monendi.ff.de iureiur.facit.c.abbas ꝙ met.cauſ.⁊.c.
frequēs de reſti.ſpo.li.vj.Et idē ſi maioris partis bo
noꝝ.⁊ maxime ſi veniret imponenda pena ex aliquo
iudicio.⁊ poteſt poni exemplū in.l.i.ff.ad.l.iul.de vi
publica vbi punitur quis in tercia parte bonoꝝ.⁊ ē de
lictū publicū.quod patet qꝛ ponitur inter publica iudi
cia vt dixi.ē.in.i.q.⁊ facit quod not.in.l.ij.§.ſeptimuſ
ver.⁊ poſt hos duo terribiles libri.C.de vete.iur.e
nucle.So.arbitror ꝙ ꝓcurator poſſit interuenire ꝑ.l.
i.ff.an per ali.cau.ap.vbi tex.ſimpliciter loquitur ꝙ i
cauſa criminali ex qua venit imponenda pecuniaria
ēt cū infamia pōt procurator interuenire.ſi ergo pōt in
teruenire qñ ſubſequetur infamia vltra penam pecu-
niariā.ergo fortius quando ſola pecuniaria ſine infa-
mia non ob.arg.ē.formata.qꝛ reſpondeo ad primum
ꝙ licet equipetur cauſe criminali.nō tamen equipat̄
cauſe criminali ex qua venit imponenda pena a rele-
gatione.ē.vnde poſſumus dicere ꝙ equipatur alicui
cauſe criminali ſed nō in oībus.quod patet qꝛ itus fu
ſtiū eſt maior qualibet pena pecuniaria vt.l.in ſuoruꝫ
§.ſ.ff.de penis.nec ſequitur eſt cauſa criminalis.ergo
non poteſt admitti procurator.nec ob.ꝙ eſſꝫ cauſa pu
blici iudicij.vt.d.l.i.qꝛ vt.ē.dixi i prima.q.huius mē
bri.nō ſequitur eſt publicū iudiciū.ergo nō admittit̄
ꝓcurator.facit etiā ꝙ admittatur procurator arg.acceſ
ſantibus rōibus de quibus dixi in.i.⁊.ij.q.primi mē
bri.Ex parte auteꝫ accuſatoris poſſet eſſe dubitatio ſe
cundū ea que dixi in ꝑcedenti.q.vnde potes diſtīgue
re vt ibi dixi in fi.¶ Sed aduertendū eſt circa ꝑdic-
ta.quia licet cōis opi.ſit ſꝫ ꝙ.ē.dixi ꝙ q̄q̄ de iure cōi
ex delicto veniat imponenda pena corporis afflictiua
tamen ſi ex forma ſtatutoꝝ ex illo delicto imponitur
pecuniaria.videtur ꝙ ēt ex parte rei nō poſſit ꝓcura-
tor interuenire.Et hoc probo ſic.dicit Bart.in.l.i.ff.
vi bo.rap.ꝙ licet ꝑ ſtatutū imponatur pecuniaria vel
minor pena q̄ de iure cōi.tamen non intelligitur receſ
ſum eſſe a pena legali īmo eſt i electione iudicis quā
penā velit imponere.ꝑ.l.quotiens.ff.de act.⁊ ob.niſi
aliud appareat ex mente ſtatuentiū.vtputa qꝛ dicit ſta
tutū ꝙ ſi nō repitur pena ſtatuta in ſtatuto recurrat ad
alias penas ſimiles ꝑ ſtatutuꝫ impoſitas.⁊ ſi nō repe
riretur ſimiles.recurratur ad ius cōmune.⁊ ꝑdictam
opi.ſenſit Bar.i.l.ſanctio.ff.de penis.⁊ ꝑdicta opi.fu
it originalis vberti de bobio in libro cautilationum.⁊
Jo.de deo vt reffert Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de pena
temere.liti.in fi.⁊ ēt Guido de ſuzar.in.l.iij.C.ad.l.

aquil.quã reſſert Jo.an.in addi.ſpec.ĩ rubrica de fur
tis.ad quã allegat.ff.ar.fur.ceſo.l.i.ij.⁊.iij.ſi ergo iu-
dex ſm ꝑdictam opi.põt elligere penã iuris cõis ⁊ il-
la ſit corporis afflictiua.ergo nõ poterit interuenire ꝓ
curator vt dicã in.v.⁊.vj.q.huius prime.q.ſo.retemp
ta iſta opi.ↄ̃rium videtur difficillimũ. ⁊ facit pro opi.
quã dixi.ſ.in ho.membro.ij.q. huius mẽbri vbi po-
ſui opi.Guido.de ſuza.ſed debes ſcire ꝙ ↄ̃riam opi.
tenuit idem vber.in.l.ſi tutori.C.ad.l.iul.de vi publi
ca vbi dicit hanc.q.de facto fuiſſe ianue ⁊ habito con
ſilio piriſſimoꝝ viroꝝ doc.diuerſarũ ciuitatũ fuit obtẽ
tũ ꝙ licet.ꝑ.l.municipalez expreſſe nõ tolleretur.l.cõ-
munis tamen tacite ſublata ĩtelligeretur. facit qδ not.
inſti.de offi.iud.in prin.⁊ fertur Albertũ papienſem
hoc dictum ſimpliciter tenuiſſe ⁊ ſequtus fuit Jac. in
q.quã poſuit ĩ ti. de requi.re.ſpec.in.d.ti.de pe.te.liti.
in fi.recitat opi.Cy.in.l.ſepul.C.de ſepul.vio.Bald.
vero vbiqz reprobat primã opi.vult.n. ſimpliciter ꝙ
ĩntelligatur receſſum a pena cõi hoc tenet in.d.l.ſepul
cra.⁊.l.ij.in fi.C.de iureiur. ⁊ melius in repe.l. data
opa.C.qui accu.non poſ.colum.viij.mouetur qꝛ ꝑ ſpe
tiem derogatur generi vt in regula generi de reg.iur.
li.vj.Sz ſtatutũ municipale ad ius cõmune ſe hz vt
ſpeties ad genus vt.l.omnes populi.ff.de iuſti. ⁊ iur.
nã ſtatutũ municipale dicitur cõtinere minus loco qa
eſt ſpecialiſſimũ ĩ illo loco.⁊ illud habeť loco ſpetiei
quod eſt minus generale ⁊ illud loco generis quod ẽ
magis generale.vt not. Dy.in.d.regula generi ſtatu
tũ ergo habetur loco ſpetiei.qꝛ ſpetialiter prouidet in
loco illo ⁊ ideo leges locales dicuntur ſpetiales non
generales vt.C.de.epi.⁊ cle.l.priuilegia.⁊.l.genera-
li.⁊ facit ad predicta ꝙ traditur in.c.i. de conſti.li.vj.
Ad hoc tamen argumentũ poſſet reſponderi ꝙ lz re-
ſpectu loci dicať localis ⁊ ſpetialis.reſpectu tñ cõtenti
dicitur generalis.ſed in hoc nõ inſiſto ⁊ ꝑdictã opi.te
net etiã do. Flo.in.l.ij.ff.ad.l.aquil.facit.l.qui cũ vno
§.qui poſt.ff.de re.mili.Item facit ꝓ dicta opi.l.cum
ꝑtor.ff.de iudi.⁊.l.hodie.ff.de penis.⁊.C.de infami.
l.⁊ ſi ſeuerior.⁊ quod dicimus ĩ ſimili ꝙ ſi vni eſt da
ta iuriſdictio ab inferioribus vel equalibus intelligi
tur adempta de quo articulo vide Baldũ in.l. conſul
ta diualia.⁊.l.teſtamẽta.C.de teſta.⁊.d.l.cũ ꝑtor. ⁊.l.
i.C.de offi.ꝑto.ano.aliquid.Ange.in.l.ſi vacantia.C
de bo.vac.li.x.in repet.⁊ ſm hanc opi.que videtur eť
cõis cõtrariũ patet ſolutũ.ſed ſm ꝑcedentẽ opi.cõtrari
um videť difficillimũ ꝑ quod videretur tenẽda ⁊ for
tificari opi.Guido.de ſuza.de qua dixi in ho caſu he
q.noſtre.vel poſſumus dicere tenendo dictã opi. ꝙ ſi
ↄſuetudo haberet vt imponeretur ſola pecuniaria res
eſt expedita vt dicetur in.v.ꝓxima.q. ſed ſi cõſuetu-
do nõ habet.tũc ẽt poſſemus diſtinguere ꝙ ſi apparet
ex modo agendi que pena veniat imponenda.puta qꝛ
accuſator vel iudex inquirens intemptat ↄdictionẽ ſta
tuti.⁊ hoc caſu admitteretť procurator.aut intemptant
formã iuris cõis ⁊ nõ videtur admittendus. vnde ex
modo libellandi ⁊ procedẽdi poterit hoc cognoſci vt
dicemus in ſimili in eo qui põt procedere vt arbiter ⁊
arbitrator.vt.c.quintauallis de iureiur.⁊.l.ſi ſocieta-
tem.§.arbitroꝝ.ff.pro ſocio.⁊.c.niſi eſſent de ꝑben. ⁊
in eo qui põt procedere ſummarie ⁊ ordinarie vt trac
tať in cle.ſepe de ver.ſig.dixi in cle.diſpendioſam de
iudi ſi vero nõ apparet.tũc dico ꝙ etiã ex proceſſu qñ
procurator voluerit interuenire hoc poterit apparere
nam ſi admittat videtur ꝙ intendat penã ſtatutariam
imponere.⁊ valebit proceſſus vt dicã in.v.q.principa

li huius hi mẽbri.Si vero nollet admittere aſſigna-
bit cauſam ⁊ ꝑ cõſequẽs apparebit quã penã intendat
imponere.ar.ꝑdictoꝝ.⁊ vt dixi ꝑdicta procedũt retẽta
opi.prima.ſed retenta ſecunda res eſt clara.que autez
ꝑdictaꝝ opi.ſit uerior nõ intẽdo nũc examinare.qꝛ for
te alias dabitur dicendi locus.ſed ꝓ nũc arbitror cõ-
munez amplectẽdã.⁊ ꝑdicta not.tanq̃ nouiſſima ⁊ pe
regrina.¶Tercio quero qd ſi agatur ex crimie ĩ quo
veniat imponenda pena corporis afflictiua.puta mor-
tis.fuſtigationẽ vel mutilationẽ.an admittať procura
tor.ſo.dicendũ eſt ſm cõem opi.doc. ꝙ nõ cũ illa cen-
ſeatur maior relegatione vt colligitur ex.l.fi.C.de ĩ
iur.⁊.l.capitaliũ.§.non ſolent.ff.de penis.facit.l.in ſer
uoꝝ in fi.eo.ti.⁊ eſt tex.ꝙ non poſſit interuenire in.l.i
§.⁊ ſi ca.ff.an per ali.cau.ap.⁊.l.fi.C.de iniur.Et hec
arbitror procedere taz ex parte accuſati q̃ accuſatoris
dũmodo accuſator ratione calũnie tenereť pena talio
nis.ſed ſi accuſatori calũnianti veniret imponenda pe
cuniaria pena vt cõiter ꝓuident ſtatuta.accuſato vero
cõuicto pena corporis afflictiua.tũc dicẽdũ arbitror vt
dixi.ſ.in.q.ꝑcedenti in articulo quare ex parte accuſa
toris nõ admittať procurator. ¶Aduerte tñ quia qδ
ſ.dixi fallit in certis caſibus de quibus dicã in.vij.q.
principali iſtius hi mẽbri.⁊ adde que dicam.j. in.xiij
q.huius prime.q.principalis in ho cõtrario ⁊ quod di
cã in.x.q.in fine in ↄtrario ibi formando.¶Quarto q̃
ro an in delictis ex quibus venit ĩponenda pena mix-
ta poſſit procurator interuenire. Exemplũ dictat ſtatu
tũ ꝙ pro tali delicto debeat amputari manus. ſi ↄdẽ-
natus ex illo nõ ſoluerit centũ.ĩ.mẽſem vel ſimile.ſo.
do.Anto.hic dicit ꝙ nõ admittiť. moueť qꝛ amputa-
tio manus eſt in obligatione. ⁊ centũ ſunt in facultate
ſoluẽdi qa vbi aliquid debeť ſub nomine pene illδ di
ciť eſſe in obligatione vt.l.ij.ff.de pe.lega.§. itẽ ſi ita
l.i.ff.ad.l.falci.nec ob.ſm eũ.l.i.ff.de in li.iur. vbi nõ
attendemus ꝙ obligatio poſſit ſupcreſcere.qꝛ ille tex
loqtur de augmento quod venit extrinſecus nõ ex na
tura obligationis.ſed ex officio iudicis.facit.l.centuz
capue.ff.de eo quod certo loco. Bal.vero ĩ.l.reos.C
de accu.primo arguit pro dicta opi. qꝛ cũ iſta pena poſ
ſit eſſe capitalis.ergo de ea iudicandũ eſt vt de capita
li ẽt quo ad repellendũ procuratorem.arg.l.fi.ff. ſi ex
noxa.cã agatur.In ↄ̃riũ tamen allegat quia dicta pe-
na corporalis amputationis manus non videť eſſe pe
na criminis ſed ↄtumacie.ergo non debemus dicere
hoc crimen capitale.quia illud dicitur crimen capita-
le cuius pena eſt capitalis.vt criminis nõ vt cõtuma-
cie.⁊ ideo licet pena exilij.ſeu damnationis in metal
lũ.⁊ aque ⁊ ignis interdicti ſint pene capitaliũ crimi-
nũ vt.l.ij.ff.de pub.iudi.tamen excõicatus rõe contu-
macie.ex eo ꝙ aliquid non fecit nõ dicitur damnatus
ꝑꝑ crimen capitale nec dicitur pena criminis capitalis
ſed ↄtumacie licet ſepatus ſit a cõmunione fidelium
que excõmunicatio ſm ius canonicũ ſucceſſit loco pe-
ne interdictionis aque ⁊ ignis vt not.glo.inſtit. de ca
pit.diminu.§.media ⁊ tractať in.c.paſto.de ap.⁊.c.il-
lud de cle.exco.mi.⁊.l.iij.C.de apoſta . Concludit tã
dẽ Bal.ꝙ ad videndũ an pena que imponit purgatõ
nem alterius pene non ſolute ſit pena contumacie vel
criminis debemus ↄſiderare ꝙ aut ſatiſ factione illi-
us pene purgatur crimen ſeu punitur.⁊ tũc talis pena
eſt crimĩs aut nõ.⁊ tũc nõ eſt pena criminis. ſz ↄtuma
cie.Et ſubdit Bal.cõſiderandũ eſſe ꝙ aut vtraqz ve
nit ex eadẽ cã dato ꝙ prima veniat pure.ſecunda ſub
aliqua cõdictione.vel vtraqz eſt pena criminis. vnde

in actione quod me.cau.pena tripli ꝯ nō reſtituentem
eſt pena cris nō ꝯtumacie lꝫ veniat rōe ꝯtumacie. fa-
cit.l.ſi cū exceptōe.§.i.⁊ fi.ff.ꝙ met.cau. ⁊ melius.§.
ſi homo eadē.l.aut ħa pena nō venit ex eadē cā. ⁊ tūc
ħa pena non eſt pena primi cris.exēplū pōt ſummi ex
l.i.ff.de in lit.iur.vnde ꝯcludit ꝙ ſi pena pſonalis im
ponitur in deffectū pecuniarie ꝑ eandē.l.talis pena di
citur criminis ⁊ dicit̄ capitalis ⁊ ꝑ ꝯſequēs nō poſſet ī
teruenire procur̄.nā abſurdū eſſet dicere in ꝯtrariū ꝙ
ītelligeret̄ pena cōtumacie qꝛ rōe ꝯtumacie nō dꝫ im
poni magna pena corꝑalis.⁊ ideo proceditur ad ano-
tationē bonoꝝ ꝯ ꝯtumacē.aut talis pena corporalis ſi
venit ꝑ eandē.l.nec eſt in diſpoſitione.ſed venit ex.l.
qcūqꝫ.C.de ſer.fug.vbi dicit̄ ꝙ qui nō pōt luere ī ere
luat in corpus.⁊ tūc talis pena nō faciet dici tale delic
tū capitale.qꝛ hoc nō ꝯtingit naturaliter.ſed ex accidē
ti.allegat not.in ſimili in.l.certi ꝯdictio.ff.ſi certū pet.
deinde ſubdit ꝙ aut.l.incepit a p̄cedēti impoſitōe pe
ne pecuniarie ⁊ in eius locū ſubrogauit penā pſonalē
ī deffectū pecuniarie nō ſolute ⁊ dicēdū ꝙ videt̄ cor-
poralis.aut.l.imponit ſimpliciter ⁊ abſolute vel penā
pecuniariā vel pſonalē ⁊ in hoc mēbra ſunt ꝑ ſe clara
⁊ ſic reſidet Bal.in.d.l.reos.Bar.vero in.d.l.ij.ff.de
publi.iudi.ꝯcludit ꝙ ſi ꝓ delicto īponitur pena pecu-
niaria.⁊ ſi illa nō ſoluat̄ imponit̄ pſonalis ꝙ vno ſo-
lo caſu cenſcetur tale delictū capitale ⁊ ꝑ ꝯſequēs non
poterit interuenire procur̄.vꝫ.qñ ex eadē.l.⁊ nō offi-
cio iudicis ipſa pena capitalis venit īponēda.qꝛ tūc cū
ſubrogetur loco pene cenſcet̄ tūc pena ipſius delicti.
arg.l.obligationū fere.§.fi.ff.de ac.⁊ ob.ſecus dicit ſi
ſtatutū dicat ꝙ ſi nō ſoluat̄ pena pecuniaria īponat̄ ca
pitalis officio iudicis.qꝛ tūc nō dicit̄ crimē capitale ⁊
idē ſi pena capitalis veniret īponēda ex diuerſa lege.
vt qꝛ forte.l.cōis īponat penā pecuniariā ⁊ ſtatutū diſ
ponat ꝙ ſi illa pena nō ſoluat̄.j.certū tps amputet̄ ſibi
caput vel manus quo caſu nō videt̄ pena capitalis ar.
l.i.ff.de in lit.iur.⁊.d.l.qcūqꝫ.C.de ſer.fug.⁊.ff.de in
iur.l.ſi qs īiuriā.¶Sed Jo.de imo.ī.d.l.ij.ff.de pu.
iudi.dicit ꝙ dicta diſtinctio Bar.videt̄ īponer̄.l.ver
bis ⁊ nō rebus ꝯ.l.ij.C.comunia delega. ⁊ qꝛ ex quo
pena capitalis ſubrogat̄ loco pene pecuniarie nō debꝫ
attendi quo iure ſubroget̄ ar.l. gallus.§. eius.ff.de li
ber.⁊ poſtu.vnde ſatis dꝫ eſſe quātū ad iudicādū ca-
pitale ꝙ inſpecta ordinata diſpoſitione facta ſub ipſo
crīe poſſibile ſit penā capitalē imponi poſſe ar.l. ſuffi-
cit.ff.de cōdic.indeb.facit quod dicā in duabus ſe.qq.
Nō ob.l.i.ff.de in lit.iur.qꝛ ibi pena nō ſubrogat̄ loco
pene.ſed augetur ꝯdēnatio ꝑꝑ ꝯtumaciā.Jtē nō ob.l.
qcūqꝫ ⁊.l.ſi qs iniuriā.qꝛ ibi ſm regularē ordinatam
diſpoſitionē nō veniebat īponēda pena corꝑalis ſꝫ ex
traordinaria ⁊ in ſubſidiū vt delictū nō remaneret im
punitū.ꝑ.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquil. ideo tūc illud
nō ſic ꝯſiderat̄.facit.l.inter ſtipulātē.§.ſacrā.ff.de ver.
ob.nā.d.l.ſi qs iniuriā ⁊.l.qcūqꝫ volūt illud vulgatū
ꝙ qui nō pōt luere in ere ⁊c̄.⁊ ſic pena nō eſt ordina-
ta ⁊ regularis.ſed in terminis noſtris pena imponitur
ſm regularē diſpoſitionē ipſius delicti.vnō ēt ſi ꝯdē-
natus ſit ſoluendo poſſibile eſt ipſuꝫ īcurrere in penaꝫ
capitalē.ſi nō ſoluerit.j.ſtatutū tp̄us. q̄ pena ī eo q non
eſt ſoluēdo nō pōt īponi.dic de hoc vt latius dixi in.c.
ad liberandā de iude.in.vj.limitatiōe. ⁊ ibi videbis
iura allegata hoc ꝓbātia.Et p̄dicta not.ad ea que di-
xi.ſ.in ꝯrijs formatis ad.ij.q.Sed redeūdo ad prici-
pale ꝓpoſitū arbitror poſſe diſtingui ſm Jo.de imo.
qbuſdā additis ꝙ aut pena corꝑalis eſt in obligatio-

ne vt qꝛ dicat ſtatutū ꝑꝑ delictū tale qs puniat̄ ampu-
tatione pedis ſi nō ſoluat centū.j.menſeꝫ ⁊ hoc caſu ſi
poterit interuenire ꝓcur̄ vt.ſ.dixi in opi. dñi Anton.
Ego arbitror ꝙ ſi ſtatutū diceret ſi nō poteſt luere in
pecunia luat in corpus. ſeu puniatur tal pena corꝑali
ꝙ data ydonea fideiuſſione pro illa pena pecuniaria
poſſet interuenire procurator ꝑ ea q̄ dixi in rubrica de
dilat.A.xxij.xxvj.ver.xviij.quero. ¶Utruꝫ aūt hoc
caſu detur aliquod remediū accuſato vt poſſit interue
nire procurator pōt intelligi ex dictis Bar.in.l.i.ff.de
cuſto.reo.vbi dicit ī ſi.ꝙ remediū ꝙ accuſatus ſoluat
fiſco penā pecuniariā trāſferendo in eū dominiuꝫ ſub
ꝯdictione ſi ꝯdemnet̄ vt.l.ſub ꝯdictione.ff.de ſolu.qꝛ
tūc nō pōt euenire ꝙ non ſit pecuniaria ſoluta. nec pōt
perire ſoluenti ⁊ maxīe cū ſit ſoluta in quātitate.⁊ ſic
nō poteſt effici non ſoluendo quātū ad dictā penā etiā
tpe quo ꝯdemnabit̄ ſi veniet ꝯdemnādus. ſecus autē
ſi accuſatus vellet facere depoſituꝫ de illa pecunia ex
qua veniret ꝯdemnādus nā cū pēa corꝑalis debeat ſol
ui ſi non ſoluat̄ pecuniaria poſſibile eſt ꝙ interim fi-
deiuſſor efficiat̄ non ſoluendo. vel ꝙ pecunia pereat.
⁊ ſic veniret imponēda corꝑalis. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ratione
dubij nō poſſet interuenire procurator vt ſtatī dicaꝫ ⁊
ratio in primo caſu accuſatus eſſet relaxandus fideiuſ
ſoribus.in ſo vero non vt ꝑ Bar.in.d.l.i. ⁊ ſequitur
Jo.de imo.in.d.l.pe.§.ad crimen nec ob.l.nemo du-
bitat.ff.de reg.iur.vbi tex.vult ꝙ ille qui facit depo-
ſitum vel dat fideiuſſores de ſoluendo dicitur ſolue-
re. ⁊ ſic videtur ꝙ etiā in ſo caſu poſſit interuenire ꝓ
curator.⁊ poſſit relaxari fideiuſſoribus.qꝛ reſpōdetur
ꝙ licet tūc ſit ſoluendo cū facit depoſitū vel dat fide-
iuſſores ydoneos tamen poſſibile eſt ꝙ tēpore facte ꝯ
demnationis ⁊ fiende ſolutionis pecuīa erit ꝑdita.qa
cū deponatur vt ſpeties perire poteſt.⁊ lꝫ ēt deponere
tur vt genus depoſitarius poſſet effici nō ſoluēdo. itē
⁊ fideiuſſores poſſunt effici non ſoluendo. ⁊ ideo non
debet admitti ꝓcur̄.nec relaxari fideiuſſoribus. ⁊ ꝑ
hac ſnīa adduco ēt qꝛ poſſibile eſt ꝙ ēt ſi depoſitum
nō perierit vel fideiuſſores ſint ſoluendo ꝙ nihilomi
nus non ſoluerit.⁊ ꝑ conſequens erit pena corporalis
¶Et p̄dicta faciūt ad.q.quā pridie hūi de facto nā cū
ex forma ſtatuti quidā officialis nō haberet poteſtatē
cognoſcendi de crīe ex quo veniret īponenda pena cor
poris afflictiua.ſed ſoluꝫ de delictis ex qbus veniret
pecuniaria.⁊ ex forma ſtatuti blaſfemās deū debe-
ret puniri in ducentis.⁊ ſi non ſoluerit.j.x.dies debe-
at amputari linguā.naꝫ cuꝫ facto depoſito poteſtas co
gnouiſſet.videbat̄ ꝑ p̄dicta ꝙ ſententia ab eo lata nō
teneret tanq̄ a iudice incompetenti lata.⁊ ita dicendū
de ſimilibus.q.¶Quandoqꝫ vero primo loco impo
nitur pena pecuniaria.⁊ ſi non ſoluat̄.j.certū terminuꝫ
imponitur pena corporis afflictiua ⁊ hoc caſu etiā idē
dicendum eſt vꝫ ꝙ non poteſt interuenire procurator
propter dubiū quod poteſt contingere de imponenda
pena corporali.vt not.in.d.l.ij.ff.de pub.iudi.⁊ in pre
allegata.l.i.§.item ſi ita.ff.ad.l.falci.facit etiaꝫ quod
not.Bal.in repet.l.data opa ver. item notandū.C.q
accu.non poſ.col.viij.⁊ quod tradit idē Bal.in.l.tran
ſigere.C.de pac.ver.ſed pone ꝙ vna.⁊ quod not bal.
in.l.i.C.de hered.inſti.vnde poterit accuſatus ſibi ꝓ
uidere de remedio vt ſtatim dixi in p̄cedenti mēbro.
¶Sed aduerte qꝛ videtur poſſe dici ꝙ etiam ī vtro
qꝫ caſu poſſit prouideri de alio remedio vꝫ vt admit
tatur procurator cum cōdictione vt habeatur pro non
admiſſo in quantū contingeret ꝙ pena corporalis ve-

niret imponenda arg.eoꝝ que dicã.j.in.v.q.principali huius ſi mẽbri de quo dic vt ibi dicã. Illud aũt indubitabile vr̃ eſſe ſm cõem opi.ꝙ ſi aliquo modo veniret ĩponẽda pẽa corporis afflictiua ex eo ꝙ ↄdẽnatus non eſſet ſoluendo.qđ hoc non ob.admitteť ꝓcur̃. vt dixi in.ij.q.⁊ dicã in ſequentibus.ex quo videtur ſubtiliter inferendũ ꝙ in duobus caſibus p̃cedentibus ſi a principio reus eſſet oĩo non ſoluendo ꝙ deberet admitti ꝓcur̃ ⁊ ꝙ p̃dicti duo caſus ꝓcedant in quãtum reus eſſet ſoluendo ⁊ nõ ſolueret q꞉ tũc videtur aggrauari eius delictũ rõe contumacie nõ facte ſolutionis. In caſu vero que põt non videtur imputanduꝫ ſi non ſoluit. Sed hoc non obſtante arbitroꝛ idem dicendũ eſſe.q꞉ in p̃dictis duobus caſibus pena nõ venit corporis afflictiua extraoꝛdinarie ſicuti quãdo ſimpliciter imponitur pena pecuniaria.vide que dixi in.c.ad liberandã de iude.⁊ que dicã.j.in.vj.q. ¶ Quandoqꝫ vero imponitur ꝓ delicto pena pecuniaria ⁊ coꝛpoꝛis afflictiua.⁊ tũc aut imponiť alternatiue.⁊ de hoc dicam in.vj.q. Aut imponitur copulatiue verbi gratia. ſi qs tale quid fecerit puniatur in centũ.⁊ fuſtibus caſtigeť ⁊ hoc caſu non eſt dubium ꝙ nõ poteſt interuenire ꝓcuratoꝛ pp alteram partem copulatiue.quoniam attendi debet qualitas que nocet ſeu ꝓhibitiua. non auteꝫ qualitas que ꝓdeſt ſeu permiſſiua cum illa que nocet non deſtruatur per illam que ꝓdeſt vt.l.fi.§. ſed ⁊ ſi quis.ff.nau.cau.ſtabul.tractatur per Bar.in.l.iij.§. ſi quis palam.ff.de iure fiſci.⁊ per Bal.in.l.ſi vir.ff.de vſuca.ꝓ donato.ꝑ Dy.in regula poſſeſſoꝛ de reg.iur.li.vj.quaſi ꝓpe finem dixi.s̃.ĩ fine prime.q. huius ſi articuli.vbi habes alia iura ad hoc allegata. ⁊ p̃dicta arbitroꝛ ꝓcedere tam ex parte accuſati q̃ accuſatoꝛis. niſi foꝛte ex pte accuſatoꝛis alteretur pena ſꝫ quod dixi.s̃.in.ij.q.huius mẽbri quare ex pte accuſatoꝛis ⁊c̃ ⁊ in.ij.q.primi membri. ¶ Sed quero ad p̃dicta dictat ſtatutũ ꝙ ꝓ primo furto quis ſoluat.x.ꝓ ſo ſuſpẽdatur.mõ quidã fecit vnũ furtum alibi deinde in loco vbi eſt ſtatutũ fecit ſm furtũ.procedit iudex cõtra ipſuꝫ. Queritur an admittať ꝓcur̃. Bal. ĩ repet.l.ſeruũ quoqꝫ.§.publice.ff.de procur.colum.pe.dicit ꝙ queſtio ſtat in hoc.vtrum delictũ ↄmiſſum extra territoꝛium aggrauet penam cõmiſſi delicti in territoꝛio. ⁊ videtur ꝙ ſic ſm eum quia infamia ſequitur hunc quocunqꝫ vadat.⁊ ſic eſt infamis vbiqꝫ vt.l. ex ea.ff.de poſtul. In contrarium videtur ꝙ iudex iſte de delicto ↄmiſſo in alieno territoꝛio non habeat cognitionẽ nec poſſit punire ĩmo debet remittere.⁊ pro hoc videtur caſus in.l.ſi cui.§.cum ſacrilegium.ff.de accu. ⁊ illum tex.ſingulariter not.Oldra.ad hoc ⁊ in hoc reſidet Bal.⁊ vide circa hunc articulũ que tradit Bal.ĩ auten.ſed nouo iure.C.de ſer.fugit. ¶ Quinto quero vtrum in delictis ex quibus venit imponẽda pena arbitraria poſſit ꝓcur̃ interuenire.ſol.Bal.in.d.l. reos ver.quero quid in pena arbi.diſtiguit ꝙ aut pena eſt arbitraria oꝛiginaliter aut non oꝛiginaliter. ſed procedendo diſpenſatiue ſm quod traditur in.l. quid ergo §.pena grauioꝛ.ff.de infami.⁊.l.hodie.ff. de penis. ⁊ Bar.in.l.ſi qua pena.ff.de ver.ſig.primo caſu quando pena eſt arbitraria oꝛiginaliter ex eo q꞉ a iure non eſt expreſſe determinata.ſed per iudicem determinãda.vel ſtatutum vel lex expreſſe diſponunt ꝙ ſit arbitraria.⁊ hoc caſu vult Bal. ꝙ talis pena non dicatur capitalis actu.ſed ex potentia quia põt ĩponi pena capitalis vt.l.i.§.expilatoꝛes.ff.de effract.⁊ expil.facit qđ notatur.inſtitu. de iniur.§.in ſumma.vbi glo. vult ꝙ

ſi pẽa ẽ arbitraria põt iudex arbitrari vſqꝫ ad moꝛtẽ de quo dixi ĩ.c.te.de re.iu.⁊ dicã in.c.iq̃ſitionis ĩ prin. in glo.j.eo. Interim tamen eſt iudicandum de iſta pena vt de capitali ar.l.fi.C.de iniur.cõiuncta.l.fi.ff.eo. dicit tamen Bal. hoc verum niſi talis pena arbitraria ꝑ conſuetudinem eſſet facta oꝛdinaria.q꞉ tunc de illa iudicaremus ſecundum illam conſuetudinem ſecũdum not.in.d.l.quid ergo.§.pena grauioꝛ. ⁊ ſm ꝙ dixi in.d.c.inquiſitionis. ⁊ ſic ex dictis Bal. quantum ad ꝓpoſitum noſtrum videtur dicendum ꝙ ceſſante conſuetudine interpꝛetatiua non poſſit admitti procuratoꝛ ratione poſſibilitatis ⁊ dubij interim exiſtẽtis circa pene impoſitionem que poſſet eſſe coꝛpoꝛis afflictiua ſubſiſtente vero conſuetudine.eſſet dicendum ꝙ illa conſuetudo attendenda eſſet an imponeretur pena pecuniaria vel coꝛpoꝛis afflictiua. vt prĩo caſu admittatur.ſo non. Aduerte tamen circa predicta. quia ſi eſſet aliqua naturalis pena delicti iudex cui datum eẽt arbitrium vel qui ex qualitate proceſſus haberet arbitrium vt eſt videre in cauſa inquiſitionis in.c.inquiſitionis in prin.j.eo.ꝙ iudex non videretur poſſe arbitrari vltra penam naturalem ſm ꝙ dixi in.d.c.inquiſitionis.⁊ adde que dicam in ſeq.q. in fi.⁊.j. in tercio membꝛo principali. ¶ Secundo caſu quando loqueremur de pena arbitraria non oꝛiginaliter.ſed ex accidenti.dicendum eſt ſm Bal. ꝙ propter hoc delictuꝫ non eſt iudicandum capitale.ſed ſolum debemus intueri penam oꝛdinariam alias ſequeretur ꝙ cũ ĩ quolibet crimine iudex hodie habeat arbitrium ex accidenti ꝑ.d.l.hodie.ſequeretur vt dixi ꝙ in nullo crimine poſſet interuenire procuratoꝛ. quod tamẽ eſt falſum.facit quia licet iſta fiant quandoqꝫ vt plurimum tamen non fiunt.⁊ ſic non videntur conſideranda. nec ad regulam trahenda.vt.l.ſepa.§.medico.ff. de annuis lega.facit l.nam ad ea.ff.de.ll.⁊ hoc videtur tenere Ange.in.d.§.ad crimen.⁊ predicta adde ad ea que dixi.s̃.in contrarijs foꝛmatis contra deciſionem.ij.q. huius.ij.membꝛi.dicit tamen Jo.de imo. in dicto.§. ad crimen ꝙ Ricar.⁊ Bartolo.de ſaliceto in.l. reos C.de accu.videntur ſentire contrarium dicentes ꝙ illud quod dicitur in.§.pena grauioꝛ ꝙ debet inſpici ↄſuetudo quantum ad arbitrandam penã procedit quoad hoc an intelligatur diſpenſatũ ſuper infamia ſi pena grauioꝛ imponitur.non autem quantum ad materiam noſtram.ſed dicit Jo.de imol. ꝙ foꝛte verius eſt primum dictum quod etiam videtur fuiſſe de mente Bar.in dicto.§.ad crimen. nam ex quo de conſuetudine pena eſt determinata. non debet iudex illam excedere ſine cauſa ſicut nec debet excedere penam maioꝛem determinata vt.d.§.pena grauioꝛ arg.l. minime.ff.de.ll.alias autem ſi excederet ſine cauſa pars tanq̃ grauata poſſet iuſte appellare.de qua materia latius dicam in.c.ſuper his in glo.fi. infra eodem ⁊ dixi in clemen.i.de iure patro.⁊ hec opi.plus mihi placet. ¶ Sexto q̃ro quid ſi ex delicto venit imponẽda pena alternatiua ⁊ vna ſit pecuniaria. ⁊ altera coꝛpoꝛis afflictiua.vtruꝫ poſſit procuratoꝛ interuenire.bar.ĩ l.ij.ff.de pub.iudi. dicit ꝙ ſi due imponuntur pene alternatiue.vna pecuniaria ⁊ alia coꝛpoꝛis afflictiua.qđ crimen dicetur capitale propter vnam partem alternatiue que hoc continet.facit quia legatum dicitur condictionale quando vna pars alternatiue ẽ pura. ⁊ alia condictionalis vt.l.cum ita.⁊.l.cuꝫ illud.ff.quãdo di.le.ce.facit.l.ſi ex toto in.fi.ff.de leg.i. ⁊ ſic ſequitur ſecundum Bar.ꝙ nõ debeat admitti procuratoꝛ.⁊ idẽ

Etiam poteſt colligi ex dictis Bald.in.d.l.reos.C.de
accuſa.vbi ſimiliter vult ꝙ ſi vna pena ſit capitalis ⁊
alia pecuniaria iudicium dicatur capitale . qꝛ in diſpo
ſitione alternatiue vtrūqꝫ eſt in obligatione vt.l.ſticū
aut pāphilū.ff.d̄ ſolu.facit qꝛ ſi ī vna pte alternatiue ꝯ
tinetur res diuidua ⁊ ī alia indiuidua.obligatio di/
citur indiuidua vt tractatur in.l.ij. ⁊.l.in exequtione
ff.de ver.obli.ſed dicit Jo.de imo.in.d.§. ad crimen
ꝙ in hoc articulo debemus ita diſtinguere ꝙ aut ele
ctio eſt iudicis ⁊ tunc pp dubiū nō poterit procurator
interuenire.facit quod ſtatim dixi ſecundū opi.Bar.
⁊ Bal.aut electio eſt rei quod tamen raro ꝯtingit ſꝫ
eum ⁊ hoc caſu anteq̄ reus elligat non pōt procurator
interuenire.ſed ſi reus elligeret penam pecuniariam
poſſet procurator interuenire.qꝛ vna electio nō poteſt
ad aliam tranſire.vt dixi latius de hoc articulo alter
natiue ⁊ cuius debeat eſſe electio ī.c.ſicut iudei de iu
de.Et ideo accuſatus debet eſſe cautus ſi vult poſſe re
ſpondere per procuratorem vt ante omnia elligat pe
nam pecuniariam inquātum contingat eum debere ꝯ
demnari.Et idem per predicta arbitrarer dicenduꝫ ſi
iudex a principio elligeret pecuniariā inquātuꝫ accu
ſatus veniret ꝯdemnandus.⁊ hoc vbi ſibi daretur e/
lectio.nam ⁊ hoc caſu poſſet procurator interuenire.⁊
forte ſi iudex admitteret procuratorem videretur ta/
cite elegiſſe penam pecuniariaꝫ. hoc tamen venit exa
minandum ī.xv.q.principali huius membri. Si ve/
ro electio eſſet accuſatoris tunc debet inſpici que pena
ſit electa in libello accuſatorio.facit quod not.in.l.vbi
autem.§.qui illud.ff.de ver.ob.Aduerte tamen ꝙ ſi
accuſator ageret ad penam alternatiue.non admittere
tur procurator.niſi facta declaratione.talis tamē libel
lus non deberet admitti excipiēte aduerſario vt.c. ab
bate de re iudi.li.vj.⁊ in.c.cauſam que.⁊ in.c.cum cō
tingat de offi.dele.⁊.c.conſtitutus de reſti.in inte.⁊ p
Archidi.iij.q.iij.c.offeratur per docto.in.l.edita.C.d̄
edendo.¶Tu aduerte quia hec queſtio altiorem re
quireret examinationem eam proſequendo ſecunduꝫ
membra que feci in dicto.c.ſicut de iude. ſed ne pluri
es idem repetatur loquendo compēdioſe breuiter di
co ꝙ omnibus caſibus in quibus ibi dixi ꝙ non poſ/
ſit elligi pena corporis afflictiua ſiue electio ſit partis
ſiue iudicis.ſiue ſtatutum ſimpliciter loquatur.vtpu/
ta condemnetur in centū . aut in amputationem pe/
dis.⁊ alia exempla proſequere vt ibi.nam in caſu pre
dicto poterit interuenire procurator. nam ſi impoſita
eſt pena alternatiue vna mortis ⁊ alia pecuniaria.vel
vna amputationis membri. ⁊ alia pecuniaria diſpro/
portionabilis valde cum non poſſit eligi corporalis
poterit interuenire procurator.nam vt ibi dixi ad quē
cūqꝫ pertineat electio non poteſt eligi niſi pecuniaria
⁊ idem etiam ſi manus amputanda eſſet fetida ⁊ can
croſa incurabilis.vt ibi latius dixi. ⁊ ratio eſt quia in
predictis caſibus ſola pecuniaria eſt in obligatione.in
ſumma ergo vbicunqꝫ vel naturali diſpoſitione ſtatu
ti aut legis vel ex aliquo coniuncto ſeu incidenti ſup/
uenienti accidenti appareret ꝙ non poteſt elligi niſi
pecuniaria poteſt interuenire procurator.alias dicen/
dū eſſet vt dixi in diſtinctione Jo.de imo. Sed hic ī
ſurgit notabile dubium.pone ꝙ ſtatutū dicat ꝙ am/
putetur ſibi manus dextra.aut ſiniſtra ⁊ accuſatus nul
lam habeat.vnde ſuccedit pena arbitraria vt dixi ī.d
c.ſicut.vbi allegaui iura hoc probātia. an hoc caſu ad
mittatur procurator. ⁊ ſecundum ea que dixi in.q.pre
cedenti videtur ꝙ ſic. quia iſta pena nō eſt arbitraria

originaliter ⁊ ideo videtur admittendus procurator.
In contrarium facit quia quecunqꝫ pena fuiſſet electa
originaliter non debuiſſet admitti procurator ad quē
cunqꝫ pertineret electio.⁊ hoc arbitror verius. Mo/
ueor primo quia originalis erat omnino talis pena ꝓ
pter quam procurator non debebat admitti.ſecūdo qꝛ
iudex debet arbitrari ſimilem penam non in equaleꝫ
arg.eorum que ſtatim dicam in.q. quaꝫ ſtatim ſubdā
ad hanc.vj.q.⁊ hanc limitationeꝫ potes addere ad ea
que dixi in proxima precedenti.q. Sed ſi ſtatutuꝫ di
ceret de pena vel corporali alternatiue ⁊ accuſatus eſ
ſet incapax vtriuſqꝫ qꝛ omnino eſſet pauper ⁊ careret
potentia imponende illius pene.hoc caſu videret ad/
mittendus procurator. qꝛ hec arbitraria non haberet
eandem rationem quam precedens.⁊ cum non ſit orī
ginalis videretur dicendum vt dixi in.q.precedenti.
Caſus tamen non videtur de facili poſſe contingere.
quia poſito ꝙ ipſe non ſit ſoluendo.tamen poſſet alter
pro eo ſoluere.⁊ preterea non videtur ꝙ hoc caſu ſuc
cedat pena arbitraria.ſed dumtaxat ſit in obligatione
pecuniaria cum pene corporalis in vna parte alterna/
tiue contempte.talis ſit incapax.⁊ maxime quia pen/
dente iudicio poſſet iſte ditari vel per legatum vel p
donationem.facit.l.ſi defunctus.C.arbitrium tutelle.
¶Sed iuxta hec Quero quid ſi ſtatutum dicat pu/
niatur tali pena vel alia nec ſpecificetur qualis ſit.ſol.
dic ꝙ ſi expreſſa eſt corporalis.vtputa puniatur in am
putatione manus.vel alia pena non admittetur procu
rator.quia cum dicat ſtatutū vel alia intelligitur de ſi
mili.vt not.glo.⁊ ibi Bal.ſingulariter eaꝫ notat.⁊ ſe
qūtur doc.in.l.ſi fugitiui.C.de ſer.fugi.facit quod no
tatur in.c.ſedes.ē.de reſcriptis.⁊.l.quidaꝫ relegatus
ff.de rebus dub.⁊ quod not.Bart.in.l.i.ff. ſi familia
furt.feciſ.dica.⁊.c.in ſacris.ē.de ſepult.nam dictio ali
us facit poſitionem ⁊ eſt repetitiua qualitatis prece/
dentis.vt in dictis iuribus ⁊ dixi in cle.i.de reſcriptis
⁊ hoc arbitror procedere ſiue ad iudicem ſiue ad par
tem competat electio alternatiue. Si vero pena eſſet
expreſſa in vna parte alternatiue eſſet pecuniaria.pu/
ta puniatur in centum vel alia pena. ⁊ hoc caſu arbi/
trarer admittendum procuratorem. quia nō poteſt eli
gere iudex vel pars ad quam ſpectaret electio aliam
penam que eſſet diſſimilis pecuniarie. Ad quē art.ad
de que dixi ī dicto.c.ſicut in pr.q.⁊ licet iudex ad quē
ſpectaret electio poſſet cauſa cognita diſſimilem penā
imponere.quo caſu videtur maius dubium ⁊ dubita
tio inſurgit.an a principio dicatur arbitraria vel ex ac
cidenti vt dixi in precedenti.q.quia cum videatur cō
perere originaliter duꝫ dixit vel alia pena videtur ꝙ
non poſſit interuenire procurator vt dixi in preceden/
ti.qōne.Contrarium tamen arbitror verum .quia ar/
bitraria originalis erat pecuniaria vt dictum eſt.cor/
poralis vero arbitraria ex accidenti propter aliquam
cauſam.vtputa cum multis craſſantibus opus ſit exē/
plo vel propter ſimilem cauſam.⁊ ideo poſſet interue
nire procurator vt dixi in queſtione precedenti. ⁊ hec
adde ad ibi dicta.Et predicta not.quia vt arbitror ali
bi non reperies.¶Septimo quero vtrum in caſibus
in quibus dubitatur an veniat imponenda pena corpo
ralis vel pecuniaria admittatur procurator.verbi gra
tia.Accuſatur quis d̄ vulnere.⁊ dubitatur.an vulnus
ſit mortale vtrum debeat admitti procurator ſaltem
ſub condictione vt habeatur ꝓ non admiſſo ſi contin/
gat illum mori Bald.in dicta.l.penul.§.ad crimen.ff
de publi.iudi.videtur tenere ꝙ ſic.facit quod notatur

in.l.elegāter.§.ſi dolo.ff.de dolo. ⁊ dicit tenere Jac.
de belui.⁊ ēt vr̄ tenere Jac.de are. vt reffert Bald.
in.l.p̄tor ait in prin.de dam.infec. p quē tex.videt̄ ꝓ
bari dicta opi.⁊ ſm̄ p̄dictā opi. vr̄ ſequi ꝙ ī caſibuſ in
quibus eſt dubiū an poſſit ſequi pena corporalis an pe
cuniaria ꝙ debeat admitti ſub dicta ꝯdictione. quod
adde his que dixi in.iiij.q.in cautellis quas dedi cir
ca admittendū ꝓcur̄.ſʒ dicit Jo.de imo.in.d.§.ad cri
men ꝙ forte p̄dicta opi.nō eſt vera qꝛ pars ſemꝑ poſ-
ſet eligere dare ꝓcur̄ē ſub tali ꝯdictione. ⁊ poſtea ꝯ
demnatus pena corporis afflictiua cluderet iudicium
⁊ ſic delictū remanet impunitū ꝯ.l. ita vulneratus.ff.
ad.l.aquil.⁊.l.ſi p̄tor.ff.de iudi. que ratio ceſſat in.d.l
p̄tor ait.ff.de dam.infec. ¶ Tu aduerte qꝛ melior vi
detur ratio p̄cedens vel opi.vt admittatur ꝓcur̄ ēt ſi-
ne illa cautella ar.not.p Bal.in.l.ſeruū quoqʒ.§. pu-
blice.ff.de ꝓcur.ver.tercio q̄ro . vbi dicit ꝙ talis pōt
reſpondere p ꝓcur̄ē ⁊ ita dicit Dy.conſuluiſſe qꝛ ex
illo ꝓceſſu non ſequit̄ condēnatio de occiſo.ſed ad pe
nā ſtatutariaʒ vt.l.ſi vulnerato ſeruo.ff.ad.l.aquil.qḋ
dicit notabile.facit etiā qꝛ nō tenent̄ fideiuſſores talis
ꝓceſſus de occiſo ſm̄ Jac.de belui. ⁊ ratio eſt qꝛ mu
tatur tā ſpeties criminis q̄ ſpeties pene. ⁊ requirit̄ no
uus libellus de occiſo vt not. Jac.de are.in.l.damni ī
fecti.§.ſabini.ff.de dā.infec.⁊ tenet Bal.in.d.l.ſi vul
nerato ſeruo.Ad quod etiā facit quod ipſe Bal.not.ī
c.i.qui.mo.feu.amit.⁊.c.i.§.iniuria de pace iur.fir.in
vſi.feud.vbi vide ⁊ ꝓ p̄dicta opi.facit quod tradit.d.
Florian.poſt Bal.in.d.l.ſi vulnerato vbi tenet ꝙ ex
ꝓceſſu facto contra vulnerantem de vulnere non poſ-
ſit ſequi cōdemnatio de occiſo.ſed debeat fieri nouus
ꝓceſſus.⁊ tenet Jac.de belui.in.q.que īcipit Regni
conſtit.cauetur quam etiaʒ ponit in.l.fi.C.de duo.re.
⁊ ad hoc etiam facit quod not.do.Flor.in.l. ait lex in
prin.ff.ad.l.aquil.vbi vult ꝙ pax facta de vulnere nō
opituletur ad remiſſionem pene. ſi ex vulnere ſequta
ſit mors.ſi facta ſit ſimpliciter de vulnere.⁊ Bar.in.l
damni infecti.§.ſabini.ff.de dam.infec.⁊ Dy.⁊ Bar
in.l.fideiuſ.magiſtratum.ff.de fideiuſ.⁊ per Bar. in
l.denuntiaſſe.§.qui tamen.ff.de adult.ſpec.in ti.de ac
cuſatore.§.i.ver.quid ſi primo actum. hoc tamen ar-
bitror verum vt dixi.ſ̄.niſi eſſet actum taliter de vul
nere.ꝙ ſententia poſſet ſequi de occiſo. vtputa ſi eſſet
actum contra vulnerantem ꝙ animo occidendi vulne
raſſet p.l.is qui cum telo.C.ad.l.cor.de ſic.⁊ inſti. de
pub.iudi.§.item lex cornelia.vel ꝙ tellum in vulne-
ratuʒ animo occidendi iniecerit.vt.l.i.ī prin.§. diuus
ff.ad.l.cor.de ſic.quia tunc non poſſet interuenire ꝓ-
curator quod probatur p not.ſingulariter p Jo.an.in
ſimilibus terminis in addi.ſpec.in rubric.de inquiſit.
vbi omnino vide.⁊ ꝑpetuo notabis. nec arbitror hūc
admittendum ſub condict.ſecundum ꝙ dictum fuit ī
prima opi.Bal.quia dicta cautella mihi non placet.
ne iudicium poſſit reddi deluſorium contra quod de-
bet iudex totis viribus laborare. ⁊ ideo licet debeat
ferre ſententiam ꝓ eo qui diſtulit opponere exceptio
nem reddentem iudicium retronullum ſi ipſam oppo
ſuit ⁊ ꝓbauit tamen ipſum debet condemnare in ex-
penſis vt not glo.magna ſingulariter circa medium ī
c.i.de reſcriptis ⁊ probatur in.c.exceptionem ⁊ ibi di
xi.ſ̄.de except.Item aduerte quia predictam limita
tionem arbitror ꝓcedere.ſi ageretur de iure cōmuni
Sed ſi ageretur ex forma ſtatuti imponentis penam
illi qui occiderit.quo caſu non ſufficit vulneraſſe etiā
aīo occidendi vt not. Bar. ⁊ ſequit̄ doc. in.l. is q cū

tello.ff.ad.l.aql. ⁊ alijs iuribus.ſ̄.allegatis.arbitror
ꝙ eſſet attēdēda ꝯcluſio.an ēēt talis pp quā ex petiti
one ſeu libello accuſatorio vel inquiſitorio poſſet ſeq
condemnatio de morte.demum ſequta.quo caſu dice
rem procuratorem non admittendum. ſecus ſi ſimpli
citer actum eſſet de vulnere . licet adiecta eſſet quali-
tas ꝙ animo occidendi ar.not.p Jo.an.in.d.addi.⁊ p̄
dicta not.⁊ iterum nota. ¶ Octauo quero quid ſi eſt
tale delictū in quo non venit imponenda pena corpis
afflictiua nec relegationis . ſed infamie vel alia pena
minor relegatōe coniuncta infamia.an admittatur ꝓ-
curator.⁊ videtur dicendū ꝙ non qꝛ infamia equipa-
tur morti vt not.in.l.tranſigere.C.de tranſac. qua er-
go ratione ſi ex crimine venit imponēda pena mortis
non admittitur ꝓcurator.eadem ratōe. nec in caſu no
ſtro.In contrarium videtur tex.aptus in.l.i.ff.an per
ali.cau.ap.vbi tex.uult ꝙ ſi pecuāria ſit cauſa ex qua
ignominia ſequitur poteſt p ꝓcuratorem agi. ⁊ tenet
ibi glo.ꝓ qua glo.eſt tex.in.l.furti.§.qui alieno.ff. de
his qui not.infa.vbi in iudicio furti poteſt ꝓcurator ī
teruenire quod iudiciuʒ eſt criminale vt.l.i.ff. de fur
tis.⁊ inſti.de obli.que ex delic.in princi.⁊.ff.de act. ⁊
ob.l.ex maleficijs ⁊ infamat.vt.l.i.ff.de īfami.nec ex
tali delicto iur̄.ffor.imponebat̄ pena corporis afflicti
ua.licet hodie quandoqʒ imponeretur.vt in autent.ſʒ
nouo iure.C. de ſer.fugit.⁊ cōmuniter ex forma ſta-
tutorum furca ſuſpenduntur.So.dicit̄ ſingulariter in
l.non ſolum.§.fi.in glo.pe.ff.de ꝓcur. que diſtinguit
ꝙ aut non agitur principaliter ad infamandum. ſʒ ad
penam pecuniariam vel ſim.⁊ infamia venit in conſe
quentiam.⁊ hoc caſu admittitur ꝓcurator vt in iuri-
bus ſo loco allegatis.Aut agitur principaliter ad in-
famandum.⁊ non poteſt interuenire ꝓcurator.facit qꝛ
infamia iudicatur maior relegatione vt traditur in.d.
l.trāſiger̄.C.ḋ trāſ.⁊ de neceſſitate ꝓbat̄ hoc caſu rōe
repugnantie.qꝛ ſi aliud diceremus.vʒ.ꝙ poſſet inter-
uenire ꝓcurator de neceſſitate ſequeretur ꝙ effectus
intentatus ad infamandum ſequi non poſſet.nam ꝓcu
rator non infamaretur quia alieno nomine interuenit
in iudicio vt.d.§.qui alieno.Item nec dominus cum
ipſe non fuerit condemnatus.ſed ꝓcurator vt in.d.§.
qui alieno.¶ Nono quero an ꝓcurator poſſit interue
nire quando venit imponenda pena reuocationis ī ſer
uitutem.Exemplum in domīo accuſante libertuʒ ḋ
re capitali vt reuocet eum in ſeruitutem. ⁊ ita figurat
caſum Ange.in.l.ſed ⁊ he.§.i.ff.de ꝓcur. Tu dic ſm̄
Jo.de imo.⁊ melius ꝙ ibi tex.non videtur ꝓprie lo
qui quando libertus accuſatur de crimine capitali ſed
quando accuſatur vt ingratus erga ſuum patronuʒ vt
patet ibi in tex.Et hoc caſu Ang.in.d.l.pe.§.ad crimē
dicit ꝙ licet ex parte accuſatoris poſſit interuenire ꝓ
curator.tamen ex parte rei non credit ꝙ poſſit interue
nire conſiderato ꝙ ſeruitus morti comparetur. ⁊ ſic ē
mere capitalis.hoc tamen non ponit ꝓ conſtanti ſʒ di
cit cogitandum.Jo.de imo.⁊ ſentit Bar.ī.d.§.ad cri
men.⁊ do.Anto.hic melius dicunt ꝙ etiam ex parte
rei admittitur ꝓcurator.⁊ ratio eſt quia illa cauſa pri
cipaliter agitur ad cōmodum pecuniarium applicādū
agenti.ideo ꝓcurator non ꝓhibetur interuenire ma-
xime quia exiſtens in poſſeſſione libertatis ꝓuocatur
in ſeruitutem.⁊ profecto ſatis miror de opi.Ange. cū
tex.in.d.l.ſed ⁊ he.§.i.aperte dicat ꝙ patronus p pro
curatorem accuſare poterit ⁊ libertus reſpondere per
ꝓcuratorem.poſſet tamen vt arbitror opi.Ange. ſal-
uari quando quis accuſaretur vt reuocaretur in ſerui

tutem pene vʒ vt damnetur in metallum. ⁊ ſic efficia
tur ſeruus pene. nã cũ iſta pena ſit maioꝛ relegatione
nõ eſt dubiũ ꝙ nõ admittatur procuratoꝛ vt. d. l. i. §. ſʒ
ſi ea. ff. an ꝑ ali. cau. ap. ⁊. l. i. C. de iniur. ⁊ ſʒ hũc ĩtel.
poſſet. ĩtelligi. ij. q. vj. c. ſi qñ vel ĩtellige tex. illũ vt ſta
tim dicam. ⁊ hoc etiam probatur in. l. ij. ff. de pub. iu-
di. ⁊ ratio differentie ſit qꝛ iſta non tendit ad cõmodũ
pecuniarium. ſed ad vindictam publicam ⁊ eſt crimẽ
capitale. ſecus quando patronus ageret. vt reuocaret ĩ
ſeruitutem ad ſuum cõmodum. ¶ Aduerte etiam ꝙ
in cauſa fratris ad ꝓꝛium cõmodum quandoqʒ non
poteſt interuenire procuratoꝛ etiam ex parte actoꝛis.
puta quando exiſtens in poſſeſſione ſeruitutis ꝓuo-
cat in libertatem vt eſt in. l. i. C. de aſſerti. tol. ⁊ ita po
teſt intelligi. c. ſi quando. ij. q. vj. ⁊ ita intelligit ibi gl.
probatur. liiij. di. c. frequens. tenʒ ſpec. in ti. de procur.
§. i. ver. item excipitur contra procuratoꝛem ꝙ eſt cau
ſa ſtatus vbi vide. ¶ Decimo quero quid ſi venit im
ponenda pena relegationis. an poſſit interuenire pro-
curatoꝛ. ſo. hec qõ eſt valde difficilis ⁊ intricata ⁊ va
rie traduntur opi. Glo. hic in ver. item ſi crimen tenʒ
ꝙ admittatur. ⁊ idem tenet glo. ij. q. vj. c. ſi quando. ⁊
glo. in. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iudi. ⁊. d. l. ſeruum
quoqʒ. §. publice. ff. de procur. ⁊. l. abſentẽ. ff. de peis
⁊. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. ꝑ illũ tex. ꝑ quẽ etiam alie gl.
mouent intelligendo ꝙ dictio vſqʒ poſita ibi ponatur
excluſiue. ⁊ hanc opi. ſequti fuerunt cõmuniter antiq
doc. tã iuris canonici q̃ ciuilis. ⁊ Jo. and. ⁊ Hoſti. hic
Jac. de are. Odof. Jac. butri. Guil. de cu. Rayne. de
foꝛli. ⁊ cõiter antiqui doc. vt dixi. ¶ Sed Jac. de ra.
Petrus ⁊ vltramõtani vt reffert Cy. in. l. reos. C. eo.
ti. tenet ꝙ nõ poſſit interuenire procuratoꝛ ⁊ ſequitur
Martinus ſillimani. volũt. n. ꝙ in crimine publici iu
dicij nõ poſſit interuenire procuratoꝛ niſi quando ve-
nit imponenda pena pecuniaria. vnde ꝯcludũt ꝙ ſi ve
nit ĩponẽda pẽa relegatõis ꝙ nõ poſſit interuenire ꝑ
curatoꝛ. ¶ Non ob. d. l. i. qꝛ ſm eos dictio vſqʒ. ibi po
nitur incluſiue. ⁊ ſic facit ꝯ primã opi. pro hac ſa opi.
Et hoc probant ꝑ tex. illũ q dicit. ſʒ capitalis ꝑ procu-
ratoꝛẽ agi nõ licet. Capitalis. n. eſt que adimit vitã li
bertatẽ vel ciuitatẽ. vt. l. ij. ff. de pub. iudi. vñ ſi verba
ſequẽtia in. d. l. i. dũ dicunt. ſed ⁊ ſi ea cauſa ſit ex qua
ſequi ſolet pena vſqʒ ad relegationẽ non opoꝛtere per
aliũ cãm agi ſi dictio vſqʒ poneretur excluſiue. dictuſ
verſiculus nihil impoꝛtaret. ergo vt verba aliquem
effectum ꝓducant. dictio vſqʒ debet intelligi incluſi-
ue. ¶ Secũdo mouentur per tex. in. d. §. ad crimen q
generaliter loquitur ꝙ in crimine publici iudicij non
admittitur procuratoꝛ. ergo ſi relegatio venit imponẽ
da ex tali crimine nõ debet admitti ꝓcuratoꝛ. ¶ Ter
cio mouentur per. l. ij. C. de procur. dum tex. dicit ap-
pellationes pecuniarie. ¶ Quarto pro dicta opi. dicũt
eſſe caſum in. l. fi. C. de iniur. canonizata. iij. q. viiij. §.
niſi natura ſi ſpeciale eſt ibi in perſonis illuſtribus ꝙ
in crimine iniuriarũ admittatur procuratoꝛ. ergo in ꝯ
rium eſt ius cõue vt. l. i. in fi. ff. ad munici. ſed in crĩe
iniuriarũ poteſt imponi pena relegationis. vt. l. fi. ff. de
iniurijs igitur ⁊c. d. Cy. in. d. l. reoſ dicit ꝙ opi. glo. cõ
muniter ſeruat de conſuetudine ⁊ ſic ſentit ꝙ opi. vl-
tramon. ſit verioꝛ de iuris rigoꝛe Et ad. §. publice vĩ
det ꝙ ille tex. non diuiditur in tres partes ſm ꝙ glo.
ibi legit. ſed totus ille. §. loquitur ĩ eo qui venit ad al
legandas cauſas abſentie. ſed vt. ſ. dixi cõis opi. citra
mon. ſequitur glo. per tex. in. d. §. publice quem intel-
ligunt de eo q venit ad excuſandum innocentiam. ⁊

ad allegandum cauſas cauſe ſʒ Jac. butr. ⁊ ſic ad def
fendendum. ¶ Nec ob. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. quia ſm
Jaco. de are. ⁊ butri. ille tex. dum dicit capitalis debʒ
accipi ſtricte pro ea cauſa que vere ingerit penaʒ moꝛ
tis. ⁊ in ver. ſed ⁊ ſi ea loquitur de alijs capitalibus q̃
continent damnationem in metallum vel depoꝛtatio-
nem vt tenet Oldr. ¶ Non ob. §. ad crimen quia licʒ
loquatur indiſtincte. tñ debet diſtingui ſʒ alias leges
Et ita reſpondent ẽt ad. l. ij. ff. de procura. facit ꝙ dixi
ſ. in. ij. q. huius membꝛi. ¶ Non ob. l. fin. C. de iniur.
coniuncta. l. fi. ff. de iniur. quia ſm Guil. de cunio. opi.
ꝑdicta debet intelligi quando dumtaxat imponere
tur pena relegationis vel remotionis ab oꝛdine. aut ĩ
terdictionis vel ſimilis priuatiua. ⁊ clarũ eſſet ꝙ ma
ioꝛ non poſſet imponi. ſecus quando imponeretur pẽa
coꝛpoꝛis afflictiua. vt ictus fuſtiũ vel ſimilis. quia tũc
non poteſt interuenire procuratoꝛ. ⁊ ita loquntur dic-
ta contraria. Et ſi quis diceret quomodo hoc eſt. nam
⁊. l. fi. C. de iniur. poteſt imponi pena exilij vel alteri
us interdictionis. reſpondetur ꝙ ſatis eſt ꝙ poſſit im
poni pena coꝛpoꝛis afflictiua cum imponatur arbitrio
iudicis vt dixi. ſ. in. v. q. ⁊ ideo non põt interuenire ꝑ
curatoꝛ vt ibi dixi. Bar. in. d. §. ad crimen dicit ꝙ cõ
muniter eſt tenenda opi. glo. qꝛ minime ſunt mutãda
l. minime. ff. de legi. ⁊ ſm predictam iudicanduʒ eſſʒ
¶ Sʒ diſputatiue de iuris rigoꝛe videtur ſibi opi. vl
tramon. verioꝛ. vnde intelligit dictaʒ. l. i. ꝙ illa dictio
vſqʒ non excluſiue ponatur. ⁊ ſic ille tex. facit pro opi.
vltramon. vt. ſ. dixi. ¶ Jtẽ mouetur per alia iura al-
legata per vltramon. non ob. §. publice quia intelligit
illum tex. de eo qui venit ad excuſandum vel allegan
dum cauſas abſentie non cauſas cauſe. ſeu ad plenam
deffenſionem. ¶ Jtem mouetur per. l. fi. C. de iniur.
coniuncta. l. fi. ff. de iniur. ¶ Nec ob. ſm eum reſpon-
ſio Guil. quia licet in actione iniuriarum poſſibile ſit
imponi penam coꝛpoꝛis afflictiuam quia arbitrio iu-
dicis ⁊c. tamen talis pena videtur eſſe determinata q̃
conſueuit imponi pro tali delicto vt traditur in. l. quid
ergo. §. pena grauioꝛ. ff. de infami. vt dixi. ſupꝛa. in. v.
q. vnde poteſt eſſe talis ꝑſona que debet relegari. ⁊ ta
men non poteſt interuenire procuratoꝛ. Preterea pe-
na relegationis eſt quando damnatur quis vt debeat
moꝛari in certo loco vt. l. relegatoꝛuʒ. ff. de interdic. ⁊
rele. ergo eadeʒ ratio eſt in relegatione que eſſet ĩ de
poꝛtatione quia nunq̃ poſſet interuenire procuratoꝛ. ⁊
in hoc reſidet Bar. in. d. §. ad crimen. Hoſti. hic tenet
cõmunem opi. glo. ⁊ citramon. quam etiam tenet Fe
de. in conſilio. xciiij. ⁊ tenet Bal. in. d. l. reos. C. de ac
cuſa. in princi. vbi dicit ꝙ miratur de opi. vltramon.
⁊ ꝙ aliquis illam ſequatur quia contra eſt caſus ex ꝯ
iunctione duarum leguʒ ex quibus vna dicit ꝙ ad pe
nam relegationis poteſt abſens condemnari vt. l. ab-
ſentem. ff. de penis. alia dicit ꝙ vbicunqʒ abſens po-
teſt damnari ibi poteſt interuenire procuratoꝛ ad ple-
nã deffenſionẽ. vt eſt tex. in. d. §. publice. ⁊ ideo dicit
ꝙ opi. vltramon. eſt ſimpliciter falſa. ⁊ opi. citramon.
ſimpliciter vera. Et ſecundum ꝑdictam opi. cõmuneʒ
dicit etiam hic do. me. conſulendũ ⁊ iudicandũ foꝛe.
Subdit tamen ꝙ veritate inſpecta potius eſſet tenen
da contraria opi. Mouetur primo ꝑ ea que dixi in. vj
rõe quando ex parte accuſati nõ admittatur procura-
toꝛ. ſed potes reſpondere vt ibi dixi. ¶ Secundo mo
uetur ex his que dixi etiaʒ in. v. ratione. ſed poteſt ẽt
reſpõderi vt ibi dixi. ⁊ ad. l. abſentẽ. ff. de pe. que vult
ꝙ pẽa relegationis poteſt imponi etiã abſenti. ⁊ ſic ꝑ

conſequens vř ꝙ poſſit interuenire ꝓcuř reſpōdet.d.
me.ꝙ licet abſens poſſit cōtumaciter relegari. tamen
procurator non poteſt interuenire.qꝛ non pōt legitia-
re pſonā ſuā pſtando ſatiſdationem.vt.ſ.dixi in.vj.ra
tione prime.q.Iſta tamen reſponſio non videtur bo-
na vt ibi dixi.Itē ſm euꝫ quia homines cōfiſi ꝙ po
teſt interuenire procurator de facili eum conſtituerēt
Et quandoqꝫ per negligentiam ꝓcuratoris damnare
tur.cui eſt obuianduꝫ.¶ Nec ob.§.publice. qꝛ vt no-
tabiliter dicit ibi Bar.ille tex.nō loquitur in procura
tore.ſed in excuſatore.quod patet qꝛ dicit p quemcun
qꝫ ⁊ vtitur ſimilibus verbis que clare indicant quēli
bet admittendū.etiam ſi ſit femina vel minor vnde ſi
poteſt intelligi i procuratore.¶ Nec ob.ꝙ tex. ibi di
cit ꝙ admittitur ad excuſandum innocentiā. qꝛ excu-
ſator debet admitti etiam ad excuſandum ſuper crīe
quia ex quo poteſt procedere iudex in illo caſu cōtra
abſentem ex officio debet ſupplere preſentiam abſen
tis.⁊ inueſtigare etiam de eius innocentia.facit.l.pro
perandum.C.de iudi.⁊ autent.qui ſemel.C.quomo-
do ⁊ quando iudex.xxx.q.v.iudicantem ⁊ quod not.
in.c.ij.de arbi.li.vj.vnde ſi iudex per ſe debet hoc fa
cere fortius debet admittere quemcūqꝫ excuſatorem
ſeu volentem oſtendere innocentiam accuſati quia ex
cuſator qualiſcunqꝫ ſit poteſt prodeſſe ⁊ non obeſſe cū
nō habeat mandatum . ſed ꝓcuř poſſet etiam obeſſe.
¶ Ex pdictis igitur patet ꝙ in hoc articulo duplex ē
principalis opi.vna glo.⁊ citramontanorum alia vltra
montanorū quam de iuris rigore videntur ſequi Cy.
Bar.⁊ do.me.prima fundatur ſuper.d.§.publice con
iuncta.d.l.abſentem.ff.de penis.¶ Secunda funda-
tur pcipaliter ſuper.l.fi.ff.de iniur. vt igitur veritas
iſtius articuli ſatis intricati clare eluceſcat examinan
di ſunt intellectus dictorum iuriū. ¶ Pro prima igi
tur opi.vt dixi videtur tex.in.d.§.publice coniunta.l.
abſentem.nam in.d.l.abſentem.§.i.dicitur ꝙ in cau-
ſa relegationis ſententia poteſt ferri contra abſentem.
ergo poteſt interuenire procurator.vt.d.§. publice.v.
vbicūqꝫ.Et qq̄ Bar.conetur reſpondere ꝙ ibi nō ad
mittitur vt procurator.ſꝫ vt quilibet qui poſſit ꝓdeſſe
accuſato.nō autem obeſſe.hec tamen reſpōſio videtur
contra tex.illum qui formaliter dicit quēlibet pro reo
abſente verba facientem ⁊ innocentiam oſtendentem
audiri debere.ergo ſequitur ꝙ ēt procurator debꝫ au
diri.cum orō ſumpta ex vniuerſo verificari debeat in
quolibet pticulari.vt.l. ſi is qui ducenta.§. vtrum.ff.
de reb.dub.⁊ quia qui omne dicit nihil excludit vt.c
ſolite de maio. ⁊ obe.⁊.l. a procuratore.C. mandati.
Et ꝓpterea vt tangunt Bal.⁊ Angel.ex reſponſione
Bar.ſequeretur ꝙ quis poſſet facere procuratorē ad
faciendum omnia que ſibi prodeſſent.non autem illa
que ſibi nocerent quod videtur falſum.quia talis pro
curatorij forma eſt reprobata per id quod not. Inno.i
c.conſtitutus de procur.⁊ quod notatur in.c. fi.ð dila.
⁊ per glo.in.c.relatio.xxi.q.i.per ſpecul.in ti.de ꝓcur.
§.ratione autem forme.ver.item excipitur ⁊ per pau.
in cle.i.de procur.¶ Tu aduerte quia Bar.non vide
tur hoc voluiſſe.ſed videtur ſenſiſſe ꝙ excuſator etiā
inocentie in caſu pdicto admittať ſine mādato.¶ Nō
obſt.l.fi.C.de iniur.quia poteſt rńderi vt.ſ.dixi poſt
opi.Cy.Bar.tamen dictā reſponſioneꝫ reprobat. pro
qua reprobatione facit quia in caſu.d.l.fi.iudex nō po
terat excedere penam relegationis. qꝛ perſona erat il
luſtris vel ſimilis.⁊ tamē dicitur ibi ꝙ eſt ſpetiale ꝙ
poſſit conſtituere procuratorē.ergo i ꝯriū eſt ius cōue

vt.l.i.ī fi.ff.ad munici.cū ſi.ergo vbi alias venit īpo-
nenda pena relegationis.regulariter nō videť admit
tendus procurator.vnde Ang.in.d.§.ad crimen dicit
ꝙ non videt ꝙ opi.gloſarū ⁊ citramōtanoꝝ poſſit ſub
ſtineri niſi dicamus ꝙ ſpeciale ſit in crimine iniuriaꝝ
ꝙ procurator non poſſit conſtitui in illo crimine. licet
non poſſit imponi pena.ſ.relegat.quaſi ſentiat ꝙ ī ali
is criminibus poſſit conſtitui. ſed in crimine iniuriaꝝ
regulariter non poſſit.⁊ ſpetiale eſt in perſona illuſtri
vt poſſit.⁊ hanc ſol.tangit Cy.in.d.l.fi.licet Ang.ipm
non alleget.Sed hec ſo. non videtur bona quia nō ē
bona rō diuerſitatis inter crimen iniuriarum ⁊ aliud
crimen.maxime quo ad poteſtatem dandi procurato
rem.in criminalibus non videtur attēdenda qualitas
criminis.ſed qualitas pene imponende ex illo vt.d.l.
ī.§.i.ff.an per ali.cau.ap.⁊ dixi.ſ.ſepius. ⁊ maxime ī
ī.⁊.ij.q.huius pi mēbri.Uñ do. Ricar.ð ſa.alř rńdet
ad.d.l.fi.vꝫ ꝙ ſpetiale erat in pſona illuſtri ꝙ ſibi in
crīe iniuriaruꝫ imponeretur pena relegationis. Et ex
hoc in ꝯſtiam reſultabat ꝙ ſpetiale erat ī eo ꝙ poſſet
dare ꝓcuřeꝫ in dicto crīe.qꝛ qcqd eſt cā cāe.eſt cā cau
ſati vt in.d.iuribus.Sed hec reſponſio non videť bo
na ſm Imo.qꝛ nedū illuſtri debet imponi pena corpo
ris afflictiua.ſed relegat.aut minor imo etiam idē eſt
in alijs inferioribus a perſona illuſtri vt non poſſit im
poni pena corporis afflictiua. ſed relegationis vel mi
nor niſi ſit vilis aut humilis perſona.ſecundum legeꝫ
humilem.C.de inceſt.nupt. facit ꝙ notatur in.l.anno
na.ff.de extraor.cri.⁊ probatur in.d.l.fi.expreſſe.ff. ð
iniur.inquātū dicit ꝙ ſolum homines humilioris lo
ci fuſtibus ſubiciuntur ⁊ non ceteri.⁊ bene facit quod
habetur in.l.capitalium.§.non ſolent ⁊.§.generaliter
⁊.l.moris.§.iſte fere.ff.de penis. ⁊ ſic patet ꝙ atten-
ta ratione domini Ricardi. Idem debuiſſet ſtatui in
alio homine honeſte vite circa conſtitutionem procu
rat.quod ſtatuitur in illuſtri perſona . quod tamen eſt
falſum vt patet ibi in tex.dum dicit nulli alij licere.⁊
ideo dicta ſolutio.non videtur bona. ¶ Et ob hoc for
te Ricar.dedit aliam ſolutionem vꝫ ꝙ interdum ſu-
mus certi a principio penam relegationis debere im
poni ⁊ tunc admittatur procurator.⁊ ita loquatur opi.
cōis . Interdum vero ſumus dubij ratione criminis
ex eo ꝙ datur iudicis arbitriū vt inſpectis circunſtan
tijs perſone loci ⁊ temporis vt eſt in crimine iniuria-
rum vt.l.ptor.§.atrocē.ff.de īiur.⁊ inſti.eo.ti.§ atrox
Et tunc propter dubium non admittitur procurator.ſꝫ
ſpetiale eſt in illuſtri.⁊ ſic loquatur dicta.l.fi.C.de in
iur.¶ Et pro hoc facit ſecundum eum quia poterit eſ
ſe ꝙ illuſtris intullerit iniuriam illuſtri.⁊ ſic ceſſabit
priuilegium.Item a principio non conſtabit iudici ꝙ
ille qui intulit iniuriam fuerit illuſtris. ⁊ ido propter
has dubietates in dubio repelletur in crimine iniuri
arum procurator . Fallit in perſona illuſtri . ⁊ hanc
ſolutionem ſequitur dominus Bartholomeus de ſa
liceto in dicta.l.reos.¶ Sed certe hec reſponſio non
videtur bona ſecundum Ioannem de imola.quia li-
cet illuſtis intullerit iniuriam illuſtri. non tamen vi-
detur ꝙ debeat imponi pena corporis afflictiua . per
legem finalem.ff.de iniurijs.⁊ dicta lege capitalium
§.non ſolent.ff.de penis.⁊ quia eſſet nimis reſtringe-
re dictam legem finalem.C.de iniurijs.maxime qui
a dicta lex finalis videtur preſupponere ꝙ conſtabat
ipſum eſſe illuſtrem.⁊ ſic etiam eſt veriſimile ipſum
eſſe illuſtrem cum talia ſcilicet eſſe illuſtrem, veriſi-
militer ꝯſueuerit eē notoria.⁊ iō diceť ꝙ illud ꝯtigat

quia dubium eſſet an eſſet illuſtris. videtur deluſoriū
quia vt dixi littera ibi pro cōſtanti videtur ponere ꝙ
ibi conſtabat illum illuſtrem. ⁊ ſic ſimiliter ex quo cō
ſtabat ipſum illuſtreꝫ ꝯſtabat penam relegationis im
ponendā. ergo non debet eſſe ſpetiale in ipſo illuſtri.
vt poſſit ꝓcuratorem conſtituere ꝯtriuꝫ cuius vult il-
le tex. ¶ Preterea dico q꞉ eadem ratio militaret in ī
ferioribus ab illuſtribus q̲ non eſſent vilioris cōdicti
onis. ⁊ ſic poteſt reprobari vt precedens. Unde Jo. de
imo. dicit ꝙ ad. d. l. fi. C. de iniur. poteſt aliter reſpon
deri ſaluando cōem opi. ꝙ illa intelligatur quādo in
tentabatur crimen iniuriaruꝫ ex quo poterat ſequi pe
na capitalis vt in caſu. l. i. C. de famo. libel. quo caſu
etiam in pſona honeſtiori imponitur pena vt. l. iij. §. fi
ff. ad. l. cor. de ſicc. facit quod hr̄ in. l. antepe. ff. de iniur.
vbi apte videtur inui ꝙ interdum in crimine iniuria
rum imponitur pena deportationis. nam verbum exi
lium poſitum in. d. l. antepe. vt differat a verbo rele-
gationis debet intelligi de deportatione. facit qd̕ not.
glo. in. l. ij. C. de epi. audi. non ob. ꝙ. d. l. antepe. loqua
tur de pena calumniantis in crimine iniuriarum. cum
pena calumnie ſit pena talionis ⁊ ſic ſimilitudo ſup-
plicij. vt. l. fi. C. de accu. ⁊. l. i. §. crimē. ff. ad turpil. Erit
ergo ſpetiale in pſona illuſtri. vt in iſtis caſibus in cri
mine iniuriarum poſſit dare ꝓcuratorem. vꝫ quando
pena capitalis vel deportationis veniret imponen-
da. ſecus ſi pena relegat. quia tunc non eſſet ſpetia-
le. cum etiam in alio haberet locū ꝓcuratoris conſti-
tutio. vnde ſm̄ Jo. de imo. non eſſet ſpetiale ꝙ ꝓ le-
ui ⁊ verbali iniuria illata p illuſtrem. illuſtris poſſet
agere p ꝓcuratorem quia nemo dubitat ꝙ etiam pro
tali iniuria ex qua venit imponenda ſola pecuniaria
veriſimiliter etiam alius quilibet poſſet agere p pro-
curatorem p not. in. c. cum te. s̄. de re. iudi. vbi ſecūdū
vnū intellectū patet exēplū de iniuria verbali. ¶ Tu
aduerte q꞉ licet hec ſolutio videatur eſſe notabilis. ta
men iſte intellectus videtur continere diuinationem
Preterea videtur contra. dic. l. fi. que generaliter. ⁊ ī
diſtincte loquitur de qualibet cauſa iniuriarum. ⁊ ſic
videtur generaliter intelligenda. ¶ Unde ego arbi-
tror poſſe dari nouum ⁊ veriorem intellectum ad. d. l
fi. de quo aliquid tetigi. s̄. in prima fallentia. ij. q. hu-
ius. ij. membri ꝙ ſpetiale ſit in pſona illuſtri. vt liceat
ſibi deffendere p ꝓcuratoreꝫ in crimīe iniuriaruꝫ. nā
pſona illuſtris regulariter non pōt cauſam agere. ſeu
deffendere ſe p ſe principaliter. ſed p procuratoreꝫ. vt
l. quicunqꝫ. C. de procur. ⁊ latius dixi in. d. fallentia.
¶ Nec ꝯ hūc intellectū ob. d. l. fi. dum dicit vt nullus
alius ſibi liceat hoc vīdicare quaſi ſentiat ꝙ hoc ſpe-
tiale ſit in pſona illuſtri. ⁊ tamen pſone illuſtri nō pōt
īponi pena. s̄. relegat ionē vt. d. l. fi. ff. de iniur. ſed vſ-
qꝫ ad relegationē iā dictū eſt ſꝫ cōem opi. ꝙ quilibet
pōt cām agere p ꝓcurēꝫ. q꞉ reſpondeo ꝙ illa lex cōti
net ſpetialitateꝫ. in hoc vꝫ ꝙ vbi alias pſona illuſtris
non poteſt ciuileꝫ cām agere p ſe ſed p ꝓcuratoreꝫ. in
cauſa tamen iniuriarum in qua illuſtri nō venit īponē
da pena corporis afflictiua hoc licitum eſt. vnde pon-
dero quod tex. ibi dicit p verbū licere quaſi velit di-
cere ⁊ ſi alijs indifferenter licitū ſit cāꝫ crīaleꝫ in qua
venit īponenda pena vſqꝫ ad relegationē agere p pro
curatorē. tñ in pſona illuſtri potuiſſet eſſe dubitatio p
p̄allegatā. l. qcūqꝫ. Et ideo impator licere quaſi dicat
licet alias nō liceat in cā ciuili illuſtri p ꝓcurēꝫ agere
Itē lꝫ in cā crīali nō ſit licitū agere p ꝓcurēꝫ. vt in. d.
§. ad crimē. tñ licitū ſit illuſtri ī cā iniuriaꝝ agere per

ꝓcuratorē. Et rō ſpetialitatis ſit. q꞉ nō ē cā ciuilis. itē
nec cā crīalis multū grauis in qua ex genere pene nō
poſſit cōſtitui procur̄ cū veniat imponēda pena illuſtri
vſqꝫ ad relegationem. ¶ Nec ob. tex. ibi dū dicit. ita
tñ vt nullus alius q꞉ reſpondeo ꝙ hoc alteri nō ꝯce-
ditur ex iure ſpetiali. ſed ſimpliciter ex iure cōi quan
do venit imponēda pena vſqꝫ ad relegatōem. ¶ Uel
reſpondeo ⁊ melius ꝙ nulli alij hoc ꝯceditur in crīe
iniuriaꝝ. ſcꝫ ꝙ ſimpliciter poſſit cāꝫ agere p procura
toreꝫ. ſed in ipſis pſonis īferioribus ab illuſtribus. vt
ibi dicit tex. formaliter mos iudicioꝝ q̲ actenus obti-
nuit obſeruet̄ ī poſteꝝ quaſi ſentiat ꝙ ſi ſimus certi d̕
pena vel ex qualitate pſone vel ex ꝯſuetudine vt ꝓcu
rator admittat̄. tūc debebit admitti ſi venit imponen-
da pena a relegatione. s̄. vel eſt dubiū de pena. vt dic
tuꝫ fuit in. v. q. ⁊ hic eſt meus nouiſſimus intellectus
ſm̄ queꝫ nulla ꝯtinetur diuinatio nec littera violatur
¶ Et ex p̄dictis infero ꝙ ideꝫ dicendū eſſet in epiſco
pis ⁊ alijs inferioribus p̄latis quod dictū fuit de pſo-
na illuſtri. quia tales ſicut illuſtres non poſſunt p ſe ci
uiles cauſas agere. ſed p ꝓcurēꝫ. v. q. iij. q꞉ epiſcopus
iuncta glo. ⁊ tenet Hoſti. in ſumma ī ti. de ꝓcur. §. qs
dare ver. ⁊ epiſcopus vbi aſſignat quatuor rationes.
Prima q꞉ ſꝫ apoſtolū nō oportet ſeruos dei litigio-
ſos eſſe. ij. q. vij. c. ſicut ſacerdotes. Secūda ne cogant̄
recedere a diuinis officijs. vt. l. omnes q. C. de epiſ. ⁊
cle. Tercia q꞉ cauſe que in iudicio agitant̄ materiam
criminibus ſolent p̄parare. C. de iudi. l. properandum
⁊ q꞉ equipantur illuſtribus. vt. C. de epi. ⁊ cle. l. epiſ-
copale. Ego tamen de hoc dicto dubito valde. ⁊ forte
nō eſſet veꝝ. ⁊ ꝯ ipſum videtur tex. in. c. cum oliꝫ. s̄. de
teſti. vbi probatur ꝙ epiſcopus pōt pſonaliter agere.
facit ⁊. c. fi. s̄. de iur̄. caluꝫ. Itē video ꝙ epiſcopus po
teſt eſſe procurator ꝓ eccleſijs ſuis ⁊ miſerabilibus
pſonis vt. c. i. ⁊ fi. de poſtul. Et ī cāis ſpūalibus in qui
bus pōt eē ꝓcur̄ layci vt. c. p venerabilē. s̄. q fi. ſint le.
⁊ ibi Jo. an. in prin.. ſꝫ q꞉ nō ē pꝛīcipalis articulus no
ſter nō inſiſto vide in. d. iuribus p ſpec. ī ti. de ꝓcur. §
i. ver. itē ꝙ ē epūs. ¶ Itē nō ob. opi. glo. de qua ī. d. §
ad crimē vt. s̄. dixi q̄ vult ꝙ ſit dare relegatōeꝫ ī locū
certū. vt. l. relegatoꝝ. ff. de īterdic. ⁊ relega. q̄ pēa ſi vr̄
cader̄ ī abſētem. ⁊ ſic ſaltē nō vr̄ poſſe dari ꝓcur̄. Sꝫ
poſſꝫ rn̄deri ⁊ prīo ꝙ opi. glo. dꝫ ītelligi ⁊ limitari ī r̄
legatōe ad locuꝫ certū ſecus ī relegatōe fiēda ad īcer
tū locū. ⁊ hanc opinionē ſequtus fuit dominus Fran
ciſcus de ramponibus quam etiam tangit Bald. in.
dicto. §. ad crimen. Item poſſet dici ⁊ ſecundo ꝙ eti-
am in relegatione fienda ad certum locum poſſit fer-
ri ſententia in abſenteꝫ. ⁊ per conſequens videtur poſ
ſe interuenire procurator. quia cum talis retineat ciui
tatem ⁊ bona vt dicta. l. relegatorum. §. i. veriſimili-
ter habebit effectum ſententia q꞉ ſi precipietur ſibi ꝙ
ipſe debeat parere ſententie. illi parebit. ne alias ag-
grauetur eius pena per. l. relegati. ff. de penis. Nec ob
ſtat ſi diceres ꝙ eadem ratione ſententia deportatio-
nis debet poſſe ferri in abſentem. quia poteſt augeri
pena ſi condemnatus non pareat ſententie damnando
illum in metallum. vt notatur in dicta. l. relegati. quia
reſpondetur ſecundum dominum Ricardum ⁊ Bar
tolomeum de ſaliceto in dicta. l. reos ꝙ natura voca-
buli repugnat in deportato. ex eo quia deportare eſt
ad aliquem locum portari naui. vel vehiculo. vel iu-
mento. vt. l. i. ff. de ſerui. ruſti. predio. ⁊. l. ferri. §. por-
tari. ff. de verborum ſigni. Et ideo talis ſententia non
videtur poſſe ferri in abſenteꝫ. q꞉ nō videt̄ poſſe fieri

ſecundum ꝙ denotatvis ⁊ proprietas verbi. que ratõ
ceſſat in relegato. ¶ Sed aduerte quia hec reſponſio
non placet Jo. de imol. quia etiam relegatus in inſu-
lam videtur in illam deportandus. Et ideo interdum
tenetur in carceribus. vt dicta. l. relegatorum in fine
prin. vnde poſſet aliter reſponderi. vꝫ ꝙ cum deporta-
tus amiſerit ciuitatem ⁊ bona ex quo non habet quid
perdat niſi libertatem per quam poſſet damnari ĩ me-
tallum ſicut non timebat doportationem propter ab-
ſentiam. ita non timebit damnationem in metallum
vnde ſecus dicendum eſt in relegato qui non perdit
bona. Ad predicta etiam adducit quod in ſimili vide-
mus. nam damnari actione perſonali poteſt quis licet
abſens ⁊ licet in illo loco non habeat bona in quibus
ibi poſſit fieri exequtio. ⁊ per conſequens patet ꝙ non
ſequitur. non poteſt fieri ſtatim exequtio contra abſen-
tem. ergo abſens non poteſt damnari. Et hinc eſt ꝙ il-
le qui nil habet in bonis poteſt damnari. quia poteſt
peruenire ad pinguiorem fortunam vt. l. ſi defunctus
C. arbitrium tutel. ⁊ hoc modo cõmunis opin. poteſt
ſubſtineri ⁊ ſic reſidet Jo. de imo. Subdit tamen ꝙ
forte non eſſet malum de iure limitare dictã opi. glo.
ſecundum opi. domini Fran. de rampo. vꝫ. quando re-
legatio eſſet facta ad locum incertum. Ad alia autem
argumenta. s̃. formata contra cõmunem opi. patet reſ-
ponſum. s̃. Aduerte quia ſecundum Jo. de imo. con-
tra cõmunem opi. poſſet adduci dictus. §. ad crimen ꝯ-
iungendo principium cum fine dicitur enim ibi in pri-
cipio ſimpliciter ꝙ ad crimen publici iudicij non ad-
mittitur procurator. ⁊ in fi. tex. videtur velle ꝙ ſentẽ-
tia poteſt ferri in abſentem. ꝙ nihilominus differtur
pp iuſtam excuſationem. ⁊ ſic videtur ille tex compꝫ-
hendere cauſam criminalem ex qua veniebat impo-
nenda pena relegationis. que contra abſentem impo-
ni poteſt. non autem intelligi poteſt de grauiori. que
non poteſt imponi contra abſentem vt dicta. l. abſentẽ
dũmodo eſſet abſens ex iuſta cauſa. pp quam etiam
ſententia relegationis eſſet differenda vt ibi in fine ⁊
ſic finis illius. §. videtur compꝫhendere cauſam rele-
gationis. ⁊ tamen vult ꝙ non admittatur ꝓcurator ſꝫ
excuſator. Sed ad hoc poteſt reſponderi ꝙ tex. in dic-
to. §. ad crimen non debet intelligi quãdo eſt talis pe-
na que poteſt ferri in abſentem. nec obſtat littera in fi-
ne dum dicit de ſententia differenda. quia non debet
intelligi de ſententia pene ex delicto. ſed de ſententia
ãnotationis bonorum de qua in. l. i. ff. de requi. rei. ⁊
dicta. l. abſentem. Uel dic ꝙ tex. ille poteſt intelligi ĩ
criminibꝰ ſpetialibus in quibus pena vel ſententia
capitalis poteſt ferri contra abſentem etiaꝫ de iure ci-
uili. vt patet in. l. lege cornelia. §. conſtitutum. ff. ad. l.
cor. de ſic. ⁊ in caſu. l. ne diu. C. de pen. ⁊ hodie in cri-
mine leſe maieſtatis. vt in extraua. ad repri. ⁊ dicam
infra in. xv. q. Et ſi tu diceres ꝙ tũc non admittitur ſo-
lum excuſator. ſed ſimpliciter admittendus eſt ꝓcu-
rator ad deffendendum. Reſpondeo ꝙ hoc eſt dubi-
um vt infra videbimus in. q. xv. ſed poſita opi. ꝙ ad-
mittatur ꝓcurator. reſpondeo ꝙ in caſibus p̃dictis nõ
reſtabat niſi ferre ſententiam. ⁊ ideo. §. ad crimen lo-
quitur ꝙ admittitur excuſator ⁊ differtur ſententia.
nam ille tex. loquitur ſolum de actu ſententiandi. nec
etiam obſtat ſi diceretur ꝙ etiam eo caſu in quo ꝓce-
di poteſt contra abſentem nõ debeat admitti ꝓcur̃ in
cauſis criminalibus a relegatione. s̃. ꝑ ea que notan-
tur in. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. vbi patet ꝙ in cauſa ap. po-
teſt ꝓcedi contra abſentem. quia illa imitatur naturã

cauſe principalis. vnde ſicut in principali non poterat
admitti ꝓcurator ex eo ꝙ abſens non poterat damna-
ri. ita nec in cauſa ap. que ſequitur ipſius naturam vt
dixi licet in illa poſſit ꝓcedi contra abſentem. ⁊ ꝑ hoc
facit regula generalis poſita ĩ. d. l. i. ĩ fi. que dicit ꝙ ge-
neraliter ſi cauſa principalis non poteſt agi ꝑ ꝓcurato-
rem nec etiam cauſa ap. poterit agi ſecundum Bal. in
dicto. §. ad crimen. ¶ Aduerte quia ex. d. opi. Bal. vi-
detur ſequi ꝙ in cauſa ap. ⁊ in cauſa criminali in qua
non poterat procedi contra abſentem in cauſa princi-
pali poſſit procedi contra abſentem in cauſa appella-
tionis. Et hoc voluit Baldus dum ſentit ꝙ in cau-
ſa appellationis poſſit ꝓcedi contra abſentem. ſed nõ
debet admitti ꝓcur̃ quia non debebat admitti in cau-
ſa principali. ⁊ ſic non poterat ꝓcedi contra abſentem
alias debuiſſet admitti ꝓcur̃ vt dicam in. xv. q̃ne. ſed
hec opi. Bal. non videtur vera ꝑ. l. abſentem. ff. de pe-
nis. ⁊ l. abſentem. C. de accu. que loquitur indiſtincte
⁊ ſic videtur velle ꝙ tam in cauſa ap. q̃ in cauſa prin-
cipali in cauſa in qua venit imponẽda pena a releg. s̃.
nõ poſſit ferri ſnĩa. ĩ abſñtẽ. Et ꝓpter alarg. Bal. vr̃ cõ-
cludere contra ipſum. nam ſi cauſa ap. imitatur naturã
cauſe principalis vt dictum eſt. ergo ſicut in cauſa prin-
cipali non poteſt ꝯ abſñtem ꝓcedi ſi talis eſt natura ca-
uſe. ita nec in cauſa ap. ¶ Tercio moueor ꝑ tex. in dic-
ta. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. vbi tex. vult ꝙ in cauſis crimĩ-
nalibus a relegatione ſupra non poteſt quis ꝑ alium
cauſam agere. ſed debet adeſſe auditorio. ⁊ ſic vr̃ ꝙ
requiratur eius p̃ſentia. nec obſtat. l. fin. §. illud. C. de
tempo. ap. quia reſpondeo ꝙ ille tex. loquitur in ciui-
libus vel in cauſis in quibus contra abſenteꝫ poterat
ꝓcedi in cauſa principali. nec obſtat etiam ſi allegare-
tur ꝙ ex quo ſententia eſt lata in principali cõtra reuꝫ
illa ſtatim traxit ſecum exequtionem quo ad ea que
ſunt iuris. vꝫ. quo ad infamiam ſeruitutem ⁊ ꝑditio-
nem ſtatus ſui. l. qui vltimo. ff. de peni. ⁊ ideo tunc fa-
cilius poterit ꝓcedi ꝯ abſñtẽ in cauſa ap. qꝛ r̃ñdeo ſm
Jo. de imo. ꝙ hoc nõ vr̃ ſufficiẽs qꝛ ꝑ ap. ĩterpoſitam
vr̃ extinctũ ꝓnũtiatũ vt. l. i. ĩ fi. ff. ad turpil. ⁊ ſi ſnĩa fer-
reret̃ ĩ cã ap. ageret̃ ex ſc̃a nõ ex prima vt tradit̃ in. l. i.
ff. ad treb. ⁊ l. eos. C. de ap. ⁊ l. furti. ff. d̃ ĩfami. ¶ Ad-
uerte tñ qꝛ Bal. ĩ nr̃o pĩcipali articulo variauit. nam
pͥo dixit ꝙ ĩ relegatõe ad ĩcertũ locũ põt ĩteruenire ꝓ-
cur̃. ſꝫ ĩ relegatõe ad certũ locũ nõ pp rões quas. s̃. al-
legaui ĩ opi. d. F. deĩde dixit vel dic melius ꝙ vtro-
qꝫ caſu idẽ ẽ. nec vr̃ ꝙ ſnĩa ſit deluſoria. qꝛ ſaltẽ ꝑ eaꝫ
ĩducet̃ obligatio ad penã ꝙ vr̃ ſufficere. qꝛ alias ſi ſe-
cus diceremus nõ poſſet ferri ſnĩa ꝯ abſentẽ ĩ cã pecu-
niaria ſi dãnatus nulla hr̃et bona cũ qbus poſſet fieri
exequtio. ⁊ ſic reſidet Jo. de imo. ſꝫ rõ p̃dicta mihi ſꝫ
videt̃ ꝯcludẽs qꝛ idẽ ꝯcluderet ĩ q̃libet alia pena ma-
iore relegatõe. ideo tene ꝙ. s̃. dixi ĩ alijs rõibus. s̃. aſ-
ſignatis ex qbus pꝫ ſimpliciter deffenſatã cõeꝫ opi. q̃
placet Jo. d̃ imo. ⁊ mihi nec ab ea recedẽdũ nõ eſſet.
maxĩe cũ glo. vbiqꝫ hãc firmet ſꝫ ꝙ ſingulariter not.
Jac. bu. ĩ. l. i. C. q ꝓ ſua iurif. q dicit ꝙ opi. glo. ꝑ eam
firmata ſuãda ẽ ꝑ. l. ⁊ idẽ not. bal. ĩ. l. hef. C. d̃ poſi. ⁊
adde q̃ dicã. j. i. xv. q. ¶ Ultĩo aduerte ꝙ lꝫ doc. circa
p̃dictũ caſuꝫ relegatõis ſimpliciter trãſeãt nõ fãciẽtes
dr̃iaꝫ ĩter accuſatorẽ ⁊ accuſatũ. tñ ego arbitror dicen-
dũ ꝙ retẽta opi. vltramõ. ñ ſit fiẽda dr̃ia. ſꝫ retẽta opi.
citramõ. dicẽdũ eẽt ꝙ lꝫ ex pte accãti poſſit interuenire
ꝓcur̃. tñ ex pte accãtoris dico ꝙ añ lit. ꝯteſt. ꝑ ſequẽ-
do publicũ ĩtereſſe nõ admitteret̃ ꝓcur̃ ad quos faci-
ũt que dixi. s̃. ĩ rõibus. ij. q. primi membri principalis

⁊ que dixi in.ij.q.hi membꝛi quid aūt iuris ſit ſi hoc
caſu veiret ipōnēda pena pecuniaria dic vt dixi i.d.q
¶Et ad ſecundum argumētū ꝙ poſſet foꝛmari in con
trarium ꝙ vbi venit impoonenda pena relegationis
non admittatur procuratoꝛ: quia vbi venit imponēda
pena fuſtigationis videntur equiparari.l.cognitionuꝫ
§.i.ff.de var.⁊ extraoꝛ.cri.dixi in.iij.q.reſponde vt di
cā in argumētis foꝛmatis in contrarium ad deciſionē
xiij.q.⁊ adde que dicam in.xij.Et ex pꝛedictis eſt ex
peditus iſte articulus difficilis ⁊ intricatus.¶Unde
cimo quero an in delictis ex quibus venit imponēda
pena perpetui carceris admittatur procuratoꝛ.ſo.ꝓ ſo
lutione huius.q.debes animaduertere ꝙ de iure ci-
uili non poteſt quis damnari ad perpetuum carcerem
l.capitalium.§.ſolent.ff.de pe.imo in ſeruo vix conceſ
ſa fuit dicta poteſtas damnandi ad perpetuum carce-
rem.vt.l.in credibile.C.de pe.⁊.l.i.C.de his qui nō
poſ.ad liber.perue.niſi foꝛte diceremus ꝙ vbi olī ex
delicto veniebat imponenda pena per quam irroga-
batur perpetua ſeruitus.hodie cum illa pena non ſit ī
vſu poſſit imponi pena carceris vt dicit Bal.in.d.l.in
credibile quo caſu pꝛocederet dicta.q.maxime atten-
ta diſpoſitione.l.hodie.ff.de pe. vel poſſet pꝛocedere
ex foꝛma ſtatuti diſponentis ꝙ pꝛo aliquo delicto im
ponatur perpetui carceris.vel ꝙ iure canonico ſecun-
dum quod non eſt dubium ꝙ talis pena poteſt impo
ni vt.c.pe.de apo.⁊.c.nouimus.j.de ver.ſigni. ⁊.c. vt
cōmiſſi de hereti.li.vj.quantum ergo attinet ad pꝛin-
cipalem.q.noſtram licet doc.hanc non tangant. tamen
arbitroꝛ dici poſſe ꝙ non poteſt interuenire pꝛocura-
toꝛ.quia hec pēa perpetui carceris equipatur pene dā
nationis in metallum vt not.Inno.in.c.qualiter el.ii.
in glo.magna infra eodem.⁊ ſequitur Bar.in.l.ij.ff.
de pub.iudi.ſed in iudicio in quo venit imponēda pe
na damnationis in metallum non poteſt interuenirī ꝓ
curatoꝛ.arg.l.ij.coniuncta.l.pe.§.ad crimen.ff. de pu-
bli.iudi.⁊ hoc etiam pꝛobatur latius ex his que dixi
ſ.in.iij.⁊.viiij.q.quia cum iſta pena ſit maioꝛ relega
tione non poteſt īteruenire pꝛocuratoꝛ vt.l.i.§.ſi ea.ff
an.per ali.cau.ap.¶Aduerte tamen circa pꝛedicta ꝙ
dicta equipatio Inno.⁊ Bar.non videtur bona quo
niam dominus non amittit dominium ſerui damna-
ti ad perpetuum carcerem.l.aut damnum.§.fi.in fi.ff
de pe.ſed ſi eſt damnatus in metallum dn̄s pꝛiuatur
dominio ſerui vt.d.§.fi.in pꝛincipio. ſed poſſet dici ꝙ
licet non ſit bona quo ad omnia tamen cōmuniter eq
patur.⁊ licet dominus non perdat dominiuꝫ ſerui dā
nati ad perpetuum carcerem tamen illud dominiū vi
detur parui effectus. quia per talem ſeruum domino
non poteſt acquiri.nec in ipſo ſpectatur perſona domi
ni ad faciendum ipſum capacem vt.d.l.i.C.qui ad li-
ber.perue.non poſſ.⁊ tenet Io.de imol.ī.l.ij.ff.de pu
bli.iudi.⁊ tenuit quidam ſolemnis doctoꝛ dominus
Benedictus de plombino qui voluit ꝙ damnato ad
perpetuum carcerem vel ex foꝛma ſtatuti vel de iure
comuni non poſſit aliquid relinqui vltra alimenta. ⁊
ſic etiam in hoc videtur equipari damnato in metal-
lū qui nō eſt capax relictoꝝ lꝫ quo ad alimēta poſſit ca
pere vt.l.i.⁊.ij.ff.de his qui ꝓ non ſcrip.habentur. ⁊
tangitur in.l.i.C.de here.inſti. ¶Sed aduerte qꝛ ēt
videtur poſſe attentari ꝙ damnato ꝑpetuo carceri de
iure canonico nō poſſint relinqui alimenta cū ſibi de-
putetur panis anguſtie ⁊ aqua doloꝛis. facit quod ha
betur in.d.c.nouimus.⁊.c.quāuis de pe.li.vj.dixi ī.d
c.pe.de apoſta.⁊.c.ad audientiā de homici.in.lviij.q.

vij.q.pꝛincipalis.¶Sit ergo concluſio ꝙ non poteſt
interuenire ꝓcurī ꝓ quo etiam facit qꝛ ſicut nō poteſt
interuenire ꝓcurī quando imponitī pena relegationis
in locum certū ſecundū cōmunem opi. de qua dixi in
pꝛecedenti.q.foꝛtius in caſu noſtro maxime qꝛ de faci
li poſſet effici iudiciuꝫ deluſoꝛium.¶Duodecimo q̄
ro an in criminibus ex quibus venit imponenda pe-
na vt quis poſſit impune offendi.vel ꝙ non audiatur
tam in ciuili q̄ in criminali cauſa admittatur ꝓcurī. ſo
lutio Bar.in.l.ij.ff.de pu.iudi.concludit ꝙ talis cau
ſa dicatur ſi talis pena ſit perpetua.vtputa ſi ſtatutum
dictat ꝙ declinans iuriſdictioneꝫ poteſtatis poſſit im
pune offendi.nam perdit ius illius ciuitatis cuius vi
detur factus hoſtis vt.l.amiſſione.§. q defficiunt.ff.d
capit.diminu.ad inſtar pene depoꝛtat. per quam qs ꝑ
dit ciuitatem.pꝛopter hoc diciturī capitalis.ſecus ſi ta-
lis pena non ſit perpetua.verbi gratia dictat ſtatutū ꝙ
bannitus a centum libꝛis.ſ.poſſit impune offendi.qꝛ
tunc non cenſetur capitalis.cum ſoluendo centum poſ
ſit euitare aliam penam ad inſtar pene excōicationis
que eſt medicinalis non moꝛtalis.ſeu perpetua vt.c.ī
de ſen.exco.li.vj.Ange.vero in.d.l.ij. dicit ꝙ ſm dic
tum Bar.foꝛte non eſt verum quia videtur ſufficere
ꝙ pena poſſit eſſe perpetua ar.l.ſufficit.ff. de condic.ī
de.⁊ not.in glo.in verbo perpetuas in.c.fi.de reſcript.
li.vj.⁊ in.c.fi.ſ.de ſolu.nam poterit eſſe ꝙ condemna
tus nunq̄ ſoluet nec vſquā habebit potentiam ſoluen
di.facit ꝙ dictum fuit.ſ.in.vj.q.Nec obſtat.ꝙ dictuꝫ
fuit de excomunicatione.quia ſaltē ī moꝛtis articulo
poterit abſolui a quolibet vt traditī.xvij.q.iiij.c. ſi qs
ſuadente.dicam in.c.omnis infra de peniten.⁊ remiſ.
quod non contingit in bannito pꝛopter pecuniam quia
de banno non poteſt exire niſi ſoluat ſm Ange.Bal.
vero in.l.ſeruum quoqꝫ.§.publice.ff.de pꝛocura.ver.
vlterius queritur.dicit ꝙ ſi ſtatuto cauetur ꝙ contra
hens matrimonium cum guelfa non audiatur in ciui
li vel criminali ꝙ accuſatus de tali crimine non vide
tur poſſe reſpondere per pꝛocuratoꝛem quia hec pena
videtur maioꝛ depoꝛtatione.l. hi qui ſanctam.C. de
apoſta.ergo non poteſt interuenire pꝛocuratoꝛ vt pa-
tet ex his que dixi in.x.q.Contrarium tamen ipſe de
terminat.mouetur quia quedam pene ſunt afflictiue
coꝛpoꝛis.⁊ in his habet locum.§.publice. Quedam
vero excluſiue vt eſt pena pꝛedicti ſtatuti.⁊ etiam pe
na remotionis ab oꝛdine ⁊ ſimilis.⁊ in his non habꝫ
locum.§.publice.ratio poteſt aſſignari quia pꝛima pe
na non cadit in abſentem.⁊ ſic non poteſt interuenire
pꝛocuratoꝛ.vt dixi in pꝛima qōe pꝛime.q. pꝛincipalis.
ſecunda vero cadit in abſentem ⁊ ideo debet poſſe in
teruenire pꝛocuratoꝛ vt tenet Iaco.butriga.in dicta.l.
hij.qui ſanctam.Et ex hoc infert Bal.ꝙ licet bannuꝫ
in ſe habeat hanc condictionem ꝙ non debeat reddi
ius bannito ⁊ ꝙ poſſit impune offendi tamen admit-
titur pꝛocuratoꝛ.nec obſtat ꝙ talis non debeat audiri
per conſequens non debet admitti pꝛocuratoꝛ quia ve
rum eſt quando bannum eſſet decurſum ⁊ traxiſſet ſe
cum exequtionem.ſed anteq̄ currat admittitur deffen
ſio.quod eſt valde notabile ſecundum Bal. ⁊ eandē
ſententiam tenet ipſe in dicta.l.reos in pꝛincipio.C.
eodem.⁊.d.l.pe.§.ad crimen videtur impugnare hāc
opi.ex eo quia ſi non debet audiri.ergo poterit impu
ne offendi.quia de iniuria nō poterit querellare. Sꝫ
conſtat ſecundum eum ꝙ hec pena ꝙ poſſit impune
offendi ē capitalis q̄ vel eſt vel poteſt eſſe ꝑpetuo du
ratura.vt.ſ.dixi ergo vī ꝙ nō poſſit īteruenire ꝓcurī

¶Ego arbitror poſſe dici ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ poſſit im
pune offendi.ꝙ cum hec pena ſit maior deportatione
videatur non admittendus procurator niſi contra ab-
ſentem procedi poſſet.cuꝫ videatur hec pena poſſe ca
dere in abſentē vt.ſ.quis pronūtietur offendibilis vi
detur ꝙ poſſit procurator īteruenire.ſentit Jo.de imo.
in.d.§.ad crimen.ſubtiliter tñ conſiderando videt̄ ꝙ
cum ſimpliciter hec pena caderet in abſente vt de ſe
patet ꝙ verior ſit opi.Bal.Si autē ſtatutū diceret ꝙ
ꝯdemnatus a centū libris.ſ̄.poſſit impune offendi nō
video quare non debeat admitti procur̄.qꝛ iſta videt̄
eſſe pena cōtumacie nō delicti.facit quod dixi.ſ̄.i.iiij
q.⁊ p̄terea ſi ſtatutū dicit dicto modo.pēa potētie def
fenſionis videtur imponi a iure nō autē a iudice.Pe
na autē imponenda a iudice eſt pena pecuniaria.ergo
debet poſſe interuenire ꝓcur̄.⁊ hoc ſenſit Bal.in.d.l
reos in.q.pe.¶Terciodecimo quero an ī delictis ex
quibus venit imponenda pena priuationis ſeu depoſi
tionis ab ordine poſſit interuenire ꝓcur̄.ſo.Jac.butr.
Bar.Bal.⁊ doc.cōiter in.d.§ ad crimen ⁊ in.d.l.re
os tenent ꝙ admittatur ꝓcur̄.⁊ ſequntur Jo.de imo.
⁊ moderni mouentur qꝛ talis pena cēſetur minor rele
gatione.facit quod habet̄ in.l. cognitionum.§.i.ff. de
var.⁊ extra.co.⁊.l.i.§.i.ver.plane.ff. an ꝑ ali.cau.ap.
⁊ quod not.in.l.quid ergo.§.pena grauior.ff.de infa-
mi.ſiue ergo qs deponēdus ſit ab ordine vel priuan-
dus publicis honoribus vel ſimili pena ꝯdemnādus
nō prohibet̄ ꝓcur̄ admitti.arg.d.l.cognitionū.§.i. qa
omnes dicte pene videntur minores relegatiōe ergo
ē admittēdus ꝓcur̄.vt dixi ī.x.q.⁊ hec ē cōis ꝯcluſio
doc.¶Tu aduerte qꝛ ꝯ̄ hanc cōmunē opi. fortiter du
pliciter op.primo de tex.nr̄o in quo videbatur agi ad
depoſitionē.⁊ tamen hic papa dicit ꝙ non admittitur
ꝓcur̄.qꝛ cauſa erat crīalis. ¶Circa ꝙ aduerte qꝛ ītel
lectū iſtius decre.vt vidiſti tetigi.ſ̄.in.i.q.ij.principa
lis.q.⁊ tenendo duas primas ſolutiones nouas quas
ibi dedi cōtrariū pꝫ ſolutuꝫ.ſed tenendo vltimā ſolu-
tionē Jo.de imo.ꝙ aliud ſit de iure canoīco. ⁊ aliud
de iure ciuili.qꝛ de iure ciuili ꝓcur̄ admittitur. de iu
re canonico nō contrariū licet in ſe pateat ſolutū. tamē
ſolutio videt̄ leuis niſi addatur ratio quar̄ magis de
iure canonico repiatur ꝓhibitū talem cām per ꝓcura
torē agi q̄ de iure ciuili.vnde pro examinatione dicti
dubij debes aduertere ꝙ aliter accipitur de iure ciui
li ordo ⁊ aliter de iure canonico.De iure canonico or
do eſt ſacramētū eccleſie ab apoſtolo ītroductū cuius
caracter ꝑ impoſitionē manus p̄lati ħꝫ formā eccleſie
coopante ſpiritu ſancto imprimitur ordinato vt in cer
tis officijs valeat miniſtrare vt tradit Hoſti. in ſum-
ma in ti.de tempo.ordi.facit.xxxij.di.ī ſumma ⁊.c.ij.
ſ̄.de ſacra.nō reiter.Sūt aūt ordines eccleſiaſtici ſ̄m
yſido.li.vj.ethio.⁊ tranſumptiue.xxi.di.c. cleros hij.
vꝫ hoſtiarius.pſaliſta.lector.exorciſta.accolitus.ſub-
dyaconus.dyaconus.preſ biter.⁊ epūs.quod autēꝫ ſit
vniuſcuiuſqꝫ officium vide ibidem . ⁊ ſic videtur ꝙ
ordines ſint nouē non.vij.ꝓut cōmuniter tenet̄.ſꝫ hic
non eſt noſter articulus.ideo dic vt glo.⁊ Archid.ī.d
c.cleros.⁊ a ſubdyaconatu.ſ̄.incluſiue hodie omnes
ordines appellant̄ ſacri.⁊ ſi ordines minores etiā ſint
ſacri vt not.ī.c.clericus ſi tōſurā.ſ̄.de vit. ⁊ hone.cle.
⁊ not.glo.xxxij.di.ī ſumma.vbi dicit ꝙ quattuor pre
cipue dicūt̄ ſacri a ſanctimonia.i.a caſtitate ⁊ ꝯtinētia
quā indicūt vel pp excellentiā vel qꝛ magis ꝑticipant
de ſacramento corpis xp̄i.⁊ trāſ ferūt ordinatos ī ſor-
tē dn̄i,ita vt nō liceat āplius retrocedere.facit.c. cū ex

eo de elect.li.vj.⁊.c.i.de cle.ꝯiuga.⁊ lꝫ cōſtitutī ī mi
noribus teneatur ꝯtiner̄ vt.c.vt clericoꝝ de vit. ⁊ ho.
cle.tñ ⁊ ī quātitate delicti ⁊ īpotētia ꝯtrahēdi matrio
niū lōga ē dr̄ia.vt.c.i.de offi.ordi.⁊.c.i.de cle.ꝯiu.⁊.c
i.de vi.⁊ ho.cle.li.vj.De iur̄ aūt ciuili aliter accipit̄
ordo dicit̄.n.ordo cuiuſqꝫ corporis vniuerſitatis vel
collegij.vtputa decurionū.doctoꝝ.menſalioꝝ.laniſicū
⁊ ſi.v not.ī rubr.⁊ ī tex.ff.de decr̄.ab ord.faci. ⁊ no.gl.
lxiij.di.c.vota.Facit tex.iiij.di.c.deniqꝫ.xviij.di.c.i.
iūcta glo.⁊.xx.q.i.c.pn̄s.xi.q.iij.c.ſi aūt.⁊.l.cognitio-
nū.§.i.ff.de var.⁊ extraor.co.vnde de iure ciuili dico
ꝙ depoītio ab ordīe īportat ēt illā penā ꝑ quā qs ꝓhi
bet̄ honoribus fungi vt.d.l.cognitōnū.§.i.qꝛ talis mi
nuit exiſtimatōeꝫ vt ibi. ¶Ex p̄dictis ergo pꝫ rō di-
uerſitatis quar̄ magis qs pōt rn̄dere ꝑ ꝓcur̄eꝫ qn̄ agi
tur ad depoſitionē ordīs de iure cīli q̄ de iur̄ canoni-
co.qꝛ vbi maius ꝑiculū ibi cautius eſt agēdū vt.c.vbi
ꝑiculū de elec.li.vj.ſeu pp excellentiā ordīs ſacrī ma
ius vr̄ ineſſe ꝑiculū.qꝛ eccl̄ia quaſi nihil hꝫ maius.vn̄
ex grauiſſimis dūtaxat crībus qs deponitur ab ordīe
vt tractat̄.lxxxi.di.c.i.⁊.c.maximianus.xxxv.diſ.c.i.
⁊ glo.lxvij.di.c.ep̄us.⁊.l.di.c.ſi ep̄s.⁊.c.ſi qs p̄ſ biter
glo.i.lxxxij.di.c.p̄ſ biter.Inno.in.c.ex tenore de tēp.
ordi.⁊ ī.c.i.de corpo.vici.Crimīa aūt nō grauia taleꝫ
penā nō inducūt ut.c.ſicut noſtis de iureiur. hoc aūt n̄
ꝯtingit in depoſitōe ab ordine ciuili. ſꝫ tenēdo primā
⁊ ħam ſolutionem de qua.ſ̄.in dicta.i.q.ꝑ quas decla
raui intellectum tex.noſtri cōtrariuꝫ clar̄ patet ſolutū.
¶Secundo opponitur.⁊ videtur ꝙ etiam de iure ci
uili in iudicio ex quo uenit imponenda pena depoſiti
onis ab ordine nō poſſit interuenire ꝓcur̄.quia in iu-
dicio in quo uenit imponenda pena fuſtigationis non
admittitur ꝓcur̄ ut dixi.ſ̄.in.iij.q.huius prime.q ſ̄e.
q.principalis.ſed pena depoſitionis ab ordine. ⁊ fuſti
gationis quo ad plebeos equipatur.l.cognitionū.§.i.
ff.de uar.⁊ extra.co.ergo.qua rōe etiam in iudicio in
quo plebeo ueniret imponenda pena fuſtigationis nō
admittitur procurator. eadem ratione nec debet ad-
mitti in iudicio in quo uenit imponenda pena depoſi
tionis ab ordine.¶Solutio.Iſtum prima fronte ui-
detur difficile nec tangitur a docto.Ego arbitror poſ-
ſe ſolui ꝙ illa equiparatio que fit ibi.fit quo ad effec
tum illius.§.ſed non ſimpliciter quo ad alios effectuſ
in quibus diuerſa eſſet ratio in una pena q̄ in alia.ſed
maior uidetur ratio quare prohibeatur procurator in
teruenire quando uenit imponenda pena fuſtigatiōis
q̄ depoſitionis ab ordine ut patet ex his que dixi ſu-
pra in principio in prima qōe principali. ⁊ predicta ad
de his que dixi ſupra in.iij.qōe in fine ⁊ in.viij.que-
ſtione in fine.¶Quartodecimo quero an in cauſis in
quibus uenit imponenda pena ſeparationis thori poſ
ſit interuenire procurator.verbi gratia.Agit vir con-
tra uxorem.uel uxor contra uirum coram iudice ec-
cleſiaſtico propter adulterium ad ſeparationem thori
Solutio.dico ꝙ ſicut eſt tex.aptus in.c.tue de procu
rato.ubi tex.uult ꝙ in tali cauſa que uidetur mixta in
ter ciuilem ⁊ criminalem admittatur procurator licet
tex.ibi dicat ꝙ hoc ſubſtineri poteſt ſi neceſſitaſ id po
ſtulauerit.⁊ licet ibi tex.dicat ⁊ ſic a cōtrario velle ꝙ
ſecus ſi non eſſet neceſſitas.tamen idem dicendū eſt
in vtroqꝫ caſu ſ̄m hoſti.⁊ Jo.an.⁊ doc.cōmuniter.vn
de dum tex.ibi dicit ſi neceſſitas poſtulauerit ſubau-
diendū eſt verbum maxime vt ī.c.paſtoralis de offi.
dele.⁊.c.ꝙ ſedes de offi.ordi.⁊ ſequntur Angē.⁊ Jo
de imo.in dicta.l.pen.§.ad crimen.ff.de public. iudi.

¶Quintodecimo q̄ro an in caſibus in q̄bus dixi i cã
criminali ꝓcurẽ nõ admittendũ procedat hoc indiſ-
tincte vt nõ admittat̃ ẽt pro abſente.ſo.circa hãc.q.va
rie fuerũt doc.opi.Martinus.n.antiqus gloſat.volu-
it in.l.reos.C.de accu.ꝙ ſi lit.ꝯte.reus ſe abſentauit
ꝙ poſſit admitti procur̃ ex eo q꞉ cũ lis ſit ꝯteſtata põt
ꝓcedi ꝯ̃ abſentẽ ⁊ ſñia dabitur ꝯ̃ dñm qui fuit lit.con
teſtatus.⁊ ita debet intelligi.l.reos.C.de accu.q̄ vult
ꝙ rei capitaliũ criminũ abſentes poſſint ꝑ procurato-
rẽ deffendi.ſecus ſi reus ſe abſentaſſet ante lit.cõteſt.
quo caſu nõ põt ꝓcedi ꝯ̃ eũ lit.nõ cõte.⁊ hoc caſu loq̄
tur.l.ꝑe.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.⁊ iõ hoc caſu non
poſſet iteruenire ꝓcur̃.⁊ hãc ſñiaꝫ ſequtus fuit Melẽ
dus ãtiqus gloſ.iur̃ canoĩci de quo hic i glo.nr̃a.i fi.ꝑ
tex.v.q.3.c.r̃os.⁊ ſic pꝫ ꝙ.d.l.r̃os.⁊.d.c.r̃os loqũt̃ in
procuratore qui venit ad allegandas cãs abſentie an-
te lit.conte.⁊ idẽ ponit glo.in.d.§. ad crimen vt ſtatiꝫ
videbimus in.ij.q.principali huius ꝑi mẽbri nos aũt
loquimur de procuratore q̄ venit ad plenã deffenſio-
nẽ.Itẽ hec opi.cõmuniter reprobat̃ ex eo q꞉ ſiue lis
ſit ꝯteſtata ſiue non videt̃ ꝙ i crimine capitali nõ poſ
ſit ferri ſententia ꝯ̃ abſentẽ.ff.de pe.l.abſentẽ. q꞉ eſſet
deluſoria.vt.l.abſentẽ.C.de accu.Preterea ex dicta
opi.videtur inferri ꝙ ꝓcurator interueniens põt lit.
conte.non debeat damnari cuius cõtrariũ tenẽt cõiter
doc.in.l.nihil.C.de procur. de qua materia tractat̃ la
tius in.l.i.C.de ſent.⁊.c.querelã.ẽ.de elect. ⁊ ibi per
glo.⁊ doc.⁊ in glo.fi.in.c.lꝫ cãm de proba. ¶Secun
da opi.fuit ꝙ aut ſententia põt ferri ꝯ̃ abſenteꝫ ⁊ tunc
admittatur ꝓcur̃ ita põt intelligi.d.l.reos.⁊ hãc tãgit
Bar.in.d.§.ad crimen ſed ipſemet dicit ꝙ iſte intel-
lectus ad.d.l.reos non placet ſibi.primo q꞉ nõ cõueñt
d.l.reos.quod patet.q꞉ littera ibi dicit ꝙ leges publi
coꝝ iudicioꝝ ꝑmittunt reos capitaliũ criminũ abſen-
tes poſſe deffendi.Sed nulla.l.ffoꝝ hoc reꝑitur cau-
tuꝫ ꝙ in crimine capitali poſſit ferri ſententia ꝯ̃ abſen
teꝫ niſi in vno caſu.vꝫ in caſu.l.lege cornelia.§.ꝯſtitu
tuꝫ ver.ſed i ſeruos.ff.ad.l.cor.de ſic.vbi text.vult ꝙ
ſerui qui ſpadones fecerunt licet vltimo ſupplicio dã
nandi ſint.tamen poſſunt abſentes cõdemnari. Et eſt
hic vnus caſus ſpetialis i quo in cã capitali vltimi ſup
plicij põt ferri ſententia ꝯ̃ abſentem.⁊ hic ſolus caſus
de iure ffoꝝ reꝑitur vt dixi. ergo nõ eſt veriſimile ꝙ
vno caſu ſpetiali legiſlator in.l.reos fecerit illam re-
gulã.q̄nimo ⁊ iſte caſus ꝓcedit ſm vnũ intellectũ de
quo in.d.ver.ſed in ſeruos.ſed ꝑꝫ aliũ ſecundũ intelle
ctũ glo.tex.ille intelligitur qñ veniret ĩponenda pena
vſqꝫ ad relegationeꝫ.quo caſu põt procedi ꝯ̃ abſenteꝫ
Itẽ non ob.ꝙ alius caſus reꝑiatur de quo i.l. ne diu
C.de pe.q꞉ de illo non potuit ꝯſiderare regula.l.reos
q꞉.d.l.reos fuit Alexandri imꝑatoris qui mãcas ſeu
manicas fuit cõnominatus a matre mãea que fuit xp̃i
ana auditrix Origenis.quã ob cãm eaꝫ filius iuſſit ĩ
terfici.Hic.n.Alexander fuit vigeſimus imꝑator.ro.
creatus anno dñi.ccxxiiij.⁊ hic habuit aſſeſſorem Ul
pianũ rome clariſſimũ iur̃ conſultũ.vnde fuere eo tẽ-
pore duo viri clariſſimi.Ulpianus.ſ.⁊ Origenes.qui
Origenes fuit xp̃ianus. vt ſcribit hec Hieronymus
ſeptem millia volumina libroꝝ ꝯpoſuit exceptis epi-
ſtolis quas ſcripſit.Et ideꝫ dicit yſidorus ⁊ habebat
vt fertur.xiiij.ſcriptores ſepteꝫ viros ⁊ ſeptẽ puellas
que ex ore ipſius diuerſoꝝ libroꝝ materias cõſcribe-
bãt.nunq̄ iacuit ſupra lectũ.nunq̄ calceos portauit. car
nes nunq̄ comedit.vinũ nũq̄ bibit.⁊.l. ne diu fuit gra
tiani ⁊ valentini qui fuerũt longo tempore poſt Ale

xãdrum fuerũt.n.anno dñi.ccclxxxi.Eſt tamen ⁊ ho-
die tercius caſus in quo põt ſñia ferri in cauſa capitali
ꝯ̃ abſentem.vꝫ in crimine leſe maieſtatis vt in extra-
ua.Henrici imꝑatoris quã ꝓmulgauit piſis que inci
pit.Ad reprimẽdã. ⁊ ꝑ̃dicti caſus adhibẽdi ſũt ad id
q̃ð.d.glo.iij.q.viiij.in ſumma. Preterea quod dicit
Bar.nõ ẽ in ſevex q꞉ lꝫ ſimus in caſibus i q̄bus põt
ꝓcedi ad penã capitalẽ ꝯ̃ abſentem ꝙ põt hodie cõti
gere de iure ciuili in dictis tribus. tamen nõ videtur
poſſe admitti ꝓcur̃ ꝑ tex.in.d.§. ad crimen qui loqui
tur ĩdiſtĩcte ergo ſic ĩtelligẽdus.xviiij.di.ſi romanoꝝ
Item q꞉ ⁊ qñ q̄s ẽ carceratus ⁊ p̃ñs nõ videt̃ poſſe in
teruenire ꝓcur̃ i crimine capitali ar.l.i.ff.an ꝑ ali.cau
ap.de quo articulo dicendũ vt dicã in.xvij.q. Itẽ q̄a
videt̃ in cõueniens ꝙ i cã tãti ꝑ̃iudicij.dictũ.factũ.vel
neglectũ ꝓcuratoris noceat domino. ⁊ iõ videt̃ ꝙ nõ
debeat admitti ꝓcur̃.Et ꝓ hac etiã ſentẽtia allegat ẽt
Io.de imo.q꞉ accuſator ⁊ accuſatus debẽt eſſe p̃ſen-
tes in iudicio.⁊ qñ crimen eſt graue. ambo debẽt ſta
re in vinculis.vt.l.i.ij.⁊.iij.ff.de cuſto.reo.⁊.l.pe.⁊ fi
na.C.de accu.vnde cũ iuriſcõſultus ſciret hoc eſſe de
iure ⁊ tamen i.d.§.ad crimen dicit ꝙ ad crimẽ publi
ci iudicij ꝓſequendũ fruſtra ĩteruenit ꝓcur̃.vr̃ ꝯñr in
tellexiſſe ꝙ ẽt qñ ambo ſunt in vinculis nõ admittat̃
ꝓcur̃.ergo multo minus qñ reus eſt abſens nec ob.ſe
cũdũ Bar.l.ſeruũ quoqꝫ.§.publice ver. vbicũqꝫ qui
vult ꝙ vbicũqꝫ abſens põt damnari. debeat admitti
veniẽs ad plenã deffenſionẽ. q꞉ reſpõdet ꝙ ibi nõ ve
niebat vt ꝓcur̃.q꞉ tũc nõ debuiſſet admitti ꝑ illã rõeꝫ
ne in cauſa tanti ꝑ̃iudicij dictũ factũ. aut neglectũ ꝑ ꝓ
curatorẽ noceat dño ſm ꝙ alias i ſimili dicit̃ in.l.nõ
ſolũ in prin.ff.de ꝓcur.⁊ in.c.ij.de ꝯfeſ.li.vj.Sed dꝫ
intelligi dictus ver.vbicũqꝫ ꝙ debebit ſeu poterit ad
mitti vt deffenſor abſentie inſtructor ſeu ĩformator iu
riũ abſenti ꝯpetentiũ ⁊ ꝑ ꝯſequẽs poterit prodeſſe ab
ſenti ⁊ nõ nocere.facit quod not.i.d.l.nõ ſolũ.§.fi. nec
eſt de hoc mirãdũ ſm Bar.ſi taliter debebit audiri
q꞉ vbicũqꝫ iudex ꝓceſſurus ꝯ̃ abñteꝫ eſt.ꝑquirere dꝫ
veritatẽ oĩbus modis ⁊ ꝑ ꝯſequẽs debebit audire ta
les inſtructores ſeu deffenſores cauſe abſentie vt not.
ĩn autent.qui ſemel.C. q̃ão ⁊ qñ iu.⁊.l. ampliorẽ.C.
de ap.⁊ lꝫ glo.ibi dicat ꝙ ſpetiale eſt in cã appellatio
nis tñ Inno.hic tenꝫ ꝯ̃riũ ⁊ Bar. ibi.facit ẽt quod ip
ſe Bar.not.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ff.de dam.ĩfec.
⁊ quod not.in.l.⁊ ſi nõ deffendat̃.ff.de penis ⁊.l.i.§.
fi.ff.de queſtio.⁊.l.qui cũ maior.§.ſi libertus.⁊.§.ſe.
ff.de bo.liber.xxx.q.v.indicantẽ.xxxiij.q.viij.c. occi
dit facit.l.ꝑe.ff.de interroga.ac. ⁊ hãc candẽ opi. poĩt
Bar.in.d.l.ſeruũ quoqꝫ.§.publice ⁊ in.d.extraua.ad
repri.in ver legittime.pro qua Bar.ibi allegat. q꞉ in
cã appellationis ꝑte abſente lit.nõ conteſt.põt ꝑueniri
ad diffinitiuã vt.C.de tempo.ap.l.fi.§.illud. ⁊ tñ tũc
nõ admittit̃ ꝓcur̃ vt.d.l.i.§.i.ff.an ꝑ ali.cau.ap. Iteꝫ
mouet̃ q꞉ ꝓcurator rei dꝫ ſatiſdare iudicatũ ſolui.ni-
ſi fuerit releuatus a dño pro eo ſatiſdãte vt inſti.de ſa
tiſda.§.ſi vero aliq̄s.ſꝫ in caſu nr̃o nec ꝓcur̃ ſatiſdare
põt nec dñs põt eũ releuare a ſatiſdãdo ergo ⁊c̃.vnde
Bar.ibi dicit ꝙ ſi ſtatuto cauet̃ ꝙ accuſatus aut inq̄
ſitus de crimĩe capitali habeat̃ ꝓ ꝯfeſſo ſi ſit ꝯtumax
ꝓut ẽ cõmuniter ĩ italia ⁊ cõdẽnet̃ ꝙ talis nõ poterit
cõparere ꝑ ꝓcur̃eꝫ de quo tamen dic vt ſtatim dicã in
ſe.q.¶Et ꝑ hac ſñia ẽt adducũt q̄dã ꝙ i caſu crĩali iõ
ꝑ procuratorẽ nõ põt cã crĩalis agitari. q꞉ iudex ex in
ſpectione in facieꝫ ⁊ ꝑſonã rei multa cognoſcere pote
rit.vꝫ qua trepidatione.quo colore.quo palore ⁊c̃.vt

l.de minoꝛe.§.toꝛmēta.ff.de queſti.facit.l.iij.ff.de te
ſti.ꝛ maxime ex verbis rei reſpōdētis vt in.d.iuribꝫ
que cōpꝛehendere ex verbis ꝓcur̄ nō pōt. cū ipſe ino
cens ſit nec inſpicitur rei p̄ñtia ex quo nō reſpōdet ar.
l.in lege.ff.de contrahen.emptio.ꝛ.ff. de peti.here.l.
nec vllam.§.ꝙ ſi quis ꝛ.ff.de iur.codici.l.ij.§.furio-
ſus.¶Et p̄dictam opi.videtur ſequi do.Anto.hic p.l
inter accuſatoꝛem.ff.de pub.iudi.vbi inter accuſatoꝛē
ꝛ reum admittitur excuſatio ꝓ abſente. nec reus cita
tus abſens damnetur.vnde vult do.Anto.ꝙ admittā
tur excuſationes in caſu in quo etiaꝫ abſens poſſet dā
nari.ad quod etiam allegat tex.noſtrum. ꝛ.c. ſup his
ĵ.eo.in quibus ꝓbatur ꝙ in cauſa ī qua pōt ꝓcedi ad
diffinitiuam contra abſentem vt ad penā depoſitioīs
nō pōt interuenire ꝓcur̄.niſi reſponderes ꝙ iura p̄dic
ta reſtringuntur quando vellet interuenire ꝓcuratoꝛ
ante lit.conteſt.p.c.veritatis de do.Sed in hoc intel-
lectu ꝛ in alijs intellectibus quantū ad tex.noſtrū dic
vt dixi.ſ̄.in pꝛima ꝛ.xiij.q.ſ̄ꝫ Do.Ricar. de ſaliceto
in.d.§.publice.ꝛ Bartolo.de ſalicet.in.d.l.reos.C.ō
accu.¶Contrariam tamen ſniam tenet Dy.i.d.§.ad
crimen qui voluit ꝙ in omnibus caſibus in qbus pōt
ꝓcedi contra abſentem ad penā capitalē poſſit interue
nire ꝓcur̄.ꝛ ſic ſi ex foꝛma ſtatuti poſſet contra abſen-
tem ꝓcedi noluit ꝙ admitteretur de quo dicā i ſeq.
q.Et hanc ſniam Dy.tenet Jo.an.in addi. ſpec.in tit.
de ꝓcur.§.i.ver.itē ꝙ cā eſt crīalis quaſi in fi. vbi di
cit ꝙ in.d.§.puplice apte inuitur ꝙ ēt in capitalibꝫ ad
mittitur ꝓcur̄ ad deffendendū inocentiā ſi abſens pōt
dānari ꝛ dicit tenuiſſe Jac.de are.ꝛ reffert Dy.ſic cō
ſuluiſſe i quadā cā regina.vnde ꝯcludit ibi Jo.an. ꝙ
ad excludendū deffenſoꝛē duo requirūtur. pꝛimuꝫ ꝙ
pena veniat imponenda.ſ̄.relegationē vt dixi i.i. ꝛ.x
q.ſm ꝙ abſens nō poſſit diffinitiue ꝯdemnari.Et hec
opi.plus videt̄ placere Jo.de imo.in.d.§.ad crimen.
mouet̄ p tex.in.d.§.publice.nā ſm eū nō violādo lit-
terā inquātū ille tex.dicit quēlibet admittēdū. vr̄ per
ꝯſequēs velle ꝙ admittat̄ ēt ꝓcur̄ ar.l. is qui ducēta
§ vtrū.ff.de reb.du.ꝛ maxime qꝛ littera dicit ibi quē
libet debere admitti.vnde vr̄ eſſe mēs ꝙ ſi veniat qs
cū mādato ꝛ vt ꝓcur̄ admittat̄ qꝛ tex. nō dicit quem-
libet tāq̄ quēlibet.ſꝫ quēlibet ſimpliciter. ſi aūt nō ha
beat mādatū admittat̄ vt deffenſoꝛ.Et ſic videt̄ itelli
gere Inno.hic.ꝓ hoc etiā facit qꝛ in crīe leſe maieſta
tis pōt ꝓcedi ꝯ̄ abſentem vt patet in.d.extraua. ad re
pꝛimen.ꝛ tamen videtur ibi ſufficere ꝙ poſſit cōpere
p ꝓcur̄eꝫ p tex.ibi dū dicit pſonaliter tātum lꝫ Bar.
ibi conetur reſpondere dicens ꝙ legittime dicit̄ cōpa
rere qñ pſonaliter ꝯparet ſi eſt ſingularis pſona.vel p
ꝓcuratoꝛē ſi eſt vniuerſitas p not.in.l.ij.ff.de accu.di
cā.j.in.vj.q.pꝛincipali huius.ij.q.pꝛincipalis. ſi mem
bꝛi.¶Sed hec rñſio videt̄ quedā cauilatio.nā facile
fuiſſet impatoꝛi expꝛimere ibi ſi voluiſſet. ꝛ ideo cuꝫ
illud nō expꝛeſſerit vr̄ voluiſſe ꝙ vtroqꝫ caſu ſuffici-
at p pꝛocuratoꝛē ꝯpere.ar.l.i.§.ſin aūt a difficiētis.C
de cadu.tol.iuncta.l.i.ꝛ.d.§.publice.ff.de ꝓcur.ꝛ ma
xime attento ꝙ illa verba pſonaliter vel legittime vi
dent̄ pariformiter refferri ad ſingularem pſonā ꝛ ad
vniuerſitatē.ꝛ ſic eſſet vtrūqꝫ pifoꝛmiter determinar̄
ar.l.iā hoc iure.ff.de vulg.ꝛ pupil. nec ob.rō q̄ allega
tur i oppoſitū p Bar.vꝫ ꝙ nō eſt cōueniēs ꝙ in cau-
ſa tanti p̄iudicij.fiat p̄iudiciū dn̄o.p dictū factū vel ne
glectū ꝓcuratoꝛis qꝛ reſpondet Jo.de imo. ꝙ p eius
dictū factū ve nō p̄iudicatur dn̄o niſi ſup illo habue-
rit ſpecialiſſimū mandatū. vt videmus in ſimili i ma

trimonioꝝ quo requirit̄ ſpetialiſſimū mādatū.c.fi. de
ꝓcur.li.vj.de quo articulo dicā in.d.vj.q.ꝛ hanc doc
trinā poſuit Bar.in.l.filiuſ fa.ff.de donat.ꝛ ſic lꝫ non
poſſit rñdere ſine ſpetialiſſimo mādato poſitionibus.
tamen poterit alia ꝓſequi i ſimili videmus ꝙ ꝓcur̄
pōt cām agitare.ꝛ tamen nō pōt iurare de calūnia niſi
habeat ſpetiale mādatū vt.c.fi.de ꝓcur̄ li.vj. in autē.
pꝛincipales.C.de iur.calū. facit ēt qꝛ factū ꝓcur̄ decli
nās i delictū nūq̄ nocet domino ſm not.in.l.nō ſolum
§.i.ff.de pꝛocur.facit.l.ſi pꝛocuratoꝛ.ff.de condi.inde-
nec ēt eſt vex ꝙ negligentia ꝓcur̄. nō debeat nocere
domino in caſu p̄dicto.qꝛ imo debet poſſe nocere. naꝫ
minus malum eſt abſenti ꝙ mali.qua particula cauſe
negligentia ꝯmittatur p ꝓcur̄eꝫ q̄ ꝙ deffenſio cauſe
negligatur ꝛ nullus cōpareat.ꝛ ideo melius ꝛ vtiliuſ
eſt ſibi talem pꝛocuratoꝛē admitti licet poſſit ꝯmitter̄
aliquā negligētiā.nā melius ē taliter admittere q̄ ex
toto repeller̄ ar.l.tuto.C.de nego.ge. ꝛ hac ratione ꝯ
ſiderata tex.in.l.nō ſolū.§.fi.ff.ō pꝛocur.dicit ꝙ eo ca
ſu quo iudex deliberat oīo pꝛocedere ꝯ̄ abſentē in cā
ſuſpecti ꝙ debet admittere pꝛocuratoꝛeꝫ etiā ſine ſpe
tiali mādato.qꝛ tunc minus malū eſt ꝙ aliqs admit-
tat̄ q̄ ꝙ nullo admiſſo ꝓcedatur.nā veriſimiliter ve-
ritas melius pateſiet ꝛ hac ratione attenta ēt i.d.§.pu
blice qui voluit quēlibet admittendū vr̄ itelligēdus
quādo iudex deliberat oīo pꝛocedere ꝯ̄ abſentē. nam
pꝛimo loco debet pꝛocurare q̄tū pōt vt reus pꝛincipa-
lis ꝯpareat.ꝛ ſi hoc fieri nō pōt debet pꝛocurare vt cō
pareat pꝛocuratoꝛ hñs ſpetiale mādatū. ꝛ ſi hoc etiaꝫ
fieri nō pōt admittat ſine ſpetiali mādato.ꝛ ēt admit-
tat quēlibet deffenſoꝛem ſine aliquo mādato ar.d.l.ſi
ſolū.§.fi.Nec ob.ſi dicat̄ ꝙ veriſimilius.magis fide
liter dn̄s deffendet cauſam ſuā p ſe q̄ p pꝛocuratoꝛeꝫ
ꝛ ſic p hoc nō debeat admitti pꝛocuratoꝛ.qꝛ in p̄dicto
caſu p̄dicta rō nō pōt vendicare ſibi locū quādo iudex
eſt oīo ꝓceſſurus ꝯ̄ abſentē ad ſniam vt eſt tex.aptus
in.d.l.nō ſolū.§.fi.Et rō patet manifeſta de ſe. ex his
que.ſ̄.dixi.ꝛ ſic ꝯcludit Jo.de imo. ꝙ vbi ꝯ̄ abſentē
pōt ꝓcedi ad ſniam pene capitalis dꝫ admitti ꝓcura-
toꝛ quā ēt ſniam tenuit Dy. ꝛ ēt ſm qō ꝯſuluit vt dic
tū eſt.ꝛ tꝫ ēt Cy.in.d.l.reos.ꝛ Jo.an.vbi.ſ̄. ꝛ ſequnt̄
cōiter doc.ſm Jo.de imo.excepto Barto.de ſaliceto
ꝛ do.Anto.de bu.hic. ¶ Sed aduerte qꝛ arbitroꝛ ꝙ
dici poſſet ꝙ Bar.foꝛte intellexit ꝙ nō admittat̄ pꝛo
curatoꝛ.ſed inſtructoꝛ vel infoꝛmatoꝛ. qꝛ dato ꝙ quis
habeat mādatū tamen melius ē ꝙ admittat̄ vt iſtru-
ctoꝛ q̄ tāq̄ pꝛocuratoꝛ.qꝛ pꝛimo caſu ſatiſ factū erit ab-
ſenti ꝛ iudici quo ad inſtructionē ſine aliquo p̄iuditio
abn̄tis q̄ in ſo caſu in quo pp mandatuꝫ poſſet magis
p̄iudicari.ſi tamen ille qui habꝫ mādatū nollet admit
ti vt inſtructoꝛ ſꝫ vt ꝓcuratoꝛ ꝓcederet dictuꝫ Jo. de
imo.¶Item aduerte qꝛ Jo. de imol.nō reſpōdet ad
alia duo argumēta que.ſ̄.vltimo loco foꝛmaui ꝓ opi.
Bar.vnde potes dicere ꝙ ad vltimū argumētū de ſa
tiſdatione p̄ſtanda pōt reſponderi ꝙ p̄dictū arg. nō ꝓ
cedit vt patet ex his que dixi in pꝛima.q.pꝛincipali in
aſſignādo rōes.¶Sed maioꝛ difficultas eſt in reſpō
dendo ad aliud penultimū argumētū.d.l.i.§.i.ff.an p
ali.cau.ap.ſꝫ pōt reſponderi vt.ſ̄. latius dixi in.q.i. ꝛ
x.nā illa lex loquit̄ i caſu in quo nō poterat ꝓcedi con
tra abſentē.quod patet ex eo ꝙ ibi dicit̄ cām ap.eē e-
iuſdē nature cuius eſt cauſa pꝛincipalis.ſi ergo in pꝛi-
cipali pōt ꝓcedi ꝯ̄ abſentē.ergo ꝛ i cā ap. ꝛ ſi in cā pꝛi
cipali pōt iteruenire ꝓcuratoꝛ ergo ꝛ in cauſa ap. p ra
tionē ibi aſſignatā in tex.de quo latius dicēdū vt dixi

in pꝛima.q.huius.ij.q pꝛincipalis in ver. nec ēt ob.ſi
diceretur.¶Ad aliud aũt arg.ſ.formatũ ꝑ alios pꝛo
opi.Bar.reſpondet ꝙ arg.pꝛocedit qñ abſens poſſet
haberi.⁊ contra abſentē pꝛocedi non poſſet vt eſt ĩ ca
ſu noſtro.¶Nec etiã ob.ſi diceret ꝙ ſi pꝛocuratoꝛ ad
mitteret iudiciũ redderet deluſoꝛiũ.qꝛ ex quo ius no
luit ꝯ abſentez ꝓcedi poſſe illud nõ ꝯſiderauit. nec ēt
§.ad crimen in quo nulla fit differentia pñtie ⁊ abſen
tie.qꝛ lz ille tex.ſimpliciter loquat̃ ſufficit tñ ꝙ alia.l
diſtinguat̃ ꝑ not.in.l.ſcio.ff.de teſti.⁊ in.c.cũ expedi
at de elec.li.vj.⁊.l.nã ⁊ poſterioꝛes.ff.de.ll.⁊ ſic reſi
det Jo.de imo.¶Tu aduerte quia nouiſſime reperi
quandã repetitionē Ange.quaz fecit in.d.§. publice q̃
vt arbitroꝛ fuit vltima qꝛ repio illũ.§.ꝑ eũ bis repeti
tum.lz vtraqz repetitio fuerit ſatiſ bꝛeuis.qꝛ nõ ꝑterit
x.colũnas.In qua ipſe dat nouiſſimũ intellectũ.ad.d.
§.publice dicens ꝙ lz in iudicando ⁊ cõſulẽdo nõ ſit
recedẽdũ ab opi.glo.tamen diſputatõis cã diſtinguit
ꝙ qñ reus accuſatus de criẽ capitali eſt abſens ex iu
ſta cã ⁊ põt interuenire ꝓcur̃ ad plenã deffenſionez ⁊
ita intelligit.l.reos.C.de acc.⁊ ita ꝑ ꝯſequens põt di
ci ꝙ ĩtelligat̃.c.reos.v.q.iij.vbi littera foꝛmaliter di
cit reos capitaliũ criminũ abſentes etiam ꝑ pꝛocurato
rẽ deffendi leges publicoꝝ iudicioꝝ pmittunt. nec ap
paret ꝙ littera loquat̃ in deffenſoꝛe qui ſolũ venit ad
allegandas cãs abſentie. ⁊ ideo intelligit illa iura ge
neraliter ꝑ.l.i.§.generalr̃.ff.de lega.pſtan.⁊.d.l. de ꝑ
tio ⁊ rõ eſt ſm eum qꝛ vtile eſt rei publice ꝙ abſen
tes deffendantur vnde ratione publice vtilitatis illud
videtur ĩductũ.allegat ēt ad p̃dicta.d.§.publice. ⁊ qđ
not.in.l.i.§.i.ff.de oper.no.nun.¶Si vero reus accu
ſatus de criẽ capitali nõ abeſt ex iuſta cã.ſed ex iniux
ta foꝛte qꝛ latitat.⁊ tunc verũ eſt ꝙ ad crimen publici
iudicij fruſtra interuenit pꝛocuratoꝛ.ita intelligit.d.§
ad crimẽ in pꝛimo reſponſo volens ꝙ ſm rñſuz illius
§.loquat̃ in caſu in quo ꝓcur̃ cõparuit ad allegandas
cãs abſentie.⁊ ꝙ ꝑ eius cõparitionẽ ſnĩa differatur. ⁊
ꝙ debeat intelligi in alijs caſibus vel cauſis non ca
pitalibus in quibus poſſit ferri ſnĩa ꝯ abſentez. Si.n.
non potuiſſet ferri cõtra abſentem pp cauſam abſentie
allegatã nõ retardaretur ꝓlatio ſententie. ſed pꝛopter
ipſam materiã cauſe.¶Et ſi diceres ad quid pꝛodeſt
ꝙ pꝛocuratoꝛ interueniat ad plenã deffenſionẽ in cãu
in quo in abſentẽ nõ poteſt ferri ſententia. Reſpõdeo
ꝙ ꝓdeſt ne fiat annotatio vel deſcriptio omniũ bono
rũ ſm foꝛmã.l.i.ff.de re.⁊.l.req.ij.C.de req.re. Itez
poterit pꝛodeſſe quo ad impediendũ damnũ ſm ꝙ di
cã in ſeq.q.in fi.ꝓbatur aũt deffenſio non pꝛobato cri
mine.vnde pꝛopter hoc inſurgit magna vtilitas tũ ra
tione dicte ãnotationis.tum etiã qꝛ abſens ex actis po
terit ſe infoꝛmare an debeat comparere vel nõ. ¶Et
hic intellectus eſt valde ſubtilis ⁊ ſingularis.tamẽ vt
ipſe dicit nõ eſt recedendũ a cõmuni opi. que plus mi
hi placet intelligendo ⁊ declarando vt.ſ.dixi.¶In
ſuper aduertendũ eſt ꝙ p̃dicta pꝛocedunt reſpectu rei
accuſati.Sed vtrũ eo caſu quo põt pꝛocedi ꝯtra abſen
tem ⁊ quo poteſt admitti pꝛocuratoꝛ debeat admitti
ꝑ regulã que vult equalitatem in iudicijs ſeruandam
vt in regula non debet actoꝛi de re.iur.li.vj.⁊.ff.eod.
vnde ſi reo accuſato licet compere ꝑ ꝓcuratoꝛẽ debz
etiam licere accuſatoꝛi. ¶So.ego arbitroꝛ dicendu
contrarium ⁊ hoc indubitanter pꝛocedit retenta opi.ð
qua.ſ.intelligendo ꝙ talis pꝛocuratoꝛ nõ poſſit inter
uenire ad plenã ðffenſionem.ſicut nec pꝛocuratoꝛ rei
ad plenã deffenſionem ſm opi.Bar.⁊ ſequatiũ.ſz be

ne arbitroꝛ ꝙ poſſit interuenire pꝛocuratoꝛ vel deffen
ſoꝛ ad allegandas cãs abſentie ipſius accuſatoꝛis ad
hoc vt effugiat penas accuſatoꝛis abſentis ꝑ ꝯtumaci
am de quo ꝑ ſpec.in ti.de accu.§.v.in.iij.ꝑte ſui opis
Bar.in.l.queſitũ.ff.ad ſena.conſul.turpil. dixi latius
in.c.licet.ſ.eo.¶Sed retẽta opi.cõi. maius videtur
eſſe dubiũ an poſſit venire vt duffenſoꝛ.arbitroꝛ tamẽ
idẽ dicendum.qꝛ ēt hoc caſu militant rõẽs quare ex ꝑ
te accuſatoꝛis nõ admittatur pꝛocuratoꝛ de quibus di
xi.ſ.in.ij.q.pꝛime.q.pꝛincipalis.non ob arg.ſ.in con
trariũ foꝛmatũ qꝛ põt reſponderi vt dixi in.d.ij.q. naz
diuerſitatis rõ hoc facit vt nõ ſeruet̃ equalitas.⁊ ma
xime qꝛ facilius admittitur pꝛocuratoꝛ ex ꝑte cõuen
ti q̃ ex ꝑte accuſatoꝛis vt.l.licet.ff.de ꝓcur.cum ſi.ĩtel
lige tamen vt ſtatim dixi ꝙ põt venire ad allegandaſ
cauſas abſentie.⁊ adde que dixi in dicta.ij. queſtiõe.
¶Sextodecimo quero quid ſi ſtatuto diſponitur ꝙ
accuſatus vel inquiſitus de crimine capitali ſi ſit ꝯtu
max habeatur ꝓ confeſſo ⁊ cõdemnetur ⁊ ponatur in
bãno.an hoc caſu admittatur ꝓcuratoꝛ.ſo.Bar. in.d.
extraua.ad repꝛi.in ver.legittime tenet ꝙ non ne ĩ ali
quo habeat nocere domino.arg.eoꝝ que dixi.ſ.in pꝛe
cedenti.q.in opi.Bar.⁊ qꝛ hoc nõ repitur iure cautuz
ꝗnimo ſm Bar.hoc videtur eſſe de mente ſtatuenti
um ꝙ tũc non admittatur ꝓcur̃ vel abſens alias autẽ
nunq̃ abſens poſſet ꝯdemnari vt ꝯtumax. qꝛ compare
ret per pꝛocuratoꝛem.⁊ ſic non poſſet haberi ꝓ ꝯfeſſo
⁊ per conſequens non poſſet damnari aut poni in ban
no.¶Dy.vero tenet ⁊ conſuluit contrariũ vt patet ex
his que dixi.ſ.in p̃cedenti.q.in opin.ſua voluit ergo
ꝙ etiã ſi ex foꝛma ſtatuti ꝯ cõtumacem poſſet ꝓcedi
tanq̃ contra confeſſum.ꝙ nihilominus admittet̃ ꝓcu
ratoꝛ.⁊ hanc ſequitur Jo.an.in addi.ſpec.in ti.de pꝛo
cur.§.i.ver.itẽ ꝙ cã eſt crĩalis in fi.magne addi. quã
dicit tenere Jac.de are.in.l.iter accuſatoꝛẽ.ff.de pub.
iudi.⁊ ꝑ hanc dicit ꝯſuluiſſe Dy.⁊ hec plus mihi pla
cet cũ limitatione de qua ſtatim dicã. ⁊ coꝛoboꝛat̃ ex
his que dixi in p̃cedenti.q.¶Nec ob.pꝛimũ ar.Bar
qꝛ hoc non reperiatur iure cautũ qꝛ ĩmo reperitur. nã
cũ dictum ſit in p̃cedenti.q.ꝙ vbi contra abſentem po
teſt pꝛocedi in crimine capitali põt ĩteruenire pꝛocura
toꝛ retenta opi.cõi poterit interuenire in caſu noſtro.⁊
ſic ſi interuenit non dicitur contumax. ⁊ ꝑ ꝯñs nõ po
terit haberi pꝛo ꝯfeſſo.¶Nec ob.aliud ar.Bar.quia
ĩmo poterit habere effectũ qñ nõ ꝯparet nec ꝑ ſe nec ꝑ
ꝓcuratoꝛẽ.vnde ſatis videtur ſufficere ꝙ p̃dictũ ſta
tutũ quod ẽ adeo exoꝛbitãs ⁊ p̃iudiciale poſſit haber̃
effectũ ĩ aliquo effectu ⁊ reſtrĩgẽdũ eſt potiusq̃ rela
xandũ.arg.not.in.c.cũ dilectus.ſ.de cõſue. ⁊ ĩ regula
ĩ penis ð r̃.iur.li.vj.⁊ voluit Jo.de imo.ĩ.d.§.ad cri.
¶Aduerte tñ qꝛ ſz ſnĩaz Ang.de qua ĩ p̃cedẽti.q.eſ
ſet diſtinguẽdũ vtrũ abſens cõtumaciter abeſſet ꝓut
videtur velle ſtatutũ.vz qꝛ latitaret.⁊ hoc caſu poſſet
ſaluari opi.Bar.Et ſi tu diceres non dicit̃ abeſſe vel
latitare.ex quo ꝯparet ꝑ ꝓcur̃ez.Reſpondeo ꝙ ſi cau
ſa abſentie ſue eſt iniuſta foꝛte.qꝛ cum poſſit compare
re non cõparet per ſe quia foꝛte ſentit ſe culpabilem.⁊
ideo vult ꝯparere ꝑ pꝛocuratoꝛem ⁊ tunc merito ha
bet̃ pꝛo confeſſo nec admittitur pꝛocuratoꝛ.¶Si ve
ro non latitaret ſed eſſet abſens ex iuſta cã.tunc admit
teretur pꝛocuratoꝛ ēt ad deffenſionem innocentie. Et
hec eſt mea noua cõſideratio.que habuit oꝛtũ ex opi.
Ange. Ex q̃ infero ꝙ anteq̃ legittimaret̃ ꝑſona talis
ꝓcur̃is neceſſariũ eſſet ꝙ doceret̃ de legittima cã ab
ſentie.alias poſſet iudex eũ nõ admittere. Item foꝛte

poſſet dici ꝙ index ītellecta iuſta abſentie cauſa poſſꝫ differre iudiciū donec ipſe poſſet ꝑ ſe ꝯpere niſi forte oporteret ipſuꝫ .j. certū tēpus cām expedire. ⁊ impedimētū eſſet futuꝝ longū. cogita. ¶ Et ex p̄dictis infert̄ qd dicendū ſit in caſibus in q̄bus de iure cōi ꝯtumax habet̄ ꝓ ꝯfeſſo ⁊ vt ꝯfeſſus ⁊ ꝯuictus de crimine pōt ꝯdemnari. Exemplū de crīe hereſis in quo citatus vt de fide reſpondeat ſub excōis vinculo innodatus pro eo ꝙ ꝯparere ſubterfugit ⁊ ꝯtumaciter ſe abſētat quā excōicationē ptinaci aīo ꝑ ānū ſubſtinet. ex quo tūc cōdemnatur vt hereticus vt. c. cū ꝯtumacia de hereti. li. vj. dico. n. ꝙ hoc caſu admitteretur ꝓcurator ꝓbando ꝙ ille ſe nō abſentat ꝯtumaciter. ſed ex iuſta cā q̄ꝺ voluit ille tex. vt patet ex verbis ſuis. faciūt ēt p̄dicta ad ea q̄ tradūtur in. c. rurſus ⁊. c. q̄cūqꝫ. xi. q. iij. ⁊ hec ꝓcedūt ex p̄te accuſati. Ex p̄te aūt accuſatoris qd iuris ſit collige ex dictis in fine p̄cedētis. q. ¶ Decimo ſeptimo q̄ro vtrū in caſibus in q̄bus dixi ꝓcuratorē nō admittendū pp naturā cāe ⁊ qualitatē pene indiſtincte ꝓcedat ēt ſi reus accuſatus eſſet p̄ńs. ſol. Bal. in. l. reos C. de accu. tenet ꝙ ſic dicēs ꝙ ſi ruſticus q̄ neſcit dicere facta ſua ſit p̄ńs ꝙ certe poterit loqui ꝑ ꝓcuratorē vt cōiter dicūt doc. qꝛ ex quo aliq̄s eo p̄ńte loq̄t̄. videtur ipſemet loqui. ⁊ ſic non videtur deffendere ſe ꝑ procuratorē. ſed ſeipſuꝫ iuris fictione. ar. l. ſi ꝓcurator ff. de ver. ob. ⁊ quod not. ī. l. ſi deffenſor. ff. de interro. ac. ⁊. l. cū oſtēdimus. §. fi. ff. de fideicōmiſ. tuto. ⁊ ī hoc dicit ꝯcordare oēs doc. Sed ꝯ̄ hoc facit quod dixi. ſ. in. xv. q. ſ̄m opi. Bar. ſ̄m quā videtur dicenduꝫ ꝙ nō debet admitti procurator. ēt pro p̄ńte pro quo facit. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. ⁊. d. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iu. hoc mō inducēdo accuſator ⁊ accuſatus debēt eſſe p̄ńtes in iudicio crīali. ⁊ q̄ñ crimen eſt graue debent teneri in cuſtodia vel carcere. vt. l. pe. ⁊ fi. C. de accuſ. ⁊ l. i. ij. ⁊. iij. ff. de cuſto. reo. cū ergo iuris ꝯſultus hoc ſciret eſſe debere ⁊ nihilominus in. d. §. ad crimen dixit ꝙ ad crimen publici iudicij ꝓſequendū fruſtra admittitur procurator vt. d. l. i. dixerit ꝙ in cā crīali ex qua venit īponenda. ſ. relegationē nō īteruenit procurator vr̄ ītellexiſſe vt ēt q̄ñ vterqꝫ eſt p̄ńs ſeu in vīculis. ꝙ nō debet admitti ꝓcur̄ hoc ēt vr̄ probari ⁊ fortius in d. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. aliter īducendo hoc mō vꝫ hic ſn̄ia fuerat lata in cā principali. ergo neceſſario ibi fuerat p̄ńs alias nō debuiſſet damnari. vt. l. abſentē. ff. de penis. ⁊ ꝯſequenrer debebat eſſe in vinculis. tā actor q̄ reus pp grauitatē pene vt in. d. iuribus. ⁊ tamen ibi non admittitur ꝓcurator ſi venit īponenda pena a relegatione. ſ. Et pro hoc etiam facit qꝛ ſubeſt rō quā. ſ. dixi. vꝫ ꝙ ipſe principalis melius agitabit cām ꝑ ſe q̄ ꝑ ꝓcur̄eꝫ. ar. l. ij. §. fi. ff de adult. Ego vero ī hoc articulo prius arbitratus ſuꝫ vtrāqꝫ opi. concordari poſſe hoc mō vꝫ ꝙ aut accuſatus eſt p̄ńs ⁊ procurator ipſius formaliter r̄ńdet habita informatione prius a dn̄o qualiter debeat r̄ńdere in effectu. ⁊ hoc caſu procedat opi. Bal. alias procedat alia opi. ſꝫ demū habita diligentiori ꝯſideratione non video poſſe ſubſtentari dictaꝫ opi. qꝛ vr̄ expreſſe ꝯ̄ tex. in. l. nō tantū. ff. de ap. vbi non ſolū q̄s admittit̄ ad appellandū pro volente ſꝫ etiam pro eo ꝯ̄dicente in cā in qua q̄s venit capitali pēa puniendus. vnde deciſio huius. q. vr̄ difficilis in predicta tamen difficultate arbitror ꝙ prima opi. ſit verior. vꝫ ꝙ pro p̄ńte admittit̄ procurator vt ſciat melius r̄ńdere hito tn̄ mādato ſuꝑ ſpetiali r̄ńſione de quo articulo dicā. j. in. vj. q. principali huius ſ̄e. q. principalis vn̄ hoc caſu cū p̄ńs ꝑ p̄ńtē procuratorē r̄ńdeat vr̄ ipſe

met r̄ńdere. ar. d. l. ſi ꝓcur̄ cū alijs iuribus. ſ. allegatis faciūt ea q̄ ſtatim dicā in ſeq q. nec ob. argumēta ī ꝯ̄rium formata. qꝛ licet ita debeat eſſe vel cōiter ſit ꝙ in cā crīali q̄ñ crimē eſt graue tā accuſatus q̄ accuſator debeant ſtare in vinculis tn̄ poterit eſſe ꝙ nō erit ī vinculis. quo caſu querēdū erit de procuratore q̄ꝺ vr̄ etiā ſentire iuriſcōſultus in. d. iuribus cū tractat de procuratore qꝛ cōiter q̄s ꝯſtituit ꝓcur̄eꝫ q̄ñ nō pōt intereſſe rebus ſuis. facit. l. i. §. verſus. ff. de procur. nec ob. rō. ſ. allegata. qꝛ in caſu nr̄o nō procedit. cū principalis ſit p̄ſens ⁊ habeat informare ipſum procuratoreꝫ. q̄n īmo melius deffendet cām ſuā ꝑ ſe ⁊ ꝑ procuratorē q̄ ꝑ ſe ſolū. Et p̄dicta ꝓcedūt ex p̄te accuſati. Ex p̄te accuſatoris qd iuris ſit. doct. nō tāgūt. Ego arbitror ꝙ ad exordia cāe hoc ē ad accuſandū. ſeu libellū accuſatoriū ꝓcuratorio noīe ꝯcipiendū nō admittat̄. qꝛ poſtq̄ crimē ē publicū ⁊ cuilibet ꝯpetit accuſatio poſtq̄ q̄s pōt accuſare noīe proprio nō debet admitti alieno ar. eoꝝ q̄ dixi in. ij. q. i. q. p̄ncipalis. in prima rōe aſſignata quare ex p̄te accuſatoris nō admittat̄ procurator. ⁊ hoc limitari pōt ar. eoꝝ que dicūtur in. d. q. in reliq̄s aūt actibꝫ arbitrarer idē dicendū eſſe ex p̄te accuſatoris q̄ꝺ dictū fuit ex p̄te accuſati. ⁊ adde q̄ dixi. ſ. in. xv. q. ¶ Decimo octauo quero vtrū in caſibus in q̄bus dixi ꝓcuratorē nō admittendū rōe qualitatis cāe procedat q̄ꝺ dictū eſt. ēt ſi reus accuſatus ſit carceratus. ſol. Odof. quē ſeq̄tur Gandi. in tractatu maleficioꝝ. ⁊ ēt Rayne tenēt ꝙ nō admittat̄ procurator ⁊ idē Ricar. de ſalic. in. d. l. ſeruū quoqꝫ. §. publice. ⁊ Bart. de ſalice. ī. l. reos. C. de accu. ⁊ do. Anto. de bu. hic mouent̄ q̄a talis procurator nō pōt p̄ſtare cautionē de qua dixi. ſ. ī. vj. rōe. i. q. allegat ēt ad hoc. l. i. ff. an ꝑ ali. cau. ap. inducēdo vt. ſ. dixi in alia. q. Nec ob. ſ̄m do. Anto. l. nō tātū ff. de ap. que vr̄ facere in ꝯ̄riū qꝛ reſpondet ꝙ ibi ꝓcurator interuenit rōe proprij intereſſe inſurgentis ratione cuiuſdā cognationis q̄ eſt inter oēs homines vt. l. vt vim. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ hoc pp periculū ſn̄ie iā late q̄ñ notū eſt illā fore iniuſtā ⁊ damnatus volūtarie ꝓperat mori. ſecus vbi dubius eſt de iure ſuo ⁊ nō conſtat illū iniuſte ꝯdemnatuꝫ. facit. d. l. i. ff. an. ꝑ ali. cau. ap. Item mouet̄. d. Barto. qꝛ ſi admitteretur ad reſpondendū poſitionibus vel ad teſtes producendos eius dictū vel factū poſſet nocere domino. quod videt̄ incōueniēs ī cā tanti p̄iudicij. ſecus ſi nō eſſet tanti preiudicij. vꝫ relegatus vel minor. facit quod not. in. l. fi. C. de iniur. arguēdo a ſpāli vt. ſ. ſepius fuit īducta. dicit tamen do. Anto. ꝙ ſi q̄s poſſꝫ compere vt īſtructor vel p̄parator nō vt procurator ſuſcipiendo in ſe tellam iudicij. vn̄ hꝫ eū poterit ꝯpere ad iurandū de calūnia ſi ad hoc hꝫ ſpāle mandatū. qꝛ ꝑ hoc non ſuſcipit in ſe tellā iudicij. facit. l. ſi aūt. §. fi. ff. de conſti. pecu. Bart. vero in. d. l. pe. §. ad crimen. ff. de pub. iudi. tꝫ ꝯ̄riū per l. ſciendū. ⁊. l. ſeruus. ff. de pub. iudi. ⁊ qꝛ īcarcerato vident̄ ceſſare oēs rōnes ꝑ quas ex p̄te accuſati vr̄ prohiberi interuentus ꝓcur̄. nā ſn̄ia poterit ferri in ipſum p̄ńtem. ⁊ ꝯ̄ ipſum p̄ńtem exeq. ⁊ ſic iudiciū nō erit deluſoriū. Itē qꝛ plenius ⁊ vberius deffendet ipſe reus cām ꝑ ſe ⁊ ꝑ procuratorē q̄ ꝑ ſe ſolū iuxta illud vulgatū in cā propria aduocatū querere. ⁊ quod nota. de ludo ſcachoꝝ in. l. error C. de iur. ⁊ fac. igno. Nec ob. rō in ꝯ̄riū facta. vꝫ ꝙ nō ſit equū ꝙ procurator p̄iudicet domino. qꝛ eius dictū factū vel neglectū nō poterit p̄iudicare ſine ſpāliſſimo mādato ad ſic r̄ńdenduꝫ. ⁊ ſi tale mādatū habuerit nō procurator. ſed ipſemet principalis p̄iudiciū ſibi facit ar. l. ⁊ lꝫ. ⁊. l. q̄ autē in fi. ff. d̄ con

mittatur aliqua negligētia eo maxīe qꝛ cū reus ſit car
ceratus veriſimiliter īformabit ſe de geſtis p̄ pcurēz
⁊ ꝯcludit finaliter ꝙ pro carcerato procur̄ admittetur
ad omnes actus iudiciales p̄terq̄ ad ſniaȝ.⁊ ſic intelli
git ꝙ notatur in.l.ij.C.de accu.Sed Jo.an.in addit.
ſpec.in ti.de procur.§.i.ver.ſed nūqd ad media.dicit
ꝙ pcur̄ interuenit ad media cāe nō ad lit.conteſt.qa
ille eſt actus pertinens ad principalem.quod videtur
ſatis rationale ſecundum Joan.de imol.¶ Nec ob.
ſecundū Jo.de imol.l.i.ff.an p̄ ali.cau.ap.allegata in
ꝯtriū.qa debet intelligi qñ reus poſt ſniam ſe abſentaſ
ſet ſm quod dixi in p̄cedenti.q.nā hoc ēt ꝯtingere pōt
⁊ a iure ꝯſiderandū eſt.arg.l.caſtitati.C.de adult.nec
ēt ob.ꝙ qñ crimen eſt graue tā accuſator q̄ accuſatus
debent teneri in vinculis qꝛ lȝ illud ſit verū regulari-
ter tamen qñqȝ euenit oppoſitū ex eo ꝙ alter ſe abſen
tat hoc caſu qñ alter eſt abſens debēt intelligi iura tra
ctantia.an procurator debeat admitti vel non pro quo
facit tex.in.d.§.ad crimen in ver.ſed excuſatōem per
quē ver.clare datur intelligi ꝙ voluit intelligere de
abſente in principio illius.§.facit ēt quod habetur ī.l.
inter accuſatorē.ff.de pub.iudi.⁊ in.d.l.ſeruū quoqȝ.
§.publice.ff.de procur.vbi tex.reffert ſe ad abñtes.et
ſimiliter in.l.reos.v.q.iij.⁊ ideo vr̄ dicendū ſm Jo.
de imo.cū cōi opi.quam ſeruat ꝯſuetudo put ēt hic di
cit do.Anto.que vult ꝙ pro carcerato admittatur pro
curator ad plenā deffenſioneȝ ſup crīe ⁊ hāc etiā opi.
ſequnt̄ do.de rota.deci.cxcvj.Et p̄ p̄dicta ēt pȝ ꝙ licet
ſm do.Anto ⁊ quoſdā alios qñ reus eſt carceratus vi
deatur ſufficer̄ ꝙ admittatur īſtructor vel p̄pator vel
aſſiſtens.nō tñ vr̄ eſſe repugnās ꝙ admittat̄ qs vt p-
cur̄ imo vr̄ eſſe iuri ꝯforme.vt.d.§.publice ⁊ p̄ ea que
ſ.dicta ſunt pro qbus ēt facit.l.exigendi.C.de procur.
⁊.d.l.nō tantū.ff.de ap.Nec ob.miſſio do.Ant.quā dat
hic ad.l.nō tantū de qua ſtatī dixi in opi.ſua vȝ ꝙ ad
mittatur ad vnū articulū tantū vȝ appellatōis rōe ge-
neralis cognatōis inter hoīes exiſtētis qꝛ ſi bñ ponde
retur illa.l.loquitur ēt de eo q̄ admittit̄ ad proſequen
dū appellatōeȝ.nec ēt eſt vera ratio p̄fati do.Anto.de
cognatione quā tangit ēt glo.ī.d.l.nō tantū.qa lex illa
nō ꝯſiderauit illā cognatōeȝ vt pōt colligi ex not.in.l.
ſȝ ⁊ he.ff.de procur.cū not.in.l.iij.§.parentes.ff.de in
ius voc.quāuis ille.§.loquat̄ in alia rōne.ſȝ ꝓpria rō
ad.l.nō tātū fuit qꝛ ibi dānatus erat ī vinculis.⁊ ideo
iudiciū nō poterat eſſe fruſtratoriū.Et p̄terea iudex ex
p̄ñtia pſone poterat ꝯp̄hender̄ quo colore quo palore
⁊c̄.vt.l.de minore.§.tormenta.ff.de queſtio.⁊ hoc vo
luit Bar.in.d.l.nō tantū.licet poſſint ēt alie rōnes ad
duci de quibus ibi p̄ doc.Et p̄terea ſi ratio cognatōis
eſſet vera quare nō ita dicendū eſſet ꝙ admittat̄ pcu
rator ad alios actus q̄ ad ſolū articulum appellatiōis
cū vtrobiqȝ pīformiter vendicet ſibi locū.Item ſi di
ceremus ꝙ res nō tantuȝ haberet locū ſolū in articu-
lo appellatōis certe non poſſet adaptari rō.l.non tantū
quia ſi reus properaret mori nō faceret aliquā deffen
ſionem.⁊ renuntiare poſſet appellationi tacite vel ex-
preſſe quod non eſt dicendū Bald.vero in repet.d.§.
publice dicit ꝙ diſtinctio cōmunis glo.⁊ doct.vtrum
accuſatus ſit abſens an ſit carceratus vt pro detento ⁊
carcerato admittatur procurator non bene probatur p̄
d.l.ij.C.de accu.qa ibi dñs nō venit procuratorio no
mine ſȝ tanq̄ tercia pſona veniēs ex trāſuerſo pro ſuo
intereſſe pecuniario.facit.l.i.C.de bon.damnato.ſicut
in ſimili poſſet vxor prohibere ne bona mariti deſtru
erentur vel ī p̄iudiciū ſuū publicarent̄ vt.l.ſi qs poſt.

C.de bo.damna.⁊ pater pōt prohibere ratio ſui īntereſ
ſe.vt.l.ſi filius co.ti.nā quo ad iſtam terciā perſonam
venientē ex tranſuerſo cauſa nō eſt criminalis.⁊ ideo
conſtituit procuratoreȝ vt.l.lutius.ff.de ap.facit ēt qđ
not.in.l.ij.ff.ſi ex noxali cā agatur.Cōcludit ibi tādeȝ
Bal.ꝙ cōis conſuetudo habet ⁊ obſeruat ꝙ pro car-
cerato admittat̄ pcurator.Idem tñ Bald.ī.d.l.reos
C.de accu.dicit ꝙ detemptus in carcere pro pena ca-
pitali conſtituit procuratorē ad omnia p̄terq̄ ad tria ſī
enim cōſtituit ad lit cōteſt.Item nec ad torturam ſub
eundā.quia abſens a iudicio non pōt damnari capita-
liter.l.abſentem.ff.de penis.ſed ad audiendam ſniaȝ
pro ipſo accuſato bene admitteretur procurator vt.l.q̄
uis.C.de adult.vbi eſt caſus ſecundum vnam lec.ſub
dit tamen ꝙ ad ſententiam formandam in perſonā do
mini ſui ꝯ̄ dominum nō admittitur procurator in cau
ſa capitali.quia abſens nec cōdemnari nec abſolui po
teſt.l.abſentem.ff.de pe.⁊ p̄cipalis ita debet duci ad
bancum in caſu abſolutionis ſicut in caſu condemnati
onis.ſed quando ſententia venit formanda in perſonā
domini preſentis.tūc poteſt interuenire procurator ad
illum actum vt ipſe Bal.concludit.Ange.vero in.d.
repe.§.pub.ꝑ ſententia Bar.⁊ cōi obſeruantia alle-
gat.l.ſi non deffendatur.ff.de pe.vbi tex.expreſſe di-
cit ꝙ ad deffenſionem ſerui admittitur vnus quiſqȝ
⁊ loquitur de cacerato.ſubdit tamen ꝙ multum mira
tur de opin.Barto.nam Barto.dicit ꝙ ideo in cauſa
capitali non interuenit procurator.qꝛ nō pōt domino p̄
iudicium generare.vnde ſi hec ratio eſt vera.ita vi-
detur habere locum quando dominus eſt carceratus
ſicut ēt quando non eſt carceratus.⁊ ſic nullo caſu poſ
ſet interuenire procurator ⁊ pro hoc dicit ſe allegare
caſum ſingularem in.l.miles.§.quidam.ff.de adult.
vbi littera dicit ꝙ vtile tēpus quod datur marito ad
accuſandum de adulterio non currit ei exiſtenti in car
care.ergo patet ꝙ non pōt conſtituere procuratoreȝ ad
accuſandum de adulterio.qꝛ ſi poſſet ei curreret tem-
pus.vt.l.i.ff.de diuer.⁊ tempo.p̄ſcri.⁊ hoc de curſu tē
poris tenet Bar.in.d.§.quidam.⁊ probatur in.l.papi
nianus exuli.ff.de mino.vnde conſulit Ange.ꝙ carce
ratus ſemper faciat actus per ſeipſum ⁊ accuſator ſem
per dirigat acta in perſonam accuſati ⁊ non in perſonā
procuratoris quod eſt menti tenendum.Jo.de imo.ī
d.§.ad crimen dicit ꝙ cōmunis cōſuetudo ꝙ procura
tor pro carcerato nō cōteſtatur liteȝ.ſed cuſtoditus de
bet p̄ñtari vt illā conteſtetur vt.l.ij.ff.de cuſto.reo.rō
pōt eſſe ne.ſ.videatur effectus dñs litis p̄ conteſtatio-
nem.Itē ſubdit ꝙ nec ad ſniam audiendaȝ pōt conſti
tui procurator.qꝛ carceratus dȝ duci ad tribunal vt di
ctū eſt licet enim ſit in carcere.tñ videtur abeſſe vt.l.
iiij.§.abeſſe.ff.de dam.infec.facit ēt quod not.ī.d.l.ij.
C.de accu.¶ Quidā vero dixerūt ꝙ carceratus de-
bet reſpondere per ſe nō per procuratorē in oībus acti
bus ſubſtantialibus de quibus in.l.ꝓlatā.C.de ſent.
Jo.de imo.tādē dicit ꝯcludi poſſe ꝙ ꝑ carcerato poſ
ſit interuenire procurator p̄terq̄ ī ſnia.vñ vult ꝙ ſi p
curator hēat mādatū ſpecificū ad ꝯteſtādū litē ⁊ ad cō
fitendū vel negandū ꝙ poſſit litē ꝯteſtari cū nō videa
tur aliqua ratio in ꝯtriū ꝓhibitiua.fatetur tamē ꝙ me
lius faciet iudex prouidere ꝙ ipſe reus pſonaliter li-
tem ꝯteſtetur.ar.d.l.de minore.§.tormenta.ff.de que
ſtio.ꝑ qua opi.facit.qꝛ vbi ius diſponit ī hac materia
ꝙ procurator poſſit interuenire.vr̄ diſpenſare quo ad
oēs actus p̄terq̄ ad ſniaȝ.vt.l.fi.C.de iniur.vñ illō qđ
ibi operat̄ diſpenſatio facta ꝯ̄ cōmunes regulas.ratio

ne dignitatis opetur etiã alia cã pp quã iudex diſpen
ſat vnde cũ ius pmittat interuentũ ꝓcur̃is ꝓ carcera
to ⁊ pro abſente eo caſu quo põt procedi ꝯ abñtem ve
rio vr̃ opi. ꝙ poſſit interuenire ꝓcur̃ ad oẽs actus p̃
terq̃ ad articulũ ſnĩe lꝫ vt dixi prudẽtius faciat iudex
ſi cõpellat principalẽ p ſe litẽ ꝯteſtari ⁊ poſitõibus re
ſpondere gbus in crĩali põt. reſponderi dꝫ p verbũ ve
ritatis. non aũt p verbũ credo. vt dicit Bar. in. l. mar
cellus. ff. rer. amota. ⁊. l. inter. §. recte. ff. de furt. ⁊ hec
opi. vr̃ mihi verior. p̃dicte tamen opi. aduerſatur dic
ta opi. Ange. quã arbitror Jo. de imo. nõ vidiſſe. ſꝫ ad
ipſam ⁊ rões ſuas arbitror poſſe reſponderi primo ad
rõem de p̃iudicio pꝫ reſpõſio ex his que. ſ. dicta ſunt
ꝓ opi. Bar. ad tex. vero in. l. miles. §. qdã reſpondeo
ſm ꝙ ſenſit Ang. in. l. pe. §. ad crimen ꝙ ibi nõ currũt
illa tempora. q volẽs aliũ accuſare. accuſare nõ põt p
procuratorẽ. lꝫ pro carcerato admittat̃ mĩſio. quod dic
tũ eſt notabile ſm Ange. dicit tñ Jo. de imol. ꝙ forte
illud intelligi poſſet quãdo carceratus vellet accuſare
corã alio iudice. nõ corã illo que penes eſt. facit quod
not. idẽ Ange. in. l. iiij. ff. de adult. dꝫ etiã intelligi qñ
eſt carceratus ex alia cañ q̃ ex ea ex qua eſſet accuſa
tus. nam tunc recurrenduꝫ eſſet ad illã difficilẽ mate
riã de qua in. l. is qui. ff. de pu. iu. ⁊. l. neganda. C. qui
accu. non poſ. in qua tractat̃ an accuſatus poſſit accuſa
re accuſatorẽ ſuũ vel extraneũ ſiue ſit accuſatus ⁊ no
men accuſati non ſit receptũ inter reos. ſiue ſit receptũ
⁊ ſic ſit in vinculis ſup qua materia non inſiſto. q in
digeret alia repetitione. ſit ergo ꝯcluſio in hac. q. ꝙ ꝓ
carcerato admittit̃ ꝓcur̃ cũ mandato ſpecifico ad oẽs
actus p̃terq̃ ad ſnĩam ꝯ eũ formandã. ¶ Et p̃dicta pro
cedũt reo exiſtente in carcere ꝓ illo delicto in loco in
quo iudiciũ ſit. Sed ſi reus eſſet captus pro homici
dio ſenis ⁊ puſij agitaret̃ iudiciuꝫ. quia puſinus non
poſſet interuenire. ita dicit Bal. in. l. eos. §. ſup his. C
de app. Et ſatis placet p rões ſupius allegatas. ¶ Itẽ
p̃dicta ꝓcedũt ex pte accuſati. ex parte aũt accuſatoris
potes ꝯcludere ex his que dixi in fi. duap̃ p̃cedẽtiũ. q.
¶ Decimonono q̃ro an in caſibus i qbꝫ mortuus põt
dãnari vt eſt in crĩe leſe maieſtatis vt. l. fi. C. ad. l. iul.
maie. ⁊ in crĩe hereſis vt i. c. cũ ſꝫ de hereti. li. vj. ⁊. c
ſi quis ep̃us. j. de hereti. xxiiij. q. ij. c. fin. ⁊ vide alios
cãus in glo. ſumme. ⁊ vide glo. ⁊ doc. in. l. ad iudiciop̃
ff. ꝺ accu. vbi enumerãtur alij caſus. ¶ Et aduerte q
Bar. in. l. ſi qs defunctũ. C. de apo. fuit i mirabili opi.
dicit. n. poſt Ricar. ꝙ iura q̃ volunt ꝙ de crĩe hereſis
põt cognoſci poſt mortẽ debent intelligi intra gnquen
niũ. quod dicit ſingulare ꝓpter inquiſitores q ingrunt
poſt mortẽ vt bona eop̃ publicent. Sed hoc dictũ non
vr̃ vex nec tutũ. q ꝯ tex. in. c. ij. §. fi. ꝺ p̃ſcrip. li. vj. vbi
reqrunt̃. xl. anni. niſi forte diceremus ꝙ quãtũ ad pu
blicationẽ bonop̃ ꝓcedat ille tex. ſꝫ quãtũ ad dãnatio
nẽ memorie ꝓcedat dictũ Bar. lꝫ Bar. videat̃ loqui
in publicatione bonop̃. ſꝫ non inſiſto q nõ eſt principa
lis materia noſtra. ¶ Redeundo igitur ad propoſituꝫ
qõnis. queritur vtrũ in caſibus p̃dictis admittat̃ ꝓcur̃
ſol. Bal. in. d. l. reos. C. de accu. quaſi in fi. tꝫ ꝙ ſic qꝺ
probat̃ apte. q cum alias defunctus nõ poſſit loqui. ſi
aliud diceremus excluderemus deffenſionẽ quod eſ
ſe nõ dꝫ. facit quod notat̃ in ſimili. nã vt nõ violet̃ ſe
pultura quilibet põt interuenire. vt. l. queſitũ. ff. de ſe
pul. viola. facit etiã quia mortuo tali accuſato extĩgui
tur pena inferenda quo ad pſonã ⁊ ſolũ remanet que
ſtio bonop̃ vt. l. iij. C. ſi pen. ap. ⁊. l. fi. C. ſi reus vel ac
cu. mor. fue. ſed i qõe bonoruꝫ admittit̃ procurator. vt

dixi. ſ. in. ij. q. ergo ⁊c. ⁊ poſito ꝙ veniret damnanda
eius memoria tñ idẽ dicendũ eſt propter rationeꝫ pre
dictã ne tollatur deffenſio. Et q ẽt incõſequentiaꝫ ex
delicto venit imponẽda ſeu irrogãda infamia admit
tit̃ procurator vt dixi. ſ. in. viij. q. Et ex predictis etiã
infertur ꝙ heredes poterũt deffendere bona ⁊ memo
riã defuncti p procuratoreꝫ. ¶ Et ex p̃dictis deo duce
late ⁊ clare eſt expedita prima qõ principalis p̃dicti ſi
membri principalis. Nunc igit̃ iuxta premiſſum ordi
nem tranſeundũ eſt ad ſaꝫ principalẽ. q. huius. ij. mẽ
bri. principalis.

Ecundo igit̃ principaliter quero vtrũ in caſi
bus in quibus procurator nõ põt interuenir̃
in cã crĩali ad plenã deffenſionẽ poſſit ſalteꝫ
interuenire ad aliquẽ actũ iudicialẽ. Circa quã. q. per
ordinẽ eximinabimus infraſcriptas queſtiones.

¶ Prima erit vtrum ex parte actoris in cauſa capita
li poſſit libellus offerri per procuratorem.

¶ Secunda erit q oblato libello iudex ꝯmittit cita
tionẽ ⁊ reus nõ cõparet qñqꝫ pp ĩpedimẽtũ facti. qñqꝫ
pp aliã cãꝫ vtp̃ ꝓcur̃ admittat̃ ad allegãdaſ cãſ abñtie

¶ Tertia an admittatur ad litis conteſtationem.

¶ Quarta an admittatur ad iurandum de calumnia.

¶ Quinta an admittatur ad reſpondendũ poſitõibus.

¶ Sexta an admittatur ad concludendum in cauſa.

¶ Septima an admittatur poſt concluſionẽ in cauſa.

¶ Octaua an admittatur ad ſententiam.

¶ Nona an admittatur ad appellandum.

¶ Decima an admittatur ad penalem exequtionem.

¶ Undecima ⁊ vltima. vtrũ admittatur ad petenduꝫ
ꝙ bãnitus vel ꝯdẽnatus a relegatõe. ſ. cãcellari dẽat.

¶ Primo igit̃ q̃ro vtp̃ ex parte actoris in cã capitali
poſſit libellus offerri p procuratorẽ ⁊ vr̃ dicenduꝫ ꝙ
ſic p. l. denũtiaſſe in principio ver. ſed ⁊ ſi p ꝓcuratorẽ
ff. de adul. p quẽ tex. videntur hoc voluiſſe. Uber. de
bo. ⁊ Jo. de deo. vt dicit ſpec. in ti. de procur. §. i. ver.
terciodecimo quero. ſed Jo. an. ibi in addit. ſpec. dicit
ꝙ p̃fati doctores hoc nõ aſſeruerũt ſꝫ dixerũt quidam
dicunt ſed pro dicta opi. vr̃ tex. expreſſus in. l. ⁊ euꝫ q
ff. ad. l. iul. de vi. pu. ibi dum tex. dicit libelli dati mi
hi a domitio ſaluião noĩe dõitij ſaluiani. ꝓ q̃ ẽt facit.
nã libellus ptĩet ad p̃patoria cãe ⁊ ſola eius oblatõ ñ
deſiderat cãe cognitionẽ vt. l. miles. ff. de adult. Bal.
tamen in. d. l. ſeruũ quoqꝫ. §. publice. ff. de procur. teneꝫ
ꝯriũ q in cauſis capitalibus libellus debet offerri in
perſonã domini. ergo non põt offerri p procuratorem.
q tunc formaretur in perſonã ꝓcur̃is procuratorio no
mine hoc etiã probatur q neceſſaria eſt inſcriptio vt. l
libellop̃. ff. de accu. ⁊. ij. q. vij. c. libellop̃. q̃ alieno noĩe
fieri non põt vt. l. ij. C. de accu. Et p hanc rõem ſpec. in
d. ver. terciodecimo tenet p̃dictã opi. ¶ Tercio proba
tur. q libellus eſt de ſubſtantia iudicij vt. l. accuſatu
rus. ff. de adult. ſed iudiciũ capitale nõ poteſt ſubſtãti
ari in pſonã procuratoriſ. q non eſt capax. vt. ſ. ſepius
dictũ eſt. ergo nõ admittitur ꝓcur̃ ad producendũ li
bellum. ⁊ p̃ſertiꝫ ſi libellus haberet aliã vim annexã
vtputa ſi ex forma ſtatuti haberet vim lit. cõteſt. quo
caſu die feriata offerri nõ poſſet ẽt a pſona legittĩa. q
litis ꝯteſtatio nõ põt fieri die feriata i honorẽ dei niſi
i caſu. l. prouĩtiap̃. C. de fer. ⁊ ꝓ hoc facit qꝺ dicã. j. in.
iij. q. nec ob. l. denuntiaſſe allegata in ꝯriũ i prin. q lo
quit̃ i quodã p̃ambulo ad libellũ offerrendũ. nõ autẽ
de ipſa libelli oblatõe. ¶ Iteꝫ nõ ob. d. l. eũ q. ff. ad. l.
iul. de vi publica. q ibi loquit̃ in libello ſupplicatorio
principi oblato. qui põt porrigi p ꝓcuratorẽ. nõ i libel

lo ꝯuentionali ſeu iudiciali ſꝫ Oldra.nã libellus ſup
plicatorius põt p quẽlibet offerri.nec oblatio aut ꝯceſ
ſio dr̃ eſſe pars iudicij futuri vt.l.libertus aduerſus.ff
de iniuſ.vocan.⁊.l.i.C.de pci.impa.of.facit quod not.
Inno.in.c.cuꝫ clamor de teſti.⁊.c.cũ oporteat.j.eod.⁊
hãc ẽt opi.tꝫ Bal.i.l.reos.C.eo. In ꝯriũ tñ facit qḋ
ſtatim dicã in ſeq.q.Sed põt ſolui ꝙ illḋ ꝓcedit vbi
non ſubeſſet alia ratio p quã prohiberet̃ interuentus
procuratoris vt eſt in caſu nr̃o per rõnes.ſ̃. allegatas.
¶ Secũdo quero qꝛ oblato libello iudex ꝯmittit cita
tionẽ.⁊ reus nõ comparet quãdoqꝫ ꝑꝑ impedimentũ
facti.quãdoqꝫ ꝑꝑ aliã cãm ſm ꝙ ſtatim dicã vtrũ pro
curator admittat̃ ad allegandas cãs abſentie accuſati
non comparentis.ſol.Bar.in.d.l.pe.§.ad crimen.ff.ḋ
pub.iudi.diſtinguit ꝙ aut iſte procurator vult propo-
nere cãs abſentie neceſſarias.aut probabiles aut volũ
tarias.primo caſu põt figurari exẽplũ quando reus eſ
ſet infirmus vel carceratus vel alio neceſſario ĩpedi-
mento facti detemptus ⁊ hoc caſu dicit quẽlibꝫ admit
tendũ ẽt ſi ſit mulier vel minor vt notat̃ in.d.§.publi-
ce.⁊ idem tꝫ hic Inno.⁊ Io.an.⁊ do.Anto.⁊ ſpec. in
ti.de procur.§.i.ver.decimo.⁊ in ti.de accu.ver.ſi aut
in tertia parte.quinimo ẽt admittitur infamis vt in.d.
§.publice.qꝛ iſta ẽ allegatio meri facti neceſſarij. ⁊ iḋ
admittitur quilibet etiã ſine ſatiſdatõe de rato vt not.
Innoc.hic ⁊ glo.ſingularis in.l.in eo.§.i.ff.de re.iur.
lꝫ quod dictũ eſt de infame Inno.admittat ſub dubio
forte ⁊ Bal.in.d.§.ad crimẽ nec ob.l. quos prohibet
ff.de poſtul.vbi dr̃ ꝙ infamis oĩo repellitur a iudicio
qꝛ illud procedit regulariter.fallit in caſu nr̃o qñ quis
veniret ad allegandũ cãꝫ meri facti neceſſariã pro ab
ſente.quo caſu quilibet admittit̃ vt.d.§.publice arg.l.
nõ ſolũ.§.fi.ff.de procur.⁊.l.exigendi.C.de procur. ⁊
hanc eandẽ ſniam tenet Archi.ij.q.iij.c.reos.Odofr.
Bal.⁊ cõmuniter doc.⁊ Io.de imo.in.d.§. ad crimẽ
⁊ eſt cõis doc.ſnia.qꝛ etiã quilibet ĩ caſu ꝑ̃dicto admit
titur ſine mandato. ¶ Nec ob.ſi diceres ꝙ tales non
debent admitti cũ non poſſint ſatiſdare.qꝛ reſpõdeo ſe
cundũ Bal.ꝙ nõ eſt neceſſaria.nã cũ in iſtum allegã-
tem cãs abſentie non poſſit fieri exequtio.fruſtra que
ritur de ſatiſdatione vt.l.liberto.§.fi.ff.de nego. geſt.
an aũt teneat̃ ſaltẽ ſatiſdare de ꝑ̃ſentando abſentẽ poſt
terminũ vr̃ ꝙ ſic arg.l.vniuerſa.C.de pci. impera.of.
⁊.l.ſi conſtante.§.quotiens.ff.ſo.ma.Bal.contra in.d
§.publice per.d.§.quotiens ſm Guido.de ſuza.⁊ fa-
cit quod notatur in.d.l.liberto.§.fi. ¶ Sꝫ q̃rit Bal.
circa predicta. Pone ꝙ quis eſt poſitus ĩ bãno.⁊ ſibi
eſt aſſignatus terminus octo dieꝝ ex ſtatuto.ꝯparet ac
cuſator vtrũ terminus bãni ſit differendus.⁊ ſoluit ꝙ
ſic probata excuſatione qꝛ nõ credit̃ iuramento excu-
ſatoris.ff.de re.iudi.l.iij.§.ſi ad diẽ.⁊.l.q ꝯmeatus.⁊
ꝙ talis terminus ſit differendus.facit.l.queſitũ.ff. de
re.iudi.⁊.ff.ſi quis cau.l.ij.§.ſi qs iudicio. ¶ Sꝫ po-
ne dicit ſtatutũ ꝙ quilibet habeatur pro ꝯfeſſo niſi cõ
paruerit p ſeipſum.an admittatur excuſator.⁊ videtur
dicendum ꝙ non cum iſte videatur perſonaliter cita-
tus non poteſt p alium comparere vt.c.i. de iudi.li.vj
⁊.l.fi.C.de procur.Bal.in.d.§.publice tenet ꝯriuꝫ qꝛ
ſtatutum dꝫ intelligi de contumace.ſꝫ iſte non põt di-
ci contumax ſi nõ poteſt comparere igitur ⁊c̃. ¶ Iteꝫ
debet intelligi quantum ad allegandas cãs cauſe non
cauſas abſentie arg.l.vir bonus ⁊ eorum que ibi notã
tur.ff.iudic. ſolu.⁊.C.de reb.credi.l.generaliter.§.ij.
¶ Secundo caſu põt figurari exemplũ ſi comparens
nomine citati allegat ꝙ citatus in loco ad quem eſt ci

tatus habet capitales inimicicias . ⁊ hoc caſu põt du-
plex oriri dubitatio prima an admittatur ꝓcurator cũ
mandato. Secunda an ſine mandato. ¶ Circa primaꝫ
cõmunis ꝯcluſio eſt doc.in.d.§.ad crimẽ ⁊ in.d.§.pu
blice.⁊ in.d.l.reos.C.de accuſa.⁊ hic ꝙ admittat̃ ꝓ-
curator. ¶ Circa ſcḋam dubitationem.do.Anto.hic vi-
detur tenere ꝙ admittatur quis etiã ſine mandato. et
fuit opi.Bar.in.d.§.ad crimen.mouetur qꝛ dato ꝙ ci
tatus poſſit excuſari.tamen ignoratur an velit excuſa
tione vti ex quo põt comparere licet nõ tute ⁊ hanc te
net Ange.in.d.§.publice.⁊ Bal.in.d.§.ad crimẽ ſen
tit contrarium . quia negari non poteſt ꝙ quis habeat
iuſtam cãm abſentie in tali caſu per not.in.c. accedens
el.ij.ſ̃.vt lit.nõ conteſt.⁊.l.ḋ etate.ff.ad trebel.⁊.l. ſci
endũ.§.i.ff.de legatõibus.facit.ẽt qꝛ licet reus ꝯdem
natus properet mori.tamen admittitur quis pro eo ẽt
ſine mandato.vt.d.l.non tantum.ff.de ap.⁊ hec opi.vi
detur verior ſm Io.de imo.in.d.§.ad crimen.⁊ vide
tur etiam eſſe de mente Inno.ꝓ qua facit qꝛ nõ debe
mus ꝑ̃ſumere ꝙ reus velit cum periculo ſe opponere
capitali inimicitie ẽt cũ litteris ſaluicõductus.vt.c.ac-
cedẽs ꝑ̃allegato.⁊ glo.in.c.ex pte de ap.tradit Io.an.
in.c.ſtatutũ de reſcriptis li.vj.quod tamen videtur ve
rũ ſi tales littere ſaluicõductus non redderent illuꝫ tu
tũ ad veniendu ꝫ ſm morem patrie. qꝛ forte fidifragij
ſunt.vel forte quia nimis maxima inimicitia eſt.vtpu
ta interfectionis filioꝝ vel ſi.propter quã vix ſeruatur
fides.ẽt apud bonos ⁊ maxime ſi eſſet cũ tirãno illiuſ
loci.vt dicit Io.an.in addi.ſpec.in ti.ḋ accu.§. fi.ver.
ſed quid ſi bãnitus.⁊ ẽt facit ꝙ ibideꝫ not.ſpec. ⁊ idẽ
videntur velle do.de rot.deci.ccl.vbi dicũt ꝙ ꝑſona-
liter citatus nõ põt excuſari a cõtumacia propter guer
ram ſi aliqui ꝯſueuerunt tute incedere cuꝫ litteris ſal
uiconductus.nam tali eſt imputanduꝫ ſi tales litteras
non impetrauit. ¶ Ang.vero in ſua diſ.q̃ incipit. Bo
nonienſis.diſtinguit ꝙ aut qs ſoluꝫ timet comparere
propter bãnum ne exequtio bãni forte fiat contra ip-
ſum comparentem ⁊ tunc ſi ad iudicem pertinet bãni
exequtio.data ſecuritate incontinẽti ceſſat cauſa timo
ris.⁊ per conſequens effectus cauſatus a timore.vt.c.
cum ceſſante de ap.⁊.l.adigere.§.quãuis.ff.de iurepa
tro. Si vero non timet bãni exequtionem. ſꝫ aliud vt
puta inimicitias vt dictum eſt.⁊ tunc non poteſt com-
pelli comparere etiam cuꝫ ſaluo conductu.quod tamẽ
ego intelligo vt ſtatim dictum eſt.niſi per ſaluumcon
ductumeſſet ſufficienter ſibi prouiſum . ⁊ ita debet in
telligi quod no.Barto.de ſalice.in.d.l.reos.vbi dicit
ꝙ ſi habens mandatum ad proponendas excuſatiões
propter inimicitias illas proponit ꝙ iudex poterit ſi-
bi offerre ſaluũconductũ.que nota ad plures alias ma
terias. ¶ Sed redeundo ad principalem materiã di-
co ꝙ pro opi.Bal.⁊ Io.de imo. facit qꝛ ex quo reus
citatus propter iuſtam cãm non comparet veriſimili-
ter debet iudex imaginari ꝙ nõ compareat ex aliqua
legittima cauſa.q̃ ꝙ faciat ex mera voluntate.qꝛ ĩ du
bio non debemus preſumere contumaciaꝫ que eſt de
lictum vt.l.omne delictuꝫ.§.contumacia.ff. de re.mi.
⁊ notatur in glo.in.l.filius.ff.de interro.ac.que glo.cõ
ſueuit reputari ſingularis ꝓ qua facit.xi.q.iij.c.qui re
ſiſtit ⁊ de maio.⁊ obe.c.ſi quis ⁊ quod not.glo.ĩ.c. ex
litteris.ſ̃.de cõſti.iij.q.i.ĩ ſumma p Bal.in.l.ſi mora
ff.ſo.ma.not.in.l.i.§.fi.ff.ſi qs ius dicẽ.nõ obtẽ.p Cy.
ĩ rubrica.C. de criẽ ſtelionatus .⁊ not.glo.de pe.di.i.
c.ſerpẽs.⁊ hãc opi.vr̃ ſequi Inno.dũ dicit quãlibꝫ ex
cuſationẽ facti poſſe ꝓponi p nõ habentem mandatũ.

¶ Sed aduerte q̄ꝛ Ang.in.d.diſp.q̄ incipit.Bononi
enſis ſup.vij.dubio.dicit ꝙ licet ab ea deciſione que
vult ꝙ nō admittatur excuſatoꝛ ſine mādato nō ſit tu
tū recedere tñ de iuris rigoꝛe vr̄ tenendū ↄ̄rium. mo
uet̄ q̄ꝛ talis examinatio an locus ſit tutus nō eſt ꝑicu⸗
loſa citato quod patet.q̄ꝛ aut citatus illā ratificat.⁊ cla
rū eſt.aut improbauit ⁊ poſt reprobationē poterit ad⸗
eſſe in iudicio ſicut primo.vnde cū ꝑ poſitōem dictaꝝ
exceptionū ↄdictio citati videat̄ reddi melioꝛ. vt cle.
paſto.de re.iu.⁊.d.l.ſciendū.⁊.l.de etate. pꝫ ꝙ cū ip
ſo geſtu.negociū abſentis vtiliter geratur. veriſimile
eſt abſentem hoc ratū habituꝝ. q̄ꝛ nemo p̄ſumit̄ adeo
ignoꝛare.qui nō velit moꝛtis periculū aut coꝛpoꝛis cru
ciatū declinare.cū hoc a iure naturali deſcendat. vt.l.
vt vim.ff.de iuſtit.⁊ iur. quinimo pro talibus ꝑiculis
euitandis auctoꝛi nullū ↄdignū p̄mium retribui poſſꝫ.
vt eſt tex.ſingularis in.l.ſi pater.§.i.ff.de dona.ꝑrete⸗
rea verba tex.in.d.§.publice ſimpliciter dicunt ꝙ rei
publice intereſt abſentes a quibuſcunqꝫ deffendi.vn⸗
de cū verba illa ſint latiſſima ⁊ ēt in.l.reos.C. de ac⸗
cu.⁊.v.q.iij.c.reos refferenda ſunt ad oēs abſentes.ꝑ
terea cū reipublice interſit ſubiectos cōſeruari ne gla
dio pereant.ergo negari nō pōt ꝙ propter tale intereſ⸗
ſe debeat admitti quilibet excuſatoꝛ.⁊ ſic clemēs deſ
fenſauit regem Robertū in.d.cle.paſto.vr̄ tandem cō
cludere Ang.ꝙ dictū Bar. pōt procedere quando ci
tatur exemptus a iuriſdictione iudicis qui preſens eſt
⁊ ſine timoꝛe comparere non poteſt. ¶ Et aduerte q̄a
Ange.ibi allegat ꝙ Inno.ibi tenet idē ꝙ Bar.⁊ nō
bene.q̄ꝛ Inno.hic ſentit contra Bar.mihi plus placet
opi.Bal.ꝑ rationes ⁊ iura ſuperius allegatas ⁊ maxi
me ſi allegaretur cauſa notoꝛia loci non tuti. quo caſu
non videtur ꝙ debeat admitti excuſatoꝛ. facit ꝙ ſtatī
dicā. ¶ Et aduerte q̄ꝛ ſi iudex nollet audire talem ex
cuſatoꝛem eo caſu quo debet admittere poſſet appella
ri vt dixi in.d.c.ex parte de ap.vel proceſſus eſſet nul
lus.vt ſtatim dicā in alia.q. ⁊ adde ēt que dicuntur ꝑ
Jo.de imo.in.l.inter accuſatoꝛē.ff.de publ.iudi. ⁊ q̄ꝺ
latius dixi in.d.c.ex ꝑte ⁊ in.c.ſup eo.el.ij.in.ij.q. pri
cipali.ꝰ.de ap.⁊ quod not.Jo.an.poſt Compoſt. in.c.
dilectus filius.ꝰ.de reſcript.Archi.iij.q.viiij.c.horta
mur.⁊ ſpec.in ti.de ap.§.reſtat ver.⁊ not. circa finem.
Et vide ēt circa p̄dicta ꝙ non ſolū debet eſſe ſecurus
locus ad quem citatur.ſed ēt iter per quod debet tran
ſire ad quod vide notabile conſilium Oldra.in oꝛdīe
xliij.quod incipit.Queritur. ¶ Et predicta ego idem
arbitroꝛ dicendum ſi aliquis citaret̄ ad locum non tu
tum propter aerem peſtiferū ſm̄ q̄ꝺ traditur in.c.cum
dilecti.ꝰ.de do.⁊ contu.⁊ not.glo.xxiij.di.c.cōis.facit
lxxiiij.di.c.quoꝛundā.⁊ tex.apertus iudicio meo quē
ad hoc allegat do.me.in.l.ij.§.pe.ibi vel aliqua foꝛtu
ita calamitas.ff.ſi quis cau.ꝑ quem tex.dicit Grego⸗
riū.xij.ſe excuſaſſe quare non iuerit ad conciliū piſa
num.Quid autem ſi locus ad quē quis citatur ſit tur
pis videtur maius dubium ꝙ admitteretur.non ē du
bium cum mandato.facit.l.ſi cum dies.§.pe.ff.de ar⸗
bi.⁊ dixi poſt glo.in.d.c.ex parte de ap.⁊ vide q̄ꝺ no.
glo.in.c.cum locum de ſpon.⁊ Oldrad.conſilio.xliij.
¶ Tercio vero caſu de cauꝭ que proponuntur que cō
ſiſtunt potius in iure q̄ in facto pōt figurari exemplū
Si citatus non tenetur comparere q̄ꝛ iudex eſt excōi
catus.vel non eſt ſuus iudex vel accuſatoꝛ non eſt le⸗
gittimus q̄ꝛ eſt excōmunicatus vel infamis vel ſimi⸗
lis.de infame tamen dic vt dixi in.c.i.ꝰ.eo.⁊ hoc cāu
Doſ.⁊ Bal.in.d.§.publice tenent ꝙ admittatur ꝓ

curatoꝛ ad allegandas cās abſentie. Idem Inno. hic
facit quia hoc caſu non diſputatur de crimine. ſed eſt
quodam iudicium ſeparatum.arg.l.preſes.C.de pla⸗
gi.⁊.c.de adult.l.quoniam alexandrum.facit.ꝰ. de iu
di.exhibi.dicit tamen Bald.in.d.§.publice ⁊ Inno.
hic ꝙ non admittitur excuſatoꝛ.ſed requiritur manda
tum.⁊ idem voluit Bal.in.d.l.reos in fi.colū. ⁊ Jo.
an.⁊ do.Anto.hic dicentes. ꝙ tales exceptiones non
poteſt quis opponere niſi habeat mandatum ab hoīe
vel a iure.⁊ voluit Bal.in.d.§.ad crimen. ¶ Et ad⸗
uerte ſm̄ Jo.de imo.ibi ꝙ Ang. videtur ibi male re
citaſſe Inno.nam recitat ipſum dicere ꝙ excuſatoꝛ ſi
ne mandato admittatur ad allegandas cauſas abſen⸗
tie facti ⁊ etiam ad probandas.vnde poterit inducere
teſtes.⁊ ſimiliter admittitur excuſatoꝛ ad allegandas
cauſas abſentie iuris vt quia citatus ſit exemptus a iu
riſdictione citantis.licet ſuper hoc non inducat proba⸗
tiones.⁊ ſi exemptio illa patet ex actis admittetur ad
illam etiam infamis ⁊ ſubdit Bar.dixiſſe hunc excu
ſatoꝛem allegantem cauſas abſentie iuris debere ha
bere mandatum.cum accuſatus poſſit iuriſdictionem
proꝛogare ⁊ ēt eodem mō videtur Bal. recitaſſe In
no.ſed Jo.de imo.dicit ꝙ ſi bene ponderentur verba
Inno.ipſe ponderauit tres caſus.q̄ꝛ aut excuſatoꝛ ve⸗
nit ad allegandas cauſas abſentie iuris.q̄ꝛ iudex ē ex
cōmunicatus vel ſimilis ⁊ non admittitur ſine māda
to.aut cās abſentie facti.⁊ admittatur ſine mandato ⁊
ſatiſdatione.aut cauſas abſentie ⁊ non auditur. quia
non eſt conueniens ꝙ fiat preiudiciū domino per ali
um qui non habet mandatum ⁊ ideo ſine mandato nō
admittitur.fatetur tamen ꝙ ſi allegaret tales cās cāe
que paterent ex actis.ꝙ ad illas deberet admitti taliſ
excuſatoꝛ ſine mandato ⁊ hec fuerunt verba Inno.in
effectu qui voluit poſſe allegari cauſas cauſe que pa⸗
tent ex actis.facit quia illud patet ex actis dicitur no⸗
toꝛium vt not.idem Inno.in.c.per tuas.ꝰ.de teſti. ⁊ i
c.ex inſinuatione de ap.⁊.c.cum olim de ver.ſigni.tra
ditur in.c.nr̄a ⁊.c.fi.de coha.cle.⁊ muli.ꝑ glo.⁊ doc.i
l.vbi pactum.C.de tranſac.ad quod vide ſingularem
limitationē do.de rot.deciſione.ccccxx. qui dicunt il
lud procedere quando eſt in cauſa concluſum.de quo
dic vt ibi. ¶ Sed aduerte quia Ange.in.d.q.que in⸗
cipit.Bononienſis.in.vij.dubio.dicit ꝙ licet ipſe con
ſentiat dicte opi.Bar.⁊ alioꝛum. q̄ꝛ non audet contra
dicere eoꝛum auctoꝛitati.Tamen dicte deciſioni mul
tum ob.ſecundum eum. quia talis allegatio abſentie
iuris ratione impotentie iudicis vel ſimili. non po⸗
teſt eſſe periculoſa citato. ⁊ eſt examinabilis ſeoꝛſum
a cauſa principali.⁊ ꝙ non poſſit eſſe periculoſa facit.
argumentum de quo ſupra dixi. ꝙ aut principalis il⸗
lam ratificabit ⁊ eſt clarum.aut reprobabit. ⁊ poterit
eſſe in iudicio ſicut primo ⁊ iuriſdictionē proꝛogare
ſi volet.nec priuilegio exemptionis ſeu declinatoꝛie
iuriſdictionis veriſimile eſt ꝙ citatus uelit renuntia
re.facit.l.volūtaria.C.de excu.tuto.maxīe cum reoꝛū
ſit fugere vt.l.inter ſtipulantem.§.i.ff.de ver.ob. Itē
aduerte ſm̄ Jo.de imo.nō debꝫ q̄s ītelligere. Inno.
voluiſſe ꝙ cū mādato debeat quis admitti ī cā capita
li ī qua nō pōt ꝓcedi ↄ̄ abſentē ad allegādas cās cāe
⁊ ꝓbādas q̄ꝛ hoc eſſet ↄ̄ tex.ī.d.§.ad crimen q̄ꝺ mihi
plꝫ.ſꝫ q̄liter ītelligat̄ patebit ex.j.dicēdis. Ego vo ita
diſtīguerē ꝙ aut ī cā pōt ꝓcedi ↄ̄ abſ̄tē ⁊ dicēdū ē ꝙ
cū ꝓcur̄ ſimplr̄ adīttit̄ ad plenā deffenſiōē vt dictū fuit
ꝰ.q.xv.p̄cedētis.q.pric. foꝛtius adītteт̄ ad p̄dictū arti.
aut non pōt procedi ↄ̄ abſentē. ⁊ dic ꝙ aut nos loqui

mur quo ad effectũ ĩpeditiuũ ſñie ꝓferende ⁊ non eſt
dubiũ ꝙ non admittet̃ ꝓcur̃. q2 fruſtra admitteret̃ ad
iſtũ effectũ. ſi ſñia nõ põt ferri ꝯ abſentez. aut vult ad-
mitti vt impediat annotationẽ bonoꝝ de iure ciuili vt
l. i. ff. de requi. re. de quo. s̃. dixi. Et d iure canõico ad
impediendã excõicatõem ẜ3 ꝙ tradit̃. ij. q. viiij. ĩ ſum
ma. xi. q. iij. c. rurſuſ. ⁊ c. qcunq3 ⁊ hoc caſu arbitroꝛ ꝙ
ꝓ abſñte põt qs ꝯparere cũ mandato ⁊ allegare nõ ſo-
lũ cãs facti abſentie neceſſarias aut ꝓbabiles. ſ3 etiaz
voluntarias q̃ in iure ꝯſiſtũt. Moueoꝛ primo. q2 talis
an notatio ⁊ excõis ſñie ꝓlatio ſit rõe cõtumacie vt in
dictis iuribus. ſ3 ille q nõ põt aut nõ tenet̃ ꝯpere non
dicitur inobediens vt. c. ſi qñ. s̃. de reſcriptis ⁊. c. cũ te
neamur. s̃. de p̃ben. ¶ Sec̃ũdo moueoꝛ ꝑ tex. nr̃m in
quo probat̃. ꝙ l3 in cã criali nõ admittat̃ ꝓcur̃ ad diſ-
putandũ ſup crĩe ⁊ ad plenã deffenſionẽ vt in. d. §. ad
crimẽ primo reſponſo. tñ admittit̃ ad ꝓponendas cãs
abſentie ⁊ cãs r̃pulſiuas accuſatoris. ¶ Tercio moue
oꝛ. q2 fruſtra videretur admitti ad allegandu3 niſi ad
mitteretur ad probandũ. Item q2 hoc negociũ põt tra
ctari ſepate a negocio principali. ¶ Sed iuxta p̃dicta
q̃ro vtrũ habens mandatũ in cauſa criali ad ipſam pro
ſequendã poſſit allegare cãs abſentie facti. ⁊ vr̃ dicen
dũ ꝙ non. quia habens mandatũ ad vnã rem non põt
ſe intromittere de alia. l. maritus. C. de procur. Pe. d
bel. per ti. tenet ꝯriu3 nec ob. l. maritus. q2 nos ſumus
in caſu in quo nimis magnũ p̃iudiciũ generaret̃ abſen
ti ſi ꝑ mandatũ in cauſa intelligeret̃ prohibitus procu
ratoꝛ allegare cãs abſentie quas poſſ3 allegare ẽt ſine
mandato vt. s̃. dixi q̃ ratio ceſſat in. d. l. maritus. ⁊ hoc
ſeq̄tur Jo. de imo. in. d. §. ad crimen. quod dicit notan
dũ ꝓ limitatione. d. l. maritus tenẽt dñi de rota deciſi
one. cccxiiij. ⁊ probatur hec ꝯcluſio expꝛ̃ſſe in tex. nr̃o
q2 hic licet procuratoꝛ fuiſſet conſtitutus ad cãm cria-
lem. tñ fuit auditus allegãs cãs abſentie. ſubdit tamẽ
Jo. de imol. ꝙ hoc reputaret magis clarũ ſi haberet
mandatũ ad cãm deffendendã ⁊ proſequendã ꝓut cõ
muniter ꝯſueuit dari mandatũ iuxta illud quod ha-
betur in. c. accedens ⁊. c. mandatũ de ꝓcur. nam tales
cãs allegare eſt deffendere vt de ſe patet. ⁊ probatur
in. l. inter accuſatoꝛez. ff. de pub. iudi. ¶ Item q̃ro qd
ſi. j. terminũ citationis ſtatutũ ad cõparendu3 cõpareat
aliquis excuſatoꝛ dicens citatũ abſentem foꝛe adeo in
partibus longinquis ꝙ noticia citatõis nõ põt ad eum
peruenire vel ꝙ ẽ infirmus vel alias legittĩe ĩpeditus
⁊ iudex vltra procedit. an valeat proceſſus. ſolut. dicit
Bar. in extraua. ad repꝛi. in ver. neglexerit ꝙ ſi excu
ſatoꝛ obtulit ſe probaturũ ĩcõtinẽti. ⁊ iudex ꝯtẽpſit ꝙ
ꝓceſſus eſt nullus q̃ſi ꝑ eũ ſtet quo minus certus fiat
alias ſecus. allegat. c. interpoſita de ap. ⁊ ſubdit ꝙ eti
a3 ius ẽ ſaluũ pti petẽdi reſtitutionẽ ex cã iuſte abſen
tie ꝑ id quod notat̃ in. l. ab eo. C. qño ⁊ qñ iu. ⁊. l. fi. ff.
de reſti. in integ. qd dictũ hẽas mẽti. q2 ĩ hac materia
nõ tãgit̃ ꝑ doc. ⁊ quottidie veĩt ĩ pratica. Ego tñ arbi-
troꝛ ꝙ primũ dictũ Bar. nõ ſit veꝝ nec ꝓbat̃ ĩ. d. c. in
terpoſita. ĩmo ibi ꝓbat̃ ꝯriũ. nã dicit̃ ibi ꝙ ſi opponit̃
exceptio legittima ⁊ offert̃ ꝓbatio incõtinẽti ⁊ iudex
nõ admittit. ⁊ pp exceptõez nõ admiſſaz pſ appellauit
ꝙ iuſtificat̃ appellatio ſolũ pp repulſaz exceptõez nec
eſt alias neceſſe ꝓbare veritatẽ ipſius exceptõis ⁊ ſic
r̃uocãt̃ attẽtata ꝑ viã attẽtati. ſecus ergo vr̃ velle tex. ſi
nõ fuerit appellatũ v3 ꝙ ꝓceſſus teneat vñ ꝯſiliũ ẽ ad
hoc vt ꝓceſſus nõ teneat ꝙ ĩmediate appellet̃. pl3 tñ
mihi aliud dictũ Bar. ꝙ abſñti ꝯcederet̃ reſtitutõ ex
clauſula generali pp iuſtã abſñtiã. ¶ Et ex p̃dictis ſũ-

me cautellã vt ſtati ꝙ qs ꝯmiſerit aliqd delictũ ĩ quo
nõ poſſit ĩteruenire ꝓcur̃ vt mittas eũ ad remotas par
tes. nã ⁊ p̃dicta vẽdicãt ſibi locũ l3 ex foꝛma ſtatuti ꝯ
tumax hẽat̃ ꝓ ꝯfeſſo ⁊ ꝯuicto ar. coꝝ q̃. s̃. dixi nõ tñ ꝯ
ſulo alicui vt fraude vtat̃. ¶ S3 iuxta p̃dicta ad coꝛũ
declarationẽ qd ſi iudex ñ admittit ꝯpentẽ noĩe abſñ
tis ad eius deffenſionẽ. allegãtẽ iuſtũ ĩpedimẽtũ ĩfir-
mitatis vel qd ſimile. Et allegatõibus huiuſmodi nõ
ob. ad vlterioꝛa ꝓcedit foꝛte ad bãnu3 vtrũ proceſſus
valeat d. Nellus late poĩt ĩ tractatu bãnitoꝝ ĩ. v. q. 3. ꝑ
tis primi tpis ¶ Itẽ q̃ro an ad ꝓponẽdã exceptõez di
latoꝛiã poſſit ꝯſtitui procuratoꝛ. ſo. dic ꝙ ſi talis excep
tio opponit̃ ĩ modũ excuſatõis abſñtie. dicendu3 eſt vt
dixi ĩ p̃cedẽtibus. ſi vero opponit̃ ĩ modũ ſimplicis ⁊
pur̃ except. gl. hic ĩ d. ſ3 ad excuſandũ ẽt t3 ꝙ admitta
tur ꝓcur̃. ⁊ idẽ t3 hic Hoſti. ⁊ Jo. an. ⁊ t3 Vinc. phili.
pe. ⁊ Inno. ĩ. c. p̃cedenti ⁊ glo. ij. q. vj. ſi qñ ꝑ tex. nr̃m
⁊. c. ſeq̄ẽs ⁊ ſpec. in ti. de ꝓcur. §. i. ver. ſed p̃cedẽs re
gula iũcto ver. decimo. ⁊ Bar. in. d. §. ad crimen quia
iura q̃ repellunt ꝓcur̃e3 loqunt̃ qñ venit ad aſſumen-
dã deffenſiõe3 cãe. ⁊ maxĩe hoc dicẽdũ ẽ ẜ3 Hoſti. qñ
alias ꝓcedi poſſ3 ꝯ abſñte3 ⁊ in hoc reſidet do. Anto.
⁊ Joan. de imol. qui dicit ꝙ hoc tenetur apud omnes
ꝑ. l. i. §. vſus. ff. de ꝓcur. ⁊ q2 hoc nõ repitur prohibitũ
cũ ſolũ prohibeat̃ procuratoꝛ ĩteruẽire ad ꝓſequẽdu3
crimen. vt. d. §. ad crimen. nõ aũt ad proponendas ex-
ceptões dilatoꝛias. ĩmo potius vr̃ ꝑmiſſu3 arg. tex. nr̃i
¶ Queritur inſup qd iuris in exceptione mere perẽ-
ptoꝛia vtrũ admittatur procuratoꝛ ad proponendũ illã
vtputa compareat aliqs tãq̃ procuratoꝛ proponẽs ꝙ ac
cuſatus non interfecit illũ de quo accuſatur ex eo quia
ea die de qua dicit̃ interfectus. accuſatus erat in loco
valde remoto a loco vbi talis dr̃ interfectus. adeo ꝙ
impoſſibile fuiſſet accuſatũ in illo loco fuiſſe vel dicit
illũ fuiſſe moꝛtuũ lõge anterioꝛi tẽpoꝛe qua3 ea die q̃
dr̃ ĩterfectus. ẜ3 ꝙ tradit̃ in glo. ĩ. l. is q reus. ff. d pub.
iudi. ⁊. l. i. C. q accu. nõ poſ. ⁊ hoc caſu ẜm oẽs vt dicit
Jo. de imo. in. d. §. ad crimẽ nõ admittit̃ ꝓcur̃ ad talẽ
exceptionem opponendã eo caſu quo non deb3 admit
ti ad plenam deffenſionem. Ita intelligit dictu3. §. ad
crimen quia tunc in effectu preſequeretur cauſam cri-
minis. quod tamen foꝛte videretur limitandu3. niſi ta
lis exceptio eſſet notoꝛia. arg. eoꝛum que dica3 in ſeq.
q. dicit tamen do. Anto. ꝙ ſi eſſet talis pemptoꝛia que
poſſet examinari ſepate a negocio pꝛĩcipali ꝙ ad hãc
admitteretur procuratoꝛ tãq̃ ſimplex allegatoꝛ vel ex
cuſatoꝛ ad merita cauſe. ⁊ hoc voluit Jac. bu. ar. l. i. ⁊
l. p̃ſes. C. ad. l. fauiam de plagia. nam de crimine pla-
gij non tenetur abducens ancillam pꝛopꝛiam. ſed alie
nam. Si ergo pro parte accuſati de crimine plagij ꝙ
ponitur ꝙ ancilla abducta erat pꝛopꝛia ipſius abducto
ris dicit tex. ꝙ hoc eſt ante diſcutiendum. ergo poteſt
interuenire procuratoꝛ. quia ſi diſcutitur ſeoꝛſum a cri
mine. alia eſt cauſa q̃ ſit cauſa crĩs. Jac. tamen baldui
ni tenet contrarium. quia an hoc ſit vel non ſit. totum
tendit ad deciſionem criminis. ⁊ ſic videtur cauſa cri
minalis. ⁊ hoc t3 Bar. ĩ. d. §. ad crimẽ ſ3 ꝓ deciſione
iſtius. q. adde q̃ dicũt̃ in ſeq. q. ¶ Itẽ q̃rit̃ ⁊ quarto cir
ca hũc articulũ exceptõis ꝓponẽde. vtru3 qñ exceptio
ẽ mixta poſſit ꝯſtitui ꝓcur̃ ad illã ꝓſequẽdã ⁊ vt ĩtel
ligas qd ſit id d quo q̃rit̃. dic ꝙ exceptio mixta ẽ illa
q̃ põt opponi ĩ vĩ dilatoꝛie ⁊ pemptoꝛie. exẽplũ ſi ſtatu
tũ dicit ꝙ q̃relle bãnitoꝝ ñ dẽant audiri. nã iſta excep
tio dicet̃ mixta ſi excipiat̃ ꝙ occiſus potuit ipũe ĩterfi
ci ex foꝛma ſtatuti. Eſt tñ adũtẽd ad foꝛmã excipiẽdi.

nam ſi dicat excipiens ꝙ non debet procedi ex eo ꝗ
querelle bannitorum. vel pro bannitis non debent au
diri ex eo quia occiſus erat bannitus. non debet ꝓ eo
accuſatio audiri ⁊ hoc caſu diceƭ opponi in viȝ dilato
rie. ſed ſi excipiens diceret accuſatum abſoluendum.
quia occiſus erat bannitus. tunc videtur opponi in viȝ
pemptorie. facit qđ not. in. c. i. de lit. ꝯteſt. li. vj. ⁊. l. i. C.
de ordi. cogni. ſi aũt. ſtatutũ diſponeret ꝙ bãnitus poſ
ſet impune occidi. Jo. an. hic ⁊ Jac. bu. in. l. ij. C. đ ac
cu. ⁊. l. adulteras. C. de adult. volont ꝙ ex tali ſtatuto
cauſeƭ mere pemptoria. ſed Jac. de are. vt reffert Jo.
an. in addi. ſpec. eo. ti. §. fi. ver. ꝗd ſi bãnitus. ⁊ Jac. de
belui. vt reffert Bar. in. d. §. ad crimen. ⁊ vr̃ ſequi ibi
Bar. ſ. ꝙ cauſeƭ exceptio mixta. nã cauſaƭ ex ſnĩa bã
ni ⁊ ſic rei iudicate. ⁊ ideo ſicut exceptio rei iudicate
dicitur mixta. ⁊ põt opponi ⁊ ad proceſſum ⁊ admeri
ta cãe ſicut ⁊ alie exceptiones litis finite. vt. d. c. i. de
lit. conteſt. li. vj. ⁊. c. i. de ordi. cog. ⁊ tenet Bar. in. l. cũ
querebaƭ. ff. de ſolutio. Itẽ ⁊ hec exceptio que cauſa-
tur ex ſnĩa banni. ⁊ iſta videtur verior ſnĩa. ſed rede-
undo ad ꝓpoſitũ. q. dicendũ ẽ ꝙ ſi talis exceptio mix
ta opponitur in viȝ pemptorie nõ debet admitti ꝓcu
rator. ſi vero opponitur in viȝ dilatorie maius eſt du-
biũ Ja. bu. in. d. l. ij. ⁊. iij. C. eo. ti. voluit ꝙ poſſit oppo
ni ſicut mere dilatoria ex quo opponitur in vim dila-
torie. ⁊ idem Jo. an. qui dicit ꝙ aduocati ciuilis fori
nitũtur inquãtũ poſſunt opponere talẽ exceptõeȝ ĩ viȝ
dilatorie ⁊ obmittũt opponere ĩ vi pemptorie lȝ vtro
qȝ modo ꝓponere poſſint. ⁊ hoc ne repellantur. ſȝ Ja.
de are. diſputãdo vt reffert Jo. an. in. d. ver. ꝗd ſi ban
nitus vr̃ velle ꝙ nõ poſſit ꝓponi ex quo aliquo modo
tangit crimen. Idem Jac. de belui. ⁊ Franc. de tigri.
de piſis vt dicit Bar. in. d. §. ad crimen ⁊ Bartol. de
ſalic. in. d. l. reos. C. de accu. qđ tñ limitãt niſi talis ex
ceptio eſſet notoria. qȝ tũc iudex ex officio deberet ſu-
perſedere in ꝓceſſu ⁊ reicere accuſatorẽ ne reus ⁊ ip-
ſe fatigentur ſup inani ꝓceſſu p glo. ſing. in. l. q cũ ma
ior. §. libertus. ff. de bonis liber. ſȝ clarius dicit glo. in
d. l. q cũ maior. §. ſi pñs mouẽtur ẽt p no. p glo. i. l. vbi
pactũ. C. de tranſac. facit quod nota. p glo. ⁊ doc. in. l. i.
ff. de offi. aſſe. vbi iudex ex officio dȝ lacerare libellũ
ineptũ ⁊ not. Jo. an. ⁊ Inno. in. c. i. de offi. vic. ⁊. xj. q. i
i. c. xp̃ianis. ſȝ p Jac. bu. ⁊ Jo. an. facit quia debet attẽ
di qđ principaliter agiƭ vt. l. ſi qs nec cãm. §. i. ⁊ qđ ibi
notatur. ff. ſi cer. pe. Item facit ſȝ Jo. de imo. quia qñ
opponiƭ in vim dilatorie. nõ vr̃ opponi ad proſequtio
nẽ publici criminis. ſȝ potius ad impediẽdũ ne fiat il-
la ꝓſequtio qđ non vr̃ prohiberi vt. d. §. ad crimen. nã
ex quo opponitur exceptio ad proceſſuȝ ex eo ꝙ dicit
non debere procedi ſuper ipſo crimine nõ vr̃ velle ad
mitti ad proſequtionẽ crĩs. ⁊ hec opi. ſm Jo. de imo.
forte vr̃ verior do. Anto. hic dicit ꝙ ſi opponiƭ ĩ vim
pemptorie nõ diſtiguiƭ. an ſit notoria vel nõ dȝ tamen
diſtingui an eã ꝓponat vt ſimplex allegator vel inſtru
ctor ⁊ admittiƭ an vt ꝓcur̃ ⁊ nõ admittiƭ lȝ ſit notoria
ſȝ ſm eum notoriũ nõ releuat ab onere proponendi lȝ
releuet ab onere probãdi. vt glo. ſingularis in cle. ap-
pellanti de ap. not. p Jo. an. in. c. ij. ṡ. vt lit. nõ ꝯteſt. fa-
cit quod not. Bar. in. l. ſi adulteriũ cũ inceſtu. §. idem
polioni. ff. de adult. ⁊ in hanc ꝑtem videtur inclinare
do. Barto. de ſalice. in. d. l. reos dicẽs ꝙ rõẽs doc. nõ
inferũt ꝓcur̃eȝ admitti debere. cũ poſſit ſubueniri per
inſtructorẽ ⁊ informatorẽ. cũ ergo ſm do. Anto. procu
rator nõ poſſit legittimare ꝑſonã ſuã nõ debet admit-
ti. ſed Jo. de imo. in. d. §. ad crimen. dicit ꝙ forte opi.

cõis poſſet deffenſari. qȝ ex quo factũ eſt notoriũ ⁊ ſic
extra ordinẽ iuris procedendũ. videẽtur ceſſare huiuſ
modi ſolemnitates rigoroſe. vt. c. ad noſtrã el. ij. de iu
reiur. ⁊. c. ioãnes de cle. ꝯiu. Si vero exceptio non ſit
notoria nõ admittitur ꝓcur̃ ad ipſaȝ proponẽdã. ſi op
ponitur in vi pemptorie p tex. in. d. §. ad crimen. qȝ vt
ṡ. dixi in pñcipio iſtius. ij. q. principalis. ij. mẽbri prin
cipalis a quo remoueƭ genus ⁊c̃. ⁊ hoc procedit ſiue
dubietas ſit in facto. vt qȝ dubitaƭ an ſit bãnitus ſiue ĩ
iure. vt qȝ dubitatur an ſit rite bãnitus. vel rite cancel
latus. qȝ dubietas iuris equipatur dubietati facti. vt
dicit Bar. in. d. §. ad crimen. ⁊ tradit in prima cõſtitu
tione. C. §. quibus ⁊ not. glo. ⁊ Jo. an. in. c. i. de poſtu.
ꝑla. li. vj. ⁊. c. ſolet de ſen. exco. li. vj. Bal. vero in. d. l.
reos format. q. an procurator admittaƭ ĩ capitali ꝙ ac-
cuſator eſt bãnitus. ⁊ ꝙ eſt bannitus. ⁊ arguit primo
ꝙ admittaƭ qȝ ꝙ bannitus poſſit impune offendi ẽ pu
blici iuris. ergo offendẽs talem eſt exequtor iuſtitie.
⁊ p ꝯſequens non debet audiri q talẽ offendentẽ accu
ſat. preterea vbi lex dicit ꝙ aliquis nõ audiatur repel
lit illũ a limĩe iudicij vt. l. ſi ſeruus. C. de his qui ad
eccle. confu. ⁊. l. pe. §. fi. C. qui accu. nõ poſ. not. do. An
to. in. c. ſedes. ṡ. de reſcriptis ⁊ vide quod ibi dixi im
mo plus. licet eſſet facta pax cũ bannito. tñ põt impune
offendi. qȝ cũ talis offenſio ſit publici iuris non pote-
rit p pactum derogari. ſicut nec iudex poſſet dare ban
nito licentiam regulariter ſiue ſecuritatem aut fiduci
am. ita ⁊ minus quilibet de populo. facit quod not. in
auten. de mãda. prin. §. neqȝ aũt homicidij ⁊. ff. de pe.
l. relegatus. ꝑterea iſte occidens ẽ merus exequtor. ſȝ
merus exequtor nõ põt renuntiare qn exequatur. ff. đ
iudi. l. ſi ꝑtor. not. p Dy. in regula ꝙ quis mãdato de
re. iur. li. vj. ſubdit tamẽ ꝙ dici debet ꝙ aut iſta offen
ſio eſt conceſſa fauore publico. ⁊ non poteſt renuntiari
vt. l. ij. §. ſed quia veremur de iur. calum. aut eſt cõceſ
ſa fauore renuntiantis. verbi gratia. ꝙ quilibet de po
pulo poſſit occidere bannitum ſuum inimicum. ita ꝙ
hoc non permittitur cuilibet ſȝ inimico. ⁊ hoc caſu po
teſt huic iuri renuntiari. ⁊ ſi facta eſt pax. non poteſt il
le offendi. facit. l. i. in fi. ff. de ali. le. ¶ Item facit ratio
quia qualitas inimicitie non ſubeſt deinde format ar
gumenta in contrarium ꝙ procurator non admittatur
quia paria ſunt excludere crimen directe vel aliquid
deducere quod crimen indirecte excludatur. quia idẽ
iuris eſt quo ad effectum. facit quod notatur in. c. du-
dum de elec. ſed ſuper crimine capitali non admitti-
tur procurator ſuper eo quod venit ad excluſioneȝ cri
minis. ergo ⁊c̃. Deinde ſoluendo dicit ꝙ duo ſunt vi
denda. Primum. an exceptio banni impediat lit. con
teſtat. ⁊ dicit ꝙ ſi ex forma ſtatuti talis exceptio po-
teſt opponi iuriſdictioni ꝙ impedit. ſed ſi ſimpliciter
ſtatutum dicit ꝙ bannitus poſſit impune offendi. de-
bet diſtingui ꝙ aut libellus continet manifeſtum er-
rorem. vt quia dicitur talis offendit talem bannitum.
⁊ tunc iſta exceptio impedit conteſtationem. ⁊ idem
vult Bal. in. d. §. publice. vbi dicit ꝙ ſicut iudex po-
teſt ex officio libellum ineptuȝ reicere. vt. l. i. ff. de of
fi. aſſeſ. fortius debent procurator pater ⁊ ſimiles per
ſone admitti. ¶ Aduerte tamen quia iſta non eſſet ex
ceptio banni. quod patet quia non oportet docere de
banno. ſed ineptitudinis libelli. aut ineptitudo non ap
paret ex ſerie libelli. ⁊ tunc dicit ipſe ꝙ quidam dicũt
ꝙ aut iſtud bannum eſt notorium ⁊ impedit proceſ-
ſum vt. ṡ. dixi. aut non eſt notoriũ. ⁊ tunc dȝ examina
ri talis exceptio poſt lit. ꝯte. ⁊ p ꝯñs ſi aditteret ꝓcur̃

finaliter dicit Bal. breuiter concludendũ foꝛe ꝙ iſta
exceptio bãni vt rei iudicate hẽat ĩpedire ꝯteſtationẽ
vnde ſicut ſi ptãs accuſaretur de aliquo quẽ fecit deca
pitari poſſʒ opponere exceptõeʒ rei iudicate. Ita ⁊ q-
libet exequtoꝛ iuſtitie põt dicere res erat iudicata. et
ego feci exequtionẽ. ⁊ ſic impedit pꝛoceſſum. ⁊ lʒ iſta
exceptio ſit pemptoꝛia tñ põt examinari ſeoꝛſuʒ a pꝛĩ
cipali. ⁊ ſic impedit ꝓceſſuʒ vt. d. l. p̃ſes idẽ tñ Bal. ĩ
ĩn. c. i. hic finiť lex coꝛradi in vſi. feu. ſimpliciter tʒ ꝙ
pꝛocuratoꝛ non admittať ⁊ male. Idẽ not. Bal. in. l. i.
C. qũo ⁊ qñ iu. dicit ꝙ poſt opi. Ia. bu. tu dic ꝙ ſi cri-
men nõ diſputeť ⁊ cã deffendiť. vt ſi ꝯcludiť de impo
tentia iudicis vera ſit opi. bu. ſ. ꝙ admittať ꝓcuř. ſed
ſi tamen deffendiť tũc cũ debeat lis ꝯteſtari. ⁊ p ꝯñs
reus teneať pſonaliter ꝯpere ex natura cãe nõ admit
titur pꝛocuratoꝛ ſub quacunqʒ foꝛma verboꝝ opponať
talis exceptio pemptoꝛia. ⁊ ita ꝓcedat ẜʒ eũ opi. Iac.
de belui. ⁊ hãc dicit eſſe veritatem ſubdit tñ ꝙ iudex
ex officio ſimpliciter ſi ꝯſtaret de calũnia accuſatoꝛis
ipſuʒ reicere poſſet. qꝛ euidẽs calũnia habeť loco inep
titudinis libelli vt ſingulariter tradit Inno. in. c. i. ꝯ̃. ꝺ
offi. vic. ⁊ ſic nõ ex vi exceptõis repelleretur ſed ex vi
notoꝛij. vt ẽt tʒ Cy. nã vbi eſt notoꝛiũ ibi nõ eſt diſpu-
tare. ſʒ diſputatũ eſſe vt not. Inno. in. c. ſtatuimus. ꝯ̃. ꝺ
offi. ꝺ leg. vñ ſufficit tamẽ allegař. Notoꝛiũ aũt erit ſi
pꝛoducetur bãnũ ex archiuio publico cũ toto pꝛoceſſu
alias nõ p̃ſumeretur pꝛo ſnĩa cum ſit interloqutoꝛia ꝯ̃
ius que verba dicit notãda. do. Nellus de ſancto ge-
miniano in tractatu bãnitoꝝ in. ij. pte tp̃is. q. xiiij. di-
cit ꝙ cõiter teneť ꝙ talis exceptio bãni notoꝛia põt p
pꝛocuratoꝛẽ opponi p iura. ꝯ̃. pꝛo hac pte inducta ⁊ ꝙ
oppoſita lit. ꝯteſt. impediat. ⁊ recitat opi. Io. an. in ad
di. ſpec. in ti. de accu. §. ſequiť ver. qd ſi bãnitus. imo
plus dicit obſeruari ꝙ ſine aliquo mãdato tercius ad
mittatur ad pꝛoducendũ bãnũ. quo pꝛoducto iudex vl
terius nõ põt pꝛocedere. eſt. n. hic fauoꝛ publicus con
tra bãnitos ⁊ iudici conſtat illud ſup quo pꝛocedebat
nõ eſſe delictum vt Bar. in. l. vbi pactum. C. de tran
ſac. ⁊ Bal. ibi p. l. i. §. i. ff. ne qs eũ qui iniuſ. doc. vbi
ẽt tãgit. Si vero bãnũ nõ ſit notoꝛiũ. puta qꝛ nõ ꝯcoꝛ-
dãt qualitates ſiue demõſtrationes moꝛtui noĩati ĩ ꝓ
ceſſu cũ demõſtrationibus bãni. ⁊ ſic neceſſe eſt fieri
pꝛobationes de identitate. ⁊ nõ admittiť pꝛocuratoꝛ. ⁊
ita pꝛocedat opi. Iac. de belui. dicit tñ ꝙ ſepiſſime vi
dit ſeruari ꝯ̃riũ p rões Iac. bu. ⁊ ꝙ hoc verius putat.
nã pꝛoducto banno habente aliquã ꝯcoꝛdãtiam cũ de
mõſtrationibus moꝛtui nõ diſputatur de delicto. ſʒ ꝺ
liqdatione notoꝛij ar. l. i. C. qui ꝺ aduerſus quos. ⁊ l.
ad rem mobilẽ. ⁊ l. allegatũ. ff. de pꝛocura. ⁊ hoc facit
qꝛ iudex q ex inſpectione bãni iã pꝛoducti adduciť in
ſuſpicionẽ ĩnocẽtie. debet a ſeipſo ĩnocẽtiaʒ querere ⁊
liquidare p. l. ſi nõ deffendãtur. ff. de pe. xxx. q. v. iudi
cantẽ. ⁊ quod traditur in. l. ꝓperandũ. ff. de iudi. fateť
tñ ꝙ ſi demõſtratões eſſent multũ varie ita ꝙ iudex
potius in ſuſpitõeʒ ꝯ̃riã adduceret ꝙ non admitteret
ꝓcuř. ar. l. ſatis apte. C. de fal. cũ ſi. ⁊ hec opi. mihi ſa
tis placet. ⁊ p̃dicta ꝓcedũt qñ p̃dicte exceptões veni-
unt examinãde coꝛã iudice cãe cris. ſi aũt veniũt exa-
minãde coꝛã alio maius eſt dubium. Et vt hic reffert
Io. an. Bar. ⁊ Io. de imo. in. d. §. ad crimẽ. ⁊ Bal. ĩ
l. reos. fuit olim maxima qõ bononie. de occiſoꝛibus
raganenſe bononiẽſis. nã cũ filij accuſarent occiſoꝛes
patris. excipiebať ꝙ potuerat impune occidi. replica-
batur ꝙ fuerat cãcellatus de bãno. replicabatur ꝙ nõ
rite. vñ hec qõ an rite vel nõ pp imperitiã iud. maleſi

cioꝝ fuit ꝯmiſſa collaterali dñi poteſtatis. dubitabať
an ĩ eius examinatõe deberet admitti ꝓcuratoꝛ. Iac.
bu. diſputãdo tenuit ꝙ ſic. qꝛ hec. q. venit examinãda
ſeoꝛſuʒ a pꝛincipali. p. d. l. p̃ſes. C. ad. l. flauiã de plag.
Iac. de belui. tenuit ꝯ̃riũ nã cũ examinatio exceptõis
⁊ replicatõis generẽt plenũ p̃iudiciũ pꝛĩcipali ergo nõ
admittiť ꝓcuř. qꝛ in iſtis capitalibus plenũ p̃iudiciuʒ
nõ põt generari p pꝛocuratoꝛẽ vt ſepius dictum fuit. ⁊
pꝛo iſta pte dicit fuiſſe iudicatũ. Nec ob. ꝙ qñ excep-
tio que tangit crimen venit ſepatim examinãda a cri-
mine. põt ĩteruenire pꝛocuratoꝛ. qa ẜm eũ iſtud eſt ve
rũ qñ examinatur ad aliud finẽ q̃ ad ꝺciſionẽ cris. ita
loquuť ẜm eum. d. l. i. ⁊ l. p̃ſes. ſʒ qñ examinať ad finẽ
cris excludendi ⁊ deciſionẽ ipſius. lʒ examinetur ſe-
oꝛſuʒ. tñ dicitur vna cã ⁊ idẽ iudiciuʒ cum crĩe ar. l. ar
bitro. ⁊ l. ab arbitro. ff. qui ſatiſd. cog. facit. ff. a quibus
ap. non lʒ. l. fi. ⁊ C. de iudi. auten. ad hec. dicit tñ Io.
de imo. ꝙ dicta reſponſio non vř bona. qꝛ in dictis. ll.
examinatio qõnis ꝓpꝛietatis ſerui tendebat ad exclu
ſionẽ cris plagij. ⁊ tamen potuit ibi interuenire ꝓcuř
vt. l. ij. C. ad. l. flaui. de pla. ⁊ l. de fide. C. de fal. ſʒ poſ
ſet dici ẜm Bal. ꝙ illa. l. ij. nõ ob. ex eo ꝙ exceptio ꝓ
pꝛietatis ibi eſt alterius nature q̃ qõ pꝛincipalis qa cã
illius exceptionis eſt mere pecuniaria cũ in ea tracteť
dũtaxat quis ſit dominus. ergo põt interuenire ꝓcuř.
vt. l. ij. de pꝛocur. Sed in qõne noſtra exceptio oppoſi
ta ⁊ replicatio nõ ſunt alterius nature. qꝛ in ipſis non
vertitur qd pecuniariũ. ſed potius capitale crimen. iõ
de ea iudicať vt de crĩe capitali. cum ad ipſuʒ tanq̃ ad
pꝛincipalẽ ſuum accedat vt. d. l. arbitro. ⁊ l. ab arbitro
vel põt dici ẜm Io. de imo. ꝙ aut qõ pꝛopꝛietatis pꝛo
ponitur pꝛincipaliter per viã pꝛincipalis qõnis vt quia
agitur rei vẽdicat. ꝯ̃ illũ q dicit plagiũ ꝯmiſiſſe. ⁊ tũc
põt ĩteruenire ꝓcuř. qꝛ licet ex iſta cã poſſit interueni
re deciſio cris. tñ pꝛincipaliter nõ intẽptatur ad hũc fi
nẽ. ſed ad finem pecuniariũ. vʒ vt ſeruus plagio ſub-
tractus reſtituatur. ⁊ ideo poteſt interuenire pꝛocura-
toꝛ vt. d. l. i. ⁊. ij C. ad. l. flaui. de plagi. ⁊ hec reſponſio
facit notabiliter pꝛo opi. Iac. bu. ĩ eo ꝙ dictũ eſt. ꝯ̃. ꝙ
ſi opponitur in vim dilatoꝛie ad pꝛoceſſum debeat ad
mitti pꝛocuratoꝛ lʒ in ꝯſequentiã tangatur crimẽ. Aut
qõ pꝛopꝛietatis pꝛoponitur per viam exceptionis. exẽ
plum ſi accuſo te ꝙ ſeruuʒ plagio abduxiſti. tu negas
excipiendo ꝙ ſeruus ſit tuus. ⁊ hoc caſu qꝛ ex deciſio
ne iſtius. q. in conſequentiam venit deciſio criminis.
dicendum eſt ꝙ hoc caſu non admittitur pꝛocuratoꝛ.
⁊ hoc caſu non loquntur. l. i. ⁊. ij. ⁊ l. p̃ſes. tu potes tẽ-
pare pꝛedicta ex his que dixi in opin. domini Nelli.
Ex quibus habes expeditam hanc difficilem qõnem
¶ Sed quero circa pꝛedicta pone ex foꝛma ſtatuti ca
uetur ꝙ accuſatus non debeat admitti ad aliquaʒ ex-
ceptionem vel deffenſionem niſi compareat perſona-
liter. an hoc caſu nomine accuſati poterit comparete ꝓ
curatoꝛ. ⁊ opponere ꝙ occiſus potuit impune occidi
Bal. in dicto. §. ad crimen dicit ꝙ non. quia iſta eſſet
deffenſio. vnde dicit ꝙ cautella tunc eſt ꝙ pꝛocuratoꝛ
compareat coꝛam iudice ⁊ imploꝛet eius officium vt
pꝛonuntiet ſuper accuſatione pꝛocedendum non eſſe.
cum iudex debeat conari ne pꝛocedat ſuper inani pꝛo
ceſſu. vnde imploꝛato dicto officio. iudex debebit fa-
cere cum conſtet ſibi accuſationem calumnioſam eſſe
per not. per glo. in dicta. l. qui cum maioꝛ. §. libertus ⁊
§. ſequenti. ff. de bonis liberto. ⁊ quia tenetur iudex
deffendere illum qui non eſt puniẽdus ⁊ hãc pꝛaticã
poſuit Ricard. malumbꝛ. in. l. filiusfa. §. veterani. ff.

de ꝓcur.¶Aduerte tamen qꝛ rō Bal.videt contra-
ria pratice ⁊ cautelle p̄dicte qꝛ implorādo p̄dictū iudi
cis officiuz vr̄ īplorari deffenſio.que vr̄ ꝓhibita p
ſtatutuz.facit quod not.Bar.in.l.i.§.i.ff. quod vi aut
clā ⁊ quod latius dixi ī cle.vnica de ſeque.poſ.⁊ fruc.
Sed pōt reſpōderi ſ̄z Jo.de imo.ꝙ hoc opet quali-
tas notorij.⁊ ſic hoc caſu nō videtur ꝓhibita talis def
fenſio ar.c.ad noſtrā de iureiur.el.iij.⁊ alioꝝ iuriū.ſ̄.
allegatoꝝ ī ſimili ꝑ quo dicto ēt allego quod not.glo.
in.l.i.§.hoc interdictū in glo.ſup verbo pfectam.ff.de
tab.exhi.⁊ vide que dixi in.d.cle.vnica.tutius tñ ꝯſi
liū eſt ad euitādas opi.ꝙ ꝯpareat tanq̄ īformatoꝛ vel
inſtructoꝛ ar.eoꝝ que.ſ̄.dicta ſunt. ¶Quid aūt ſi ſta-
tutū diſpōit ꝙ bānito nō reddat ius vel qd ſimile.vi
de p bu.in.l.i.⁊.ij.C.eo.⁊.l.adulterā.C.de adulte. ⁊
traditur in.l.eleganter.§.ſi quis poſt.ff.de ꝯdic. inde.
⁊.l.i.⁊ quod ibi not.ff.de alea.Bart.in.l.ij.§.i.ff. ad
vellepa.⁊ vide Bar.in.l.nā ⁊ poſtea in prin.ff. de iu
reiur.vbi dicit ꝙ p hec verba accuſationē nō dabo et
ſimilia in ciuilibus nō tollit accuſatio ipſo iure vt ibi
⁊.l.i.§.i.ff.ad trebel.vbi etiā poit.In crimīalibus ve
ro tollit ipſo iure vt.l.itē apud.§. ait p̄toꝛ.ff. de iniur.
⁊ arg.l.ſi tibi.§.quedā.⁊.l.ſi vnus.§.pactus.ff. de pac
tis.⁊ vide Inno.in.c.qꝛ fruſtra.j.de vſur. ⁊ qd tradit
in.c.ꝯſtitutōez de elec. ¶Sed quero circa p̄dicta qd
de exceptōe ꝙ reus fuit abſolutus vel punitus vel cō
demnatus nō ē dubiū ꝙ talis exceptio pōt opponi ad
ꝓceſſuz cū iſta ſit exceptio litis finite.⁊ p conſequens
mixta.⁊ ēt pōt opponi ad merita cāe ſ̄m not.in.c.i. de
lit.conteſt.li.vj.⁊ p Bar.in.l.cū querebatur .ff. iudi.
ſol.⁊ ideo an ſit admittendus ꝓcur̄ potes colliger̄ ex
his que.ſ̄.dixi ⁊ vide que late dixi in.c. de his.ſ̄. eo
dem ti.¶Tercio quero vtrū procuratoꝛ admittat ad
ꝯteſtādā litem.So.qdā dixerūt ꝙ n̄.Alij vero ꝙ ſic
tu vero dic ꝙ quātū attinet ad caſuz in quo pōt proce
di ꝯ abſentē faciliter colliget deciſio ex his que dixi
ſ̄.in.xvij.⁊.xviij.q.Sz extra p̄dictos caſus nō video
ꝙ aut ex pte accuſatoris aut ex pte rei poſſit īteruenit
procuratoꝛ.qꝛ ſi cā eſt capitalis dz eſſe vterqz ī vincu-
lis.aut in carcere.⁊ ſi nō ē in vinculis aut in carcere p
procuratorē non poſſet lis conteſtari p rōes aſſignatas
ſ̄.in.i.⁊.ij.q.prime.q.ſeu primi mēbri principalis. ⁊
adde que dixi in.d.q.xvij.⁊.xviij. ¶Quarto q̄ro qa
poſt lit.conteſt.exigendū eſt ſacramentū vt patet.ſ̄.ex
continuat.rubrice de iuramēto calū.vtrū ad hoc iura-
mētū preſtandū admittatur procuratoꝛ.ſol.doc.hoc nō
tangunt ſpetialiter ꝙ reperierim.ſz magis late ⁊ am-
ple tractant hanc.q.per quam patet deciſio preſentis.q
Querunt enim vtruz media cauſe criminalis poſſint
exerceri per procuratorē.⁊ ſpec.in ti. de procur.§.i.v.
ſed nunquid media.dicit ꝙ multi dicunt ꝙ ſic ⁊ hoc
etiam ſeruant ſed ipſe hoc nō approbat quia talia ſunt
de proſequtione negocij quod ptinet ad media cauſe
vt.ſ̄.de offi.dele.ſup qōnum.§.intentionis.⁊.§.porro
ad quā proſequtionem nō admittit procuratoꝛ. vnde
ſi nō admittitur ad ipſam cām criminalez ſimpliciter
ergo non admittitur ad eius ptem.quia idez iuris de
bet eſſe de parte quo ad ptē quod eſt ꝺ toto quo ad to
tū.vt.l.que de tota.ff.de rei ven. ⁊.ſ̄.dixi in principio
iſtius.ij.q.principalis.allegat ēt ſpec. alias rationes q̄
nō multū faciūt ad propoſitū.Sed Jo.an.ī addi.dicit
ꝙ Roſ.ī libello iuris canonici ī ti.qualiter ī accuſatio
ne procedat neutro ꝯtumace dicit ꝙ qdā tenuerūt vt
Tancre.hanc opi.p.l.i.in fi.C.vt o.tā ci.q̄ cri.p quam
l.hoc.etiā tenuit.Alber.gale.qꝛ vt.ſ̄.dixi ī prin.iſtius

ij.q.a quo remouet genus . remouet ⁊ quelibet eius
ſpecies.Item qꝛ ſi ſpetiale eſt in quibuſdā ꝙ dāt ꝓcu
ratores ad media cauſe tantū.nō tamen ad ſniam vt.l
ſi.C.de iniur.ergo in alijs ius cōue eſt in ꝯriū. vt.l.i.
ff.ad munici.⁊.l.ij.C.de accu. p quā mouet tenentes
cōtrariū.⁊ p̄dicta.l.ij.non loquitur in ꝓcuratore. ſed ī
domino qui deffendendo ſeruū cām ſuā proſequitur.
Acur.in.l.pe.§.ad crimen tenet ꝙ poſſit admitti ꝓcu
ratoꝛ.Idem etiā tenuit Guido de ſuza.in.q. ſtatutoꝝ
⁊ Gandi.in tracta.maleſi.in rubrica.xxi.dicēs Odo-
fre.recte tenuiſſe ponit tamen caſum in carcerato prop
ter crimen.⁊ ratio eorum eſt quia ad certam ſpetiem
dari pōt ꝓcuratoꝛ vt.ff.dr ꝓcur.l.i.nec hoc repitur ꝓ
hibitū in crīalibus.ergo intelligitur pmiſſum vt.l. ab
ea pte.⁊ ibi traditur.ff.de proba.⁊ ad.l.ij.ff.de cuſto.
reo.que dicit ꝙ reus debet in vinculis cām agere. di
cūt ꝙ loquit in lit.conteſt.ad quā fiendaz reus debet
ſe preſentare.In alijs autem nō ſic eſt. nā certū eſt ꝙ
mediū cauſe p̄ſupponit pīcipiū. Si ergo cā principia
ta eſt p conteſtationē litis.⁊ reus detinet taliter ꝙ ſi
expedit de facili pōt ab eo veritas haberi ēt p tormē
ta.non videtur ſ̄m eos quare p ꝓcuratorē non poſſint
noīari ⁊ ꝓduci teſtes ꝓ reo.⁊ impugnari teſtes accu
ſatoris ⁊ his ſimilia agere cū dū reus manet in vincu
lis.ceſſent omnes rationes que vident ob.⁊ cū p ꝓcu
ratorē non ſit ferenda ſnia.Ita dicit Jo.an.in.d.addi.
¶Sed tu aduerte qꝛ ꝓ carcerato qd iuris ſit.ſatis di
ctū fuit.ſ̄.in.xviij.q.Ange.vero in.d.§.ad crimen. di
cit ꝙ ad media cāe nullo mō admittitur ꝓcur̄. ⁊ hoc
dicit tenere glo.i.d.§.ad crimen.niſi ꝓ carcerato Bal
in.d.reos.C.de accu.in.xi.col.ver.quero. primo dicit
ꝙ videt admittendus ad vnū articuluz ēt de medijs
cauſe ceſſat rō quare repellit.ergo admittit.⁊ hoc di-
cit tenere glo.in.d.§.ad crimen.⁊ glo ſ̄m vnā lec.in.l
q̄uis indubitati.C.de adult.⁊ finaliter ponit quod di
xi.ſ̄.in prin.iſtius ſ̄e.q.principalis an ad vnū articulū
⁊c̄.Ego vero arbitroꝛ dicendū ꝙ aut nos loquimur ī
caſu in quo pōt ꝓcedi contra abſentez ⁊ admittat pro
curatoꝛ ad hunc actū ſ̄m ꝙ plenius dixi in.xv.q. ꝓ p̄
ſente vero ⁊ carcerato dicendū ē vt dixi ī.xvij.⁊.xviij
q.Sed quādo non poteſt ꝓcedi contra abſentez ſecun
dū ꝙ traditur in.l.abſentē.ff.de penis . arbitroꝛ ꝙ ad
nullū actū intermediū admittat ꝓcur̄ qꝛ vt ſepius di
ctum eſt a quo remouet genus ⁊c̄ . quod intellige eo
caſu quo eadē ratio in vno articulo.quare nō admitta
tur ꝓcuratoꝛ q̄ eſt in ipſa ſimplici deffenſione.¶Quī
to quero vtrum ad reſpondenduz poſitionibus admit
tatur ꝓcur̄.So.Bal.ī.d.l.ſeruū quoqz.§. publice.ff.
de procur.tenet ꝙ non .vnde concludit ꝙ procuratoꝛ
non poteſt conſtitui ad confitendum.ſed ꝙ reus debz
confiteri per ſeipſum vt.l.ij.ff.de cuſto.reo. naz iſta ꝯ
feſſio equiperatur ſentētie admittitur ꝓcuratoꝛ vt ſta
tim dicā in.viij.q.quod not.in.l.ictus fuſtiū.ff.de īfa-
mi.Itē allegat ꝙ not.Cy.ī.l.clax.C.de auto.p̄ſtan.⁊
hanc eādē ſniaz tz do.Barto.de.ſalice.in.d.l.reos.et
mihi placet diſtinguēdo tñ ⁊ declarādo ſ̄m limitata
⁊ declarata de abſte preſente ⁊ incarcerato ſ̄m ꝙ di-
xi in pſtibus.qq.Ex p̄dictis ēt īfert deciſio ad.q. vtrū
admittatur ꝓcur̄ ad ꝓducendū teſtes ꝓbatorios vel
reprobatorios.⁊ videt ꝙ nō glo.tamen in.d.§. ad cri
men ſentit ꝙ admittatur ex eo ꝙ talis procuratoꝛ nō
eſt dānādus.Alij vero tenent ꝯriū qꝛ totū pōdus cāe
reſidet ī hoc arti.⁊ qꝛ ē ꝺ ꝓſequtōe ⁊ hoc tz ſpec.ī ti.ꝺ
ꝓcur.§.i.v.ſz nūqd media eius opi.recitaui.ſ̄.ī.iiij.q
propria.⁊ hoc etiā tenet Andre.de piſis,⁊ quidam alij

ꝑ illá rōem ſepius allegatá.a quo remouet̃ genus ⁊c̃
Et has opi.reffert Bal.in.d.§.publice.Reffert tamē
⁊ alios dicere ɔ̃riū.quia cuʒ reus ſit detemptus ex cā
capitali ꝓ detēpto admittit̃ ꝓcur̃ ꝑ.l.ij.C.de accuſ. ⁊
ꝑ id qđ not.Guil.in.l.reoſ.C.de ap.Sʒ dicit Bal.ꝙ
iſta diſtictio de detēpto nō bn̄ ꝓbat̃ ꝑ illá.l. q̄ꝛ ibi do
minus nō venit ꝓcuratorio noīe.ſed tanq̄ veniens ex
tráſuerſo ꝓ ſuo pecuniario ītereſſe.facit.l.i.C. de bo.
dam.ſicut ſi vxoꝛ vellet poſſet ɔ̃dicere rōne dotis ſue
de quo articulo latius dicá in ꝓxima.iij.q.principali
huius.ij.mēbri.Tu vero potes dicere vt.ſ.dixi in p̄
cedentibus.q.ꝙ ꝓ carcerato ⁊ p̄ñte. ⁊ quando pōt ꝓ
cedi ɔ̃ abſentem admittit̃ ꝓcuratoꝛ.alias aūt arbitroꝛ
ꝙ hoc caſu nō admittatur.¶Sexto quero vtrum ad
mittat̃ ꝓcuratoꝛ ad ɔcludendū in cá.ſo.Bald.in.d.§.
publice dicit ꝙ videt̃ dicendū ꝙ ſic ꝑ.l.q̄uis indubi-
tati.C.de adult.ná cōcluſio dicitur de actis iudicij nō
de actis litis.ſicut ſunt ꝓbationes. In ɔ̃riū tñ allegat
quia ɔcluſio fit renūtiando.q̄ꝛ vtraqʒ pars renūtiat ꝓ
bationibus ⁊ allegatōibus vt traditur in.c.paſtoꝛalis
de cau.poſ.⁊ pꝛopꝛie.de quo latius dixi in tractatu de
renū.⁊ conclu.iudicia.in.§.fi.¶Sʒ aduerte q̄ꝛ videt̃
ꝙ in criminali nō valeat renūtiatio ꝑ not.in.l.pactum
inter heredē.ff.de pac.tñ cōcludit ꝙ admittat̃ ꝓcur̃ ⁊
ꝙ valeat renūtiatio.qñ nō ɔſtat ꝙ ptes habeant aliaʒ
deffenſionē.vel offenſionē. vnđ dicit ꝙ ſi iudex vult
ꝙ renūtiatio indubitanter teneat. faciat ɔfiteri ptē ꝙ
nō habeat aliam deffenſionē niſi ꝓut in actis apparet
⁊ ꝓ hac opi.dicit eſſe glo.not.in.l.i.ff.de furt. que con
cluſio videtur mihi clariſſima pꝛo carcerato vel quan
do pōt pꝛocedi ad diffinitiuá vel ɔ̃ abſentē.alias mul
tū dubito.Et ex deciſione p̄cedētiū.q.⁊ maxime.v.ꝓ
xime p̄cedentis videt̃ tenēdū ɔ̃riū. cogitabis. Et ad-
uerte q̄ꝛ arbitroꝛ ꝙ allegatio de dicta glo.in.d.l.i.ff.
de fur.ſit īcoꝛrecta.q̄ꝛ illá nō habeo in meo. nec repi ī
quibuſdá alijs. ¶Septimo quero vtrum poſt ɔcluſi
onem in cá admittatur pꝛocuratoꝛ.ſolu.patet ex p̄dic-
tis Bal.in.d.l.q̄uis indubitati.C.de adult.vr̄ tenere
ꝙ admittat̃ quod arbitroꝛ verꝫ ſi mō nō attemptaret̃
aliqđ quod poſſet eſſe multū p̄iudiciale pꝛícipali. Ita
ꝙ haberet ob.aliqua ex rōibus.ſ.poſitis ī pꝛimo mē
bꝛo.¶Octauo quero an ad ſñiam admittat̃ pꝛocura-
toꝛ.ſo.gl.ī.d.§.publice tenʒ ꝙ nō.⁊ idē tenet in.d.l.re
os.C.de accu.⁊ Jo.de imo.in.d.§.ad crimē.⁊ eſt cō-
munis opi.doc.que ⁊ mihi placet.vide q̄ dixi ī.xviij.
q.¶Nono quero vtrū pꝛocuratoꝛ admittat̃ ad appel
landū.ſo.do.Anto.hic vr̄ velle ꝙ ſic ꝑ.l.nō tantuʒ.ff.
de ap.dicit tamen ꝙ nō admittet̃ ad totá cám appella
tionis.⁊ ſic ad illá pꝛoſequendá.ſed ſolū ad actum ap
pellationis interponēde.Et ſubdit ꝙ dici poſſet ꝙ in
l.nō tantū admittit̃ pꝛocuratoꝛ rōe pꝛopꝛij intereſſe re
ſpectu cognitionis q̄ eſt inter hominē ⁊ hoīeʒ.¶Tu
vero dic vt dixi.ſ.in.xviij.q.ꝙ vera rō eſt ꝙ admitti
tur in.d.l.nō tantū q̄ꝛ damnatus erat in vinculis ⁊ dic
vt ibi dixi. Et finaliter conclude ꝙ pꝛo cacerato vel
quādo pōt pꝛocedi ɔ̃ abſentē ſicut admittitur ad cám
pꝛincipalem.ita ad cám ap.que eſt eiuſdē nature cum
pꝛincipali vt dixi.ſ.in.xi.q.pꝛime.q.h̄i mēbꝛi. Et ſic
patet ꝙ non ſolū admittit̃ ad actū appellationis. ſʒ ēt
ad totá cám.Si vero querimus vtrū admittat̃ ad ap
pellandū pꝛo nō carcerato. vel qñ pōt pꝛocedi ɔtra ab
ſentē.tex.vr̄ exp̄ſſus ꝙ non in.l.i.ff. an ꝑ ali.cau.ap.ð
cuius.l.intellectu vide quod ſupꝛa ſepius tactū eſt. et
maxime in.h̄a.q.pꝛime.q.pꝛincipalis pꝛimi mēbꝛi pꝛī
cipalis.¶Decimo quero vtruʒ admittat̃ pꝛocuratoꝛ

ad penalē executioneʒ.⁊ de iſta.q.h̄ʒ Bal.in.d.§.pu
blice nō eſt dubiū ꝙ talis exequtio nō cadit in ꝓcura
toꝛe.q̄ꝛ nō deliquit.pene.n.ſuos debent tenere aucto-
reſ vt.l.ſanctius.C.de pe.⁊.c.queſiuit de his que fi.a
ma.pte ca.⁊ melius pꝛobatur q̄tū ad caſuʒ nr̄m.xxiij.
q.v.c.cū homo.vbi pꝛobatur ꝙ fideiuſſoꝛ nō pōt puni
ri pꝛo pꝛincipali pena coꝛpoꝛali. Quādo aūt pꝛo crimi
ne poſſit interuenire fideiuſſoꝛ. vide Bal. in.l.iij.C.
qui accu.non poſ.⁊ rō át p̄dictoꝝ eſt q̄a nemo eſt dn̄s
mēbꝛoꝝ ſuoꝝ.l.liber homo.ff.ad.l. aquil.xxiij.q.v.c.
ſi nō lʒ.¶Et aduerte q̄ꝛ ēt ſi ꝑ ſtatutū ciuitatis pꝛodi
toꝛ vel alius delinquens ipſo iure intelligatur dána-
tus.ſi deinde ipſiuſ petitur exequtio.ēt hoc caſu ī iſto
iudicio exequtionis non arbitroꝛ ꝙ poſſit interuenire
pꝛocuratoꝛ ad deffenſionem.ná poſito ꝙ non reperiat̃
alia ſñia.ſ.ɔdemnatoꝛia tamen req̄ritur ſñia declara
toꝛia ɔmiſſi delicti vt dicit Jo.an.in.c.i. de homicid.
li.vj.⁊ traditur in.c.q̄ ſit de elec.li.vj.⁊.c.cōmiſſa eo.
ti.li.vj.⁊.c.fi.de p̄ſcri.cū ſi.cū ergo requirat̃ diſputatō
ſuꝑ cá ſequit̃ ꝙ nō pōt interuenire pꝛocuratoꝛ. ⁊ hoc
tenet Bal.in.d.l.reos.C.de accu.⁊ mihi plʒ. ¶Un-
decimo ⁊ vltīo quero vtrū admittat̃ pꝛocuratoꝛ ad pe
tendū ꝙ bániti ⁊ ɔdemnati ad moꝛtē.bánū ⁊ ɔdēna-
tio cancellari debeat.Bal.in.d.reos arguit ꝙ ſic. q̄a
non diſputatur de crimine ſed ſolum de ꝓceſſu ⁊ col-
ligit̃ ex not.ꝑ Jnno.in.c.dudū de elec.Jn ɔ̃riū argu-
it q̄ꝛ in cá appellationis venit ēt cá nullitatis.⁊ tñ illa
cauſa nullitatiſ nō pōt ꝑ pꝛocuratoꝛē agitari vt.d.l.i.ff
an ꝑ ali.cau.ap.⁊ ſtati in.q.pꝛoxīe poſita dicá. Cōclu
dit tandē ɔ̃riam ſñiam foꝛe verá. q̄ꝛ nec directe nec in
directe hoc caſu pꝛonūtiandū eſt ſuꝑ crīe.Sʒ in appel
latione non admitit̃.q̄ꝛ cognoſcit̃ de crimine.⁊ pꝛonū
tiatur ſaltē tacite ſuꝑ eo.vnde dicit ꝙ vtimur ꝙ bánū
⁊ ɔdemnatio poſſunt peti cácellari ꝑ pꝛocuratoꝛē.⁊ ſe
quitur do.Nellus de ſcō gemia.in tracta.de banni.in
iij.pte h̄e qōis.q.lxviij.⁊ hoc ſatis mihi placet. Et ex
hoc infero ꝙ ſi de nullitate ſñie ɔdemnatoꝛie ageret̃
pꝛincipaliter ꝙ deberet admitti pꝛocuratoꝛ ar. p̄dicto
rū.Sed qñ ageret̃ de nullitate ꝑ viá appellatōnis q̄ꝛ
tallis nullitas venit acceſſoꝛia ad appellatōem. ⁊ per
conſequens videtur ſequi eius naturá.ar.regule acceſ
ſoꝛiū.de re.iur.li.vj.videt̃ ꝙ nō admittat̃ pꝛocuratoꝛ
⁊ hoc firmauit Bald.vt dictū eſt.Ego tñ in hoc ſatis
dubito ꝑꝑ diuerſitatem rationis.ná ꝑ viá appellatōis
diſputat̃ de crīe.⁊ ſic non poteſt interuenire pꝛocura-
toꝛ.que ratio ceſſat ſi pꝛoſequatur quis viá nullitatis
vnde ſi interpoſita appellatione ꝑ pꝛincipalē que tra-
hit ſecum etiá nullitatē ɔperet ꝓcur̃ ad nullitatē ɔſti
tutus ⁊ vellet pꝛoſequi dūtaxat viam nullitatis dice-
mus iſtū admittendū.q̄ꝛ non diſputatur de crīe aut de
iuſtitia vel iniuſtitia.de validitate ipſius.Et ꝑ hec ex
pedita ſit hec.ij.q.pꝛincipalis.h̄i mēbꝛi pꝛícipalis.

Ercio pꝛincipaliter quero vtrum in caſibus
in quibus non admittitur pꝛocuratoꝛ ad ple
nam deffenſionem ꝑꝑ qualitatē cauſe. ad-
mittat̃ quis ad deffenſionem ratione pꝛopꝛij intereſſe
ſo.glo.hic in ver.itē dominus tenet ꝙ ſic. vnde cōclu
de ꝙ dominue pōt venire ad deffendendū ſeruū pꝛo
intereſſe ſuo.⁊ hoc caſu venit ipſe vt ipſe. non vt pꝛo-
curatoꝛ ſerui.vt.l.ſeruus⁊.l.ſciendū.ff.de pub.iudi.⁊
l.lutius.ff.de ap.⁊ hoc tenēt do.Anto. ⁊ doc. ⁊ ꝑ hoc
dicūt doc.hic ⁊ in.d.§.ad crimen.ꝙ pater rōe ſui in-
tereſſe poteſt interuenire pꝛo filio. maxīe ſi ex foꝛma
ſtatuti ꝑꝑ delictū filij deberet fieri exequtio aliqua ī
bonis patris.facit quod habet̃ in.l.cū filiuſ.ff.de ver.

obli.Et eadem ratione abbas pro ſuo monaco.Epiſco
pus pro clerico.Dominus pro vaſſallo.Ciuitas pro ci
ue.⁊ ſimi.ar.l.i.ff.de liber.ho.exhi.⁊.ff.ad munici.in
l.de iur.⁊ quod notatur in.c.dilectus de ap.⁊.c. aucto
ritate de priuil.li.vj.⁊.c. ad apoſtolice de re.iu.li.vj.
¶Et etiam eadem ratione videtur ꝙ vxor poſſit cō-
parere pro marito ⁊ econtra.facit quod notatur i.c. nō
eſt vobis.ſ.de ſpon.⁊.l.i.§.per hanc.ff.de rei vend.⁊
quod not.Inno.in.c.inter quattuor.ſ.de maio. ⁊ obe.
⁊ tenent hoc expreſſe.do.de rota deci.ccliij.alias dec.
cxcviij.allegant not.in.c.nonnulli de reſcript.⁊ eo.ti.c.
ex parte decani.⁊ de teſti.c.de cetero.⁊.ſ.eo.ti.c.cum
p.⁊ ſequitur hic do.Anto.Bal.vero in.l.reos.C.de ac
cu.dicit ꝙ pater pro filio.dominus pro ſeruo videntur
indiſtincte admittendi ad plenam deffenſionem in cā
criminali.C.eo.l.ſi cuiuſdam ⁊.ff.de pe.l.ſi nō deffen
dantur a contrario ſenſu .glo.in.d.§.ad crimē videtur
dicere hoc modo.Aut pater vel dominus volunt ve-
nire vt domini pro eorum intereſſe ⁊ debent admitti.
In domino planum eſt per.d.l.ſi cuiuſdaꝫ. quia reus
poteſt pecunialiter intereſſe.quia ſeruus pecunia exti
matur.vt.ff.de adult.l.ſi poſtulauerit.§.iubet.ff. de ꝯ
dic.ob.cām.l.pe.De patre etiam videtur conſtare.nā
videtur ſua intereſſe propter operas. vt.l.fi.ff. de his
que dei vel effu.Item poteſt ſua intereſſe ſi ex forma
ſtatuti pater compellitur ſoluere condemnationem ꝓ
filio.⁊ dico ex forma ſtatuti.qꝛ licet de iure cōmuni fi
lio condemnato in ciuili iudicio pater teneatur de pe
culio etiam ſi filius eſſet de crimine condemnatus.ff.
de noxa.l.⁊ ſi condēnatus. qꝛ in iudicio nunquam con
trahitur obligatio ex delicto crīaliter moto . nec vnq̄
cadunt in quaſi contractū.quia quaſi contractus impoſ
ſibilis eſt.ꝙ ſit criminalis.ar.ff.de pac.l.ſi vnus.§.pac
tus ver.ſed ſi pactum Iſtud dicit Bal.quia quidā di
cunt filio condemnato criminaliter ad pecuniam ꝙ pa
ter teneatur de peculio vt Gandi.reffert iſtā opi. quā
tenet ipſe ⁊ male.quia peculium a condemnatione cri
minali ſeperatur.nec venit in ea.vt.l.iij.§.ſed vtrum ī
fi.ff.de mino.⁊ facit.l.ſi filius de bo.damna. Aut pa-
ter vel dominus non veniunt pro pecuniario intereſſe
ſꝫ vt deffenſores alieno nomine.⁊ tunc glo.d.§.ad cri
men dicit ꝙ ad omnia poſſunt venire preterq̄ ad ſen-
tentiam.ita not.glo.in.d.l.ſi cuiuſdaꝫ.Breuiter vt ha
beas veritatem ſm Bal.dic ꝙ ſiue pater ⁊ dominus
veniant deffenſorio nomine filij vel ſerui. ipſi ad tria
venire non poſſunt.Ad reliqua poſſunt. Sunt autem
hec tria.litis conteſtatio per tormenta examinatio . et
ſententie auditio.Ad reliqua vero poſſunt venire. ve
rum ſi filius eſt lit.conteſt.⁊ in carcere detinetur quia
pena futura eſt corporalis.vel eſt relaxatus fideiuſſo
rib9 qꝛ pena nō eſt futura corporaliſ pater poterit inter
uenire ⁊ cauſe aſſiſtere.Reffert tamen an veniat pro-
prio intereſſe.an veniat deffenſorio nomine.quādo vē
nit proprio nomine poteſt conſtituere procuratoreꝫ.vt
l.Iulius.ff.de ap.ſed quando venit deffenſorio nomīe
non poteſt conſtituere procuratorem . qꝛ in criminali-
bus deffenſor vel procurator non efficiuntur domini.
hinc eſt ꝙ ipſi nunq̄ condemnantur.ſed verba condē-
natoria diriguntur in dominum vt.C.de iniur.l.fi. vn
de credit ꝙ ſiue ſit pater.ſiue ſit procurator.tunc ſi liſ.
ſit conteſt.in crimine non poſſit procuratorem ſubſtitu
ere.quia vt dictum eſt non efficiuntur domini. Et di-
cit cogitandum eſſe.quia non video ꝙ ſi eſſet talis ca
uſa criminalis in qua poſſet ſimpliciter conſtitui procu
rator.maxime ſi eſſet pecuniaria vel ſimi.ꝙ per lit.cō

teſt.non efficiatur procurator dominus litis.niſi dica-
tur ꝙ procedat dictum Bal.in caſibus in quibus re-
gulariter non poteſt interuenire procurator. ¶Sꝫ qa
poteſt procedi contra abſentem vel in ſimilibus caſi-
bus de quibus dictum eſt.in quibus procurator lit.cō
teſtatur ꝙ procurator non efficitur dominus litis.ſed
non inſiſto qꝛ non eſt materia noſtra.ſed proſequendo
dicta Bal.Dicit Bal.ꝙ ex predictis patet ꝙ procu
rator vel quicunqꝫ tercius comparens non poteſt cogi
confiteri.quia vt dixit iſte actus coactionis ⁊ torture
nō cadit niſi in principali.¶Et ideo dicunt doc.ꝙ vbi
cunque eſt locus torture ꝙ procurator ⁊ deffenſor de
bent exhibere principalem vt ſubijciatur tormentis.ſi
autem poteſt torqueri procurator vel fideiuſſor.qꝛ ali
us pro alio torqueri nō poteſt. vt.C.de pe.l.ſancimus
⁊.l.pe.ff.de condic.ob.cām.Idem eſt in tutore qꝛ de-
bet ſponte auctorari.non autem debet per vim cogi.vt
l.i.ff.de aucto.tuto. ¶Si ergo eſt locus torture in pu
pillo vel in adulto. ipſe pupillus vel adultuſ torquet.
vt not.doc.C.de auct.preſtan.l.clarum.Iuxta hoc de
bes tamen ſcire ꝙ Guil.tenuit ꝙ pater admitteretur
ad plenam deffenſionem filij.ita ꝙ poſſet excuſare fi-
lium ⁊ litem conteſtari ⁊ cetera facere.dūmodo ſatiſ-
daret de condemnatione ſoluenda ſi futura eſſet pecu
niaria.vel de filio repreſentando ſi condemnatio futu
ra eſſet capitalis. Breuiter ſm Bal. bene dicit in iu
dicio pecuniario.ſed in cauſa capitali non bene ſed peſ
ſime dicit.qꝛ illa ſatiſdatio de filio repreſentando ni-
hil operatur cum filius repreſentatus non haberet ne
ceſſe ſtare actitatis per patrem.⁊ ſic illa actitata eſſent
fruſtratoria.preterea in cauſa criminali debet dici ius
ex vinculis nec ante debent admittere excuſationes q̄
accuſatus ad iudicium venerit . Iſte eſt caſus.l.ij.C.
de exhi.rei debet ergo in preſentia iudicis ⁊ accuſati
hoc fieri.vt.l.i.ff.an per ali.cau.ap. ¶Tu aduerte qa
inquantum pater vel dominus vel ſimiles perſone ve
nirent non pro ſuo proprio intereſſe.ſed deffenſorio no
mine.non eſt materia.q.noſtre.ſed fuit dictum.ſ.i pre
cedentibus.q.maxime in ſa precedenti principali.q.ſꝫ
inquantū venirent pro ſuo intereſſe cōis omnium opi.
eſt ꝙ admittantur.pro filio pater.⁊ dominus pro ſer-
uo.abbas pro monaco.epiſcopus pro clerico.ciuitas ꝓ
ciue.¶Et ratio poteſt etiam aſſignari. quā tāgit Bal
quia tales poſſunt agere pro iniuria facta predictis ꝑ-
ſonis.in patre tractatur in.l.ſed ⁊ ſi vniuerſe.§.filio.ff
de iniur.de domino tractatur.xvj.q.i.c.reuertimini.de
abbate tractatur de ſen.exco.c.parochianos.vbi etiam
tractatur de patre.⁊ quid de epiſcopo. ¶Si ergo pre
dicte perſone poſſunt agere pro iniuria facta.ergo poſ-
ſunt aſſiſtere ne fiat ar.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iur. quia
melius eſt ante tempus occurrere.l.fi.C. in qui.cau. ī
integrum reſti.non eſt neceſ.⁊.c.i.de in inte.reſti.⁊.c.
quemadmodum de iureiur.hec tamen ratio eſt mul-
tum generalis.Cōis tamen ſententia eſt omniuꝫ doc.
quam etiam tenet do.me.in.c.iij.ſ.eo.⁊ do.Anto.hic
¶Et aduerte quia vt.ſ.predixi.predicti non interue
niunt tanq̄ procuratores aut deffenſores. ſed pro ſuo ī
tereſſe ⁊ debeat admitti.Et ideo etiā omnes alij quo
rum quemlibet intereſſet.Ex quibus patet ꝙ conſors
pro conſorte admittitur ratione proprij intereſſe.quod
habet ratione ſaltem aliqualis preiudicij propter ſen
tentiam latam contra conſortem de quo articulo dicaꝫ
infra in.vij.q.principali huius ſi membri in.xxvij.fal
lentia.⁊ predicta faciunt ſm doc.ad cautellam ſummē
dam contra ſtatutum diſponens. ꝙ ſi accuſatus vel in

ꝯſtituſ declinarẽt iuriſdictionẽ poteſtatiſ ꝙ ſit extra ꝓtectionem cõmunis ⁊ poſſit impune offendi. prout eſt in hac excelſa ciuitate ſenarũ. nam cautella erit ꝙ ſi filius eſt clericus pater pro filio declinet. ⁊ abbas pro monaco. hec tamen cautella non videtur eſſe ſufficiẽs ſi ſtatutum indiſtincte diceret ꝙ quicunqz declinauerit iuriſdictionem poteſtatis ſit extra protectionez cõmunis ⁊ poſſit impune offendi. de iſta tamen materia qꝛ nõ pertinet principaliter ad materiã noſtrã dic vt ꝑ Jo.de imo.poſt doc.in.d.§.ad crimen ⁊ ꝑ doc. hic ꝑ Bal.in.d.l.reos.p.Bal.Ange.⁊ Jo.de imo.in.l.iiij ff.de aqui.here.ꝑ Pe.de ancha.in repe.c.ea que.fi.a iudice de reg.iur.li.vj.in.q.xv.ꝑ do.me.in.c.ſi diligẽti de fo.compe.⁊ aliquid in.c.fi.de vit. ⁊ hone.cleric. ¶ Sed queritur ſm Bal. Pone filius eſt ꝯfeſſus ĩ iudicio pater vult interpretari illã confeſſionẽ.an poſſit.reſpondeo ꝙ interpretatio in iudicijs debet eſſe talis que exponat.nõ que ꝑimat.vt.j.eo.c. cum dilectus hoc p̃miſſo certum eſt ꝙ pater nõ poterit interpretari exponẽdo.qꝛ interp̃tatio expoſitiua nõ cadit ſup ignotis.⁊ ratio nõ cadit ſup facto alieno.vt.ff.de rei vend. l.pomponius ſcribit ſi frumentum.§.fi. ¶ Juxta p̃dicta Jtem querit Bal.in.d.l.reos. Pone ꝙ pater vult ꝯfeſſionem filij reuocare.an poterit ⁊ videtur ꝙ ſic ſi pater vult ꝓbare errorẽ vt not.in.l.ij.ff.ſi ex noxa.cã. aga. Jn ꝯtrariũ videtur ꝙ alia rõe non admittitur pater ad lit.conteſt.in capitali cauſa filij eo ꝙ tale iudicium non debet fundari cum patre ⁊ eadem rõe nõ dz admitti ad reuocandũ id quod actitatũ eſt in ipſa lit.ꝯteſt.non ob.l.ij.ſi ex noxa.cauſa aga.qꝛ loquitur in ciuili vbi pater habet ius iniuſtitie.vt.l. tam ex contractibus.ff.de iudi.ſed hic loquimur in criminali ⁊ capitali. Credo patrem admitti debere quoniã iudex omnem deffenſionem debet habere ſeu admittere in omni tempore.ff.de queſtio.l.vnus.§.cogniturum. ⁊.l.i. §.ſi quis vltra.ff.de ali.preſtan.ff.de ap.l.non tantum ⁊.l.i.cuz.l.ſeq.de lib.cã. Que dicta ſunt de patre ⁊ domino eadem intelliguntur de prelatis venientibus ad deffenſionem ſui monaci vel conuerſi.vt nota.per doc.in.d.l.ſi cuiuſdã ꝑ Ja.de are.in auten.cã q̃ fit cuz monaco.C.ꝺ epi.⁊ cle. ꝑ bal.in.l.reos.C.de acc. Sz circa p̃dictas duas.qv.lteriusnon inſiſto qꝛ non eſt principalis materia noſtra. Sed de reuocatione confeſſionis tam erronee ⁊ quis poſſit illaz reuocare ⁊ propter quam cauſam vide quod traditur in.l.error ⁊ ibi per doc.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ ĩ regula quod ſemel de re. iur.li.vj.l.fi.§.vſus.ff.ꝺ ap.c.ex parte de ꝯfeſ.xxviiij. di.c.i.per archi.in.c.i.de accu.li.vj. vbi traditur de cõfeſſione facta in cauſa criminali glo.⁊ doc.in.c.ex litteris de diuor. Archi.ij.q.i.in ſumma Jo.an.in.c. atteſtationes de deſpon.impube.aliquid in.l.generaliter. C.de non nu.pecu.cum alijs ſimilibus. ¶ Quarto principaliter quero vtrum in caſibus in quibus regulariter non admittitur procurator de quibus.ſ.dictum eſt admittatur ſaltem quis ratione adminiſtrationis ſibi competẽtis.vt quia eſt tutor curator vel ſimi.ſo.Bal in.d.l.reos.x.col.dicit ꝙ aut predicti veniunt deffendendo ⁊ dicendum eſt prout habetur in.l. clarum.C. de aucto.preſtan.quia non debet tutor ſolus vel curator ſolus in cauſa capitali venire in iudicio. ſed debet venire principalis perſona ⁊ tutor ⁊ curator debent ſibi auctorari. Sed tunc eſt queſtio ſm Bal. quid ſi ꝺ facto accuſetur iſans vel furioſus vel demens vel alius ſimilis vt ſurdus ⁊ mutus a natiuitate qui non poſſint eſſe in iudicio ⁊ videtur de neceſſitate dicendum

ſolum tutorem vel curatorem admitti ar.l.i.§.ſufficit ff.de admini.tuto.dicit tamen Bal.ꝙ bonus aſſeſſor in tali cã viſo infante debet pronuntiare ex officio ſuo vlterius non eſſe procedendum ꝯ infantem in furioſo tamen demente ⁊ ſimilibus hoc non poſſet facere. qꝛ non poteſt apparere de deffectu.qꝛ quis poſſet fingere furorem ⁊ dementiam ⁊ nõ eſſet furioſus neqz demẽſ dic de hac materia vt latius traditur in.l.ij.C.qui accu.non poſ.in.l.pola.de his qui vt indig.⁊.d.l.clarum de aucto.preſtan.⁊ que latiſſime dixi de pupillo.in.c. i.ſ.eo.ti. ¶ Sed quero iuxta predicta quid de ſindico vniuerſitatiſ.ſo.doc.dicũt ꝙ ꝓ vniuerſitate admittitur ſindicus quia alias vniuerſitas non poſſet ſe deffẽdere cum ſit corpus fictum ⁊ inanimatũ.⁊ continet ĩ ſe infantes ⁊ furioſos mentecaptos ⁊ ſimiles qui nõ poſſunt eſſe in indicio vt dictum eſt.⁊ ideo non mirum ſi nomine vniuerſitatis deffendendo ſindicus admittatur hoc tenet ſpec.in ti.de procur.§.i.ver.item ſi cã eſt criminalis ibi quartodecimo ſi vniuerſitas per.l.nam collatoreſ.C.de re.mi.li.xij.⁊.C.de epi.⁊ cle.l.cũ clericis. Et ẽ ratio qꝛ vt dixi vniuerſitas cũ ſit corpus fictuz nõhabet caput.⁊ ideo non poteſt damnari in cauſa capitali.vide Bal.de pace conſtan.ver. vniuerſitatem.⁊ intellige predicta accuſando ⁊ deffendendo de quo dic vt latius dixi in.c.dilectus el.ij.j.de ſimo.vbi omnino vide ſi.q Et hec procedunt in his qui nõ poſſunt propter deffectum etatis aut intellectus vel quia non habent verum corpus.ſed fictum ⁊ repreſentatuz per ſe cauſam agere. ¶ Sed quero quid de his q nõ poſſunt cauſam agere per ſe.quales ſunt moniales.ſo. Debes aĩaduertere ꝙ in accuſatiõe nõ videtur poſſe ꝓcedere qõ.tum qꝛ regulariter mulier repellitᷣ ab accuſatione publica vt.l.de crimine.C.qui accu.non poſſunt canonizata.xvj.q.iij.de crimine. Et etiaz in populari crimine.vt.l.mulieri.ff.de popul.ac.tum etiaz qꝛ monacus ⁊ monialis regulariter accuſare non poſſunt extraneum niſi duobus ꝯcurrentibus.vz vtilitate monaſterij.⁊ licentia abbatis.vt.xvj.q.i.c.monaci. Circa que vide que dixi in.c.ex parte.ſ.eo.multo ergo minus ſi eſt monialis. Quare etiam dixi ꝙ regulariter mulier repellitur ab accuſando.⁊ quod dixi de monaco ꝯ extraneũ patet ex hiſ que not.in dictis iuribꝰ Ceter ſiue ĩ caĩbꝰ in quibuſ regulariter mulier admittitᷣ vel monialis admitteretur ad accuſandum vel in caſibus in quibus accuſaretur videtur dicendum ꝙ ꝓcurator admittatur.ex eo quia moniales pro nulla cauſa poſſunt exire monaſterium vt.c.i.de ſta.reg.li.vj. ergo videtur de neceſſitate eis concedi vt tales cauſas poſſint agere per procuratorem vel poſſet forte dici ꝙ aut iudex poteſt ad locum monaſterij accedere. ⁊ ibi cauſam examinare. ⁊ tunc procurator non admittitur niſi in caſibus in quibus alias admitteretur per not.in c.ij.de iudi.li.vj.⁊ per id quod traditur in dicto.c.i.ꝺ ſta.reg. ¶ Quinto principaliter quero vtrum in caſibus in quibus non poteſt procurator interuenire. ſi interuenit nec fuit oppoſita exceptio impotentie reſpectu qualitatis cauſe debeat admitti.ſolutio. in hac queſtione varie maiorum noſtrorum reperiuntur ſententie.glo.in.l.quamuis indubitati.C.de adulte.tenet ꝙ proceſſus teneat.quia talis exceptio tanquã dilatoria debet opponi ante lit.conteſt.pro qua facit ille tex.idẽ tenet glo.in ver.criminalis in fi.in.c.i.de iudi.li.vj.ꝓ qua facit.l.ita demum.C.de porcur.⁊.l.filiusfa.§ veterani.ff.de procur. Jtem quia agitata cum falſo procuratore valent per conſenſum habitum.ff. de iudi.l.

licet ⁊.ff.rem ra.ha.l.iij.§.falſus. Eandem ſententiaꝫ fuit ſequtus Ber.vt reffert ibi glo. ⁊ ſequitur ibi Inno.⁊ Hoſtien.⁊ Jo.mona.⁊ Archidi.in.c.qui generaliter de procuratoribus li.vj.⁊ Archidi.v.q.iij.c.rcoſ ⁊ ſpec.in ti.de procur.§.i.ver.ſed pone in caſu. ⁊ Oldra.i̅ conſilio.cxxviiij.⁊ hanc eandem ſententiam no. Bar.in.l.poſt mortem.§.fi.ff.de adop. allegā̄do glo. pro ſingulari in autent.qui.mo.naturales effi. legit.§. ſi quis ergo ver.ſic incipit.Quod qualiter fiat. ¶ Cōtrariam ſententiam tenet Franciſ.accur.vt reffert Cy. in.d.l.quāuis indubitati.mouetur quia verba ſententie ſunt refferenda ad perſonam domini.l.fi.C.de iur iur.⁊ abſens damnari non poteſt.l.abſentem.ff.de penis.⁊ in procuratore ſententia eſt ferenda.l.i.C.de ſenten.⁊ interlo.o.iu.ergo ſemper poterit opponi hec exceptio.l.licet.C.de procur.¶ Et pro hac opi.facit tex.i̅ d.l.penul.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.vbi tex.dicit fruſtra admittitur procurator.ſed ſi teneret proceſſus non diceretur fruſtra ergo ⁊c̄.Jo.an.in.c.i.de iudi.li.vj.i̅ nouel.ex dicta ſententia Franciſc.tenet ꝙ quo ad fienda ſeu agenda procurator repellitur geſta tamen añq̄ opponatur valebunt ar.dictorum iurium.⁊ hanc tenet Bal.in.l.ſeruum quoqꝫ.§.publice in.iiij.col.nec ob. l.ita demum.⁊.§.veterani quia loquntur in exceptione competente ratione cauſe. Domini de rota deci.cccxliiij.que incipit.Item ſi citatus tenent opi. primā ⁊ dicunt ꝙ licet Jo.and.concludat ꝙ proceſſus teneat quo ad preterita.nō tamen quo ad futura. quia quo ad futura poteſt opponi non tamen poteſt op.poſt concluſionem in cauſa quin poſſit ferri ſententia abſolutoria pro reo.¶ Bar in.d.§.ad crimen i̅ fi.q. dicit ſe dubitare.dicit tamen ſe conſueuiſſe dicere ꝙ aut procurator fuit admiſſus ex parte accuſatoris.aut ex parte rei ſi ex parte accuſatoris valet proceſſus . ratio eſt. quia pars ⁊ iudex poſſunt remittere accuſatori penam calumnie.⁊ ſolum propter penam calumnie erat propter quod non debebat admitti.aut ex parte rei ⁊ non poteſt interuenire niſi poſt concluſionem . per dictam.l. quāuis.¶ Et ſubdit ꝙ de hoc dubitat.quia vna ex rationibus quare in cauſa criminali non admittatur procurator eſt quia diligentius principalis aget cauſaꝫ ſuam per ſe q̄ per alium. ¶ Item mouetur per text. ibi qui dicit fruſtra vt ſupra dixi . ⁊ dicit verius eſſe niſi vellet admitti poſt concluſionem in cauſa.⁊ hanc opi. ſequitur Joannes de fantucijs in.c.i.de iudic.libr.vj. ¶ Dominus Antonius diſtinguit ꝙ aut ſumus in caſibus in quibus abſens poteſt damnari.⁊ tūc tenet iudicium.quia ibi tantus deffectus inſolemnitatis non potuit preſtare cautionem de iudicato ſol. que cautio non poteſt peti poſt litem conteſtatam.l.non omnes.§. rati.l.filius.§.ratum.ff.de procnrato.Aut ſumus in caſibus in quibus abſens poteſt damnari . ⁊ tunc non valet iudicium.quia non eſt tunc deffectus inſolemnitatis:ſed cum abſens non poterat damnari concluſio videtur nulla. ¶ Dominus meus tenet hic indiſtincte opinionem ſecundam Franciſ.quia aut interuenit procurator ex parte actoris ⁊ reus fuit abſolutus . quod forte non eueniſſet ſi principaliſ fuiſſet preſens quia diligentius tractaſſet cauſam ſuam.aut interuenit ex parte rei ⁊ forte ex negligentia procuratoris fuit condemnatus cum eſſet innocens.⁊ intereſt rei publice ne nocens abſoluatur.⁊ ne innocens damnetur.¶ Unde cū hoc ſtatutum fuerit factum in fauorem publicum non poteſt pars renuntiare. Facit.l.ius publicum.ff.de pactis. Item mouetur per text.in dicto.§. ad crimen

qui dicit fruſtra vt dixi ſupra.⁊ ſic denotat actus nullitatis per.c.quia fruſtra de vſur . quia illud eſt verum improprie. ſed improprie ationes non ſunt trahende in conſequentiam.vt.c.intelligentia de ver.ſigni. ¶ Jo. de imola in dicto.c.primo de iudi.libro.vj.dicit ꝙ aut procurator interuenit ex parte actoris . aut ex parte rei. Primo aut interuenit poſt concluſionem cauſe tātum ⁊ poteſt vt dicta.l.quāuis.C. de adult.aut ante ꝯcluſionem in cauſa. ⁊ tunc aut negocium eſt liquidatum contra reum.⁊ poteſt interuenire.quia ceſſant rationes propter quas probibetur interuenire. facit.xxiiij.queſtione.iij.§.ecce. ¶ Si vero non eſt liquidatum contra reum. ⁊ ſic reus eſt in cauſa abſolutus . ⁊ tunc non debet admitti.quia tunc vendicat ſibi locum ratio diligentioris agitationis.⁊ ſufficit vnam de cauſis finalibus adeſſe.l. liberorum.§ .notatur.ff. de his qui notant.infami.¶ Secundo caſu quando procurator interuenit poſt concluſionem in cauſa vel ante.⁊ liquidatum eſt delictum pro reo. tenet proceſſus . quia ceſſant rationes predicte.Si vero eſt liquidatum contra reum.non tenet proceſſus per rationem diligentioris agitationis.¶ Dominus dominicus de ſancto geminiano i̅ dicto.c.i.de iudici.li.vj.dicit ꝙ deciſio huius dubij conſiſtit ſolum in ratione quare procurator non admittitur in cauſa criminali. in qua finalis ratio ſecundum dominum Antonium videtur eſſe quia ſententia careret exequtione.quia pena debet tenere ſuoſ auctores de his que fiunt a maio. parte capi. queſiuit de elec.c.ſi compromiſſarius li. vj. Sed ſi conſtat de delicto ex parte rei.erit efficax ſententia quia procurator non debet puniri.ſi non conſtat.debet puniri accuſator ⁊ non procurator.Et ideo lex dicit fruſtra interuenire procurator.ſcilicet quantum ad ſententiam exequendam.quia in effectu fruſtra reperitur agitatuꝫ iudicium ex quo ſententia non habebit exequtionem . vnde concludit ꝙ prima ſententia eſt vera ꝙ proceſſus teneat. Nec obſtat tex.in dicto.§. ad crimen dum dicit fruſtra.quia debet intelligi in effectu.ſcilicet oppoſita exceptione pro quo facit.c.quia fruſtra de vſuris.vbi dicitur ꝙ fruſtra vſurarius impetrat auxiliuꝫ legis.⁊ ideo dicit ꝙ nullatenus audiatur.Et vt ibi tenet Innocen.illa exceptio eſt dilatoria. ꝙ nullatenus audiatur.⁊ ſic patet ꝙ licet lex dicat fruſtra agit . vel nullatenus audiatur.intellige ſcilicet oppoſita exceptione.quia alias tenet proceſſus. vnde dictus.§. ad crimen debet intelligi fruſtra admittitur.ſcilicet ſi opponatur.vel fruſtra ſcilicet quo ad exequtionem ſententie.que in pena corporali non poterit ferri in procuratorē.¶ Et pro hoc dicto ego adduco tex.in.l.i.C.de non numer.pecun.coniunc.his que ibi dicit Bald. ⁊ tradunt docto.vbi dicitur ꝙ illud intelligitur fieri fruſtra quod in effectu poteſt tolli ſeu elidi exceptione . quod tamen non oppoſita exceptione teneret.ad idem facit quod notatur in clemen. conſtitutionem de elec. vbi patet ꝙ licet lex probibeat queꝫ admitti ad iudicium.tamen ſi d̉ facto admittatur tenet proceſſus. ¶ Et ad rationes legiſtarum dicit do.Domini.poſſe reſpōderi ꝙ de iure canonico poſſunt verba ſententie concipi in perſona domini licet cauſa fuerit per procuratorem agitata vt notatur in.c.querellam de election. de quo latius ſupra dixi in prima queſtione principali . primi membri principalis.Ad aliud ꝙ ſententiā in cauſa criminali non poteſt ferri in abſentem.dic ꝙ ſecus eſt de iure canonico vt patet in.c.veritatis de do. ⁊ cōtu.cum ibi nota.¶ Tu vero dic de intellectu illius.c.

vt ſupra latius dixi, Et aduerte quia ſi bene ponderen
tur verba domini Dominici.concluſio ſua videtur cõ
traria rationibus primo aſſignatis.ſo.do. Jo.de imo.
latius complectitur hunc articulum in.d.§. ad crimen
prope finem. vbi dicit ꝙ paſſus eſt valde dubius prop
ter tantorum doc.opi.dicit tamen in hac ambiguitate
diſtinguendos duos caſus. Primus eſt quando ꝓcur̄
perſeuerauit vſqꝫ ad concluſionem in cauſa.⁊ vſqꝫ ad
ſententiam. Secundus eſt quando interuenit ſolũ an-
te concluſionez in cauſa. ¶ Primo caſu diſtinguit ꝙ
aut venit ex parte accuſati.aut ex parte accuſatoris . ſi
interuenit ex parte accuſatoris.⁊ tunc aut liquidatum
⁊ concluſuꝫ eſt contra reũ preſentem ⁊ carceratũ.⁊ tũc
videtur ꝙ poſſit iteruenire nec vicietur ſententia que
ferratur.quia ceſſare videntur omnes rationes probĩ
bitiue.nam iudicium non erit deluſorium . quia reus
preſens condemnabitur.⁊ conſequenter punietur.⁊ ſic
maleficium non erit impunitum.ceſſat etiam ratio fi-
delioris deffenſionis ex quo negocium eſt iam exaĩa
tum nec accuſator venit puniendus de calũnia ex quo
probatum eſt crimen . ⁊ iſte videtur caſus ſecundum
vnum intellectũ.d.l.quãuis indubitati. licet alij dicãt
ꝙ aliud operatur etiam ibi fauor abſentie cauſa reipu
blice ipſius procuratoris. Sed cõmuniter videtur te
neri ꝙ idez eſſet etiã ſi ſe abſentaſſet cauſa reipublice
quia ceſſant rationes probibitiue de quibus.ſ̃.dixi.⁊
videntur ſentire ẽt hu.⁊ ẽt Bar.in.d.§.ad crimẽ. Si
vero negociũ erat concluſum pro reo.tunc non eſt du-
bium ꝙ ex parte accuſatoris non poteſt admitti ꝓcur̄
cum ipſe de calumnia veniat puniendus.quam calum
niam preſumitur cõmiſiſſe eoipſo ꝙ non probauit vt.l
i.C.de calum.an autem ſi ſe abſentauerit poſt dictam
concluſionem in cauſa factam pro reo poſſit reus abſol
ui.videntur ſentire do.de rota per illud quod.ſ̃. dixi
ꝙ licet tunc non poſſit condemnari abſens de calum-
nia.ſi eſt pena que non cadebat in abſentem.⁊ pro hac
parte etiam bene facit.l. ſi accuſatoribus.ff.de accu. ⁊
ſequitur Bar.ibi. ¶ Sed aduerte quia contra iſtam
opi.facit quia ibi ſumus in cauſa in qua per ſententiaꝫ
fit alijs preiudicium . Jta demum videtur alijs fierĩ
preiudicium.ſi actor ſit preſens tempore ſententie.l.q
repudiantis.§.fi.⁊ ibi not.ff.ď inoffi.teſta. ⁊.l. ſi ideo
ff.de euic. Sꝫ talis eſt huiuſmodi cã. quia abſolutus
de crimine publico non poterit poſtea ab alio accuſari
niſi doceatur de preuaricatione primi accuſatoris. vt.
d.l.ij.§.fi.ff.eo.⁊.l.iij.ff.de preuari.⁊.c.de his.ſ̃.eo.⁊
ibi latius dixi.ergo videtur ꝙ non poſſit ferri abſolu
toria pro reo abſente accuſatore quod habet preiudi-
care alijs.niſi dicas ꝙ illud contingit ex eo quia iam
erat concluſum in cauſa pro ipſo reo.ſecus ſi ipſe accu
ſator ante cauſam cõcluſam ſe abſentaſſet.⁊ ſic poſſent
procedere contraria. Contra hoc tamen aliqualiter fa
cit quod not.Bar.in.d.l. repudiantis.§.fi.⁊.ff. de re.
iudi.l.ſepe ⁊ in.l.ſi ſuperatus.ff.de pignori. Aut vult
interuenire ex parte accuſati poſt concluſionem in cau
ſa.⁊ tunc ſi erat concluſũ contra reum non poteſt inter
uenire ne alias iudicium eſſet deluſorium.cum accu-
ſatus ſit damnandus.⁊ non procurator.⁊ damnandus
debet eſſe preſens vt dictum eſt . Aut erat concluſum
pro ipſo reo.⁊ tunc velle videntur ipſi.domi.de rot.ꝑ
illud quod ſupra dixi.ꝙ poſſit interuenire ⁊ poſſit ab
ſolui in abſentia. Sed hoc forte non eſt verum per re
gulam que vult ꝙ illo caſu poſſit fieri abſolutio quo
poſſet fieri condemnatio niſi reperiatur expreſſe oppo
ſitum vt not.in.l.iij.ff.de re.iudi.⁊.l.iij.C.vbi ſenato.

vel clari.per arg.a ſpetiali vt.c.inferior.xxi.diſ. Cum
ergo non poſſet damnari ſi eſſet abſens.non poteſt etiã
abſens abſolui ¶ Aduerte etiaꝫ quia quod.ſ̃.dixi ꝙ
poſtq̃ eſt concluſum in cauſa pro preſenti ſi interuenit
procurator ex parte accuſatoris. licet non debeat inter
uenire poſſit reus abſolui.aliqui tamen tenuerunt con
tra illam rationem quia cum reus abſoluatur.accuſa-
tor debet de calumnia puniri vt.l.i.C.de calum.quod
hoc caſu fieri non poſſet ex quo eſt abſens.⁊ hanc opi.
tenet Cy.in.d.l.quãuis.ſed nõ placet Bar. quia licet
non poſſit nunc damnari de calumnia alias ſi repreſen
tet ſe poterit damnari.vel poterit procedi ad annotati
onem bonorum iuxta.l.i.ff.de requi.rei. ⁊ ideo nõ de
bet hic impedire exequtionẽ.ſ.abſolutionis rei.⁊ hoc
de primo caſu principali.quando vult procurator inter
uenire poſt concluſionem in cauſa. ¶ Secundo caſu
principali quando interuenit ante concluſionem cõclu
de ꝙ ante concluſionem in cauſa in qualibet parte li-
tis poterit opponi etiam poſt lit.conteſt.arg.d.§.ad cri
men.⁊ per illud quod dixi ſupra poſt Bar. ⁊ domin.
Bartholo. ¶ Aut interuenit procurator ⁊ perſeuera-
uit in cauſa vſqꝫ ad concluſionem in cauſa incluſiue ⁊
nihil fuit oppoſitum.⁊ hic eſt caſus dubius an tunc va
leat proceſſus.⁊ potes dicere ꝙ aut interuenit ex par
te accuſatoris aut ex parte accuſati. ſi ex parte accuſa-
toris.⁊ tunc aut negocium eſt liquidatum contra reuꝫ
⁊ valet proceſſus ⁊ poſſet reus preſens condemnari.⁊
iſte eſt caſus ſecundum vnum intellectum.d.l.quãuiſ
indubitati pro quo optime facit.l. poſthumus.§. ſi qs
ex his.ff.de inoffi.teſta.⁊ quod not.Innocen.in.c.i no
ſtra de procur.vlt.col.⁊.c.cauſam que el.ij. qui fi. ſint
legi.⁊ facit quia ceſſant tunc omnes rationes prohibi
tiue.quia iudicium non erit deluſorium cum reus pre
ſens poſſit damnari ⁊ punietur ⁊ ſic maleficium nõ re
manebit impunitum. Jtem nec eſt curanduꝫ an alius
cauſam melius agitaſſet ex quo crimen ad lucem per
uenit.xxiij.q.iij.c.ecce inquiunt.vndecunqꝫ enim criã
claruerint punienda ſunt. ¶ Aut negocium eſt liqui-
datum pro reo ⁊ tunc proceſſus videtur nullus.primo
per tex.in dicto.§.ad crimen . Jtem quia ſtat ratio fi-
delioris agitationiſ.⁊ ideo non videtur poſſe ferri ſen
tentia pro reo abſolutoria in preiudicium alioruꝫ qua
ſi cauſa ſit agitata cum illegitimo contradictore.l. ſi
cum non iuſto.ff.de colu.dete. Nec hoc caſu poſſet ac
cuſator abſens puniri de calumnia ſaltem quando pe-
na eſt talis que non caderet in abſentem. facit ad pre-
dicta quod not. Innocent.in dicto.c.in noſtra. ⁊ dicto.
c.cauſam que.⁊ Bar.in dicto.§.ſi quis ex his. ¶ Se
cundo caſu quando interuenit procurator ex parte rei
vſqꝫ ad concluſionem in cauſa incluſiue . ⁊ tunc ſi eſt
concluſum contra reum abſentem proceſſus eſt nullus
quia ſunt omnes rationes prohibitiue interuentus ꝓ
curatoris in cauſa criminali de quibus ſupra dixi.
¶ Aut eſt concluſum pro reo abſente.⁊ tunc videntur
ſentire. Domini de rota.per illud qď ſupra dixi ꝙ po
ſſit a reuſ bſolui ⁊ accuſator p̃ſens de calumnia condẽ
nari. ¶ Et hoc videtur ſatis equum fauore libertatis
⁊ abſolutionis.argu.l.arianus.ff.de actio. ⁊ obligati.
Et facit quod not.Cy.in dicta.l.quamuis. Contra hoc
tamen facit.quia ſicut non poſſet ferri condemnatoria
ita nec abſolutoria deberet poſſe.ar.l.iij.ff.de re.iudi
¶ Niſi excluando dicas ꝙ illa regula procedit quan
do eſt eadem ratio.vt ſupra dixi ſecus ſi diuerſa pro-
ut eſt in caſu propoſito.nam quando eſt concluſum cõ
tra reum abſentem ſtant omnes rationes prohibitiue

vt dixi.ſed quando eſt concluſum pro reo.ceſſant om-
nes predicte rationes prohibitiue.ideo ſecus ſit cum
ceſſante ratione legis ceſſare debeat ⁊ diſpoſitio legis
l.adigere.§.quãuis.ff.de iure patro.⁊.c. cum ceſſante
ſupra de ap.Et hec pars videtur benignior ⁊ ſic am-
plectenda.vt.l.benignius.ff.de legi.¶Ego arbitror ꝯ
cludendum eſſe ꝙ ſiue loquatur poſt concluſionem ĩ
cauſa ſiue ante.ſiue ex parte accuſatoris.ſiue ex parte
rei vbicunq̄ʒ ceſſant rationes.vel ante liquidatum ne
gotium vel poſt.propter quas prohibebatur interuen
tus procuratoris ꝙ proceſſus teneat.q̄q̄ a principio an
te liquidatum negocium non potuiſſet procurator ĩter
uenire.Et ideo ſi ex parte accuſatoris interuenit vbi
non poterat interuenire.⁊ reus non excepit.⁊ pro accu
ſatore liquidatum eſt negocium proceſſus tenebit. qa
ceſſant omnes rationes prohibitiue concludentes qua
re ex parte accuſatoris non poſſit interuenire procura-
tor.⁊ maxime quia poſtq̄ deuentum eſt ad finem . de
bent ceſſare omnia que ſunt ad finem. vt dixi in.c.eui
dentia.ſ̄.eo.⁊ reus videtur potuiſſe preiudicare ſibi
non opponendo.⁊ quia vndecunq̄ʒ crimina claruerint
ſunt punienda.Et ideo videmus ꝙ etiam ex inepto ꝓ
ceſſu pp confeſſionem rei accuſati poteſt reus condem
nari ſi ad id agebatur vt per Inno. in.c.qualiter ⁊ q̃n
el.ij.j.eo.⁊ Bar.in.l.ſi confeſſus.ff.de cuſtod.reo.per
glo.in.l.ſi filium.C.de liber.cau.Et quia iura euitant
circuitum tanq̄ actum fruſtratorium.l.dñs teſtamen-
to.ff.de condi.inde.Et vide que dixi in clemen.audi-
tor de reſcriptis.⁊ q꞉ intereſt reipublice ne del cta re-
maneant impunita.l.illud.ff.ad.l.aquil.cum alijs iuri
bus vulgatis.vnde cum ceſſent rationes.debet ⁊ ceſ-
ſare effectus.vt.ſ̄.dictum fuit.Sed ſi pro reo conclu-
ſum eſt.tunc ſecus.qa non ceſſant dicte rationes.¶Et
idem dicendum eſt quando interuenit ex parte accuſa
toris ſingula ſingulis refferendo. ¶Et ex predictis e
go infero ꝙ anteq̄ ſit liquidatum negocium ſemp po
terit opponi exceptio iſta.ꝙ non poſſit interuenire pro
curator tam ex parte accuſatoris q̄ ex parte accuſati.ſi
rationes predicte impeditiue interuentus ꝓcuratoris
habent ob.Et idem etiam arbitror ſi liquidatum eſſet
negocium ⁊ in cauſa concluſum eſſet. ſed ipſa liquida
tio reduceretur in dubium. ita ꝙ pp aliquam cauſam
alie probationes eſſent fiende ⁊ admittende.⁊ non ceſ
ſant predicte rationes impeditiue.Et ſecundum predi
cta intellige ⁊ declara que dixi.ſ̄.in.vij.q.ij.q.princi-
palis.ij.membri principalis. ¶Sexto principaliter q̄
ro vtrum in caſibus in quibus in cauſa criminali ad-
mittitur procurator.requiratur ſpeciale mandatum.ſo
lutio.ſpec.in ti.de procuratore.§.i.ver.ſed nũquid me
dia dicit ꝙ nõ vnde dicit ꝙ licet quis ꝯſtituatur gene
raliter ad omnes cauſas.tamen de ciuilibus tantũ ĩtel
ligitur.C.de epiſ.⁊ cle.l.cuʒ clerici.⁊ aut.clericus.qn
ĩmo ſiue generalis.ſiue ſpecialis ſit procurator ad ca-
uſam nõ poteſt proponere crimina vel deffectus etiaʒ
excipiendo contra pſonam eius qui litigat ꝺ ſua elec.
vel ꝓuiſione vel de alio.niſi ſpecialiter fuerit ſibi de
mandatũ ꝙ excipiat de crĩe.ſ̄.de reſti.in inte.c. coraʒ
⁊ eſt rõ.Nã grauiter punitur crĩa vel deffectus obijci
ens ſi defficiat ĩ ꝓbando.c.i.de elec.li.vj. quodãmo-
do.n.eius ſtatus diminuitur quia ſuſpenditur ab om-
nibus beneficijs ſuis ꝑ triennium .⁊ ſi ſe illis ingeſ-
ſerit ꝑpetuo priuat̃ vt ibi.⁊ ſic punit̃ circa ſtatũ digni-
tatis ſue manente libertate.Cũ ergo hoc diminutionẽ
ſtatus inducat.vt.l.i.ff.de var.⁊ extraor.cri. non debʒ
admitti ꝓcur̃.l.nõ ſolũ.§.fi.ff.ꝺ ꝓcur.⁊ ar.ff.de mino.

l.illud.⁊ ꝑterea cũ dñs puniat̃ ⁊ in penã cadere põt vt
patet.ergo per mãdatũ generale vel ſpetiale non debʒ
poſſe proponere criminales deffectus ne dominus pe
nam huiuſmodi patiat̃.iſta ſunt verba quaſi formalia
ſpec.deinde allegat quedã in ꝯriũ que nõ multũ faci-
unt ad nr̃am.q.principaleʒ.¶Tu aduerte quia de.q.
generali ꝓſequit̃ ſpec.magis.q.ſpãlem.vtrum habẽs
mandatũ generale vel ſpetiale ad cãm poſſit ꝓponere
crimina contra electum.quod hodie eſt expeditũ ĩ cle
men.ij.de ꝓcur.vbi plus dicit̃ ꝙ etiã ſi in ꝓcuratorio
eſſent expreſſa quedã requirentia ſpãle mandatũ ſecũ
dum formã.c.qui ad agendũ de ꝓcur.li.vj.tamen vi-
gore talis mandati nõ poſſet procurator opponere in ꝑ
ſonã electi crimina vel deffectus.rõnes tamen predic
te concludunt ꝙ requiratur ſpãliſſimũ mandatuʒ in ca
uſa criminali.⁊ hanc ſententiam ſequitur Bal.in re-
pe.l.ſeruum quoqʒ.§.publice.ff.de procur.in fi.q.p.c.
i.de elec.li.vj.⁊ ꝑ not.in.c.preſentium de teſti.li.vj. ⁊
per.d.cle.ij.de ꝓcur.Bal.etiã in.d.l.reos.C. ꝺ accu.
col.xi.primo arguit ꝙ non requiratur ſpãle mandatũ
per.l.ſi vnus.§.ꝓcur̃.ff.de iniur.quã etiã.l. allegat in
contrarium ſpec.decidit tñ in ꝯrium ꝙ requiratur ſpe
tiale mandatũ per.d.cle.ij.⁊ per not.ꝑ Innoc.in.c.ſup
his.j.eod.⁊ ratio quia iudicia criminalia ſunt penal a
valde.⁊ in iſtis penalibus requiritur ſpãle mandatuʒ
l.iij.§.ſi ꝓcur̃.ff.ꝙ quiſqʒ iu.Ad.l.ꝯriam reſpõdit ꝙ
loquitur quando de crimine ciuiliter ageretur Jo.de
ĩmo.in.d.l.pe.§.ad crimen.ff.de pub.iudi.col.ix. prĩo
dicit ꝙ non admittitur ꝓcur̃ ſine ſpãli mandato dein-
de in eadem col.dicit ꝙ etiaʒ ſine ſpetiali mãdato ad
mittitur quando iudex eſſet ꝓceſſurus omnino contra
abſentem vt.l.non ſolum.§.fi.ff. de procur. deĩde col.
xiiij.dicit ꝙ procurator non videtur admittendus ſine
ſpecialiſſimo mandato .ſicut dicimus in ſimili in ma
trimonio in quo requirit̃ ſpetialiſſimũ mandatũ ad cõ
trahendum cũ tali vt.c.fi.de procur.li.vj.⁊.l.generali
ff.de ritu nup.facit qꝺ notatur in.l. ſi qs mihi bona.§.
iuſſum.ff.de aqui.here.deĩde col.xv. ſubdit ꝙ iudex
debet laborare quãtũ põt vt cõpareat reus ⁊ ſi id fieri
non põt.cõpareat ꝓcur̃ hñs ſpãle mandatũ ⁊ ſi id non
fiet admittat etiã ſine ſpetiali mãdato.⁊ vltimate ẽt ſi
ne vllo mãdato.¶Ego arbitror ita dicendũ ꝙ aut qs
vult venire tanq̄ ꝓcur̃ ad plenã deffenſionem ita ꝙ ꝑ
eius dictũ aut factum vel neglectum plene p̃iudicetur
dño.⁊ hoc caſu requiritur ſpetialiſſimum mandatum
propter rationes ſupra aſſignatas. ⁊ maxime ad actus
qui alias de ſui natura requirunt ſpetiale mandatum
ꝓut eſt ad iurandũ de calumnia. ⁊ reſpondendũ poſi-
tionibus ⁊ ſimi.ꝓut.ſ̄.dixi.aut vult venire vt quili-
bet deffenſor ꝓut publice eſt vtile abſentes a q̄buſcũ
qʒ deffendi.Et hoc caſu cum admittatur quilibet etiã
ſine mandato vel inſtructor vel ſimi.fortius admitte
tur cum mandato.licet non habeat mandatum ſpetia-
le.Ita intelligo.§.publice in.l.ſeruum quoqʒ.ff.de ꝓ
curato.¶Et ita debes ĩtelligere ea q̄ ſepius dixi ma-
xĩe in.ij.q.xv.q.ij.membri prĩcipalis vbi tetigi ꝙ licʒ
ñ poſſit rñder̃ poſitõibꝫ ſiñ ſpãliſſimo mãdato.tñ talia
poterit ꝓſeq.maxĩe q꞉ melius ẽ ꝙ ꝑ talẽ cã deffenda
tur vel iſtruat̃ poſtq̄ põt ꝓcedi ꝯ abñtẽ ad diffinitiuã
⁊ cã alias ꝺ ſui nã aditteret ꝓcur̃eʒ ſiñ ſpãli mãdato ĩ
cã criali.⁊ ſi ꝯperet aliqs ꝓ abñte ſiñ ſpãli mãdato iu
dicarẽ prĩcipalẽ ꝯtũacẽ.⁊ ꝯ ipʒ ꝓcederet̃ remedijs p̃-
dcis.ſʒ ſi lis eẽt ꝯteſt.vel talis cãus ĩ quo poſſʒ ꝓcedi
ꝯ abñtẽ ad diffinitiuã vt dixi aditterem ꝓcur̃em ſine
mãdato.q꞉ iudex ĩquãtũ poteſt dʒ ſupplere ꝑñtiaʒ ab

ſentis.vnacum deo ⁊ iuſtitia ne abſens forte innocens
condemnetur per.l.abſentem.ff.de penis. Et quia vt
ſepiſſime dictum eſt debet omnem cautellam ⁊ dili-
gentiam adhibere ad inueniendam veritatem. Facit
xxx.queſtione.v.c.iudicantem.⁊ quod notatur in.l.p
perandum.C.de iudic. ⁊ quod dixi ſupra in pluribus
membris prime queſtionis ſe queſtionis principalis
ſecundi membri principalis.⁊ quod latius dixi in dic
ta.xv.queſtione prime queſtionis principalis primi
membri principalis.

¶ Septimo ⁊ vltimo pro complemento iſtius ſecun
di membri principalis compendioſe enumerandi ſunt
caſus in quibus in cauſa criminali admittitur procura
tor.qui tamen pro maiori parte late in ſuperioribus.q
examinati ſunt.Sed quia glo.hic ⁊ etiam vbiqꝫ ⁊ e-
tiam docto.procedunt ponendo regulam negatiuaꝫ ꝙ
in criminalibus non admittatur procurator. ad quam
regulam dant fallentias ſpecialium caſuum. Idcirco
vt predictorum ⁊ plurimorum aliorum caſuum habe
atur noticia compendioſa.dic ꝙ predicta regula fallit
ſecundum aliquos. ¶ Primo in priuatis delictis pro
quibus venit imponenda pena a relegatione.j.ſecus ſi
a relegatione.ſ.de quo dic vt dixi in prima qõne pri-
me.q.principalis ſecundi membri principalis. ¶ Se-
cundo fallit in cauſa criminali ex qua pena pecuniaria
venit imponenda quantumcũqꝫ magna etiam ſi omni
um bonorum diſtinguendo tamen inter accuſatorem
⁊ reum.⁊ an veniat imponenda pena de iure cõmuni
vel ex forma ſtatutorum.de quo dic vt latius dixi in
ſecunda.qõe prime.q.principalis ſecundi membri pri
cipalis. ¶ Tercio fallit ſi ex crimine capitali non ve-
niret imponenda pena corporis afflictiua niſi in conſe-
quentiam magis ratione cõtumacie ꝗ naturalis pene
delicti.de quo dic vt dixi in.iiij.qõe dicte prime.q.pri
cipalis. ¶ Quarto fallit quando ex naturali pena de-
licti veniret imponenda pena mixta. vtputa amputet
ſibi manus ſi non ſoluerit centuꝫ in caſu condemnatio
nis fiende.de quo dic vt dixi in dicta.iiij.q. ¶ Quin-
to fallit quando venit imponenda pena pecuniaria na
turaliter tamen ex accidenti poteſt eſſe corporis afflic
tiua.de quo dic vt dixi in.v.q.d.prime.q.principalis.
¶ Sexto fallit ſi pena que venit imponenda ex delic
to ſit naturaliter arbitraria.tamen conſuetudo habet
ꝙ non imponatur niſi pecuniaria vel niſi vſqꝫ ad rele
gationem ⁊ non ſupra.dic vt dixi in.d.v.q. ¶ Septi-
mo fallit quando ex delicto veniret imponenda pena
alternatiua.vna corporis afflictiua altera pecuniaria.
vel a relegatione.j.⁊ reus ſit incapax pene corporis af
flictiue vel pena corporis afflictiua ſit ineligibilis. de
quo dic vt dixi in.vj.qõne dicte prime queſtionis pri
cipalis predicti ſecundi membri principalis. ¶ Octa-
uo fallit quando dubitaretur an veniret imponẽda pe
na pecuniaria vel corporis afflictiua ⁊ adhiberetur ca
utella ꝙ habeatur pro non admiſſo ſi contingat ipſum
puniri debere pena corporali ſecundum aliquos. Alij
vero contra de quo dic vt dixi in.vij.q.prime.q.prin-
cipalis. ¶ Nono fallit ſi crimen ciuiliter intemptare
tur ꝗꝗ veniret imponenda pena reuocationis in ſerui
tutem.de quo dic vt dixi in.viiij.q.prime.q.principa-
lis. ¶ Decimo fallit vbicunqꝫ veniret imponenda pe
na etiam vſqꝫ ad relegationem incluſiue ſecunduꝫ ali
quos. Alij contra diſtinguendo inter locum certum ⁊
incertum ⁊ inter accuſatorem ⁊ accuſatum de quo di-
xi in.x.q.dicte prime.q.principalis. ¶ Undecimo fal
lit ſi veniret imponenda pena a relegatione infra ⁊ cõ

iuncta infamĩa dummodo principaliter non ageretur
ad infamiam.ſed ad aliam penam de quo dic vt dixi
in.viij.q.dicte prime.q.pricipalis. ¶ Duodecimo fal
lit etiam ſi ex crimine veniret imponenda pena ꝙ qs
poſſet impune offendi ſecundum aliquos.alij vero ali
ter diſtingunt.de quo dixi in.xij.queſtione dicte pri-
me queſtionis principalis.predicti ſecũdi membri pri
cipalis. ¶ Decimo tercio fallit ſi veniret imponenda
pena depoſitionis ab ordine de quo dic vt dixi.xiij.q.
predicte prime queſtionis principalis. ¶ Decimo q̃r
to fallit ſi ex delicto veniret imponenda pena ſeparati
onis thori.de quo dic vt dixi in.xiiij. queſtione dicte
prime queſtionis principalis. ¶ Decimoquinto fallit
in quacunqꝫ cauſa criminali etiam ſi ex ea veniret im
ponenda qualiſcunqꝫ grauiſſima pena ⁊ contra abſen-
tem poſſet procedi ſecundum tamen varias opi.de q-
bus dixi.in.xv.queſtione dicte prime queſtionis prin
cipalis. ¶ Decimoſexto fallit vbi ex forma ſtatuti ab
ſens haberetur pro confeſſo. ſecundum tamen varias
opi.de quibus dixi in.xvj.qõne dicte prime queſtio-
nis principalis. ¶ Decimoſeptimo fallit quando accu
ſatus eſſet preſens ſecundum quoſdam. Alij contra de
quo dic vt dixi in.xvij.qõne dicte prime q̃ſtionis prin
cipalis. ¶ Decimo octauo fallit quando accuſatus eſ
ſet in carcere.aut in vinculis ſecundum aliquos.alij ꝯ
de quo dixi in.xviij.queſtione dicte prime queſtionis
¶ Decimonono fallit quando procederetur ꝯtra mor
tuum.dic vt dixi in.xviiij.queſtione dicte prime que
ſtionis principalis. ¶ Uigeſimo fallit quando procu-
rator vellet ſolum interuenire ad dandum ſoluꝫ libel
lum ſecundum aliquoſ.dic vt dixi in prima queſtione
principali dicti ſecundi membri principalis. ¶ Ui-
geſimo primo fallit quando vellet quis venire ad al-
legandas cauſas abſentie neceſſarias.de quo dic vt di
xi in primo membro ſecũde.q. principalis ſi membri
principalis. ¶ Uigeſimoſecundo fallit quando procu
rator vellet venire ad allegandas cauſas abſentie p-
babiles de quo dic vt dixi in ſecundo membro dicte
ſecunde queſtionis principalis. ¶ Uigeſimotertio fal
lit ſi quis vellet venire ad allegandas cauſas abſen-
tie voluntarias.de quo dic vt dixi in tercio membro
dicte ſecunde.q.principalis. ¶ Uigeſimoquarto fallit
qñ vellet venire ſolũ ad ppõnẽdas exceptões dilatori
as de quo dic vt latius dixi ĩ.ij.q.pricipalis.ij. mẽbri
principalis. ¶ Uigeſimoqnto fallit qñ vellet venire
ad ppõnẽdas exceptiones pemptorias q̃ tñ cauſa poſ
ſet ſepari a crimine ⁊ de quibus poſſet cognoſci ſepa-
tim a crimine dic vt dixi in.d.ij.q.ver. inſup queritur
¶ Uegeſimoſexto fallit qñ vellet interuenire ad pro
ponendas exceptiones mixtas in vim dilatorie.maxi
me ſi eſſent notorie de quo dic vt dixi in.d.ij.q.v.vnd
q̃ritur ⁊.iiij. ¶ Uigeſimoſeptimo fallit quãdo vellet
venire ſolũ ad certã media acta cãe ſꝫ aliquos d quo
dic vt latius dixi a.iiij.q.vſqꝫ ad.xi.q.p̃dicte.ij.q. pri
cipalis ſi mẽbri pricipalis. ¶ Uigeſimo octauo fallit
qñ pcur̃ vellet venir̃ poſt ꝯcluſionẽ ĩ cã p.l.q̃uis ĩdu
bitari.C.de adult.de quo dic vt dixi.ſ.ĩ.vij.q.ij.q.pri
cipalis.ij.mẽbri pricipalis. ¶ Uigeſimonono fallit qñ
p appellationẽ cã deuolueret ad iudicẽ alterius terri
torij.vt.d.bal.poſt rap.ĩ.l.reos.C.d accu.vide qd di-
xi.ſ.ĩ.ij.q.ij.q.pric. ¶ Trigeſimo fallit qñ pcur̃ vel-
let ĩteruẽire ad ãnullãdã ſnĩaꝫ latã ĩ cã criali.vnde ad
mittitur pcur̃ ad dicendum ſeu petendum ꝙ banniti
ſeu damnati ad mortem debeant de banno ſeu dam-
natione cancellari ⁊ dic vt.ſ.in.xi.q.ij.q.principalis.

¶Trigeſimo primo fallit in patre. domino. epiſcopo abbate. ⁊ ſimilibus pſonis que poſſunt venire ad defendendum non principaliter ſed ꝑ ſuo intereſſe. ⁊ dic vt dixi in. iij. queſtione principali predicti ſecundi mē bri principalis. ¶Trigeſimo ſecundo fallit in his qui ratione adminiſtrationis quam habent admittuntur vt tutores ⁊ curatores de quibus dixi in. iiij. queſtione principali dicti ſecundi membri principalis. ¶Trigeſimo tercio fallit in cauſa vniuerſitatis in qua vniuerſitas vel accuſaretur vel vellet accuſare. ⁊ ideꝫ de quolibet alio corpore ficto. ⁊ dic vt dixi in dicta. iiij. q principali ver. ſꝫ quero iuxta predicta. ¶Trigeſimo quarto fallit in monialibus ⁊ ſimilibus perſonis quibus omnino eſſet prohibitus exitus clauſtri. ⁊ dic vt dixi in dicta. iiij. queſtione principali ver. ſꝫ quero qd de his. ¶Trigeſimo quinto fallit in conſortibus eiuſdem litis ar. not. iij. q. vj. hoc quippe. ⁊ quod not. Inno. in. c. licet. ſ. eo. facit tex. ⁊ quod ibi tradit Inno. in c. cum dilecti. ſ. de do. ⁊ contu. tenet Bal. in. l. ſeruuꝫ quoqꝫ. §. publice. ff. de procur. quod ego intelligo quā do ageremus de delicto connexo aut correlatiuo. vtputa adulterij inceſtus vel ſimi. alias non video ꝙ licet plures dicantur cōmiſiſſe idem delictum ꝙ vnus poſſit interuenire pro alio quia ex ſeperatis non fit illatio. ¶Trigeſimo ſexto fallit in perſonis illuſtribus per. l. fi. C. de iniur. Sed de intellectu illius. l. dic vt dixi. ſ. in. x. q. prime. q. ꝑncipalis. ij. mēbri prīcipalis. ¶Trigeſimo ſeptimo fallit ſecundum aliquos in cauſa inquiſitionis. ⁊ dic vt dicam in. ij. q. iij. membri prī cipalis. ¶Trigeſimo octauo. fallit quando ageretur de crimine per viam exceptionis de quo dic vt dicaꝫ in. iij. queſtione. iij. membri prīcipalis. ¶Trigeſimo nono ⁊ vltimo fallit quando de crimine tractaretur ꝑ viam denuntiationis. ⁊ dic vt dicam in. iiij. queſtione tercij membri principalis. Et ex predictis deo duce habes expeditum hoc ſecundum membrū principale.

Vpereſt igitur vt veniamus ad terciū ⁊ vltimum membrum principale quod eſt an ⁊ quando admittatur procurator in criminalibus reſpectu modi ⁊ forme agendi. Hoc autem terciū membrum diuido in quinqꝫ. q. prīcipales ſicut poteſt de crimine cognoſci quinqꝫ modis.

¶Prima. q. quid ſi procedatur per viam accuſatōis.
¶Secunda quid ſi per viam inquiſitionis.
¶Tercia quid ſi per viam exceptionis.
¶Quarta quid ſi per viam denuntiationis.
¶Quinta ⁊ vltima qd ſi ꝓcedat̄ ꝑ viā notorietatis.

¶Secundo quero quid ſi in cauſa criminali proceditur per viam inquiſitionis an admittatur procurator. ſo. ſpec. in ti. de inquiſitione. §. i. ver. itē poteſt quis tenet ꝙ ſic per. c. J. ⁊ B. de re. iudi. ⁊. c. ſuper his. j. eo. de quo tangam in. c. qualiter ⁊ quando el. ij. j. eo. in vltima. q. vij. q. principalis. ¶Sed do. Ant. hic dicit ꝙ legiſte tenent ꝙ non. quia de iure ciuili propter viam inquiſitionis non alteratur pena delicti. ⁊ ideo non interuenit procurator niſi in caſibus in quibus poteſt interuenire per viam accuſationis. de quibus dictuꝫ eſt ſ. in precedenti ſecundo membro. ⁊ tenet Bar. in. l. ſi cui. §. i. ff. eo. ⁊. l. ij. §. ſi publico. ff. de adult. ⁊ hanc eandem opi. tenet Andre. de piſis ⁊ Oldra. ⁊ poſt eos ſequitur Bal. in. l. ſeruū quoqꝫ. §. publice. ff. de procur. qui etiam ſentit in. l. reos. C. de accuſ. ¶De iure autem canonico dicit dominus Antonius ꝙ vbi eſt eadem pena accuſationis ⁊ inquiſitionis vt eſt in criminibus exceptis de quibus in. c. inquiſitionis in principio infra eodem. ⁊ ibi dixi in decima quinta queſtione principali ⁊ per ſpecul. in titul. de inquiſiōe. §. nūc dicendum ver. ſi per modum inquiſitionis ⁊ ſequentibus. ⁊ hoc caſu non admittitur procurator quod intellige niſi prout ſi procederetur per viam accuſationis. ⁊ hoc ſentit glo. in dicto. c. inquiſitionis. ⁊ dom. de rota deciſione. lij. ¶Alias autem de iure canonico ſi ꝓceditur per viam inquiſitionis admittitur procurator vt traditur in dicto. c. cuꝫ. J. ⁊. A. Facit quod notatur in. c. cum cauſam qui fi. ſint legitti. ⁊ glo. in. c. veritatis de do. ⁊ contu. ¶Et ratio eſt quia iſta inquiſitio vocatur cauſa ciuilis cum non intendatur ad vindictam. ⁊ ad natutalem penam delicti. ſed ad intereſſe publicuꝫ ne ſcilicet criminoſus indigne teneat. ⁊ eandem concluſionem ⁊ diſtinctionem tenet Hoſti. ⁊ poſt eum. d. Antonius in dicto. c. inquiſitionis. ⁊ ibi aliquid dicaꝫ ⁊ in dicto. c. qualiter vbi etiam dicam in fi. ſeptime. q. ⁊ hanc diſtinctionem etiam ſentit Bal. in. l. reos. C. ꝺ accuſatio. allegat Inno. in. c. cum oporteat infra codeꝫ. ¶Ego breuiter concluderem ꝙ vbicunqꝫ in crimine inquiſitionis veniret imponenda talis pena propter quam in cauſa per viam accuſationis non poſſet interuenire procurator nec etiam poſſet interuenire in cauſa criminali per viam inquiſitionis intemptata. vide que dixi in dicto. c. qualiter el ſecondo in decimaquinta queſtione principali. ¶Tercio quero quid ſi cauſa criminalis deducatur in iudicium per viam exceptionis an admittatur procurator. Solu. do. Anto. hic diſtinguit ꝙ aut opponitur crimen ad finem repellendi aliquem vt inhabilem. ⁊ admittitur quia finis dicitur ciuilis vt. c. ſuper his infra eodem. Subdit tamen ꝙ hoc caſu vbi exceptio īfamaret quod patet ex his que not. in. c. ij. ſupra de ordi. cogni. ꝙ exigitur ſpetiale mādatum per not. in. d. c. ſuper his ⁊ in clemen. ij. de procurato. ¶Et ideo dicendum ſecundum eum ꝙ ſi opponatur crimen ad finem deiciēdi beneficiatum ab obtempto vt in dictis iuribus quia iſta non eſt naturalis pena delicti. ſꝫ potius inhabilitatis pſone. ⁊ ſic quodā modo ciuiliſꝙ tūc admitteret̄ Si vero opponeret̄ ad finē puniendi qꝺ eſt q̄ñqꝫ ſecundum ea que habentur in dicto. c. ij. de ordi. cogni. ⁊. c. i. de except. ⁊. l. ij. §. ſi publico. ff. de adulte. ⁊. c. ſuper his. infra eodem ⁊ per ſpecul. in titulo de criminibus per mo. excep. propo. ⁊ hoc caſu per omnia dicendum eſt. prout dictum fuit quando procederetur per viam accuſationis. ¶Quarto quero quid ſi de crimine proceditur per viam denuntiationis an admittatur procurator. Solutio. dicit hic dominus Antonius ꝙ aut loquimur in denuntiatione euangelica ⁊ ex parte denuntiantis. ⁊ hoc caſu cum quilibet poſſit denuntiare ſeruanda eſt diſtinctio l. licet. ff. de procurato de cuius intellectu dixi ſupra in prima queſtione prime queſtionis principalis ſecundi membri principalis quia non intenditur finis pene naturalis ſed penitentie. Si vero denuntiatio eſt canonica dicendum eſt ſecundum dominum Antonium prout dictum fuit in inquiſitione. ſpecul. tamen in titulo ꝺ denunt. §. qui denuntiare ver. item poteſt dicit ꝙ quiſ poteſt denuntiare per procuratoreꝫ. ⁊ illā proſequi ar. c. cum in iuuentute de preſump. ⁊. c. ex parte. A. de teſti. ¶Tu aduerte quia denuntiatio non ſolum eſt duplex ſꝫ quatruplex. vꝫ euāgelica. iudicialiſ. canonica. ⁊ regularis. vıꝺ doc. ⁊ maxīe. d. m. ī. c. nouit. ſ. ꝺ iudi. ⁊ q̄ſi ī nulla ꝑdictaꝝ ſpē denūtiator ꝺnūtiat ad finē naturalis pene īponēde ꝺlicti. ſi tñ dart̄ aliquo mō ꝙ veniret īponēda pēa ī q̄ ꝺ ſui natura ñ aditeret̄ ꝓcur̄ ꝑ viā

accuſationis.arbitrarer q etiam non admitteretur per
viam denuntiationis.arg.dictorum in duabus prece-
dentibus.q. ¶ Quinto ⁊ vltimo quero quid ſi ad pu-
niendum crimen procederetur per viam notorietatis
an admitteretur procurator.ſo doc.non tangũt. ¶ Ego
arbitror dicendum ⁊ aduertendum.quia cum notoriũ
ſit multiplex videlicet facti permanentis.facti tranſeũ
tis.⁊ facti interpellati.Item cum aliquod dicatur no-
torium quod poſſit aliqua exceptione excuſatione vel
deffenſione cellari.⁊ aliquod quod nulla tergiuerſati
one cellari poteſt.dicenduʒ eſt q in eo quod nulla ex
ceptione vel excuſatiõe celari poteſt .fruſtra queritur
an admittatur procurator vt de ſe patet.quia in tali nõ
eſt neceſſaria accuſatio vel denuntiatio inquiſitio aut
exceptio nec teſtes aut alie probationes prout dixi ſu
pra eodem.c.euidentia . ⁊ tractatur latius in.c. noſtra
de coba.cleri.⁊ mulie.ij.q.i.c.manifeſta.⁊.c. de mani
feſta.⁊.c.bone.el.i.de elect.⁊.L.de accu.l.ea quidem
nec libellus recipitur aut cauſe cognitio adhibetur.vt
c.quoniam de fil.preſbitero.de quo per ſpecu.in ti.de
noto.crimi.§.i.in principio.Si vero non eſſet tale no-
torium.ſed eſſet tale quod poſſet aliqua excuſatõe vel
deffenſione cellari ⁊ compareret procurator nomine
rei delinquentis ſeu qui dicitur deliquiſſe. an eſſet ad
mittẽdus talis ꝓcur̃ põdeanda eẽt q̃litas ipſius deli
cti.⁊ pene imponende vt latiſſime dixi in.xiiij.q. prĩe
q.principalis.ij.membri principalis ⁊ data tali quali-
tate pene propter quam ſi procederetur per viam accu
ſationis non deberet procurator admitti . dico q hoc
caſu ponderanda eſſet qualitas ⁊ forma propoſite ex-
cuſationis exceptionis vel deffenſionis per ipſum pro
curatorem.⁊ an poſſet de ipſis cognoſci ſeparatiʒ a de
licto vel non.⁊ ſecudum ipſarum qualitatem ⁊ formã
admittere vel non admittere procuratorem.ſecunduʒ
ea que latius dicta fuere in ſecundo membro principa
li maxime in ſecunda qõne ħe queſtionis principalis
in primo.ij.⁊.iij.membro. Et ex his deo duce eſt ex-
pedicta hec difficillima materia.an quãdo ĩ cauſa cri
minali admittatatur ꝓcurator. ¶ Glo.ſuper ver.ſilen
tium querit de tribus.q.⁊ ſol.in eadem glo.ibi quem
admodum dic ⁊ ibi principaliter traditur de hoc arti-
culo.quia conuenit illo titulo de iureiur. ratione iura
menti conueniret etiam hic ratione accuſationis . Sʒ
quia materia procuratorum fuit nimis longa dic vt la
tius dixi poſt doc.in dicto.c.quemadmodum. In ea-
dem gl.ibi ſed nunq̃d poteſt .de hoc articulo dic vt la
tius dixi poſt doc.in.d.c.quemadmoduʒ.in fi.glo.dic
de materia vt dixi in.c. de his ſupra eodem. ¶ Glo.
fi.colligit arg.ex tex.quod demũ limitat. deinde ſum

pta occaſione enumerat plures caſus in quibus citatio
non eſt legitima ⁊ an ⁊ quando. ¶ In fi.glo. dic not.
hanc glo.que quottidie allegatur. ⁊ dic de hac mate-
ria vt latius traditur.ij.q.iij.c.ſi epiſcopus ⁊ latiſſime
per Inno.⁊ doc.in.c.preterea de dila. ⁊ per Jo.an.in
regula ſcienti de re.iur.li.vj. vide etiam Hoſtiẽ.in.c.
bone el.ij.de elec.in glo.⁊ per ſpec.ĩ ti.de citat.§.i. Et
ex his deo duce huic.c.veniens dici poteſt bene vene
ritis.In quo materiam principalem an ⁊ quando.,⁊ ĩ
quibus caſibus ⁊ cauſis admittatur procurator in cau
ſa criminali.habes longe copioſius ⁊ clarius expedi-
tam quam ceteri doctores tractent ſimul iuncti .

¶ Laus deo omnipotenti

¶ Finit ſolemnis ac perutilis repetitio.c.veniens de
accuſationibus.edita ab excellentiſſimo Juris vtriuſ
qʒ monarcha Domino Mariano ſozino.Cum aliqui
bus additõibus p eũ adiectis ⁊ ĩ locis ſuis inſertis. ⁊
diligẽter emẽdata . ⁊ ſũpta opep̃cio auctoris orĩgiali
¶ Impreſſaqʒ in almo ac inclito gymnaſio piſano per
me Ugonem de rugerijs de regio. Anno ab incarna-
tione domini noſtri Jheſu Chriſti. Mcccclxxxxiiij.
die vero.v.aprilis.

v. Panzer Vol. II
Pag. 352 N. 5

Finis.

Regiſtrum.

¶ a b c ſunt terni.d.duernus. e vnum folium.

Hain 14.863

Rope ſoz.
aud. d hom

¶ Ugonis Rugerij Impreſſoris ad ingenioſiſſimū ac ſtudioſiſſimū vtriuſqʒ iuris profeſſorē. prothono tarium. ⁊ inclyti ſtudij bononienſis archidiachonuʒ benemeritum. D. Jo. Galeaʒ. Bentiuolum. Sfor‐ tiam. Uicecomitem. de aragonia. Dominum. Dn̄m meum colendiſſimum. epiſtola. ⁊c̄.

ſ

Olent ſui amoris monumentum aliquod ſolertiſſimi amātes eis quos magnopere diligūt prebere. vt nō illorum quandoqʒ abſentium ſemper obliuiſcantur. quamobrem omniū ſplendidorum prothonotharie ſtudioſiſſime ⁊ omnium ſtudioſorum ſplendidiſſime. tibi aliquod opus quod te mei tui clientuli quandoqʒ monere mittere iam diu animo pertractaui. ſʒ nūq̄ occaſio conceſſa eſt. verum in preſentiarum venit in manus meas opuſculū De pena ſanguinis miro ſtudio elaboratum miraqʒ arte effictum a diuini quodāmodo ingenij Mariano ſuccino quod imprimendū curaui tuoqʒ nomini dicaui. nam mihi viſum eſt reʒ equa lance precedere ſi iuueni iuris pontificij ceſa‐ reiqʒ peritiſſimo libellum ex vtroqʒ iure ſcaturientem deſtinarem. ſic mihi videor partim ſatiſfeciſſe ſi eum quem ſemper. rerum mearum protectorem patronumqʒ fidiſſimum cognoui. aliquo munuſculo de‐ corarem. Quem enim magis diligam in orbe eſt nemo. te ſemper oculis mentis mee conſpicio. ⁊ quem preſens ſuſpicere non poſſum abſens veneror. tecum interdiu alloquor ⁊ ī ſomnijs nocturno tempore me tibi cōmendare quandoqʒ videor. dicam vnuʒ quod citra aliquam adulationem dictū exiſtima. me nūq̄ tui immemorem exiſtere. ſiue dormiam. ſiue vigilem. vel occioſus ſim. vel impreſſioni deditus. vel negocijs familiaribus implicitus. ſi mentior dij deeqʒ omnes me perdant. Quis enim non diligat adole‐ ſcentem. tam magnificentiſſimum. tam liberalem. qui licet reditus annuos vberrimos accipiat nunq̄ lo‐ culos ſuis clientulis ſecretos facit. vt ſumptus ipſi prouentui longe inequalis exiſtat. quis enim non veneretur omnium egenorum ⁊ inopum aſillum tutiſſimum. quis enim viciorum hoſtem accerrimum nō extollat. ⁊ quibus poteſt muneribus non cumulet. Quare prothonotarie omnium virtutum exemplar atqʒ archetipon mirabile animi mei indicem libellum accipe ſed mentis maiora munera exiſtima qui tibi a teneris vt aiunt vnguiculis vitam dicaui. ¶ Uale ⁊ me ama amorem enim tuum quacunqʒ re ēī p̄cioſiſſima mihi maiorem exiſtimo. Iterum vale.